

Stane Kavčič o ekonomski politiki 1971 (3. stran) — Ob „zeleni črti“ še vedno tli (4. stran) — Pisani petek

Tepavac končal pogovore

Premier Cyrankiewicz in minister Jendrychowski povabljeni na obisk

VARSAVA, 19. nov. (Tanjug). Danes ob 13. uri so se končali plenarni politični pogovori med jugoslovansko in poljsko delegacijo, ki sta ju vodila državni sekretar Mirko Tepavac in zunanji ministri Jendrychowski. Jutri bodo objavili skupno sporočilo. Danes so se pogovarjali o mednarodnih vprašanjih: Sr. vzhodu, o sestanku v Luski in politiki nevtrnosti, razmerah na Balkanu in v Aziji ter drugod po svetu. Tepavac je poročal o uspešnih konferencah v Luski in o politiki nevtrnosti. Jendrychowski je kljub temu, da se ni strinjal z nekaterimi stališči nevtrnosti, državo pomembno vlogo v svetu. Po sebnem priznanju je izrazil Jugosloviji za pozitivno vlogo v Luski in v politiki nevtrnosti nasploh.

Tepavac je govoril o naših pogledih na razmere na Balkanu, o odnosih SFRJ z balkanskimi državami, pri tem pa je opozoril, da je Balkan izredno pomemben pri napredovanju odnosov v Evropi. Tepavac je omenil tudi odnose s Severnim Vietnamom in jugovietnamskim osvobodilnim gibanjem in dejal, da želi Jugoslovija urediti tudi odnose s Severno Korejo, stiki s Kitajsko pa ugodno napredujejo.

Jendrychowski pa je omenil, da Poljski in Kitajski želi poglobiti odnose na temelju sožitja. V vrsti vprašanj so bili enakih mnenj, pogledi pa so se nekoliko razlikovali v zvezi z nekaterimi državami. Tepavac je povabil predsednika poljske vlade Cyrankiewicza in zunanji ministri Jendrychowskega, naj obiščeta Jugoslavijo; povabilo sta sprejela. Popoldne je Tepavac sprejel predsednika državnega sveta Marjan Spychalski.

KATASTROFA JE PREBLAČA BESEDA — To, kar se dogaja v Pakistanu, presega meje človeškega dožemanja strašnega. Podatki, ki prihajajo iz krajev, ki jih je opustošil vihar, govorijo, da je v Pakistanu umrlo več milijonov žrtev. Trupel sploh več ne pokopujejo. Sirova je le še preživelim. Na sliki: drobec strahote iz opustošenega Pakistana. Telefoto: UPI

Prispevek k varnosti

S temi besedami je Dragoljub Vujica na tiskovni konferenci v DSZZ ocenil sporazum med Poljsko in ZRN — Obisk dr. Busie bo utrdil odnose z Gano

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 19. nov. Novinarska konferenca v državnem sekretariatu za zunanje zadeve danes ni sprožila kakršnih koli dvomov, bilo je namreč jasno čuti, da je včerajšnji ekspozicija predsednika Tita v zvezi s skupščini zadovoljil politično radovednost domačin in tujih novinarjev.

Dopisnik poljske agencije je zapisal za oceno parafiranega sporazuma med Poljsko in ZRN Nemčijo. Dragoljub Vujica je predvsem poudaril, da je Jugoslovija vselej podpirala upravičeno stališče o dokončnosti in nespremenljivosti meje na Odr in Nisi ter da zato ta sporazum ocenjuje pozitivno in vidi v njem

velik prispevek k stabilizaciji odnosov, k urejanju razmer v Evropi ter k zagotavljanju varnosti in sodelovanju na naši celini. Hkrati pa sporazum pomeni tudi afirmiranje metod pogajanj pri reševanju važnih mednarodnih problemov.

Istega dopisnika je zanimal tudi cilj obiska ganeškega premiera dr. Busie v Jugoslavijo med 12. in 26. t. m. Predstavnik DSZZ je izjavil, da pričakujemo, da bodo pogovori ganeških in jugoslovanskih predstavnikov o aktualnih mednarodnih problemih in o dvostranskih odnosih vplivali pozitivno na uveljavitev odnosa med sodelovanjem med obema državama.

Na vprašanje dopisnika »Daily Maila« o ocenjevanju sedanjih sprememb v Siriji je Vujica odgovoril, da ni v naši navadi, da bi komentirali notranje spremembe v neki tuji državi.

Kar pa zadeva drugo vprašanje tega novinarja, o morebitnih posledicah ustvarjanja unije med Libijo, Sudanom in ZAR za naše ekonomske odnose, je predstavnik DSZZ dejal, da obstaja, po našem mnenju, tudi v prihodnje obojestranski interes za razširitev in poglobitev gospodarskih odnosov, pa smo zato

ZIS za realizacijo stabilizacijskega programa član ZIS Toma Granfil.

Na seji kluba poslancev v zvezi skupščini je Mitja Ribičič dal časa govoril o nalogah, pred katerimi je zvezi v prihodnji fazi naših razprav ne bi smelo priti do takšnih odporov do stabilizacijskega programa, ko bi vsak parcijalni interes povzdigovali na raven nacionalnega in splošno družbenega interesa.

»Če bi te parcialne interese proglašali za nacionalne in splošno družbene bi se ta dom spremenil v mesto mešetarjenja, in tedaj bi izgubili vse pridobitve prve konference, ZKJ ter ugodno vzhodu, v katerem delovni ljudje podpirajo ukrepe stabilizacijskega programa, je dejal med drugim Ribičič.

Na omenjeni seji je več poslancev postavilo nekaj vprašanj, govorili pa so se zvezi sekretar za finance Janko Smole, zvezi sekretar za gospodarstvo dr. Borivoje Jelčić in član ZIS Toma Granfil. ZDRAVKO ILIČ

Zaostren ton v Parizu

Z včerajšnje plenarne seje četverne konference o Vietnamu

OD NAŠEGA PARISKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 19. nov. — (Po telefonu). »Naša politika v zvezi s poletni izvidniki letal in siceršnji ukrepi v zvezi z njihovo obrambo ostaja nespremenljiva,« tako je izjavil ob koncu svojega pisanega besedila šef ameriške delegacije David Bruce na današnji 92. plenarni seji četverne konference o Vietnamu. S tem je potrdil, da bodo Američani še nadalje pošiljali svoja izvidniška letala nad Severni Vietnam, baje zaradi varnosti ameriških sil v Južnem Vietnamu.

Ameriški predstavnik je tako ponovno zaostril ton na pariski konferenci, ki se še itak nikamor ne premakne. Šef hanojske delegacije Xuan Thuy je enako ostro reagiral, ugotavljajoč, da je to preletanje izvidniških letal škrlitve mednarodnega prava in da se bo vietnamsko ljudstvo borilo proti tem dejanjem ameriškega imperijalizma z vso odločnostjo ter jih zaslužen kaznovalo. Predstavnik DR Vietnam je razen tega v svojem današnjem govoru na seji navedel šest dokazov za to, da ameriška vlada vojne v Vietnamu ne namerava končati, ampak nadaljevati. Med drugim je tudi navedel vprašanje povečane vojne intervencije v Kambodži in Laosu.

Cep rav seja v trenutku, ko to poročamo še ni končana, bo očitno ta zaostren ton glavna oznaka današnjega sestanka. Ni brez značilnosti tudi dejstvo, da so vsi tuji televizijski snemalci danes pospravili svoje kamere izpred vhoda v konferenčni dvorano na Avenue Kleber, in jih prestavili pred ameriško ambasado, očitno pričakujejo neko Brusovo izjavo. BOGDAN POGACNIK

Neuradno navajajo dva milijona žrtev

Po pisanju Daily Songrama izgubilo življenje 90 odstotkov prebivalstva prizadetih krajev v Vzhodnem Pakistanu

DAKA, 19. nov. (UPI, Reuter, AFP). Neuradne ocene o tem, koliko človeških žrtev je terjal ciklon v Vzhodnem Pakistanu, navajajo fantastične številke — po zadnjih neuradnih poročilih je v katastrofi izgubilo življenje dva milijona ljudi. Pakistanski list, ki izhaja v angleščini, trdi, da je mrtvih 1.500.000 ljudi, medtem ko »Daily Songrama« govori o dveh milijonih žrtev — kar pomeni, da je mrtvih 90 odstotkov prebivalstva prizadetih krajev.

Po uradnih poročilih je do sile »39.800 mrtvih in 3136 pogrešanih«, toda pakistanski komisar za pomoč prizadetim Anisuzzaman je izjavil, da se to število »lahko zelo hitro poveča«.

V Dako pošiljajo na tone živih, odelj in drugih potrebščin, toda le zelo malo od tega pride do prizadetih. Vzhodni Pakistan je skoraj odrezan od sveta, promet je onemogočen. Pakistanska letala so večer prvič priletela do Patuhallja, kjer je bilo ob življenju okrog 25.000 ljudi.

Pakistan prosi, naj mu pošljejo helikoptere, s katerimi bi lahko vozili hrano in zdravila v opustošene kraje. ZDA so obljube šest, Velika Britanija pa dva helikopterja. Vendar ti helikopteri ne bodo mogli poleteti proti Vzhodnemu Pakistanu pred soboto, ko bo minilo že devet dni od katastrofe.

Ceste v Vzhodnem Pakistanu so neuporabne, zato poskušajo oblasti pošiljati po

moč z ladjami. Teh pa je malo, poleg tega pa potrebujejo 24 ur, da se prebijejo na prizadeta območja. Ta so pod vodo, ki stoji tudi 30 centimetrov visoko, tako da ni mogoče pošiljati pomoči s padali.

Danes so zanimali poročila, da je v Vzhodnem Pakistanu izbruhnila kolera. Namestnik direktorja vladne zdravstvene službe dr. Mustafa Haque je izjavil, da ni epidemije kolere. »Ljudje vedo vse, kar v stiski najdemo, in pijejo kakršnokoli vodo, zato je ra-

zumljivo, da pride do raznih trebušnih obolenj,« je dejal dr. Haque.

Mičunović pri Bajbakovu

MOSKVA, 19. nov. (Tanjug). — Naš veleposlanik v SZ Veljko Mičunović je danes obiskal podpredsednika ministrskega sveta in predstavnika državne planске komisije ZSSR Nikolaja Bajbakova in se z njim dalj časa prijateljsko pogovarjal.

Prvo zблиžanje

Zunanji ministri EGS so začeli usklajevati zunanjo politiko šesterice

OD NAŠEGA BONSKEGA DOPISNIKA

MUNCHEN, 19. nov. Zunanji ministri Scheel je danes v bavarskem glavnem mestu vodil sejo zunanjih ministrov EGS, na kateri bi naj začeli usklajevati zunanjo politiko šesterice, kakor predvideva zahodnoevropski integracijski načrt. Dosegli so napredek in »prvo zблиžanje«, vendar je po sodbi vseh opazovalcev še dolga pot do cilja. Predvsem Francija se tu formalno zoperstavlja prenatrženemu deklariranju »enotnosti«.

Ministri so govorili predvsem o položaju na Srednjem vzhodu, o pripravi na konferenco o evropski varnosti in o trgovini z vzhodnimi državami. Tu menijo, da je Scheel sicer sestanek v Münchnu delno tudi zaradi tega, ker so v nedeljo na Bavarskem dožele volitve — mednarodno srečanje tega ranga je za Scheela, ki je hkrati predsednik liberalne FDP, vsekakor dobrodošlo. (Glej članek na 4. strani!)

Sicer pa je politično življenje v ZRN še vedno v znanem razpuru o vzhodni parafiranem poljsko-zahodnemnem sporazumu. Podpredsednik SPD Wehner je danes izjavil, da je ta sporazum tako pomemben, kot je bil zahodnoevropsko-francoski sporazum o prijateljstvu. Šef o-poljske parlamentarne frakcije Barzel je izjavil, da bo njegova stranka preučila sporazum v sredo, vendar ga ni vnaprej odklonila, kakor je to storil predsednik bavarske CSU Strauss, ki je dejal, da njegova stranka še naprej odklanja vse tri sporazume — sporazum o prevozu širjenja jedrskega orožja, moskovski sporazum in sporazum s Poljsko. V Bonnu je izjavil vladni

predstavnik Ahlers, da se tu di na smednjski frontni kaže nov napredek. Državni sekretar pri vzhodnoevropski vladi dr. Michael Kohl je svojemu bonnskemu kolegu Egonu Bahru poslal sinoči pismo s predlogom, naj bi se še ta mesec začela pogovarjati. Bonn je predlog sprejel. Prvi sestanek bo v vzhodnem Berlinu prihodnji teden. SLAVKO FRAS

SOBOTNA PRILOGA

Aktualen pogovor
MARIBORSKI
DANES IN JUTRI
Govori Miran Potrč

Tit Vidmar
CUDOVITI »LONEC«
S »CUTILI«
O sovjetskem
znanstvenem uspehu

Zdravko Ilić
NATECAJ ZA
NAVADNEGA GENIJA
Politična reportaža

Tit Doberšek
DR. KOFFI BUSIA
Portret tedna

Slavko Fras
POMEN
NORMALNOSTI
Pred Scheelovim
obiskom

ELEKTRONSKI
RACUNALNIKI
AND CO.
Pogled v leto 2000

Anton Rupnik
MOSTOVI IN
MEJNITI NA MURI
IN KOZJAKU
Z novinarskega obiska

Pavle Zidar
IRMA GACNIK
Novela iz knjige
»Nova stanja«

ZA
KONEC
TEDNA

Prvi korak

V okviru prizadevanj za uresničevanje stabilizacijskega programa je bil te dni v naši republiki storjen prvi pomembnejši korak. Republiški izvršni svet je izdelal in skupščini predložil predlog ekonomske politike in izhodišč za politiko na področju splošne porabe v l. 1971. O predlogu so te dni razpravljali predsedniki občinskih skupščin, ki so podprli njegovo temeljno usmeritev, ker v njej vidijo pot za uresničevanje postavljenih ciljev stabilizacije.

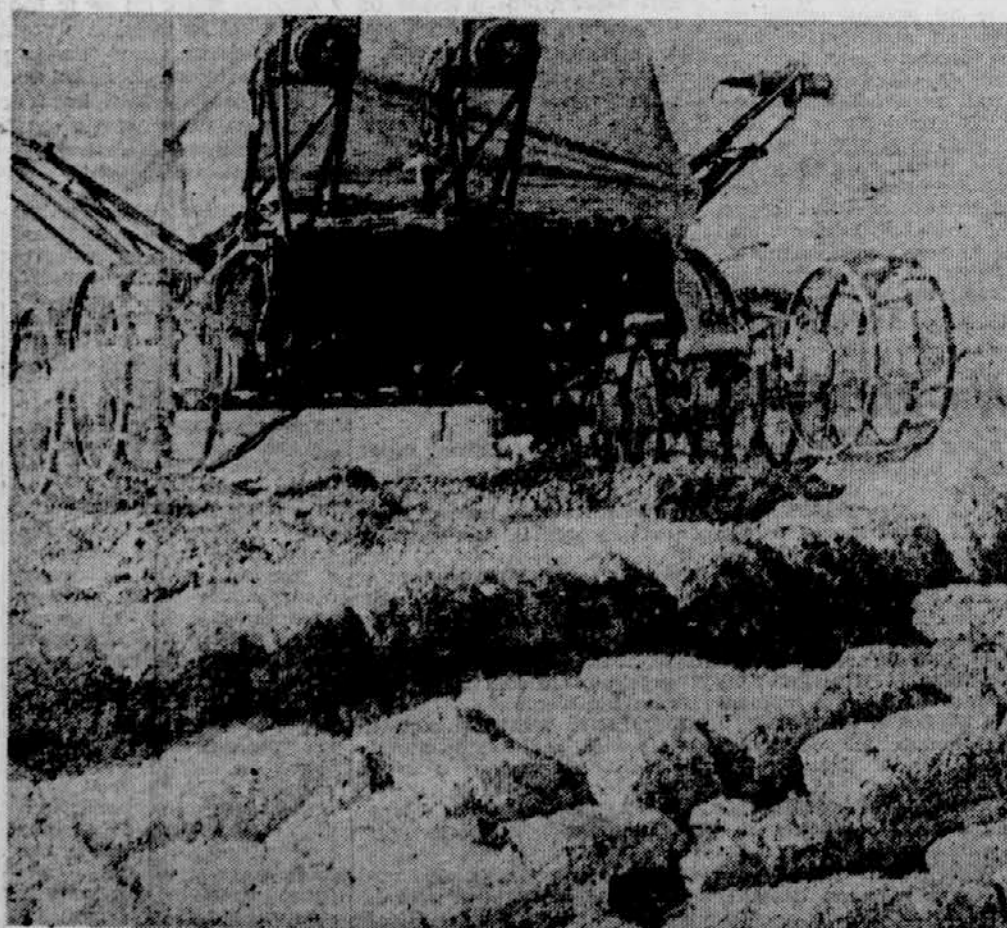
Dokument podreja celotno politiko na vseh področjih financiranja splošnih družbenih potreb stabilizacijskim ukrepom. Prvi in najpomembnejši poudarek daje osrednji nalogi stabilizacijskega programa, to je razbremenitvi gospodarstva. V tem smislu podpira politiko federacije, zlasti še ukinitve in prenos njenih ekonomskih funkcij na republike, hkrati pa sprejema tudi ukrepe v okviru republike za znižanje družbenih davkov, ki bremenijo stroške proizvodnje. Ko govorimo o razbremenjevanju gospodarstva, ni mogoče iti mimo opozorila, da bo predvideno povečanje materialne podlage delovnih organizacij zahtevalo od delovnih kolektivov v novih razmerah preudarno gospodarjenje. Očitno niso predsedniki občin tako rekoč v en glas zahtevali, da mora republika čimprej sprejeti zakon o usmerjanju delitve dohodka. Glede na dosedanje slabe izkušnje pri delitvi je namreč marsikje upravičen strah, da se ne bi povečala sredstva namesto v modernizacijo in podobne namene prelila v osebne dohodke.

Glede financiranja splošnih družbenih potreb zastopa dokument stališče, da morajo vse oblike porabe naraščati nekoliko počasneje kot družbeni proizvod. V skladu s tem prihodnje leto ne bo mogoče sprejeti novih proračunskih obveznosti, razen za potrebe nerazvitih v republiki. Republiški proračun bo relativno manjši kot letos. Poudarjena pa je prednost, ki jo mora imeti usklajevanje pokojnin, invalidnin in drugih socialnih dajatev s povečanjem življenjskih stroškov in prav tako tudi usklajevanje osebnih dohodkov v družbenih službah.

V dokumentu začetna stabilizacijska politika po mnenju njenih avtorjev ne bi smela izpodkopavati dosežene materialne ravni standarda delovnih ljudi in dosežene družbene porabe. To je vsekakor optimistična napoved. Njeno uresničevanje pa bo seveda odvisno predvsem od gospodarstva, od polne mobilizacije vseh njegovih zmogljivosti, se pravi od tega, če bo uresničeno v dokumentu predvideno povečanje družbenega proizvoda, kar je zahtevna naloga.

A. JAVORNIK

aero
OPAL 700 CARBON PAPER

TO JE LUNOHOD — V Moskvi so pred dnevi objavili risbo Luninega vozila Lunohoda, ki smo jo že objavili. Zda pa so predstavili tudi model, ki je enak pravemu Lunohodu. Na sliki: med preskušanjem modela v »Luniku« pokrajini.

Pomagajmo Pakistanu!

Znano je, da se je 13. novembra zgodila strahotna elementarna nesreča v Pakistanu. Ciklon je opustošil cele pokrajine in otroke, po približni oceni je izgubilo življenje 1 milijon ljudi, a več kot milijon jih je ostalo brez strehe nad glavo. Na opustošenem osemstoletnem divjaku lakota, ljudje se borijo s sušnimi močmi, da bi ostali pri življenju.

Tudi v tej največji nesreči stoletja bo potrebna hitra in učinkovita pomoč vse svetovne skupnosti, zato priča organizacija R.K. da bo konkretna človeška solidarnost poskušala omiliti strahotne posledice te nesreče.

Republički odbor RKS posla svoje člane in vse prebivalce, naj z denarnimi prispevki pomagajo prebivalstvu Pakistana. Denarna sredstva nakazuje na žiro račun RO RKS 501-8391-3 za Pakistan.

Trenutno je najpomembnejša denarna pomoč, o zbiranju materialne pomoči pa bomo še obveščali.

Republički odbor RK Slovenije

Vsi sodni postopki naj se končajo v republiki

Razprava v skupščinski komisiji za pravosodje, kako razmejiti funkcije federacije in republik na tem področju

LJUBLJANA, 19. nov. Kako naj bi razmejili funkcije federacije in republik na področju pravosodja in ustavnega sodstva, je bila osrednja tema današnje razprave skupščinske komisije za pravosodje, ustreznega odbora republiškega zbora, delovne skupine ustavne komisije in podkomisije za revizijo zakonodaje, ki proučuje vprašanje s področja pravosodja. Sejo je vodil dr. Jože Brlejš.

Pravosodje spada vsakelej med tista področja, ki so v skupnem interesu narodov in republik. Iz enotnosti sodne sistema, v katerem se je doslej izvrševala sodna funk-

cija pretežno kot pristojnost federacije, je potrebno zdaj izuščiti predvsem tista zagotovila, da bodo občani uresničevali sodno in pravno varstvo pod enakimi pogoji na vsem ozemlju Jugoslavije.

Samo v tem smislu je glede na današnji seji, treba razumeti enotnost pravosodnega sistema, ne pa morda v enotnosti organizacije sodstva. Sodna funkcija naj se zato izvršuje v enotnih osnovah in v uporabi zakonov pod enakimi pogoji in po enakih temeljnih načelih. Zato so se danes odločili, naj bi določilo o enotnosti sodstva iz ustave sploh izpuščili, ali pa točno opredelili, da pomeni to le enotnost v načelih. Ker v bistvu posled ne bi bilo več zveznega zakona, ki bi urejal to področje, bo treba temeljno načelo opredeliti v samih ustavi. Z zveznim zakonom pa bi uredili le organizacijo sodišč na ravni federacije. V bistvu pa gre za enotno vrhovno sodišče Jugoslavije, ki naj bi vključevalo tudi gospodarsko in vojaško sodišče (prvostopenjsko vojaško sodišče pa bi moralo biti oblikovano v vsaki republiki).

Proces nadaljnje krepitve državnosti in suverenosti republik bi se moral odraziti tudi na področju pristojnosti sodišč v federaciji in v republikah. Glede tega je izrednega pomena načelo, da se morajo vsi sodni postopki, vključno z rednimi pravnimi sredstvi, končati v republiki, praviloma pa tudi postopki v izrednih pravnih sredstvih, razen v izrednih primerih, ki bi morali biti izredno našteti v zveznem zakonu kot pristojnost zveznega vrhovnega sodišča. Drugo prav tako pomembno načelo pa je, da lahko republike samostojno določajo stvarno in krajevno pristojnost sodišč na svojem območju.

Taka ureditev pa bo zahtevala spremembe tudi glede položaja javnega tožilstva.

Uradni list in madžarsčini
BEOGRAD, 19. nov. (Tanjug) — Uradni list SFRJ bo od 1. januarja 1971 izhajal tudi v albanski in madžarski. Sklep o tem je danes sprejel ZIS.

Premiera filma »Sončni vlak 70«
DUNAJ, 19. nov. (Tanjug). — Tudi bila sinoci premiera filma »Sončni vlak 1970«, ki so se je udeležili funkcionarji avstrijskega Rdečega križa, članica IS Slovenije Zora Tomić, predsednik republiškega odbora RKS Ivo Majdič in jugoslovanski veleposlanik v Avstriji Mitja Vošnjak.

pravobranstva, sodišče za prekrške itd. Glede zveznega upravnega organa so bila mnenja še različna. Nekateri so zagovarjali mnenje, da takega organa v bistvu ne bi bilo treba več, ampak naj bi posamezne njegove funkcije, ki bi bile na ravni federacije, prenesli na druge organe ali na zvezno vrhovno sodišče. Drugi pa so zagovarjali mnenje, da bi bil neki organ vendarle še potreben.

Glede ustavnega sodstva bodo tudi nujne spremembe, saj se menja tudi skupščinski sistem. Na današnji seji so v celoti podprli predloge republiškega ustavnega sodišča. Po njih bi bilo ustavno sodišče Jugoslavije sestavljeno po paritetnem načelu, dalje naj bi odpravili razlike med položajem zveznega in republiškega zakona, če ni skladen z ustavo. Med pomembnejšimi predlogi pa je zlasti ta, naj bi republiško ustavno sodišče ocenjevalo, če je določen akt v skladu tudi z zvezno ustavo in ne le z republiško. Pri ustavnem sodišču Jugoslavije pa naj bi oblikovali svet ustavnih sodišč, ki bi usklajeval njihovo prakso in stališča.

Na seji so se tudi dogovorili, kako bodo končno oblikovali predloge in stališča, za katere so se danes spoznale.

V. J.

Posvet o novih zasnovah

Dogovor predsednikov prosvetno-kulturnih zborov o bodočem delu

BEOGRAD, 19. nov. (Tanjug) — Do 18. decembra letos naj bi ZIS predložil prosvetno-kulturnemu zboru ukrepe za uresničitev nove zasnove v organizaciji in financiranju znanstvenih dejavnosti, ki jo je pred dvema dnevmoma sprejel ta dom zvezne skupščine. Takoisto stališče so zavzeli na dvodnevem posvetovanju v Beogradu predsednikov prosvetno-kulturnih zborov republik in pokrajinskih skupščin ter zvezne skupščine, kot so se dogovarjali o bodočem delu. V tem dogovoru je veljala glavna pozornost na znanosti.

Udeleženci posvetovanja so menili, da bi novi sistem znanosti moral veljati že od 1. januarja prihodnjega leta. Potrebne bodo zelo široke in pospešene priprave za uveljavitev sistema, še tem prejšnjem v republikah ni instrumentov za zbiranje sredstev v ta namen.

Član ZIS inž. Marko Bulić je obvestil predsednike zborov, da delovna skupina zborov pripravlja v okviru federacije nekatere ukrepe, pri tem pa zahtevajo na se odprta vprašanja. Tako je na primer potreben dogovor o obveznosti in terjatvah zveznega sklada. Menijo, da bi moral fond do konca tega leta razpisati vse obveznosti, ki potočejo 31. decembra, iste pa, ki potočejo v prihodnjih treh letih, naj prevzamejo republike.

Skladi so, da bo prihodnje posvetovanje predsednikov zborov sredi decembra v Titogradu.

Katera varianta najbolj ustreza?

Sindikata delavcev prometa in zvez Slovenije o pripravi zakona o javnih cestah

LJUBLJANA, 19. nov. Na današnji seji predsedstva republiškega odbora sindikata delavcev prometa in zvez Slovenije so razen o problematiki splošnega največ razpravljali o pripravi za sprejem predloga republiškega zakona o javnih cestah.

Po daljši razpravi so se člani predsedstva republiškega odbora sindikata prometa in zvez odločili za oceno, da je glede na vrsto odprtih vprašanj na področju upravljanja, gospodarjenja, odgovornosti in financiranja pri vzdrževanju in rekonstrukciji cestnega omrežja v Sloveniji, nujno treba sprejeti republiški zakon, ki bo odpravil nekatere nejasnosti na tem področju.

Ker za sedaj obstaja več variant (predlagatelji so namreč sekretariat IS za gospodarstvo, gospodarska zbornica Slovenije, republiški sklad za ceste ter poslovno združenje cestnih podjetij Slovenije) so se na predsedstvu odločili za predložitev osnutka zakona poslovnemu zdru-

ženju za ceste. Le-ta namreč tudi vsebuje največ spremenljivih rešitev za urejanje tega gospodarskega področja. Vse variante sicer priznavajo dejstvo, da so ceste posebnega družbenega pomena, to da treba bo še jasneje opredeliti v tem okviru vlogo širše družbene skupnosti kakor tudi podjetniških interesov. Sklepi so mimo tega tudi, da bo treba za vse te nove variante predloga republiškega zakona o javnih cestah temeljiteje predebatirati, pustiti ne le predlagateljem, marveč tudi osnovnim sindikalnim organizacijam, prometnih podjetij toliko časa, da bodo lahko o tem povedali svoja mnenja.

IZTOK AUSEC

Pisma bralcev

Zakaj samo »med drugim«?

V srednjem sporočilu vašega celostnega dopnika ste našli, svoje besede bralce, seznanili s novostjo, da sta prazniki v vodstvu koruške socialistične stranke na torkovi seji pod vodstvom državnega glavarja Hansa Sime vmed drugim najostreje obsodila minule tlapde ekstremistične desnice na Koroskem, uravnane med proslavami in po proslavah ob 50-letnici koruške plebsitice proti slovenski etnični skupnosti (pri tem je misljena brošura »Raj na Heimalu koruške skrajno nemškooslovnistične organizacije Heimdienst; v tej orokurici je namreč to sem in tja sicer malce pokarano, sicer pa z vseh skritih in očitih strani podprto orožje germanističnega genocida izrecno zahtevalo iztrebljenje koruških Slovencev).

Da je vodstvo koruškega dela SPÖ storilo kaj takega, bi bilo samo na sebi gotovo hvalavredno znamenje civiliziranosti. Ampak, kakor je zapisal vaš čestitni dopisnik, je to storilo »med drugim«. K tistemu drugemu, o čemer pa ni nam, slovenskim bralcem Dela, ne poročate, spada dejstvo, da je taisto socialistično vodstvo na čelu s taistim Hansom Sime na taisti seji razpislo tudi svojo sekcijo socialističnih srednjolovcev. Razlog kot pri obsodi Heimdienst: nedemokratično obnašanje med plebsističnimi proslavami. Seveda gola navedba dejstva povprečno informiranemu slovenskemu bralcu še ne pomeni prida, zato si pomagamo s posnetkom iz oddelnega Kalinškovega repertoarja zapisa (zadnja številka Naših razgledov): Karnten frei und ungeteilt. Tam med drugim piše tudi tole:

»In ko me tako (med plebsističnimi proslavami, op. M. K.) ni bilo na glavnem trgu, nisem bil priča diverziji, ki so jo pripravili mladi koruški socialisti (zvezi nemški) očetom. Razdelili so kakih dva tisoč petsto ciklostiranih zveščic: napisali so, da je nacionalistično podjetje njihovih očetov anarhistično. (Posneje so dali tei sekciji mladih socialistov, dijakom in študentov, ultimatum, naj se razpusti.)

Upam, da je stvar zdaj jasnejša: Ker so si torej ti mladi, zvezi nemški socialisti upali svojim očetom povedati nekaj, kar govori nanasezadnje v prid slovenski manjšini; ker so si upali tako ali drugače opozoriti na anarhističnem in licemerstvu njihovega političnega in siceršnjega obnašanja, je bila kazenska exemplarica: Čez koleno, po riti in marš od doma!

Igra je jasna: potem ko se ne nekoliko platonično očesoval razburili nad Heimdienstom, so morali koruški socialistični vodje stvar reciprocitno izraziti: hajmaldinstovski kanibalstvo zahtevajo po iztrebljenju koruških Slovencev so s preprosto politično gesto izražali z javno izrečenim prepričanjem mladih socialistov, da je takšen nacionalizem anarhističen.

Da je stvar zdaj jasnejša: Ker so si torej ti mladi, zvezi nemški socialisti upali svojim očetom povedati nekaj, kar govori nanasezadnje v prid slovenski manjšini; ker so si upali tako ali drugače opozoriti na anarhističnem in licemerstvu njihovega političnega in siceršnjega obnašanja, je bila kazenska exemplarica: Čez koleno, po riti in marš od doma!

Igra je jasna: potem ko se ne nekoliko platonično očesoval razburili nad Heimdienstom, so morali koruški socialistični vodje stvar reciprocitno izraziti: hajmaldinstovski kanibalstvo zahtevajo po iztrebljenju koruških Slovencev so s preprosto politično gesto izražali z javno izrečenim prepričanjem mladih socialistov, da je takšen nacionalizem anarhističen.

Da je stvar zdaj jasnejša: Ker so si torej ti mladi, zvezi nemški socialisti upali svojim očetom povedati nekaj, kar govori nanasezadnje v prid slovenski manjšini; ker so si upali tako ali drugače opozoriti na anarhističnem in licemerstvu njihovega političnega in siceršnjega obnašanja, je bila kazenska exemplarica: Čez koleno, po riti in marš od doma!

Zdaj pa dovolite, da se čudim, po kakšnih merilih in po kakšnem političnem občutku ste si in vsi dopisniki sklepe koruškega socialističnega vodstva o ukinitvi srednjolovske sekcije ocenili kot toliko nezanimiv za slovenskega bralca, da ste ga stlačili na splošno frazo vmed drugim.

MATJAZ KMEČ, Ljubljana, Maistrova 4 a

Vprašanje

tov. Dragu Kralju

V prilogi »Pisani petek« je bil v rubriki »Turistični vodniki« 25. septembra objavljen sestavek »Vzpostavljamo smer do Kočevja«. Pisec članka, dr. Drago Kralj, lepo in prijetno odkriva bralcem turistično manj poznani predel Dolenjske do brepoljske in struške doline z zunanjimi vasi. Presenetil in zbudil pa me je zapis na mestu, kjer opisuje vas Ponikve z njenimi zanimivostmi. Da ne bo neverotična, ga bom navajala: »... v vasi je cerkev z lepimi zlatinami oltarčki in delovno zaščitni znak za mlajše invalide, katerega ne štejejo med vzornije ustanove te vrste...«

Tov. Dragu Kralju postavljam v imenu kolektiv, to je delovno zaščitni znak za mlajše invalide, vprašanje: Kateri dokazi so Draga Kralja navedli, da je v svojem sestavku na tak neobjektivno kritični način ožigosel naš zavod? Mar Drago Kralj ne ve, da s takšno kritiko ruši ugled našega zavoda in s tem ugled vseh, v zavodu zaposlenih?

Da je kritika neobjektivna, naj navedem samo naslednje: Delovno zaščitni znak za mlajše invalide je samo v Ponikvah; podobnih zavodov drugje v državi ni, mammo, torej je nemogoča primerjava z zavodi te vrste pri nas. Obstajajo sicer še ustanove za medicinsko rehabilitacijo invalidov, vendar je primerjava z njimi neprimerna, ker se ti vzdržujejo na stroške socialnega zavarovanja, delno zaščitni zavod za mlajše invalide v Ponikvah pa se vzdržuje z lastno ustvarjenimi sredstvi. V breme socialnega zavarovanja ali občin grejo le stroški za pruenje in vzdrževanje traja 3 do največ 9 mesecev.

Kritika je objektivna, če je podkrepjena z dokazi; tu pa je podana brez vsakega dokaza in zavajajoča. Vemo, da v našem zavodu ni vse najbolj varno in idealno, vendar želimo, da se o nas pisno objektivno in ne med vrsticami sestavka v Turističnem vodniku. Zato vam to, Draga Kralja, v imenu kolektiva na obisk v naš zavod. Ko bo spoznal naše uspehe, neuspehe in težave, s katerimi se spoprijemamo, bo, o tem sem prepričan, lahko podal pravo oceno o našem zavodu.

Za delovno zaščitni znak za mlajše invalide Ponikve: MOJICA KOTAR, socialna delavka

Vprašanje

Podpisani Ivan Zajec prosim, da v rubriki »Pisma bralcev« objavite naslednje vprašanje:

V začetku leta 1970 je bil sprejet načrt, da bodo letos asfaltirali naslednje ulice: Koceljova in Tesna ulica in preostali del Postojnske ulice.

Prosim, odelček za komunalne in gradbene zadeve obč. skupščine Ljubljana, Vič-Rudnik, da odgovori, kdaj bodo ta dela opravljena, ulice so namreč v zelo žalostnem stanju.

IVAN ZAJEC, Ljubljana, Postojnska 68

Odgovor

Vsa popravila, gradnje in rekonstrukcije cest IV. reda in mestnih ulic na območju občine Ljubljana Vič-Rudnik izvajajo v skladu z določili 3-letnega srednjoročnega programa gradnje in rekonstrukcije cest (leta 1968-1970), ki ga je občinska skupščina sprejela leta 1968. Med objekti sprejete srednjoročnega programa ni nobene, v bralčevem listu navedene ulice. Ker se srednjeročni program za obdobje 1968-1970 izteče 31. 12. 1970, pripravila občinska skupščina nov srednjeročni program gradnje in rekonstrukcije cest IV. reda in mestnih ulic za obdobje od 1971-1975. Objekti novega srednjoročnega programa bodo sprejeti po načelih, kot so zahtevale sodobne prometa, izgradnja osnovne cestne mreže, zahtevne prometnih organov, povezanost posameznih predelov mesta med seboj oziroma z osrednjimi predeli mesta, urejanje avtocestnega progred, predvsem pa bodo upoštevali programi in stališča posameznih krajevnih skupnosti, pa tudi upravičene želje občanov, ki bi v resno težavo ureditve posameznih ulic. Zato svetujemo bralcu, da svoje želje sporoči krajevni skupnosti; le-te bodo naravnost obravnavale osnutke srednjoročnega programa, občinski skupščini pa posredovale svoje pripombe.

FRANČEK LIST, načelnik oddelka za kom. in gradb. zadeve

Odgovori na vprašanja

Zastaranje

G. K. Mrb. — Doživeli ste prometno nesrečo, ki jo je zakrivil voznik tovornjaka, ki je last večjega podjetja. Nesreča se je pripetila še pred uveljavitvijo obveznega zavarovanja. Voznik tovornjaka je bil v kazenskem postopku zaradi prometne nesreče kaznovan. Po zaključku kazenskega postopka ste zahtevali odškodnino od delovne organizacije, ta pa je upornjavala, češ da je od dneva nesreče poteklo več kot tri leta.

ODGOVOR: V primeru, če je povzročena škoda s kaznivim dejanjem, odškodninski zahtevki ne zastarajo v običajnem triletnem, temveč v roku, ki je določen za zastaranje kazenskega pregona. Po praksi sodišč v SR Sloveniji ta ureditev velja le v primeru, če se zahteva odškodnina od povzročitelja, temveč tudi v primeru, kadar zahteva oškodovanec izplačilo škode od delovne organizacije, ki odgovarja za škodo, ki jo povzroči delavec na delu ali v zvezi z delom. Vaš odškodninski zahtevek torej ni zastaral.

Skromna bilanca

Po predhodnih podatkih za 10 mesecev smo v Sloveniji zabeležili za 6% prenočitev več kot v istem času lani

LJUBLJANA, 19. nov. Po zadnjih, čeprav samo predhodnih podatkih o rezultatih letošnje turistične sezone, ki so znani do konca oktobra, smo imeli v Sloveniji za 6 odstotkov več prenočitev, kot v istem času lani. Od tega je bilo prenočitev domačih gostov za 8 odstotkov več, izozemskih pa za 4 odstotke več.

Za obdobje januar — oktober je značilen močan porast prenočitev domačih gostov, pri tujih gostih pa se je za 5 odstotkov podaljšala doba bivanja. Nekoliko manj ugodni so rezultati na področju deviznega dotoka. Čeprav je do nedavnega kazalo, da bo devizni dotok porastel kar za 20 ali celo 25 odstotkov, kažejo zadnji podatki, da se je povečal v Sloveniji le za 8 odstotkov v primerjavi z obdobjem januar-oktober lanskega leta. Z drugimi besedami povedano smo v tem času pridobili v Sloveniji nekaj nad 73 milijonov dolarjev deviznega dotoka od turističnega prometa.

Za rezultate letošnje turistične sezone v Sloveniji je značilno, da so nekoliko boljše od jugoslovanskega povprečja. Rezultati za Jugoslavijo so znani sicer samo prvih devet mesecev, se pravi do konca septembra. V tem času je bilo v Sloveniji za 6 odstotkov več prenočitev, medtem ko jih je bilo

Predstavniki bank pri Kresetu

LJUBLJANA, 19. nov. — Ob težavah z likvidnostjo poslovalne banke, ki je posledica restriktivne politike Narodne banke, so poslednjih mesecih uvedli vnovični pozitiv, je predsednik gospodarske zbornice SR Slovenije Leopold Kresc sprejel predstavnike poslovalnih bank. V pogovoru, ki ga je predlagalo združenje poslovalnih bank, so razpravljali o nastalem položaju in oblikovali tudi nekatere pobude za omilitve nastalega položaja.

DELO

UREJA UREDNIŠKI ODBOR:

Drago Seliger (glavni urednik), Dušan Benko (odgovorni urednik), Jak Koprivc (notranja politika in gospodarstvo), Miran Suštar (zunanja politika), Sergej Vošnjak (kultura), Miro Zakrajšek, Matija Dermastek (dopisništvo, lokalna kronika), Evgen Bergant (šport), Dušan Trebše (centralna redakcija).

V. J.

Zakaj je manj rojstev?

Ob petletnem akcijskem programu načrtovanja družine: Soočimo se s pravnimi vzroki naših demografskih gibanj

LJUBLJANA, 19. nov. V Sloveniji število rojstev še ni na taki ravni, da bi morali biti zaskrbljeni. Vendar pa v zadnjih letih, ko se je močno razvila kontracepcijska dejavnost, pogosto pritojo odgovornosti za upadanje rojstev zdravstvenim delavcem, ki širijo kontracepcijsko gibanje, čeprav vemo, da je naša demografska situacija rezultat vrste drugih vzrokov in pojavov. Z njimi se je treba realno soočiti, so menili na današnji razširjeni seji sekretariata konferenca za družbeno aktivnost žensk in koordinacijskega odbora za načrtovanje družine Slovenije. Na dnevnem redu je bila ocena rezultatov gibanja za načrtovanje družine v minulih 15 letih in akcijski program za prihodnje petletno obdobje.

Ne more biti vprašanje kontracepcije ideal ali mnenj, so poudarili na seji, samo znati je treba zagovarjati, da je njen cilj preprečevati splave, ki jih je kljub temu,

da smo jih v naši republiki po zaslugi široko organiziranega zdravstvenega in prosvetnega dela močno omejili, še vedno preveč. Gre za to, da število splavov čim bolj zmanjšamo, staršem pa omogočimo, da sami odločajo o številu otrok in da bi se rojevali, ko so zaželeni. Načrtovanje družine je torej gibanje za odgovornost starševstva. Vse dejavnike pa, ki vplivajo na število rojstev, bi morali temeljito proučiti tudi sociologi in gospodarstveniki, da bi se spoprijeli s pravnimi vzroki. Z upadanjem rojstev se oži biološka baza prebivalstva, so opozorili v razpravi, in skupine najbolj produktivni dobi, vpliva pa tudi na naše obrambne sposobnosti.

Predvsem se moramo pri nas vprašati, ali so ustvarjeni pogoji za materinstvo spravnega neskladja med pravnim varstvom materinstva in prakso. Gotovo ni brez vzroka največ prošelj za splav utemeljenih z neurejenimi otroškimi varstvom in stanovanjskimi problemi; tudi ni malo primerov, ko ženske ob nastopu prve službe brezobzirno zasiljujejo, kdaj

napovedovalka ZAGREBSKE TELEVIZIJE Jasmina Nikić je v Barceloni dobila nagrado »Candace« za konferenco na letošnjem splitskem festivalu.

DR. MILAN BULAJIĆ, predsednik koordinacijskega odbora za pripravo beograjske svetovne konference pravnikov »Svetovni mir na podlagi pravice«, ki bo julija 1971, je odgovoril v Moskvi, kjer bodo od 19. do 23. novembra pogovori o udeležbi sovjetskih pravnikov na tej svetovni konferenci.

Na kratko

IZ MOSKVE SE JE VRNIL v Beograd namestnik zveznega sekretarja za zunanjo trgovino Boris Snuder; v ZSSR se je udeležil 29. zasedanja stalne komisije SEV. GOSPODARSTVENIKI IZ RIMA so se v okviru rimskega tedna sestali v gospodarski zbornici s predstavniki beograjskega gospodarstva.

O MOŽNOSTI ZA STABILIZACIJO GOSPODARSTVA razpravljajo naši gospodarstveniki na posvetovanju v Sarajevu. Pripravili so analize o gibanjih v gospodarstvu in predloge, kako se izogniti inflaciji.

ZBOROVANJE O MADŽARSKO-JUGOSLOVANSKI PRI-MERJALNI KNJIŽEVNOSTI poteka v Novem Sadu; sodeluje vrsta naših in madžarskih znanstvenikov.

PREGON KMETOV IZ OKOLICE VRANJA zahteva južnomoravska vodna skupnost, ker so posekali na 8 hektarjih topole in tako ogrozili varnostne ukrepe v zvezi s poplavi.

NAPOVEDOVANJA ZAGREBSKE TELEVIZIJE Jasmina Nikić je v Barceloni dobila nagrado »Candace« za konferenco na letošnjem splitskem festivalu.

DR. MILAN BULAJIĆ, predsednik koordinacijskega odbora za pripravo beograjske svetovne konference pravnikov »Svetovni mir na podlagi pravice«, ki bo julija 1971, je odgovoril v Moskvi, kjer bodo od 19. do 23. novembra pogovori o udeležbi sovjetskih pravnikov na tej svetovni konferenci.

produkeče za mednarodno trgovino, BEOGRAD, Trg Bratstva i jedinstva 3-7, telefon 645-699, 644-055, 657-241

Prodaja za dinarje in devize

Johnson

MOTORNE SANKE

Vsa pojasnila lahko dobite na gornjem naslovu

Izkoristite izvensezonske popuste 10 odst. za izvenkrmse motorje do 31. XII. 1970

PRODAJA ZA DINARJE IN DEVIZE, NA ENOLETNI IN DVOLETNI POTROŠNIŠKI KREDIT

Johnson

Odpiramo servise v Begunjah in Izoli

STOL

Novice

LJUBLJANA: »Kri v plamenih« v Vaši matineji — Prireditelj Vaših matinej — ZKPO Lj. Center — je za nedeljo dopoldne ob 10.30 uri v MGL pripravil recital v pesmi in besedi pod skupnim naslovom »Kri v plamenih«. Recital sestavljajo pesmi slovenskih pesnikov M. Bora, S. Kosove, A. Zupančiča in drugih. Glasbeni del, kateri se lepo vsebinsko ujema s celotnim recitalom pa predstavljajo pesmi, katere je uglasbil eden najvidnejših slovenskih skladateljev Marjan Kozina. Recital bodo izvajali člani SNG — Opere in Drame — pevka Milka Evtimova, Stefanija Drolčeva, Iva Zupančičeva in Rudi Kosmač. Solistko bo spremljala pianistka Neva Zimšková. Recital sta uredila Peter Bedjanec in Franček Drolčev, režijsko vodstvo pa je v rokah Jožeta Voznyja. Recital je namenjen vsem mladim obiskovalcem v počastitev dneva republike.

VRHNICA: razstava del Franceta Dremija — V dvorani doma JLA na Vrhniki bodo jutri ob 17. uri odprli razstavo del slikarja Franceta Dremija. Slikar, ki je po rodu z Vrhnike, je študiral uporabno grafiko in slikarstvo pri prof. Dediču v Ljubljani. Pred študijem, v času NOB, je sodeloval pri ilustriranju partizanskega tiska, po vojni pa se je angažiral pri oblikovanju uporabne grafike in knjižni opremi.

KRANJ: oktet »Sava« — Na festivalu najboljših kulturno-umetniških skupin Jugoslavije, ki se je preteklo nedeljo končal v Valjevu, je kot edini slovenski predstavnik sodeloval tudi vokalni oktet »Sava« iz Kranja pod vodstvom dirigenta Petra Liparja. Kranjski pevci, ki so nastopili v okviru koncerta resne glasbe, so za svoje izvajanje dobili priznanje tako pri poslušalcih kot tudi strokovnjaki. Prejeli so tudi diplomu in vabilo za sodelovanje na prihodnjem festivalu.

NOVA GORICA: zanimiva predavanja — Delavska univerza Nova Gorica je v ciklusu jesenskih poljudno znanstvenih in drugih predavanj priredila doslej dve predavanja. Biseri razstave Goriskega muzeja Rudi Hohn je pred desetimi dnevi predaval o potovanju po Parizu, absolvent fizike, fakultete Izotk Hohn pa je prejšnji ponedeljek predaval o Španiji. Pokazal je 170 barvnih diapozitivov, predavanje pa je obogatil tudi s špansko narodno glasbo. Danes pa bo prav tam predaval Anton Rupnik, bivši vicekomizl v Zürichu, sedaj novinar »Delas«, o temi »Znamenitosti Švice«. Delavska univerza organizira predavanja tudi izven območja Nove Gorice.

ČRNOMELJ: Glasbena mladina za Belo krajino — V črnomeljki glasbeni šoli so pred kratkim ustanovili osnovno skupnost Glasbene mladine za črnomeljski in metliški območje. Predsednik je črnomeljski glasbeni pedagog France Zupančič, tajnik pa njegov metliški kolega Stane Fux. V nastru imajo gostovanje znanih slovenskih glasbenih skupin in solistov, razen tega pa bodo obiskali glasbene in baletne predstave v Ljubljani in Zagrebu.

POKOPJE: koncert v muzeju — Uprava Pokopjskega muzeja je organizirala koncert, na katerem bo nastopil studio za zgodnjo glasbo. Schola Labacensis. Koncert bo ob 20. uri v baročni dvorani muzeja.

SKOPJE: muzej sodobne umetnosti — V Skopju so slavnostno odprli nov muzej sodobne umetnosti. Idejo o ustanovitvi te velike kulturne ustanove je sprožila velika kolekcija tujih in domačih likovnikov, ki so se po hudi katastrofi leta 1963 odzvali in poklonili Skopju preko 2000 del. Tudi načrti za muzej so prispevale arhitekture ene izmed 40 tujih dežel, ki so se angažirale v tej akciji. Poljski arhitekti Mokinski, Bežički in Kliševski so zasnovali sodobno muzejsko arhitekturo, ki omogoča velike in manjše likovne prireditve, vključno s predavanji in koncerti. V to največjo mednarodno likovno zbirko v Jugoslaviji so ob otvoritvi predstavili sredi 400 umetnikov vključili 14 slovenskih avtorjev, med njimi tudi Janeza Bernika (na sliki) in Marija Preglja.

UPRAVNI ODBOR SKLADA SRS ZA POSPEŠEVANJE KULTURNIH DEJAVNOSTI

razpisuje

NATEČAJ

za prijavo kulturnih akcij v Sloveniji ter v kulturni izmenjavi v Jugoslaviji in s tujino — ki naj bi jih v letu 1971 finančno sklad.

Med kulturnimi akcijami v Sloveniji bo sklad podpril pomembne nacionalne kulturne akcije in manifestacije, kvalitetno domačo umetniško ustvarjalnost, enakovredno razporeditev kulturnih dobrin ter popularizacijo kulturnih in umetniških dosežkov.

Pri tem se zlasti upoštevajo:

- arheološka izkopavanja nacionalno pomembnih najdišč (nadaljevanje in zaključek že začeti del),
- konserviranje in restavriranje kulturnih spomenikov nacionalnega pomena (nadaljevanje in zaključek že začeti del),
- restavriranje in mikrofilmiranje dragocenega arhivskega in knjižničnega gradiva,
- odkup pomembnih muzejskih predmetov in spomeniško zaščitnega gradiva,
- prirejanje muzejskih in likovnih razstav,
- gostovanje gledaliških, instrumentalnih in vokalnih ansamblov,
- modernizacija strokovnega poslovanja javnih knjižnic in dopolnjevanje njih knjižne zaloge,
- pripravo temeljnih nacionalnih enciklopedičnih del,
- akcije republikanskih strokovnih društev, skupnosti in združenj s področja kulture, ki prispevajo k razvoju, popularizaciji in afirmaciji kulturnih dejavnosti.

V kulturni izmenjavi v Jugoslaviji in s tujino bo sklad predvsem podpiral takšne akcije in manifestacije (razstave, gostovanja, dramskih, instrumentalnih in vokalnih ansamblov, mednarodna strokovna srečanja), ki morejo najbolj kvalitetno posredovati slovenske kulturne dosežke v drugih republikah oziroma v tujini in dosežke drugih nacionalnih kultur pri nas.

Dodelitev skladovih finančnih sredstev bo vezana na soudeležbo organizatorja ali drugega financiranja pri kritju stroškov za izvedbo predvidene kulturne akcije.

V višji je treba navesti:

1. program, čas, kraj akcije ali manifestacije,
2. natančen izračun izdatkov in dohodkov programne akcije,
3. višino zahtevane podpore ter priložiti sofinanciranja o participaciji pri potrebnih sredstvih in drugo dokumentacijo.

II. Na podlagi pravilnika o podeljevanju delovnih stipendij likovnim umetnikom

5 DELOVNIH ŠTIPENDIJ

likovnim umetnikom

Enoletna delovna štipendija se podeljuje za afirmacijo posebno prizadevanj in nadejnih slovenskih likovnih umetnikov, ki nimajo materialnih sredstev za svoje delo.

Prošnji priložite diplomu in potrdilo o mesečnih prejemkih.

Prošnje s prilogami pošljite najkasneje do 20. decembra 1970 na sklad SRS za pospeševanje kulturnih dejavnosti, Ljubljana, Zupančičeva 3/III. 10960

Primorski odmevi na zakon o kulturi

Smisel zakona o kulturnih skupnostih vidijo v večjih finančnih sredstvih za kulturo

Usoda slovenske kulture — pravijo — je zdaj odvisna od zakona o kulturnih skupnostih in od zakona, ki bi uredil finančno plat kulture. Oba zakona zdaj vneto pripravljajo v slovenski skupščini. Ob teh pripravah se vedno slišijo mnenja kulturnikov iz večjih središč, predvsem Ljubljane, bolj ob strani pa ostaja odmev na zakon v manjših krajih.

Zelji, zvedeti, kako gledajo na ta zakon daleč od slovenskega središča, je veljal obisk pri nekaj kulturnih delavcih na Primorskem.

Klavdij Koloini, tajnik občinske zveze kulturnoprosvetnih organizacij v Ajdovščini in zborovodja znanega primorskega pevskega zbora Srečko Kosovel, je povedal, da zakon v sedanjih oblikah skoraj da ni potreben. V finančnem oziru ne bi zagotovil nekega minimuma, organizacijsko pa za manjša središča tudi ni nič novega. Zveza kulturnoprosvetnih organizacij je v občini že zdaj povezovalka mnogotere kulturne dejavnosti, organizira gledališki abonma, prireja razstave itd. V občini ni toliko kulturnih organizacij, da bi delali v budoči kulturni skupnosti drugi ljudje kot v ZKPO. Nesmisel je v Sloveniji kulturo razbijati na občine — ko da bi imeli v Sloveniji šestdeset kultur.

Smoter zakona vidi v povezovalni — če že v eni kulturni skupnosti za vso Slovenijo ni mogoče, pa vsaj v povezovalni regionalne skupnosti. Žal so pa poskuski za regionalno skupnost na Primorskem propadli. Rešitev za ajdovsko kulturo je v tem, da se poveča republiška finančna pomoč, kajti sicer bi občine in gospodarske kulturne organizacije preiskomene, da bi se lahko v občinski kulturi kaj bistveno premaknilo.

Tudi upravnica knjižnice v Tolminu Marta Pili je bila podobnega mnenja. Če se kulturna dejavnost na Primorskem ne bo povežala v regiji, napredka ne more biti. In če ne bo za kulturo več denarja, zagotovljenega s stalnimi viri, ki ne bodo odvisni predvsem od osebe, ki je trenutno na vodilnem položaju, boljše čase za kulturo ni mogoče pričakovati. Iz njega pripovedovanja je bilo mogoče sklepati, da je tudi tolminka knjižnica podoba tolminskega kulturnega mesta. Denar, ki ga knjižnica dobi, je komaj za več kot skromne osebne dohodeke in za vzdrževanje hiše. Za knjižnico ni denarja in zato te prihajajo največ na up. Ze na začetku zato tudi zamirajo poskus, da bi obvladli in razvili knjižnično mrežo v drugih večjih krajih občine in da bi dejavnost knjižnice prilagodili potrebam razvijajočega se turizma v teh krajih. Stalno nerazumevanje in stalni neuspehi v prizadevanju za ureditev finančnega vprasanja za področje kulture ubijajo še tisto redko voljo za delo, ki na Tolminskem v sedanjem času še obstaja.

MARIJAN TAVČAR iz novo-goriške tovarne pohištva Meblo je poudarjal zelo pozitivne namene zakona, ki želi integrirati slovensko kulturo. Vendar pa kaže, da to ne bo čisto uspelo, saj na Pri-

morskem ni uspelo ustanoviti niti regionalne kulturne skupnosti. Mnoge novogoriške kulturne hiše — gledališče, knjižnica, muzej — so izrazito regionalnega značaja in njihov vpliv bo sprito tega težji. Zelo pozitivna je tudi težnja zakona, da bi ne delili več kulture na centralno in periferno, ampak po kvaliteti. Vendar je bil skeptičen glede uresničitve tega velikega upanja, kajti kritičari so težko določljivi. Osrednje vprašanje je denar in njegovi viri. Meni je, da kulturni ni dobro sojeno, če zanjo z novim zakonom ne bo namenjenega več denarja iz stalnih virov. V tem primeru se utege zgodi, da bodo kulturni programi preveč odvisni od nizek potreb in od želja občinstva. Zakon tudi premalo upošteva vlogo drugih kolektivnih posrednikov kulture, se pravi vlogo mecenstva večjih gospodarskih organizacij. Denar je v podjetjih interes za kulturno vlogo, vendar se nerazviti; s tem v zvezi je potrebno vztrajati in trdo delo. Primer Mebla kaže, da je stvari mogoče začeti premakniti. Tavčar je posebej poudaril tudi potrebo po specifičnih in elastičnih oblikah delovanja kulturnih skupnosti, kajti se lahko zgodi, da bodo kulturniki ostali zunaj institucij kulturnih skupnosti.

Sekretar zveze komunistov občine Nova Gorica Dušan Smigaj je povedal, da daje občinska skupščina v Novi Gorici zdaj okrog 1.600.000 dinarjev, kar je približno 30 dinarjev na prebivalca. Če bi se vsota podvojila, bi uspeli gnotno vprašanje kulture uresničiti. Nereseno bi ostalo le vprašanje investicij. Po kritičarjih za razdelitev precejšnjega dela v republiki zbranih sredstev za kulturo upajo, da bodo pričakovano vsoto z ustreznim deležem občinskih in republikanskih sredstev zbrali. Zato bo zakon s tega vidika ugoden. Poudarjal pa je, da so glede na obmejni značaj teh predelov Slovenije in tudi sicer nekatere kulturne institucije — na primer gledališče in študijska knjižnica — takega značaja, da bo tudi sicer zanje potrebno večje razumevanje v republikah okvirih kot doslej. Odprta meja, naloge do slovenske nacionalne manjšine na italijanski strani, težnja za ohranjanje prebivalstva v hrbovitih predelih tega področja, razvoj turizma in njegovo povezovalno s kulturo ter številni drugi podobni momenti so velike naloge, pred katerimi kulturo in družba v celoti. Primorska je dala velik pomembnih kulturnih bogat, kar pomeni, da je tu bogata kulturna tradicija, ki jo je treba razvijati. Omenil je precejšnja prizadevanja tudi občinskega komiteja ZK — za formiranje regionalne kulturne skupnosti, vendar pa vsa dobra volja kljub splošni pripravljenosti ni rodila sadu. Jasno pa je, da Nova Gorica kot izrazito kulturno in tudi siceršnje središče Primorske klub vsemu brez funkcije regionalnega središča ne bo mogla ostati. Vprašanje, kako to izvesti, pa ostaja odprto.

J. SVETINA

50 let slovenskega baleta (III)

Po osvoboditvi

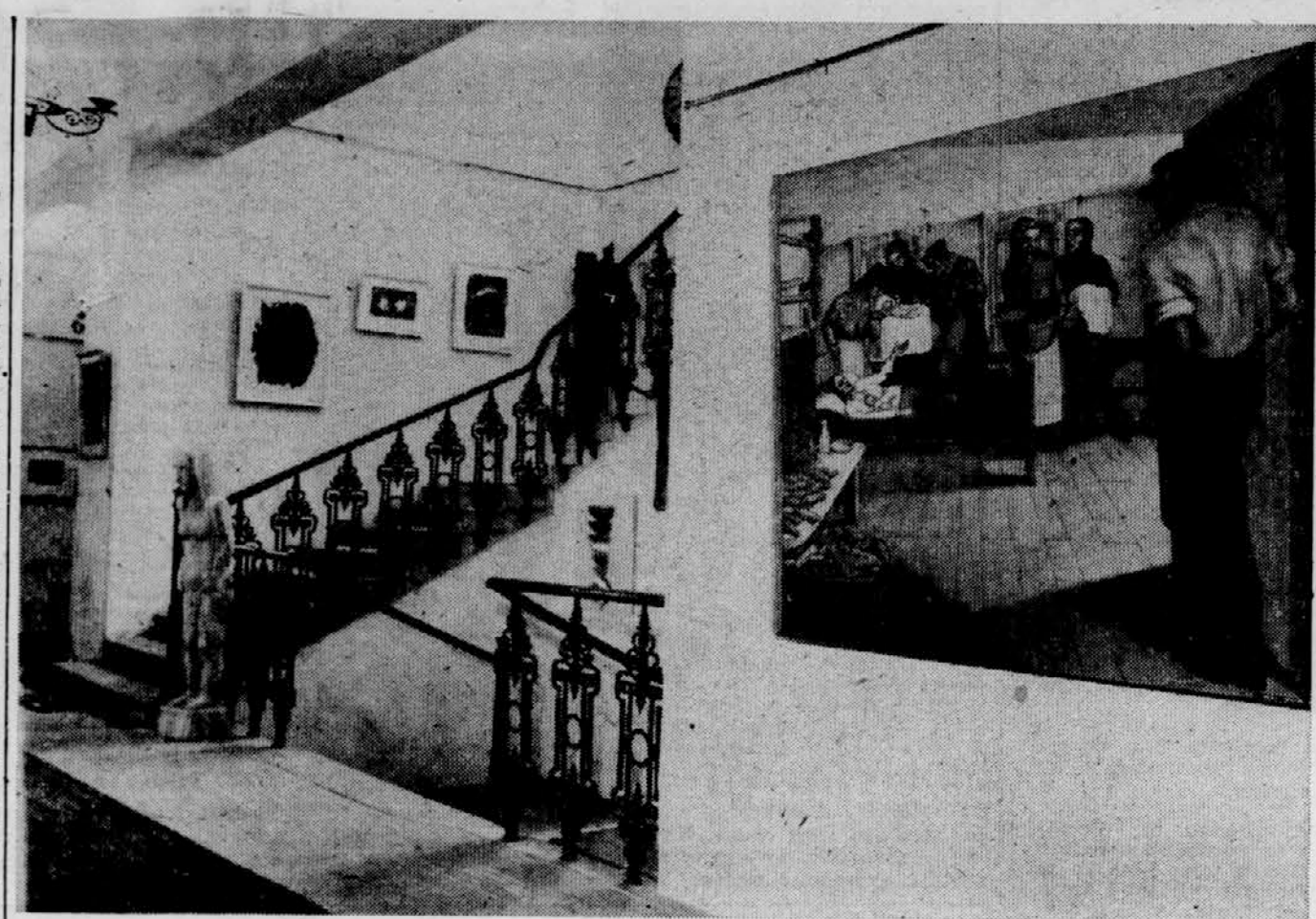
Leto 1945 pomeni novo prelomnico v razvoju slovenskega baleta, saj so leta po osvoboditvi značilna po tem, da dobi gledališča za svoje kulturno poslanstvo vso podporo, tako moralno kot tudi finančno. Dva dogodaka dajejo slovenskemu baletu v tem času nov razmah in polet, eden je kvantitativnega, drugi kvalitativnega značaja.

Prvi dogodek je osnovevanje drugega slovenskega poklicnega ansambla — baletnega ansambla v Mariboru. Ki ga prvi dve sezoni vodi solistka ljubljanskega baleta Marta Remškar. S tem postane pionir drugega slovenskega baletnega ansambla. Od skromnih začetkov s prvimi plesalkami in enim plesalcem pogumno zastavi razvojno pot mariborskega baleta ter poleg prvih plesov v operah po stavi tudi prvi samostojni baletni večer v Mariboru (1946). Za njo prevzame vodstvo najprej Peter Golovin, ki je po prihodu v Maribor v Ljubljano odšel v Maribor, za njim pa Maks Kirbos, ki kot koreograf postavi poleg vrste baletov tudi prva velika klasična baleta v Mariboru, »Coppellio« (1951) in »Labodje jezero« (1953). Leto po osvoboditvi so ugodna tudi za osnovevanje nižje baletne šole v Mariboru (1948), ki jo prav tako vodi Golovin in Kirbos ter zadnje leto — 1964 — še Irena Kirbos. Po odhodu Kirbosovih na Reko dejavnost mariborske baletne šole močno upade in deluje nekaj časa še v okviru Opere, nato pa ostane le kot

oddelek centra za glasbeno vzgojo. Mladi ansambel v mariborskem gledališču je pa le še toliko številan, da uprizarja med drugimi baleti »Ohridsko legend« (1954) v koreografiji Horvata kot gosta ter »Giselle« (1955), »Silfide« (1953) in »Bahčisarajsko fontan« (1956) v koreografiji tedanjih umetniških vodij baleta Radomira Miloseviča in Jitke Trtelje. Prvo slovensko glasbeno-baletno delo v Mariboru pa je celovečerni balet »Čajna punčka« (1959), uprizarjen ob 90-letnici rojstva njegovega skladatelja Rista Savina in v koreografiji Neubauerja kot gosta.

Od 1960 do 1963 vodi mariborski balet Ivo Otrin. V tem času postavi trinajst kratkih baletov (od tega so trije na slovensko glasbo), klub zaradi finančnih težav skremnemu ansamblu in kljub temu, da ostane od prejšnjih osem solistov in tem položaju je Albert Likavec. Likavec prevzame po Otrinovem odhodu v Novi Sad tudi vodstvo baleta vse do 1969. V tem obdobju koreografira Neubauer kot gost osem baletov. Najpomembnejša je izvedba celovečernega Lhotkovega baleta »Vrag na vasi« (1965).

Drugi pomembni dogodek v zgodovini slovenskega baleta po osvoboditvi je prav gotovo otvoritev državne nižje baletne šole v Ljubljani (1948), ki za razliko od mariborske svoje delovanje šli s prehodom na šest in kasneje osemletno dobo so-

NOVA POSTAVITEV ZBIRKE SLOVENSKE UMETNOSTI — V Kostanjevici na Krki so v šolskih prostorih postavili novo zbirko del slovenske umetnosti. Na sliki: pogled na šolske hodnike.

Likovna umetnost

Krožna popotovanja dreves

Ob razstavi del Viktorja Magyara v Mestni galeriji v Kranju

V času, ko se pred slikarstvom tako prepadno odpirajo možnosti novih ikonografij in ko objekti, s kate-

rim se srečujemo zlasti v zagrebških, pa tudi ljubljanskih razstavah, v temelju rušijo mit o posvečenosti povprečnega, postimpresionističnega potrošniškega vzdušja ustajenosti, vajenosti in gotovosti, je na prvi pogled slikarstvo Viktorja Magyara bolj odtenek slednjega, se pravi folklorizirajočega, ne-problemskega slikarstva. To da čimbolj se mu približujemo in ga hočemo razpoznati, tembolj raste v nas miselnje, da je to slikarstvo prava pravzaprav izven kategorij, da stoji nekako samo zase na razpotju likovnih doganj v drugi polovici šestdesetih let pri nas.

Skratka, v tem primeru imamo opraviti z izrazito samosvojo umetniško osebnostjo. Pri opredeljevanju njegove likovnih hotenj, ki jih je porodilo zahodno-panosko občutje ob sprenevanju krajine, o njeni neustajenosti in spremenljivosti, skratka občutje transformacij v zelenilo trav poplavljenega sveta in v katerih se lastna meditacija uveljavlja kot njihov ekvivalent, ne moremo mimo izrazitega izpovednega nagnenja v teh delih, izpovednosti v likovnem sporočilu, kakršna je bržkone jedro njegovih umetniških preokupacij. Magyarovo slikarstvo je v bistvu konfrontacija s to neustajenostjo; krajina, ki jo slikarstvo obravnava kot tihožitje in ki je v bistvu nedogledana, se pri njem skrči v razvidnost in zaključnost. Njemo nedoglednost je vplel v ponavljajoče se kroge, v katerih se vkomponirani ljudje in drevesa na svojih krožnih popotovanjih.

Magyarovo slikarsko sporočilo na kranski razstavi je trodelno. Ciklus olj na desko

Zelena popotovanja, Rdeča tihožitja ter Krajine onstran so obravnava pejsažev vzhodno-zahodnega področja; prišli svet je tu vkomponiran v konkretnost kot ona izmed njenih resničnosti. Ta transformacija se se stopnjuje v delih, kot je, na primer, olje Mesečevi konji ali dela iz cikla Oči zemlje. Liričnost pripovedi priča o globoko občutenem podživiljanju sveta, ki sam po sebi meji na resničnost. Slednjik so na

priljučili razstavi še dela iz otroškega sveta, v pravičnem videnju podobne otroških iger.

Magyarova kranjska razstava priča o njegovem uspelem vstopu v likovno življenje Slovenije. Vanj prihaja kot zrela osebnost, pozno sicer, vendar ne prepozno, da ne bi v njem našel odmevnosti, ki jo njegovo delo vsekakor za-

PETER BREŠČAK

Mladinski pevski festival - evropska prireditev

V nadaljevanju priprav na celjski mladinski pevski festival 1971 je upravni odbor na svoji drugi seji sprejel finančni predračun v znesku 244 tisoč din in razpravljal o srednjeročnem programu prireditve. Te, kot predvidevajo, v prihodnosti vsebinsko sicer ne bi kazalo spreminjati, da zadal pa si bodo, da bi že 1975. leta prešla v manifestacijo evropske mladinske zborovske pesmi.

Takšno težnjo so za Celje svede smele, vendar ne uresničljive, saj ne manjka jukšenj, pridobitvenih v četrstoletni tradiciji. Bolj kot organizacijskega utesnjevanja težave za izvedbo take prireditve tehnične značaja. V Celju namreč nimamo primerne dvorane. Kot so menili, bi se kazalo pri graditvi razstavnih prostorov na Golovcu z investitorjem dogovoriti, da bi upoštevali to oko-

liščino in eno od dvoran prilagodili koncertnim potrebam. V taki dvorani bi lahko nastopali tudi združeni pevski zbori, se posebej, če jim vremenske razmere na prostem ne bi bile naklonjene.

Prodira je tudi misel o tem, naj bi mladinski pevski festival postal založnik mladinske zborovske literature. Tako bo izdal sedmi zvezek publikacije Mladinski zbori, v katerem bo našeljenih 14 skladb, ki jih je iz letošnjega razpisnega nagradnega ozirna odkupila Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije. Gre za sodobno glasbeno ustvarjalnost, ki bo gotovo obogatila programe pevskih zborov, saj bodo zvezke posredovali vsem šolam. V nastru je prav tako izdaja najboljših pesmi s prihodnjega festivala (v dveh zvezkih), sicer pa naj bi založniška dejavnost segala tudi na področje slovenske klasične zborovske pesni, s čimer bi zapolnili obutno vrzel. S tem bi celjski festival pomembno razširil svoj manifestativni značaj.

DRAGO HRIBAR

Rabelais v hipijevskem stilu

V Srbskem narodnem gledališču je bila pred dnevi premiera »Rabelaisa«, igre, ki jo je napisal in prvi tudi uprizoril znan francoski gledališčnik Jean Louis Barrault — po slovitom Rabelaisovem romanu »Gargantua in Pantagruel«. Zanimivo je, da je režiser Bogdan Jerković uprizoril »Rabelaisa« v podobnem stilu, kot ga je uvedla bogorajska predstava »Mlada« v Ateljeju 212. Besedilo je doživelo tudi nekaj vsebinskih premikov predvsem v politični smeri — Vietnam, Che Guevara in druge politične osebnosti našega časa. Premiera, ki jo požel večja navdušenja, vsekakor pomeni ujanje novega stila v takšno reprezentativno institucijo, kakršna je Srbsko narodno gledališče, ki uprizarja svoje predstave letos že 102. gledališko sezono.

Klub temu, da so bili pretekli teden trije koncerti v Ljubljani, je bila slaba dvorana Narodne galerije popolnoma zasedena, kar priča, da je pri nas veliko zanimanja za komorne koncerte vseh slogovnih smeri.

Glasbeni dogodki

Duo Stabej-Lipovšek v Koncertnem ateljeju DSS

Bil je to programsko uglasen koncert: večer samospevov Marijana Lipovška, Vladimirja Lovca in Marijana Kozine. Programsko uglasenost je slonela predvsem na vsebinski istosmernosti izbranih kompozicij. Z izjemo efektne Kozinovega »Čigana« so bila besedila naravnana na bolj »jesenskor«, resignirano vzdruže in tako v glavnem vpeto vprašanje ljubezni in smrti. To velja zlasti za šestnajst Lipovškovih samospevov na pesmi Mitje Sarnobona.

Da bi stopnjeval domoljubost še itak intimnih glasbenih večerov v Društvu slovenskih skladateljev, je Lipovšek uvodoma povedal nekaj besed v »vražlo«, pouk in opravičilo lastnemu ustvarjalnemu prispevku temu koncertu. Dvomim, če je bilo to potrebno, saj so samospevi sami govorili zase. Prav tako je bilo branje tekstovnih predlog nepotrebno, ne glede na to, da je ceniti dobronamernost tega ravnanja. Dikcija Jožeta Stabeja je namreč čista, tako da jasnost in razumljivost besedila ni bila nikoli vprašljiva. Razen tega pa so ti literarni vložki sekali reproduktivno kontinuiteto, in to najbolj tam, kjer je govornik to najmanj želel — v lastnem ciklusu samospevov, ki so v posamičnosti samostojni, a vsebinsko le vezani: ne toliko v kompozicijskem stavku, ki tokrat izpričuje improvizacijskost zasnove, ampak v tekstovnem zaporedju — od že vnaprej z odgovorjo računajoč ljubezni do razmišljanja o smrti.

Tradicionalna logika mišljenja, ki se ne pozna preskokov in diskontinuiranosti, ampak tekstovno in glasbeno pleto, gradi in razvija, je bila značilna tudi za tri pesmi Marijana Kozine na besedilo Vere Albrehtove, ki so se v nekaterih trših, ponekod celo naturalističnih, detajlih povzpelle do ekspresivnih viškov.

Prijeto presenečenje večera je bila kompozicija Vladimirja Lovca »Pepel na zvezdah na besedilo Lojzeta Krakarja. Doživela je svojo krstno izvedbo in nas ponovno prepračila, da je vsakršno potiskanje tega skladatelja na zadnji tir sodobnega ustvarjanja zgrešeno in neobklicno početje. Njegova skladba je delovala doganjo in prepričljivo. Sveža in diferencialna faktura spremljave ter pevske linije, ki je zaobjemala tako deklaracijski recitativ kot občasne, do spevnosti stopnjevanje melodične prepletki, je bila primeren podan aktualnemu besedilu. Prav tako je omogočala razvijanje tistega izraza, ki Stabeju se najbolj leži — spremljave je bila po tradiciji vzorna.

ANDREJ RIJAVEC

Slike in glasba

Narodna galerija v Ljubljani je v preteklih sezonah še večkrat odstopila svoje prostore prirediteljem komornih koncertov in z razumevanjem pomagala reševati večno vprašanje primernih dvoran za stilne koncerte. V tekoči sezoni se je odločila, da bo mimo rednega razstavnega programa še v večji meri in bolj načrtno izkoristila svoj ambiant. S skupino Consolium musieum je presenčila z napovedjo ciklusa stilnih koncertov pod naslovom »Slike in glasba«.

Prvi koncert cikla je segel v umetnost italijanskega in nemškega baroka. Dr. Emilijan Cevc ga je uvedel z zanimivim orisom za to priliko razstavljenih platen, skupino Consolium musieum (sestavljali so jo sopranistka Olga Jezeva, čembalistka Diana Slama, flavtist Miloš Pahor in violončelist Edi Majaron) pa je izvedla skladbo G. B. Bononcinija, B. Marcella, A. Vivaldija, A. Scarlatija, Haendla, Bacha in Telemanna, ki poredko zaidejo na naše koncertne odre. Solisti na instrumentalnih so poskrbeli za avtentično izvedbo v igri na starih glasbilih (spinet, ključasta flauta, violončelo iz leta 1762); skupaj s stilno zaledo in sproščeno interpretacijo sopranistke Olge Jezeve, se jim je resnično posrečilo trenutek ozivljenega starega izročila.

Klub temu, da so bili pretekli teden trije koncerti v Ljubljani, je bila slaba dvorana Narodne galerije popolnoma zasedena, kar priča, da je pri nas veliko zanimanja za komorne koncerte vseh slogovnih smeri.

KATARINA BEDINA

REVILJA, KI JE NE BEREJO SAMO MOŽJE

NARODNI DELA NEZGODNO ZAVAROVANI PRI ZAVAROVALNICI SAVA

DR. HENRIK NEUBAUER

V nekaj vrstah

MARIBOR
Pomoč železarjem — Pred nedavnim je odšlo na delo za določeno čas v železarno Jesenice 10 članov delovnega kolektiva tovarne avtomobilov in motorjev TAM, ker v železarni občutno primanjkuje delovnih moči. Več kot mesec dni bodo pomagali čistiti cagle, ki jih izdeluje železarna. Predavanje o življenju pod Himalaji — V torek bo predaval v prostorih višje tehniške šole član slovenske himalajske odprave dr. Tone Wraber, ki je v odpravi sodeloval kot biolog. Svoje višje bo strnil pod naslovom »Narava in človek v Himalaji, prikazal pa bo tudi 130 barvnih diapozitivov.

Problemi dejavnosti občinskih odborov — Na seji izvršnega odbora občinske konference SZDL so minulo sredo proučevali dejavnosti odborov občinske skupščine. Med drugim so tudi predlagali, da bi ustanovili v Mariboru klub odborov občinske skupščine.

RAVNE NA KOROŠKEM
Nova trgovina — Trgovsko podjetje Koloniale bo v Dobbi vasi zgradilo samopostrežno trgovino. V kletnih prostorih stavbe bodo uredili tudi kinematograf.

CRNA NA KOROŠKEM
Asfalt proti Koprivni — Pred dnevi so položili asfalt na 3 kilometre dolgem odseku ceste od Crne proti vasi Koprivni. Denar za ureditev sta prispevala gozdni obrat Crna in krajevna skupnost.

DRAVOGRAD
Preuredili so dvorano kina — Kino Peca je pred nedavnim obnovilo svojo dvorano. Kupili so nove sedelce, obnovili platno ter uredili centralno kurjavo. Dvorano bodo uporabljali tudi za druge kulturne prireditve.

SLOVENJ GRADEC
Nov direktor bolnišnice — Svet bolnišnice je za novega direktorja imenoval dr. Draža Plešivčiča. Dosedanji direktor dr. Stane Smeč je odšel v poljo.

PORGORJE
Urešili v nova stanovanja — V Podgorju pri Slovenj Gradcu so že več let obziral na predele stanovanjsko vnanje pravnih delavcev. Meseca maja letos pa je Gradbeno podjetje iz Slovenj Grada začelo graditi stanovanjski blok, ki bo vseetil dve dni. V njem so štiri družinska stanovanja in dve garsonjeri.

SLOVENSKA BISTRICA
Srečanje v ZK — Krajeva organizacija ZK Zgornja Bistrica je prišla v povezavi s komisijo za obravnavo problema članstva, osnovno organizacijo ZK delovnega kolektiva Impol, občinsko konferenco ZMS in vodstvom aktivov ZM Visole ter Kovača vas, priprave za sprejem novih članov v Zvezo komunistov. Posebno pozornost bodo posvetili vključevanju kmetov in mladine.

Ob dnevu republike — V okviru razpisov 29. novembra, dneva republike, bodo v osnovni šoli Pohorski odred učenci skupno s mentorji posameznih skupin svobodnih dejavnosti pripravili številne prireditve. Med najpomembnejše sodijo sprejem članov v pionirsko organizacijo. Medli likovni ustvarjalci bodo ob tej priložnosti pripravili zanimivo razstavo svojih del. Larkovski krožek se bo predstavljal s samostojno predstavo. Literarni krožek pa bo izdelal svečano število svojega glasila Naša misel.

PADENCI
Za varnost prometa — Na prometnem križišču pri pošti v Radencih so morali zaradi varnosti vsak dan čistočnega prometa posaviti 6 semaforov. Namestili so jih delavci Javne razsvetljave iz Ljubljane.

MARIBOR
Pogrebi danes — Zofija Janič, 56 let, gospodinja.

Nova trgovska hiša

V Mariboru bodo za dan republike odprli prodajne prostore Modne hiše in Emone

V Mariboru končujejo dela pri graditvi novega trgovskega objekta v središču mesta, med Partizansko in Razlagovo ulico. Investitorja nove trgovske hiše sta trgovsko podjetje Emona Ljubljana in Modna hiša Ljubljana. Nov trgovski objekt bodo ob letošnjem dnevu republike izročili svojemu namenu, če pa ne bi imeli težav z dobavo klimatskih naprav iz Švedske, bi ga lahko odprli že prej.

Modna hiša bo imela v novem objektu 600 kvadratnih metrov prodajnega prostora, medtem ko bo imela Emona 1200 kvadratnih metrov prodajne površine in približno 300 kvadratnih metrov za bife. Skupaj s sklaščili in drugimi prostori je za Emono predvidenih približno 2000 kvadratnih metrov površine. Prodajni prostori Emone bodo v eni etaži. Vsi njeni prostori bodo povezani s pomočnimi stopnicami tudi z Modno hišo. V novi objekt bodo kupci lahko prebrali skopi skupen vhod iz Partizanske in iz Razlagove ulice. Trgovsko podjetje Emona je uredilo tudi okolje na Unionskem platuju ter približno 80 parkirnih mest. Emona bo prodajala živila, spominko, gospodinjstvene predmete itd. Imeli bodo svetilčarno, trafiko, mehaniko, denarje in še nekatere druge prodajne mesta.

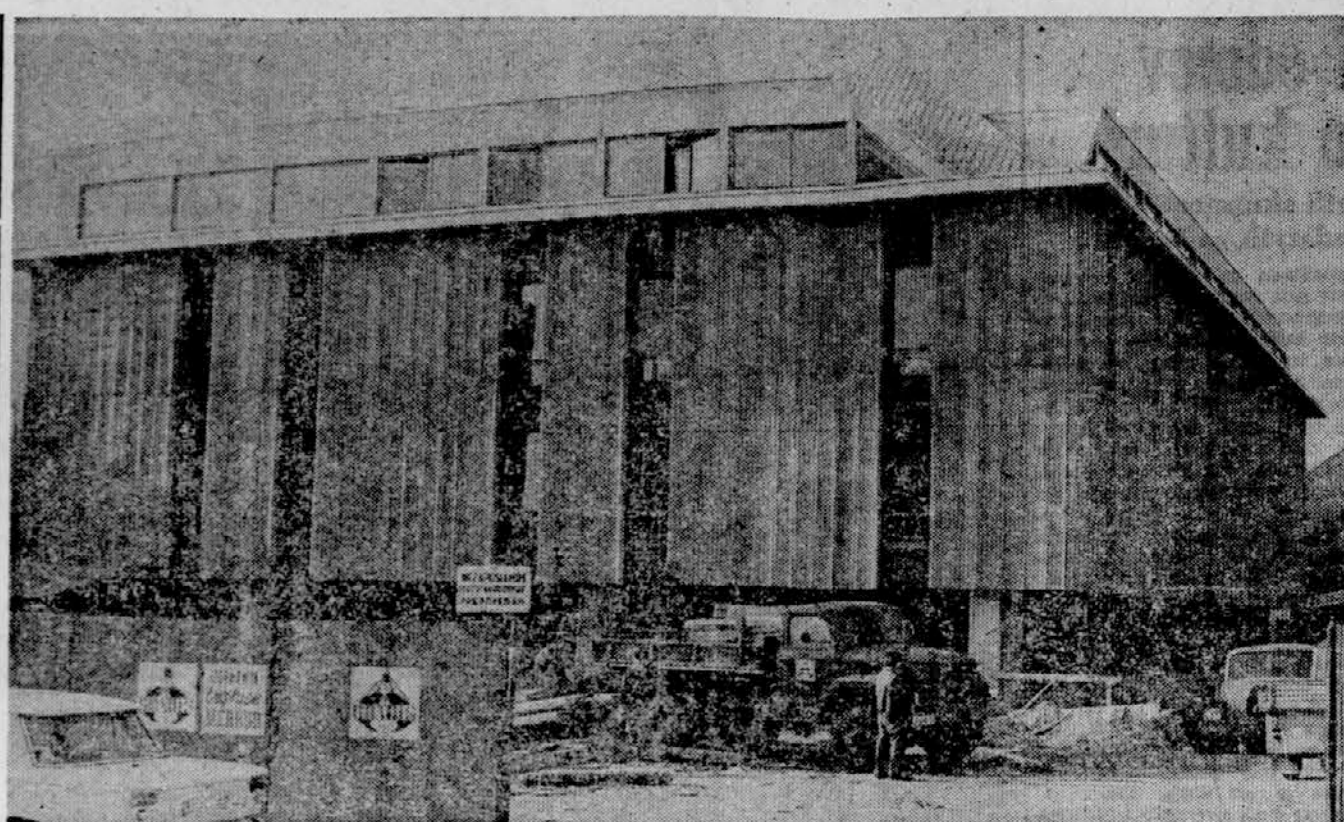
Celotna investicija je stala približno 30 milijonov dinarjev, ki sta jih podjetji zagotovili delno z lastnim denarjem, delno pa s krediti ljubljanske banke.

Modna hiša bo uredila boutique in ružičila prodajne kolekcije.

V trgovskem lokalni Emona bodo nanovo zaposlili 120 ljudi. Tudi Modna hiša bo povečala število prodajalcev in drugega osebja.

Tudi druga trgovska podjetja v Mariboru hite z otvoritvijo svojih novih lokalov. Nedavno je Zarja na Glavnem trgu odprla novo blagovnico Kvik, medtem ko hitro napreduje tudi graditev nekaterih drugih trgovskih lokalov v Mariboru.

M. K.

OTVORITEV DECEMBRA — Gradbeno dela na novi trgovski hiši trgovskega podjetja Jeklotehna »Merkur« na prostoru med Vetrinsko in Svetozarevsko ulico v Mariboru se približujejo h koncu. Nova trgovska hiša, katere otvoritev bo v začetku decembra in bo imela približno 8700 kvadratnih metrov prodajnih površin, bo po svoji funkcionalni opremljeni med vodilnimi trgovskimi hišami v Mariboru.

Foto: B. Cerin

Zoper s amoto in revščino

Ostarelim in osamljenim ljudem v soboški občini bo odslej veljala večja skrb — Teden starejših občanov pomeni začetek stalne, vsestranske pomoči

Resnica in ljubo je treba povedati, da je svet za socialno varstvo v sodelovanju z Rdečim križem in drugimi dejavniki že doslej posvečal v mejah možnosti vse skrb pomoči potrebnim starejšim občanom. Zgolj s socialno pomočjo sorazmerno ozkemu krogu teh ljudi pa še zdaleč niso ustregli načelu o širši in obči družbeni skrb za osamljene ostarele občane, ki jih je med prebivalci te velike občine kar trinajst odstotkov.

Obsežen akcijski program občinskega sveta za socialno varstvo naj bi pomenil prelomnico v odnosu do starih ljudi, pravijo v Murski Soboti in podarjajo, da je ta program sad skupnega dela vseh družbenih dejavnikov na čelu s Socialistično zvezo. Tudi krajevna skupnost sprejema v svoje načrte petletnega dela pomoč ostarelim in njihovo družbeno angažiranje s posebnim poudarkom. Pri tem jim bodo koristno služila skrbno pripravljena navodila za razne oblike varstva ostarelih. Tudi skrb za rekreacijo starih občanov in materialna pomoč, vključno z reševanjem stanovanjskih in drugih problemov teh ljudi, bodo sodej po sedanjih pripravah, dobili vsa podpora tudi v delovnih organizacijah, na šolah, v Zvezi mladine in seveda v vseh krajevnih skupnostih, ki skupaj s Socialistično zvezo usklajujejo delo raznih lokalnih delavnikov.

»Posamezniki nam očitajo, da bodo po končanem tednu starejših občanov šle naše občine v pozabo, pri tem pa pozabljajo, da so bližnji dogodki samo ena točka v našem akcijskem programu za pomoč ostarelim občanom v prihodnje, pravijo na občinskem svetu za socialno varstvo. Obsežen program prireditve, sprejemov, obiskov in obdaritev starih ljudi naj bi bil torej samo uvod v kontinuirano skrb za ostarele in osamljene občane.

D. V.

Dan medobčinskih pogovorov na Koroškem

DRAVOGRAD, 19. nov. — Danes sta bila na pobudo medobčinskega sveta ZK koroških občin sklicana dva dnevna pogovora na medobčinski ravni. Dopoldne so se sestali komunisti, zaposleni v kmetijskih delovnih organizacijah, da bi pregledali dosedanje delo pri razvoju kmetijstva na Koroškem, pri zamislih skupnih investicijah in ustanovitvi medobčinskega sveta za kmetijstvo.

Dopoldne so se na Ravnah sestali komunisti iz kulturnih in umetniških ustanov na informativnem sestanku o osnovnih sadbenih kulturne politike na Slovenskem ter zaradi izmenjave mnenj o sedanjem položaju kulture in kulturnih ustanov v koroški regiji.

Na obeh posvetovanjih je bilo izraženo dovolj besed o sodelovanju, povezovanju in pospeševanju, ki na jih bo treba še spraviti v sklad s konkretnimi akcijami in dejansko enotnostjo pri izvajanju družbenih dogovorov na vseh ravneh.

Mariborsko cestno podjetje je začelo te dni asfaltirati štirih kilometrov dolg cestni odsek od Ivanje do Negove. Za ta dela, ki jih financira radganska občina, bodo porabili skoraj pol milijona dinarjev, kar je sorazmerno veliko. Naložba v to pomembno cesto je večja zaradi zahtevnih zemeljskih del, ker bodo morali cesto v vsej dolžini najprej urediti. Naj poudarimo, da bodo prebivalci Negove in okolice sami prispevali za gradnjo ceste okoli šestdeset tisoč dinarjev.

Ta cesta, ki jo nameravajo zgraditi oziroma asfaltirati še letos, bo končno odprla pot do idiličnega Negovskega jezera, ki je po postalo zbirališče domačin in tujih turistov. Seveda pa ostaja sedaj pomembna naloga radganskega turističnega društva, gostinskemu in trgovskemu podjetju v Radgoni, da bodo uredili jezerskemu bregu ustrezneje objekte. Prav zaradi teh promakljivosti so turisti izrekli veliko kritike. Bilo bi tudi prav, če bi se za to zezelo, ki slovi po naravnih lepota, končno poznamo tudi zdravilišče Radenska, ki bo nedvomno dobilo z novo cesto privlačno turistično točko za svoje goste.

Slabi materialni pogoji za šolanje otrok ustvarjajo verizno reakcijo, ki se plete okrog takih pomembnih elementov, kot so neustrezna izobrazba polovice prebivalstva, težave pri pridobivanju kvalificiranega učnega osebja, slabe možnosti otrok, da prodrejo do srednjih, višjih in visokih šol. In še naprej. Razvoj gospodarstva na Koroškem, s tem pa tudi posamične in skupne življenjske ravni, je neposredno odvisen od znanja. S mo v dobi, ko znanje odločilno vpliva na izboljšanje življenjskih pogojev, na skupno tehnično in civilizacijsko razvitenost ter duhovno osveščenost. Kdor ne vlaga v znanje, si žaga vejo, na kateri sedi. In ravenska občina, z njo pa tudi vse koroško območje, mora več vložiti za izobraževanje, ker je znanja in sposobnih kadrov zdaleč premalo. S tem pa, ko pravimo občina, mislimo na občane, ki odločajo o zelo resnih stvareh, predvsem pa o perspektivni svojih otrok.

Na krajevni skupnosti zagotavljajo, da tudi ni razloga za zaskrbljenost med starši, ker so že začeli z načrtnim

urejanjem manjših otroških igrišč v posameznih novih naseljih. Najlepše nameravajo urediti igrišče pri novih blokih v ulici Stefana Kovarja, vendar že vnaprej opozarjajo občane, da bo od njih odvisno, če bodo ta teren, ki ga bodo uredili tudi v cvetličnem parku, ohranili v okrasnem predelu mesta.

Kot pomembno novost na povedujejo tudi obnovo soboškega parka, ki velja za enega izmed najlepših v severovzhodni Sloveniji. Po ureditvi parka, ki bo dobil na robu živo ograjo, bodo tudi se leno površine dostopne otrokom za igro in sprehode.

E. B.

Zaskrbljeni starši

Ukinitev otroškega igrišča v M. Soboti

Zaradi hitrega razvoja Murske Sobotne je sedanje edino skupno igrišče za otroke postalo pretisno, za večino staršev tega mesta z deset tisoč prebivalci pa tudi preveč oddaljeno. Kljub temu so starši zaskrbljeni, ker slišijo, da bodo kmalu ukinili centralno otroško igrišče pri gradu tudi zaradi drugih vzrokov.

Glavni razlog za ukinitev otroškega igrišča v parku pri gradu so tehnični urbanistični načrti, po katerih bodo čez polovico tega terena speljali široko cesto, da bi na ta način ublažili nevaren ovinek pred zdravstvenim domom in zavarovali križišče zelo prometne ceste proti kopalšču in nogometnemu igrišču. Razen tega so večino naprav na igrišču neznani sproti uničili ali poškodovali, zato se je krajevna skupnost odpovedala nadaljnji obnovi teh naprav.

Na krajevni skupnosti zagotavljajo, da tudi ni razloga za zaskrbljenost med starši, ker so že začeli z načrtnim

D. VRESNIK

Zahtevajo ureditev statusa

Murska Sobotica: neurejen status krajevnih skupnosti v občini

Po nedavni seji občinske konference socialistične zveze, ki je jasno nakazala smernice nadaljnjega razvoja krajevnih samouprave in vloge krajevnih skupnosti, so se v soboški občini okrepile zahteve po ureditvi statusa teh temeljnih družbenopolitičnih enot. Predvsem zahtevajo prenos nekaterih pristojnosti z občine na krajevne skupnosti, ureditev njihovega materialnega položaja in družbeno utemeljeno usklajevanje krajevnih samouprave v občinskem statutu.

Zlasti so te zahteve vse večje v soboški krajevni skupnosti, ki si je pridobila med svojimi člani velik ugled ne samo zaradi učinkovitega zadovoljevanja tudi bolj zahtevnih potreb občanov, ampak predvsem zaradi razvejanih samoupravnih odnosov v njej. Tu je iskati tudi ozadje za uspehe te krajevnih skupnosti, katere delo temelji na demokratičnih odločitvah, ki dejansko sami oblikujejo njene programe. Temu delstvu nedvomno gre zasluga za uspešne referendume in za tesno povezanost kolektivov s krajevno skupnostjo, ki združuje na ta način močne materialne in idejne politične sile pri urenitvi svojih nalog.

Predvsem zbori občanov so postali tribuna dogovorov in razprav, kjer občani zastopajo tudi zrela samoupravna stališča z zahtevami o ureditvi krajevnih skupnosti v občini, ker pogosto tudi na svoji koži občutijo tehnokratski odnos občinske uprave in skupščinskih organov.

Toda kljub odločnim prizadevanjem socialistične zveze in krajevnih skupnosti, da bi okrepili vezi sodelovanja z občinsko skupščino z večjim angažiranjem odborov v krajevni samoupravi, le malo izboljšanih predstavnikov občinskega samoupravnega telesa tvorno zastopa koristi krajevnih skupnosti. Tu je delno iskati tudi vzroke za sedanjí prepad med krajevnimi skupnostmi in občinsko upravno ter raznimi organi občinske skupščine.

Nič čudnega tedaj, če krajevnih skupnosti in občani čakajo pogostokrat tudi več mesecev na odgovore in ukrepe raznih občinskih služb in svetov, zaradi česar spričo že itak skopih pristojnosti

celjske urbanisti zastopajo stališče, da je treba to investicijo uskladiti z urbanističnim načrtom Celja, železnici pa za zagotavljanje, da z elektrifikacijo proge skozi Celje v ničemur ne prizadejajo urbanističnega načrta in bi dela radi opravili v definitivni stopnji.

Problem je torej jasen, prav tako pa ugotovitev, da bo treba železniško progo od Zidanega mostu do Maribora čimprej elektrificirati. To so zahteve gospodarstva in ne nazadnje tudi mednarodnega železniškega prometa na tej relaciji. Celje ne bo moglo reči — ne.

Ugotovili pa so, da bi morali problem spraviti s straniškega traja najpomembnejši v prvi polovici decembra letos, kajti železnica je pripravljena takoj začeti z deli za elektrifikacijo sedanje proge.

M. B.

Ugovor celjskih urbanistov

Železnica pa je že pripravljena elektrificirati progo

CELJE, 19. nov. — Četudi problem ni nov, saj se vleče že približno dve leti, člani sveta za urbanizem, gradbeno, komunalne in stanovanjske zadeve pri skupščini občine Celje na današnji seji niso dali soglasja združeno železniškemu transportnemu podjetju v Ljubljani za elektrifikacijo postajnih tirov skozi Celje.

Celjski urbanisti zastopajo stališče, da je treba to investicijo uskladiti z urbanističnim načrtom Celja, železnici pa za zagotavljanje, da z elektrifikacijo proge skozi Celje v ničemur ne prizadejajo urbanističnega načrta in bi dela radi opravili v definitivni stopnji.

Problem je torej jasen, prav tako pa ugotovitev, da bo treba železniško progo od Zidanega mostu do Maribora čimprej elektrificirati. To so zahteve gospodarstva in ne nazadnje tudi mednarodnega železniškega prometa na tej relaciji. Celje ne bo moglo reči — ne.

Ugotovili pa so, da bi morali problem spraviti s straniškega traja najpomembnejši v prvi polovici decembra letos, kajti železnica je pripravljena takoj začeti z deli za elektrifikacijo sedanje proge.

M. B.

Novost

v naših prodajalnah

Prodajajo naslednji marketi v Ljubljani

- Celovška 163
- Gigaletova
- Cigarskova 6
- Hubadova
- Ilirska
- Prule
- Roška
- Štritarjeva
- Savsko naselje
- Titova 25
- Vodnatski trg
- Vojkova
- Supermarket

izredno okusna specialiteta

emona

Novost

v naših prodajalnah

Prodajajo naslednji marketi v Ljubljani

- Celovška 163
- Gigaletova
- Cigarskova 6
- Hubadova
- Ilirska
- Prule
- Roška
- Štritarjeva
- Savsko naselje
- Titova 25
- Vodnatski trg
- Vojkova
- Supermarket

izredno okusna specialiteta

emona

Novost

Kroki

Revizija idealov

Mihaela Šaričeva za staro dobro dobroto in lepoto, če sploh sta še kod na svetu

Mihaela Šarič je darski stebler slovenskega gledališča. To je neizpodbitno. Zdal 79-letna upokojena igralka je stopila na odrske deske tistega 1918. leta, ko je Hinko Nučič postavil na noge slovensko gledališče. Bila je med prvimi umetniki v novem gledališču. Potem je bila igralka mnogo let in 13 let profesorica na ljubljanski igralški akademiji (do konca septembra 1964. leta). Zdal je v pokoji. Po svoje je zmeraj podpira naše gledališče, ker so v hiši ostale njene skušnje. Pred meseci sem govoril z njo. Tedaj je napravila nekaj obrisov časa z ogledom. To risbo bom tu natančno opisal. Še dve pomembni bistvenosti o tej ženski: letos je dobila Prešernovo nagrado za življenjsko delo. Za svoja leta, ki jih je ogromno tudi za današnji dolgovozni čas, je še v dobri formi. Ima življenjskost.

— Po vaše, kakšno poslanstvo mora opravičati umetnost v narodu?
— Umetnost je imela od nekdaj in mora imeti vedno to poslanstvo, da požaliti in poplemeniti človeštvo, ljudi.
— Pa, če, recimo, pogledate današnje ljudi, ali se vam zdi, da jih je ta umetnost kaj požalila?
— Naša doba je silno problematična, kajne. Moderna tehnika je tako sprevrgla vse dogajanje, da bi bilo treba z umetnostjo ustvariti prostote, kajti moderna tehnika, kolikor je občudovanja vredna, v nekem smislu vendarle razločuje človeka.
— Kako in kje bi morali najti to protitež tehniki?
— Tako, da bi umetnost dajala ljudem lepoto, dobroto, resnico.
— Potem bi bila to morda klasična umetnost s humanizmom v sebi?
— Torej, ni samo klasična umetnost taka, čeprav vsebuje to v veliki meri. Vsekar, humanizem bi moral biti povsod. Seveda pravijo, da lahko tudi antipod učinkuje na človeka očistujoče.

— Rekli ste antipod, potem pa povejte svojo sodbo o moderni umetnosti na odrskih deskah?
— Zame so avantgardne stvari v gledališču v glavnem odbijajoče. Ne vsebujejo tega, kar človeka dviga, ampak, nasprotno, rušijo vse, kar je v ljudeh. Kjer je še kakšne ideala, mja ga gotovo porušijo, posebno s takimi stvarmi, kot je bil za primer Asirski cesar. Spominjate, potem pa tista nesrečna Puplija. Absolutno pa zavračam, recimo, klanje kure na odru.
— Ampak, klanje kure je simbol časa, ali nekaj podobnega, ni tako?
— Nekdo se je izrazil, da je ta zaklana kura simbol tiste ga teatra, ki ne bo nikdar več prišel, to je nekakega prejšnjega. To je zelo žalosten simbol.

— Kaj pa teater, teater?
— Tistega teatera, ki je bil nekoč, za modernega človeka, recimo, ni več. Čeprav bi to niti ne držalo povsem, kajti klasična dela, dela velikih duhov, so vedno aktualna, in se ne morejo preživeti. Stari Sofokleji, Ajshili sta še danes živa in v tem oziru se lahko prinašajo na oboje tudi stara dela. Shakespear je nemurnjiv, kajne in to bi ljudem dobro storilo, saj vem, kaj mi pripovedujejo gledalci, če jih srečam na cesti, kaj jim odbijejo te mizerne stvari, moderne tolake, ne dobijo v njih, vse to jim samo razdira še tisto majhno veselje do življenja, ali pa upanje, ali pa vero v dobroto in plemenitost, če bi se kje bili. Posebno razkrakajoče pa mora delovati na mladino, ki še nima svojega etičnega mišljenja, kajne, ki še niso formirani. Tem ljudem je treba vendar nekaj dati, tega pa te stvari ne dajejo, te stvari samo rušijo.

— Kaj pa, če bo moderna umetnost rodila kakšne nove ideale, ki jih vi zdaj morda še ne slutite?
— Potem prav. Ampak, naj bodo človeški, naj pripeljejo človeštvo na višjo stopnjo razvoja, naj bodo taki, da se bo lahko ob njih mladina navdušila in dobila impulz — biti, da bodo ljudje bolj, plemenitejši, kajne, te ideale bomo z veseljem sprejeli.

PRIMOŽ ZAGAR

— Potem prav. Ampak, naj bodo človeški, naj pripeljejo človeštvo na višjo stopnjo razvoja, naj bodo taki, da se bo lahko ob njih mladina navdušila in dobila impulz — biti, da bodo ljudje bolj, plemenitejši, kajne, te ideale bomo z veseljem sprejeli.

PRIMOŽ ZAGAR

PRIMOŽ ZAGAR

PRIMOŽ ZAGAR

PRIMOŽ ZAGAR

PRIMOŽ ZAGAR

PRIMOŽ ZAGAR

PRIMOŽ ZAGAR

PRIMOŽ ZAGAR

PRIMOŽ ZAGAR

PRIMOŽ ZAGAR

PRIMOŽ ZAGAR

PRIMOŽ ZAGAR

NA MRTVI STRAZI — Kozolci v hribih in njih družice tepke, spomladi razkošno cvetoče, to pogrebno cvetje gorskih kmetij? Foto: Janez Zrnc

V hribih

„Še pomnite, tovariši?“

Koga, kaj? Požnatega Prekarja, Hriba pa drugih vasic okoli Miklavža — so te hribovske vasice obsojene na idilično počasnno smrt med razkošnim cvetenjem tepk? — Bo boljša cesta prinesla v te hribe nov življenjski utrip? — Zgoraj rastejo gobe, zgoraj raste kostanj

Veste, kje je Spodnji Prekar — blizu je tudi Zgornji Prekar — kje je Zalog? Ampak ne ta pri Ljubljani, pač pa oni blizu Prekarja? In kje je vasica Hrib? Turistična propaganda jih ne omenja, ker tam človek nima kaj iskati, razen da pomotoma zaide tja, ali pa ga tja vrže kakšno naključje, kot je vrglo mene. Stari krajevni leksikon omenja vasice z nadmorsko višino kakih 500 m, s prebivalstvom do 50 ljudi, zdaj jih je najbrž še precej manj, ker dandanašnji človek — če se že tako krčevito drži svojega »gruntca« — v hribih nima kaj iskati.

Po leksikonu so oddaljenosti od vsega »živčaja« — šole, cerkve, dvakratje, žandarmerije od štirih do pet kilometrov, do upravnega središča pa precej dlje. Ampak če povzamem, da vse te vasice leže kakorek v nedrhih Miklavževih cerkvice nad Senožeti, cerkvice pa kar oholo stojijo nad Savo — vidite jo lahko od Kresnice, seve od Jevnice, od Zaloga pa tudi iz Ljubljane — se vam bo zdelo, da je to vendar kar doma, ni vredno, da bi se človek trudil tja. Moram reči, da ni videti kaj posebnega razen prijetnih idiličnih kotičkov, hribovske samote, odmaknenosti. Seve so tistim, ki so partizanski na Moravskem, ti kraj najbrž še v dobrem spominu. Bile pa so vasice Prekar, Hrib in še nekatere tako rekoč do temeljev požgane, zaradi nekega ubitega gestapovca v dolini in ker so naslojale dalje zavetje partizanom. Tod se ljudje niso ukvarjali z izdajstvom. In tod po previsu za Miklavžem prek Prekarja in teh vasic je vodila partizanska steza do Ribčah pri Savi, tam pa so se prepeljali čez Savo na Dolenjsko stran. Ljudje so po vojni znova zgradili domove, pomagale so jim menda le Vevče. Na

to pa so se vasice spet oddmaknile v svojo hribovsko samoto. Krajevni leksikon navaja, da so se nekoč ljudje preživljali s prodajo sadja, živine in lesa. In seve s tem, kar so na tistih le hah predelali. Zdal z lesom ni nič — ali ga ne smeš prodajati, ali pa te več stane, če ga posekaš in spraviš v dolino, kot dobiš zanj. S sadjem tudi ni nič, saj ga vendar uvažamo. Kdo pa se bo peljal v Prekar po jabolkah. In tepke, kadar je že blagoslovljena letina, dajo kar dobro pljajo. Ampak naroči v gostilni hruskovec ali jabolkovec namesto vsakršnih vinjakov, konjakov, likerjev vse do tonikovitih, gostilničarje te bo s pomilovanjem pogledal. Bog s tepkami, naj kar ostanejo v hribih, ko lahko pijemo ostekleničeno vino! Da — vose kleničeno — kakšno imenitno ime za očičeno šmarnico; če bi že sploh bila vsaj šmarnica! Tako ostane za prodajo le živina. Ljudje vendar živijo kakor še marsikje, kjer se preseno malo zvenimno zanje. Nabrže se — malajši — počasi pomikajo proti dolini, dolina ob Savi pa razteguje v Ljubljano; ker spodaj tako rekoč že ni hiše, da ne bi bil kdo zaposlen v Ljubljani, na srečo pa se noče preseliti v Ljubljano.

Ampak tisti hrib zad... nad 450 — 500 m nadmorske višine s kakšno kamnito stezico, slabo potjo za kmečke vozove pa vasice, kjer je naš partizanstvo tako varno snovalo velike načrte za prihodnost! Osvobodili smo mesto, oblast imamo v svojih rokah, partizanstvo pa se je umaknilo v nedeljske dopoldanski »še pomnite, tovariši?« — Koga, kaj? Požnatega Prekarja, Hriba in drugih vasic okrog Miklavža? Partizanske steze, ki je vodila proti Ribčam ali Senožetim in tam čez Savo s dolini? Kar varno vodila. Tam imajo otroci štiri do pet kilometrov daleč od šole, pozimi po zamedenih poteh. Tam je boljše, da star človek ne umre pozimi, ker ga težko prepeljejo čez zasnežene hribovske poti do farnega pokopališča. Vse je ostalo tako daleč, kakor to navaja predgovori Krajevni leksikon. Kajna, če se kar naprej govorijo, koliko procentov kmetov mora ostati. Te hribovske kmetije, ki obsoje na počasno idilično smrt, lehe bodo ostale

predvsem med umetniki — grafiki. V Budimpešti je bila večkrat izrečena želja, naj bo eden prihodnjih kongresov v Sloveniji. Takrat pa si mora tudi naša drobna grafika utrditi mednarodni sloves,

podobno kot je to velika grafika že dosegla. Brez dvoma prav kongres forum, ki močno poveča ugled umetnikov in drobne grafike neke dežele.

DR. RAJKO PAVLOVEC

predvsem med umetniki — grafiki. V Budimpešti je bila večkrat izrečena želja, naj bo eden prihodnjih kongresov v Sloveniji. Takrat pa si mora tudi naša drobna grafika utrditi mednarodni sloves,

podobno kot je to velika grafika že dosegla. Brez dvoma prav kongres forum, ki močno poveča ugled umetnikov in drobne grafike neke dežele.

DR. RAJKO PAVLOVEC

predvsem med umetniki — grafiki. V Budimpešti je bila večkrat izrečena želja, naj bo eden prihodnjih kongresov v Sloveniji. Takrat pa si mora tudi naša drobna grafika utrditi mednarodni sloves,

podobno kot je to velika grafika že dosegla. Brez dvoma prav kongres forum, ki močno poveča ugled umetnikov in drobne grafike neke dežele.

DR. RAJKO PAVLOVEC

predvsem med umetniki — grafiki. V Budimpešti je bila večkrat izrečena želja, naj bo eden prihodnjih kongresov v Sloveniji. Takrat pa si mora tudi naša drobna grafika utrditi mednarodni sloves,

Strokovnjak svetuje

Tovornjak - ne nosorog!

Šoferji, varnostna razdalja, vožnja ob desnem robu itd. itd.

S tovornim avtomobilskim prometom v mestih, pa tudi drugod, so čedalje večje težave. Vedno več je tovornjakov, zanje primernega cestnega prostora pa vedno manj. Toda to tudi še ni razlog, da bi nad vsem obupali. Nasprotno, prizadevati si je treba, da bo tudi ta motorizacija težjega in težkega kalibra imela čimbolj odprto pot, saj predstavlja nepogrešljiv člen v našem gospodarstvu.

Imamo pa vrsto resnih pri-pomb na račun tistih, ki tej armadi tovornjakov na cestah strežejo in tistih, ki so odgovorni za brezhibnost tovrne-ga parka in za to pod kakšni-mi pogoji odreja vožnje.

Začnimo s tehnično neure-jenostjo teh vozil. Nekatera so takna, da se bodo zdaj zdaj še prazna sesula. Zilazane gume, polomjene vzmeti, majava ka-bina, navzkrižne luči in o-stanki svetlobodobnih teles, so karakteristike tega in tega tovornjaka z registrsko šte-vilko, ki se jo ne da razbrati. No, k sreči takih ni več rav-no veliko, a vendar so. So pa tudi taki, ki na zunaj zaslu-žijo popolnoma neoporečno oceno, toda zavarov, kroti mehanizem in še marsikaj je že daleč preko meje zanesli-vosti. Komisije za tehnične preglede motornih vozil takih tovornjakov ne »spregledajo«, kajti tistokrat je vozilo po-vsem v redu in celo oprano.

Po predpisih mora biti to-vor na vozilih razporejen in po potrebi pritrjen tako, da ne ogroža varnosti ljudi, in nestabilnosti vozila, ne sme delati hrupa, se ne sme raz-sipati po cesti, jo ne sme močiti, se ne sme kaditi in podobno. Tako nekako stoji v predpisih. Na cestah pa je videti povsem drugačno sliko. Povešeni tovor, izpadanje te-ga ali onega in celo ljudi iz nakladalnega kasona, ni rav-no enkratni dogodek.

Tako malomarnost je že marsikdo plačal z življenjem. O tem bi morali bolj skrebiti tisti, ki so v delovni orga-nizaciji odgovorni za to, kaj, kako, kam in tudi kdaj pošil-jajo na pot tovornjaka s to-vornim lakšne ali drugačne vrste. Jasno je tudi, da voz-niki ne nakladajo vedno pod kontrolno odgovorne osebe in da so zato sami tisti, ki od-ločujejo o tem, kakšno naj bo obremenitev vozila, kakšno naj bo tovor zavarovan in kdaj oziroma po kateri poti naj gre. Tudi njihovo svetlovanje, najraje pomislijo predvsem na to, kako bo tovor zavarovan med prevozom, ne pa, kol-ko bo ga mogoče največ pre-peljati, seveda tudi za ceno preobremenitve vozila. Teh-

nice cestnega sklada so po-gosto zaskrpile pod preob-remenjenimi vozili. Tako »skrip-ljev« tudi cesta, ki jo bo tre-ba zaradi tega »likatje« prej, predno pride njen čas.

Kako pa vozniki teh vozil? So taki, ki jim ne gre prav ničesar očitati. Nasprotno, ne-kateri so pravi mojstri svo-jege poklica, ki jim gre vsa cast in hvala, ki se trudijo, da je na poti vse v redu in prav. Ampak — so tudi taki, ki zaslužijo vso grajo prav zaradi njihove malomarnosti do prevoza in netovariškega odnosa do drugih voznikov na cesti.

Mnogi se med vožnjo ne menijo za to, da po nepo-trebnem ustvarjajo za seboj dolge kolone hitrejših osebnih avtomobilov. Treba bi se bi-lo le tu pa tam malo umak-niti na desno in kolone bi

ne bilo več. Vendar se zdi, da nekatere vozilke, ki se ne dajo premakniti s sredine na rob ceste, to najbrž za-bava, saj jim služi »vzrat-no« ogledalo za mali ekran.

V klancih pa tudi drugod vidimo pravačete kolone sa-mih tovornjakov, ko med nji-mi ni prostora niti za male-ga fišola, kaj pa šole, da bi govorili o predpisani varnos-ti razdalji 100 metrov. Neka-teri vozniki tudi mirno, ne-prizadeto počasi vozijo na pri-mer po notranjem pasu štir-pasovnice, tako da za njimi vozeči vozniki ne vedo, kaj bi. Ali prehitetati po desni ali po levi, ali kaj? Na se-znamu nepravilnosti je še vr-sta stvari. Vendar menimo, da bo že izboljšanje omeje-nih napak veliko pripomoglo k večji varnosti na cestah.

MARJAN METLAJK

MARJAN METLAJK

MARJAN METLAJK

MARJAN METLAJK

MARJAN METLAJK

MARJAN METLAJK

MARJAN METLAJK

MARJAN METLAJK

MARJAN METLAJK

MARJAN METLAJK

MARJAN METLAJK

MARJAN METLAJK

MARJAN METLAJK

MARJAN METLAJK

EXLIBRIS — Lesorez velikega mojstra ekslibrista Petra Uplitisa iz Rige.

EXLIBRIS — Lesorez velikega mojstra ekslibrista Petra Uplitisa iz Rige.

EXLIBRIS — Lesorez velikega mojstra ekslibrista Petra Uplitisa iz Rige.

EXLIBRIS — Lesorez velikega mojstra ekslibrista Petra Uplitisa iz Rige.

EXLIBRIS — Lesorez velikega mojstra ekslibrista Petra Uplitisa iz Rige.

EXLIBRIS — Lesorez velikega mojstra ekslibrista Petra Uplitisa iz Rige.

EXLIBRIS — Lesorez velikega mojstra ekslibrista Petra Uplitisa iz Rige.

EXLIBRIS — Lesorez velikega mojstra ekslibrista Petra Uplitisa iz Rige.

EXLIBRIS — Lesorez velikega mojstra ekslibrista Petra Uplitisa iz Rige.

EXLIBRIS — Lesorez velikega mojstra ekslibrista Petra Uplitisa iz Rige.

međunar. 1:10,5, Zavrlj 1:13,4, Jež 1:22,4; 100 m prsno: Mežnar 1:18,3, Zavrlj 1:19,0, Kotnik 1:25,0; 100 m

Vrtimo globus

MANILA — Tajfun, ki je besnel s hitrostjo do 220 kilometrov na uro, je prizadel Filipine, zlasti pokrajino Tagalog v srednjem delu otoške dežele. — Po uradnih podatkih je bilo 1200 smrtnih žrtev dveh tajfunov, ki sta Filipine opustošila prejšnjega meseca.

LIZBONA — Devet članov iste družine, trije odrasli in šest otrok, se je ubilo pri prometni nesreči blizu Alpije na Portugalskem. Njihov avto je s precejšnjo hitrostjo čelno trčil v avtobus.

HAMBURG — Na cesti blizu Freisinga se je pripetila prometna nesreča, ki je zahtevala osem smrtnih žrtev. Navprej sta trčila dva avtomobila, vanju pa so se zaleli še štirje.

PALESTINA — Sicilski mesar Pasquale Bove in njegov sin Raffaele sta osumljena, da sta sodelovala pri uboju hotelirja Ciunija, ki so ga štirje moške priče žene ustrelili 28. oktobra v palermški bolnišnici.

ŽENEVA — Švicarska policija preiskuje ozadje uboja 20-letnega francoskega študenta Clauda Pingona, ki so ga našli s najlonkami zvezanega na smetišču nedaleč od Nyon ob Zevemskem jezeru.

LONDON — Na zaporne kate je bila v Leedsu obsojena od 15 mesecev do štirih na štirilinska družina, ki je skrivaj dovažala v Veliko Britanijo Indijce in Pakistance. Vsa reč je prišla na dan predvsem zato, ker so tihotapci kasneje izsledili skrivne priselence in jim pobrali še zadnje prihranke.

RIM — Italijanski cariniki so zaplenili v zapuščenih hiši v okolici mesta Catana tri tone tihotapskih cigaret. Lastnikom se niso prišli na sled.

MELBOURNE — Victoria bo prva avstralska država, kjer bodo morali biti prihodnje leto vsi avtomobilisti se-deči opremljeni z varnostnimi pasovi. Po dosedanjih predpisih morajo biti tako opremljeni sprednji sedeži, vendar raba varnostnih pasov ni obvezna.

FRANKFURT — V štirih kovčkih, ki jih je letalo pripeljalo iz Beiruta, so našli cariniki na letališču Rhein-Main okoli sto kilogramov hašiša, ki je na črni borzi vreden pol milijona mark.

PARIZ — Slike, risbe in druge umetniške predmete v skupni vrednosti 500.000 francoskih frankov so odnesli vliomilec iz stanovanja pariskega bančnika, ki je bil na potovanju. Med drugim gre za Picassov bakrorez in za štiri slike nizozemskih mojstrov iz 17. stoletja.

FRANKFURT — Nemški avtomobilistični klub je obvestil svoje člane, da bo po 30. novembru letos dovoljeno voziti na luksemburških cestah ob koncu tedna s hitrostjo do 90 kilometrov. Omejitve hitrosti velja po sklepu luksemburških oblasti od petka zvečer do ponedeljka zjutraj.

KOBENHAVN — Okoli 2.000 danskih mladincev je pred kopenhavskim magistratom demonstriral proti okuževanju zraka z izpušnimi plini. Demonstranti so za pol ure onemogočili promet v osrednjem delu mesta.

WASHINGTON — Vsi zavojčki cigaret domače in tuje proizvodnje na ameriškem trgu bodo morali biti v prihodnje opremljeni z naslednjim napisom: »Zvezna zdravstvena služba je ugotovila, da je kajenje cigaret zdravstveno škodljivo.«

VARSAVA — Poljski in mongolski paleontologi so odkrili v srednji Mongoliji šivalska okostja iz mezozoika, iz obdobja pred 180-70 milijoni let.

TANANARIVE — Več tisoč divjih prašičev pustoši polja zahodno od glavnega mesta Tananarive na Madagaskaru. Oblasti so pozvale najboljše strelce v deželi, naj pomagajo pri izločitvi prebivalstva pri lovu na divje prašiče.

BARCELONA — V Barceloni so odprli muzej mrljskih voz. Opremljen je s mestni pogrebni zavod, ki ju je pripeljal med drugim štiri mrljske vozove iz 17. oz. 19. stoletja in prvo motorizirano mrljsko vozilo v mestu.

DUNAJ — Tunizijska policija je poslala nazaj v Avstrijo ljubzenski parček, 15-letna srednješolca, ki ju je odkrila v nekem tunizijskem hotelu. V letalu iz Tunisa do Dunaja je mlada zaljubljenica spremljala dekletov stric, ki je oba izročil staršem.

MODNA REVILJA NA LETALIŠČU — V okviru mednarodne razstave obleke in perila v Frankfurtu so priredili modno revijo tudi na letališču. Posnetek kaže kot svetovni popotniki oblečeni manekenki v vsrkalni odprtni boeinga 747. Telefoto: UPI

Nezadostna oprema

Strokovnjaki o varnosti zračnega prometa

MÜNCHEN — Število smrtnih žrtev pri letalskih nesrečah v letih 1967—69 bi lahko zmanjšali za polovico, če bi letala in druge naprave v zvezi z zračnim prometom zagotavljale večjo varnost, je izjavil na sestanku v Münchnu ameriški izvedenec za letalsko medicino prof. Geratshwohl. Med vzroki nesreč je omenil pomanjkljivost letalskih konstrukcij v zvezi s pristajanjem.

Geratshwohl, predstojnik razvojnega oddelka za letalsko medicino pri ameriški zvezni upravi za civilno letalstvo, je očital industrij, da z zamudo uvajajo razne tehnične naprave za večjo varnost letal. Po njegovi oceni so letalska, s medicinskega stališča slej ko prej nikogaršnja dežela. Raziskava je pokazala, da je med štirinajstimi mednarodnimi letalskišči le malo opremljenih z vsem potrebnim za množični promet. Invalidi, bolniki, nosečnice in starejši potniki morajo hoditi precej daleč od stez do upravnih stavb. Manjka invalidskih vozilov, dvigal, sedežev in čakalnic. Invalidi, priključeni na vozila, se na marsikaterem letališču sploščijo ne more premakniti.

Kakor se širi letalski promet, tako se večja tudi nevarnost prenosa nalezljivih bolezni, ker primanjkuje naprav in opreme. Čeprav je svetovna zdravstvena organizacija že leta 1955 priporočala avtomatične aparate za razprševanje razkužilnih sredstev, je rekel Geratshwohl, nje še le boeing 747 dobil prvi razpršilnik za zatiranje mrlice. Preizkušnja učinkovitosti tega pripomočka še ni končana.

Po mnenju predstavnika uprave za civilno letalstvo bi moralo imeti vsako letališče v plan za primer katastrofe, ki bi ob nesreči tudi brezobno deloval. Zajemal bi vse od gasilcev do bolničar. Na mnogih izmed 34 letališč marsičesa ni ali pa deluje pomanjkljivo. »Kjer naprave v tej zvezi delujejo, je rekel Geratshwohl, nje to gotovo zaradi tega, ker se je tam že pripetila kakšna nesreča.« Za tista letališča, ki imajo nad dva milijona potnikov na leto, priporoča prof. Geratshwohl medicinsko ekipo, ki bi delala po natančnih napotkih.

O zdravstvenih posledicah množičnega letalskega prometa za okolje je profesor mnenja, da glede letalskega hrupa slabo kaže. Preskusi znanih nadzvočnih poka v Oklahomi Cityju je pokazal, da so psihične motnje povsem mogoče in, verjetno. V ZDA zdaj raziskujejo, ali se ljudje navadijo na nadzvočni pok. Manj utemeljena se zdi Geratshwohlu zaskrbljenost zaradi letalskih izpušnih plinov. V zgodnji prihodnosti bodo letala dobila »čiste« motorje.

Nož proti nabuhlosti

Kakor je pred kratkim izjavil prof. Abbott na univerzi v Atlantu, so doslej pri 260 pacientih s kirurškim posegom uspešno odstranili emfizem, bolezensko nabuhlost organov, na primer pljuč. Večina pacientov se je po prestani operaciji vrnila v prejšnji poklic. Abbott je dejal, da emfizem poprej ni bilo mogoče uspešno zdraviti, ker je zrak prodiral v pljuča in povzročal nadaljnje zaplete, nova metoda pa premaguje to oviro.

Malo vesoljsko ladjo, ki bi bila ob izstrelitvi opremljena s takim sestavnim delom, znanj uporablja izraz mod — primerjavi strokovnjaki NASA z jumbo letalom 747, na katerem bi bilo letalo »Boeing 707«. Majhne vesoljske ladje bodo navpično vzletale z navadnih stez. Po načrtih NASA bi bil tak vesoljski taksij uporabljen približno stokrat, stroške pa ocenjujejo na šest do sedem milijard dolarjev.

Vesoljska posadka, ki bi štela dva ali tri člane, bi potrebovala pet takih valjastih sestavnih delov, da bi mogla delati v veliki višini na tiru okoli Zemlje. Če naj bi kak ducat strokovnjakov izmenoma delal v vesolju skupno deset let, bi bilo potrebnih za vesoljsko postajo 17 mod. Člani posadke bi med drugim odkrivali še neznana zemeljska bogastva s pomočjo infra rdeče in ultra vijoličaste fotografije, seveda pa bi proučevali vesolje in pripravljali medplanetne plete. NASA je prosila Kongres, naj ji odobri 110 milijonov dolarjev za študije o vesoljskih taksijih in o postajah na tiru okoli Zemlje.

Na dva načina do ciljev

Oba sistema, sovjetski z roboti in ameriški z ladjami, se dopolnjujeta

PARIZ — Ameriški in sovjetski strokovnjaki ubirajo pri vesoljskih raziskavah in pri tehniki v zvezi z njimi različna pota. Prav ta okoliščina ugotovlja občo koristnost te dejavnosti, ker se raziskovalne metode obeh dežel za zdaj dopolnjujeta. Avtomatična postaja »Luna 16«, ki so jo sredi septembra poslali z zemeljskega tira proti Luni, od koder se je 24. septembra vrnila s prigriscem kamnin, je prvi tovrstni poskus in kaže, kolikšen pomen pripisujejo v SZ vesoljskim raziskavam z roboti.

ZDA, ki so pri svojih načrtih za pristaneke na Luni sprva dajale prednost avtomatičnim sondam, so se kasneje odločile za vesoljske ladje s posadko. Z zdaj na čelu raziskovalnih robotov, ki naj bi se po izpolnitvi nalogi na tem ali onem nebesnem telesu vrnili na Zemljo. V obdobju 1964—68 uporabljene sonde (Ranger, Surveyor in Lunar Orbiter) so s posnetki in z analizami in glavnem utirale človeku pot na Luno.

Nacelo merilnih podatkov in dobrih posnetkov je bistvenega pomena pri snovanju bodočih sond »Vikings« za proučevanje Marsa. V nasprotju s sondami »Mariners«, ki so letale mimo Marsa oziroma Venera ter so iz precejšnje razdalje posilale številne podatke in skupno 22 televizijskih posnetkov, do »Vikings« zavil na tir okoli Marsa, instrumenti v njem pa bodo vsaj 90 dni opazovali njegovo površje. Kasnejše sonde bodo odločile na Marsu majhne laboratorije, ki bodo po radiju posiljale podatke s površja, njihova vrnitev, morada iz vzorci marsovskih kamnin, pa za zdaj ni v načrtu. Za kasnejši polet ladij s posadko se ni programa in tudi ne rokov, čeprav znanstveno-tehnični razvoj na številnih področjih nakazuje to možnost.

Vesoljske raziskave z avto-

matično z ladjami, ki je v njih človeška posadka, imajo dobre in slabe strani. Posi-

Zlato v oceanih

Resnična zlata dežela, ki so jo bili v Ameriki iskali španjski zavojevalci in pustolovci od vsepoved, se po vsej verjetnosti skriva v morju. Po načrtih znanstvenikov je v slani vodi vseh oceanov po svetu nad deset milijard ton zlata, vendar v tako majhni koncentraciji, da se ga ne bi splačalo pridobivati po nobenem izmed doslej znanih postopkov. Znanstveniki zatirajo, da bo v drugo dobi odkritje mogoče izločevati tudi postopke za pridobivanje raznih surovin iz morske vode.

Spanje selivk

Pri selivke letijo dolge tedne s kratkimi postanki za oddih. Kako je s spanjem? Prišelovci so štorkljajm pritrili na prsi koš majhne aparate in tako dobili podatke, po katerih sklepajo, da selivke spijo v zraku, vsaka štorklja sicer samo 10 do 15 minut, vendar ji to očitno zadostja. Štorklja, ki bi rada spala, se pomakne v sredino jate v obliki klina in leti po posluhu, se pravi, da se v spanju ravna po glasovih drugih ptic. Ko se določena skupina naspi, je druga izmena na vrsti za počitek.

Za dobro voljo

Pred kratkim je bil obsojen zaradi prometnega prekrška...

Ko jih boste prvič obuli, ne hodite hitreje kot tri kilometre na uro!

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11					12				
13									
15					16				
18									
22									
23									
24									
25									
26									
27									
28									
29									
30									
31									
32									
33									

VODRAVNO: 1. slovita operna hiša v Milanu, 6. mesto na jugu turške pokrajine Anatolije, 11. ime arabskega plastilca Šaracna, 12. junakinja Fingirjevega romana »Pod svobodnim soncem«, 13. rimska naselbina na tleh današnjega Niza, 14. norveški pesnik in jezikoslovec, utemeljitelj norveškega knjižnega jezika (Ivar Andreas, 1813—1896), 15. poklic, socialni položaj, 16. črna bolezen, 18. Zevsova ljubica, 19. Beotijci, 20. medmet, 22. semeničica, 25. ladja Argonavtov, 27. jordanško pešništvo v Rdečem morju, 28. ura, ki jo opravimo izven delovnega časa, 30. govorni nadzor, 31. kosmiški poglavar, 32. vez, 33. najvišji angel v križanki mitologiji.

NAVPIČNO: 1. zdravniška strojanka za osuševanje notranjih telesnih organov, 2. denarna vrednost, 3. reka, ki teče skozi Škotskovo vojno mesto Stratford, 4. industrijska rastlina, 5. razte, 6. svetovljansko letovišče na Floridi, 7. starogrški didaktični pesnik, 8. cetra, 9. dijak na klasi, 10. pripoved, ki vsebuje biotrost, smer in moč vetra, 11. reka na Poljskem, pritok Visele, 12. Karpatov, 13. Saksone, 17. sladki južni sad, 18. dolgoropa pšena palca, 21. ime ameriške filmske igralke Crawford, 23. italijansko ime otoka Paga, 24. izraelski suzanji minister (Aha), 25. četrti šidovski mesec, 26. staro mesto v Sreznju, 27. danski ovek v Malmu Beltu, 29. grška boginja nesreče.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODRAVNO: 1. Izak, 6. Isak, 10. slovi, 11. bodalo, 12. Rank, 14. Kaloper, 15. Gde, 16. obala, 17. Orr, 18. Aril, 19. deč, 22. Auric, 24. enka, 25. Kokična, 27. Ljig, 28. unikat, 29. klapa, 30. maza, 31. cekar.

PHILIPS

PHILIPS originalni holandski avto radio po posebni ceni za izvoz — 16.900 lir za katerokoli znamko avtomobila

V vašem interesu je, da obiščete firmo

UNIVERSALTECNICA TRST

CORSO U. SABA 18
VIA GHIRLANDAIO 1

PIAZZA GOLDONI 1
VIA MACHIAVELLI 3

je uvedel poleg rednih zvez z AMSTERDAMOM, FRANKFURTOM/M in BEOGRADOM še novo mednarodno zvezo

LJUBLJANA — ZÜRICH — LJUBLJANA

YUGOSLAV AIRLINES

ODELEK ZA LJUBLJANSKE
DRUŽBENEGA KNJIGOVOD

telefon dežurnega
urednika 20-646

Turistične informacije

VREME

Do konca tedna bo spremenljivo vreme, bo precej oblačno, vmes tudi padavine. Večjih ohladitev še ni pričakovati.

Gorenska:

V Bohinju so zaprti Ski hotel na Voglu, hotel pod Voglom, brnarice na Voglu in hotel Stane Zagor. Zidnica na Voglu bo sapti do 27. novembra. V Bohinju bodo 27. novembra dopoldne odprli nasproti hotela Jezero, nov turistično poslovni center. V poplupju bo restavracija, avtomatsko kroglice in samopostrežna trgovina. Razen tega bo v njem dobilo svoje prostore Turistično društvo, v poplupju pa bo tudi nova peka. V hotelu Zlatovog bodo imeli v soboto 21. novembra svečer ples. V Kranjski gori je dovolj prostora v vseh hotelih in pri zasebnikih. Prostor je tudi v Martuljku in Podkorenju. Na Vrhu je prostor v Erjavčevi

OBIŠČITE

HOTEL KANDIJO v Novem mestu,

- ki organizira tovske ture in nuditi
- poleg klasične kuhinje izvrstne divjačinske specialitete iz di tega pravega, zajca, srne, jelena in fazana
- hotelske sobe po konkurenčni ceni
- posebne popuste za skupinske obiske in informacije

Rezervacije in informacije po tel. 068 — 21-410

zdravilišče čaleške toplice

- ki nudijo ob ugodnih cenah:
- kopanje v odprtem olimpijskem bazenu s temperaturo vode 32 — 35 stop. vsak dan razen ponedeljka
- prenočitvene možnosti v hotelu z zdraviliščem doma in v toplice ter v novem centralno ogrevanem počitniškem naselju
- posebne popuste za skupinske obiske z enodnevnimi izleti, seminarje, konferenice, vse s prehrano

INFORMACIJE: tel. 72-910 in 72-911

Jugoslovanska loterija

Neuradno poročilo o žrebanju srečk 47. kola — 19. XI. 1970.

Srečke	so zadela
1. 70	10
2. 10690	1.000
3. 89680	1.000
4. 750120	10.000
5. 11	20
6. 931	100
7. 14541	500
8. 84661	500
9. 68051	500
10. 029451	10.000
11. 72	10
12. 60372	500
13. 13092	500
14. 657242	10.000
15. 3	6
16. 18633	1.000
17. 96138	500
18. 074823	10.000
19. 239933	50.000
20. 777483	10.000
21. 04	10
22. 74	30
23. 72344	1.000
24. 60294	10.000
25. 687014	10.000
26. 5	6
27. 13635	2.000
28. 42715	500
29. 047035	10.000
30. 202795	10.000

Dotrpel je in nas za vedno zapustil naš ljubljani in nepozabni stric, svak in bratranec

LEOPOLD ZAKRAJŠEK

Od njega se bomo poslovili v soboto, 21. novembra 1970 ob 15.30 izpred hiše žalosti v Vrhniki pri Ložu

Zalujoče družine Zakrajšek, Šega, Vukotič in Borštnar

Stari trg pri Ložu, Ljubljana, Ponikve-Dobre polje, Beograd, 19. XI. 1970

DOTRPELA JE NAŠA DRAGA DELOVNA TOVARISICA

MARIJA JUVAN

DOLGOLETNA POSLOVODKINJA V LJUBNEM OB SAVINJI

POGREB BO V PETEK, 20. NOVOBRA 1970, OB 15. URI NA POKOPALIŠČU V LJUBNEM

ZVEŠTO SODELAVKO BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU

DELOVNA SKUPNOST VELETRGOVINA MERCATOR — LJUBLJANA

V globoki žalosti sporočamo, da nas je zapustila

Tina Velikonja

roj. HUOKLIN

Pogreb bo v soboto, dne 21. novembra 1970, ob 15.15 na Krškofove velice na Zalah

Zalujoči: —

sestra Gusta in drugo sorodstvo

Magazzini

FELICE

TRST, Via Carducci 41 (nasproti pokrite trdnice)

so ponovno odprti in popolnoma obnovljeni.

V veliki izbiri:

moška in ženska konfekcija, jopiči, hlače, moške srajce v modnih krojih, dežni plašči, vetrni jopiči, bunde itd.

Vasna sorodnikom in znancem sporočamo, da je nenadoma umrl

Janez Belcijan

po domače ORESANOV — posestnik

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, 21. novembra 1970, ob 14.30 na pokopališču sv. Agate v Dolnem

Zalujoči:

žena Katarina, otroci Janez, Slavka, Viktor in Ivanka z družinami, sestre Marička, Ančka, Frančka in Ivanka ter drugo sorodstvo

Klopec, Dolac, Polje, Moravce, Ljubljana, Lanišče, Toronto, 19. novembra 1970

V 68. letu starosti je dotrpel naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JOŽE ARHAR

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, 21. novembra 1970, ob 15.30 iz pokopališke kapelice na pokopališču v Šentvidu

Zalujoči:

žena Ivana, hčerki Jana in Nada z družinama, sin Tone z družino, sestre in drugo sorodstvo

Ljubljana, Vižmarje, Kolin, 19. novembra 1970

UMRL JE NAS DRAGI

EMIL JAKIL

K ZADNjemu počitku ga bomo spremili v soboto, dne 21. novembra 1970, ob 15.45 uri iz Franciskove mrliske vezice na Zalah

ZALUJOCI:

ZENA PAVLA, SIN ANDREJ, HČERKA MARJANA Z MOZEM IN SORODSTVO

LJUBLJANA, BIRMINGHAM, 19. NOVOBRA 1970

PO KRATKI IN MUČNI BOLEZNI NAS JE ZA VEDNO ZAPUSTIL NAŠ LJUBLJANI

KONRAD TAVČAR

POGREB POKOJNIKA BO V PETEK, 20. NOVOBRA 1970, OB 13.15 IZ JAKOBOVE MRLISKE VEZICE NA ZALAH

ZA NJIM ZALUJEJO:

ZENA MARIJA, HČERKI MILENA IN MARIJA IN DRUGO SORODSTVO

PROSIMO TIHEGA SOZALJA

LJUBLJANA, 18. NOVOBRA 1970

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE PREMINIL NAŠ DOLGOLETNI SODELAVEC

KONRAD TAVČAR

OD NJEGA SE BOMO POSLOVILI V PETEK, 20. T.M.OB 13.15 NA POKOPALIŠČU ZALE

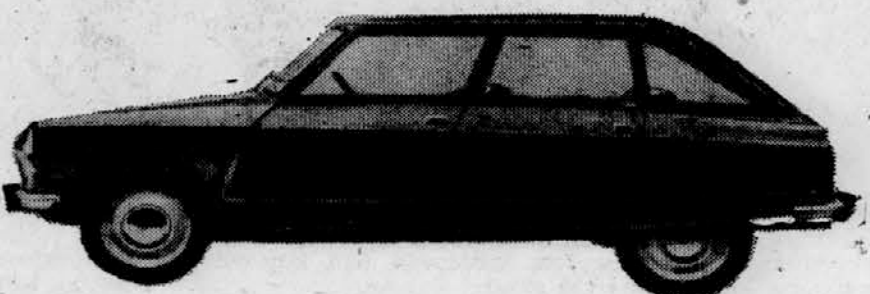
KOLEKTIV PODJETJA »GRAVERSTVO« LJUBLJANA

LJUBLJANA, 20. NOVOBRA 1970

TOMOS CITROËN 1970-71

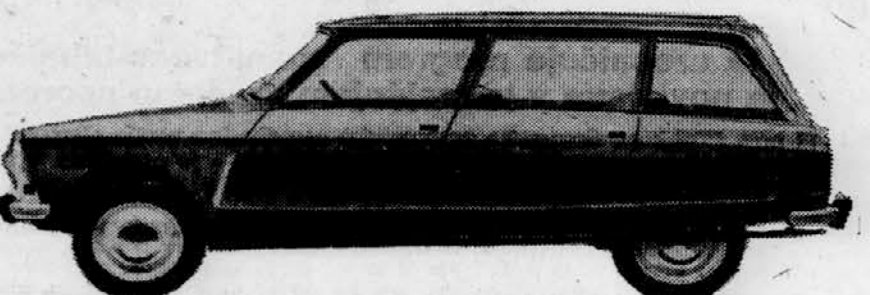

ŠE POPOLNEJŠI
CENA NESPREMENJENA
PONOVNO NA VOLJO ZA DINARSKA
PLAČILNA
SREDSTVA
UGODNI DOBAVNI ROKI
ZA DEVIZNA PLAČILNA SREDSTVA
10% POPUST
DOBAVA TAKOJ

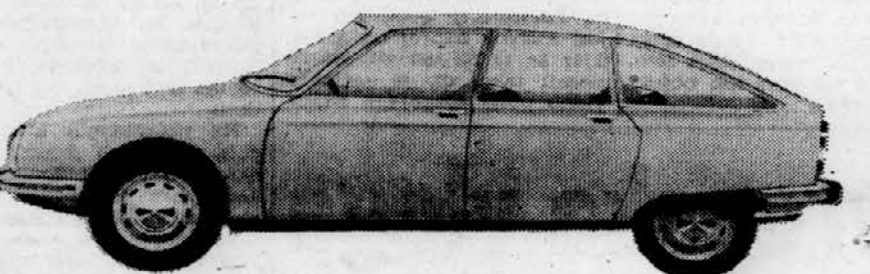
AMI-8

Štiriktaktni motor, 602 ccm, 35 KM SAE, porabe 6,4/100 km, maksimalna hitrost 123 km/h.

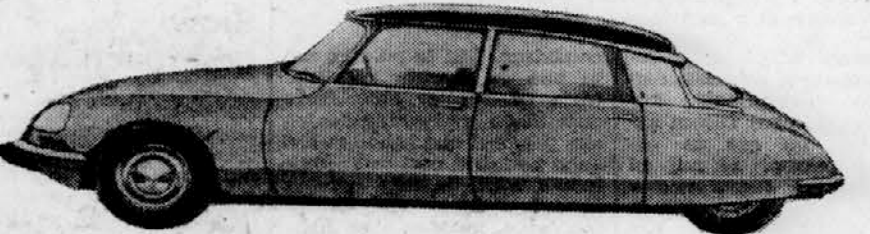
AMI-8 BREAK

Štiriktaktni motor, 602 ccm, 35 KM SAE, poraba 6,4/100 km, maksimalna hitrost 120 km/h, pojačano vzmetenje, prostornina prtljajnika 1,5 kub. metra, uporabna obremenitev 335 kg.

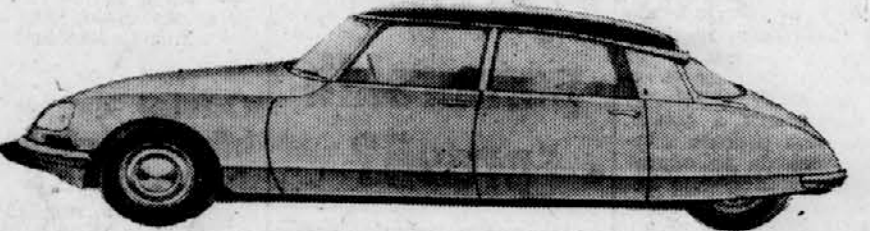
CITROËN GS

Štiriktaktni bokser motor, 4 cilindri, 1015 ccm, 61 KM SAE, poraba 7 do 8/100 km, maksimalna hitrost 147 km/h.

D SPECIAL

Štiriktaktni motor, 1985 ccm, 91 KM SAE, poraba 11/100 km, maksimalna hitrost 168 km/h.

DS 21

Štiriktaktni motor, 2175 ccm, 115 KM SAE, poraba 11,8/100 km, maksimalna hitrost 194 km/h.

Vsa pojasnila zahtevajte v naših prodajalnah, direktno v tovarni ali pri zastopnikih:

Prodajalna TOMOS, Beograd, Kolarčeva 8-10, tel. 631-699
Prodajalna TOMOS, Sarajevo, Brankova 19, tel. 36-380
Prodajalna TOMOS, Ljubljana, Dalmatinova 4, tel. 312-250
Prodajalna TOMOS, Koper, Nazorjev trg 5, tel. 22-873
AUTOBACKA, Sombor, Konjovičeva 1, tel. 22-73
AUTOHRVATSKA, filijala Split, Avnoja 1, tel. 45-244
AUTO KUČA SUMADIJA, Beograd, 27. Mart 1-5, tel. 330-661
AUTOMAKEDONIJA, Skopje, Železnička 6, tel. 36-255
AUTOPROMET, Niš, Balkanska 2, tel. 23-193
AUTOSLAVONIJA, Osijek, Republike 14, tel. 23-349
AUTOVOJVODINA, Novi Sad, Temerinska 95, tel. 42-326
JEKLOTEHNA, Maribor, Partizanska 34, tel. 21-410
METALIA COMMERCE, Zagreb, Rade Končara 32, tel. 562-720
SLOVENIJA AVTO, Ljubljana, Prešernova 40, tel. 317-833

TOMOS·CITROËN

Z naših panjev

Foto: Janez Zrnc

Aktualna tema

Okvare na telesu in notranjih organih zaradi alkohola

Kako alkohol neposredno povzroča okvare na telesu in notranjih organih, smo povedali že zadnjič. S prodorom v celice organov spreminja njihovo strukturo in vsebino ter s tem moti tudi njihove funkcije. Če se organi in njihove funkcije ne morejo popraviti, potem okvare na obolelih organih ostanejo. Toda okvare na telesu in notranjih organih pri človeku ne nastajajo samo zaradi neposrednega vpliva alkohola nanje. Nastajajo tudi zaradi motenj v presnavljanju, ki jih je prav tako izzval alkohol. Kako pride do tega?

Motnje v presnavljanju nastajajo zaradi tega, ker alkohol, ki večkrat ali v večjih količinah prihaja v telo, porabi za svoje izogrevanje največ tistih snovi, ki so

potrebne za pravilno presnavljanje ogljikovih hidratov, maščob in beljakovin. To so namreč tako imenovani encimi ali fermenti, do katerih ima alkohol veliko večjo privlačnost kot pa beljakovine, maščobe in ogljikovi hidrati. S tem, ko porabi alkohol fermente večji del zase, ostanejo ostale snovi, ki prihajajo v telo kot koristne, v svojem razkrojanju in presnavljanju na pol poti. In ti vmesni razkrojki maščob, beljakovin in sladkorja postanejo potem prav tako škodljivi za telo kot sam alkohol. Seveda nastajajo takšne motnje v presnavljanju v glavnem tam, kjer se uživa alkohol več let zaporedoma in stalno. To se pravi: pri alkoholikih. In če se še spominjate, smo prav iz teh razlogov omenili, da alkoholikom sladkor, ki ga uživajo s pelinkovcem ali čem podobnim, kot kalorična vrednost ne koristi veliko. Tam pa, kjer se pije poredkoma in v majhnih količinah, ne pride do takšnih motenj v presnavljanju. Mimogrede, ko smo pri tem »malom« in »poredkoma«, naj pripomnimo, da je veliko takšnih ljudi, ki pijejo vsak dan po dva do tri kozarce žganja ali kakšne druge žgane pijače ali pa tudi pol do enega litra vina na dan »po malem« in delajo tako vrsto let. Pri takih ljudeh se pojavijo prav takšne motnje v presnavljanju kot pri alkoholikih. Ti ljudje so namreč na nek način prav tako alkoholiki. S takim načinom popivanja tudi ti dosežejo dozo, ki jim zadostuje, da dobiyo neko svoje ugodje in hkrati obdržijo sebe tako, da so na zunaj v redu in tudi svoje dolžnosti opravljajo še v redu. Toda, kot smo rekli, tako gre le do neke meje. Okvare pridejo vendarle počasi za njimi.

Motnje v presnavljanju, ki jih povzroča alkohol sam, nastajajo pri alkoholikih tudi zaradi pomanjkljive prehrane. Znano je namreč, da se alkoholiki neredno in nezadostno hranijo. Prvič zato, ker večinoma niso lačni, drugič, ker nimajo sredstev, in tretjič zato, ker so njihovi prebavni organi tako okvarjeni, da še to,

kar zaužijejo, ne morejo prebaviti. Največja škoda, ki se kaže zaradi pomanjkljive prehrane, je v beljakovinah, vitaminih in mineralih. Zaradi pomanjkanja vitaminov v nezadostni prehrani so najbolj prikrajšani v vitaminih takozvane »B« skupine ter v vitaminu C. Ti vitamini so zelo važni za pravilno presnovo hrane, ki jo uživamo. Kajti, kot smo že omenili, so prav vitamini tisti fermenti, ki so poleg drugih potrebni za pravilno presnavljanje. Prav tako so ti vitamini nujno potrebni za razvijanje in pravilno uravnavanje delovanja vseh celic in organov v telesu, zlasti pa delovanja živčevja in možganov. Če v hrani ni zadostne količine vitaminov, kakor tudi beljakovin, maščob in sladkorja, nastanejo motnje v telesnih organih.

Spominjamo se zelo obsežnega članka v nekem našem časopisu z naslovom »Pivo kot živilo in zdravilo«, ki pravi, da je v pivu veliko sladkorja, beljakovin in vitaminov »B« skupine, ki so zelo koristni za človeški organizem. To je res. Spomnite se, da smo rekli, da alkohol porabi za svoje izogrevanje veliko teh fermentov, kot so vitamini in drugi, ki so potrebni za presnovo beljakovin in sladkorja. Potemtakem od teh beljakovin, ki so v pivu, nimamo veliko haska. Seveda ne mislimo s tem na primer, ko se pivo pije poredkoma in malo. Ne smemo pa pozabiti, da je veliko alkoholikov, ki pijejo samo pivo.

Ko smo že pri motnjah v presnovi, ki jih povzroča alkohol in nezadostna prehrana pri alkoholikih, moramo omeniti še to, da namreč alkohol, ne moti samo presnovo beljakovin, sladkorja in maščob, da se ne razkrojijo do kraja, ko jim odvzema za to potrebne encime, temveč s tem moti tudi njihovo ponovno tvorbo oziroma prehod beljakovin in maščob v sladkor in obratno. V človeškem organizmu ni samo tisti sladkor, ki ga uživamo s hrano, temveč tudi tako imenovani »notranji« sladkor, ki je nastal iz maščob in mesa. Razumljivo je, da je v krvi alkoholika sladkor

nizek, če je ta tvorba motena in če sladkorja ne uživamo s hrano. Da je temu tako, vidimo, ker alkoholiki pogostoma pri večjem naporu omedlijo, se hitro utrudijo. In prav zaradi tega nam je tudi lahko razumljivo stalno pešanje moči, nezmožnost izpolnjevanja norme, pešanje produktivnosti in drugo, ki je značilno za alkoholike.

Sedaj bi še na kratko opisali, kateri telesni organi so najbolj prizadeti pod neposrednim vplivom alkohola in zaradi motenj v presnavljanju.

Najprej in najbolj pogosto se pojavljajo okvare na požiralniku in želodcu. Te se kažejo v bolečinah v prsih, v krčih in bolečinah v želodcu, v jutranjih slabostih in siljenju na bruhanje. V prebavi čisto nastopa zaprtje ali driska. Onim, ki se jim zdi, da jim pri prebavi pomaga vino, imajo ta občutek zaradi tega, ker jim je ohromel občutek za bolečine in zato, ker je vinska kislina bolj odprla želodec, da je hrana lažje in hitreje prešla v črevesje in tako nimajo občutka napetosti v želodcu.

Zelo pogosta in skoraj stalna okvara pri ljudeh, ki redno in v večjih količinah uživajo alkohol, oziroma pri alkoholikih, je okvara na jetrih. Te stalne okvare se sprva kažejo najbolj v funkcionalnem pogledu. Šele nekaj let po stalnem popivanju se pojavijo tudi stalne okvare, kot je to »ciroza« jeter. Zato naj se tisti alkoholiki, ki nimajo »ciroze«, ne tolažijo s tem, da so njihova jetera v redu. Da pride do ciroze jeter, je potreben samo še kakšen prehlad, kakšna poškodba ali kakšna druga vmesna bolezen. Torej, kakor vidimo, so vsi pogoji, da pride do ciroze, skoraj dani. Zato je takšna tolažba lahko nevarna, če se ne varujemo. Okvare na jetrih se kažejo v napetosti v trebuhu, pomanjkanju apetita, v siljenju na bruhanje in še v drugih vidnih znakih na telesu. Če ni nastopila ciroza, se vsaka okvara jeter, ki je nastala zaradi uživanja alkohola, da pozdraviti najkasneje v treh mesecih, če se

preneha z uživanjem alkohola.

Obolenje srca in ožilja so zelo redni pojavi pri vseh, ki več let zaporedoma uživajo alkohol v večjih količinah. Pri alkoholikih trpi srce zaradi neposrednega vpliva alkohola, zaradi pomanjkanja vitaminov in beljakovin. Mimogrede naj dodamo, da pri boleznih na srcu, ki so nastale zaradi alkohola ali kakšnih drugih vzrokov, alkohol kot zdravilo nima nobenega učinka in ga tak bolnik sploh ne sme uživati. Če se nam zdi, da nam je lažje pri srcu, ko smo popili nekaj alkohola, se nam to zdi samo zaradi tega, ker smo pod vplivom alkohola izgubili strah, ki je nastal zaradi obolenja srca.

In še nekaj o ožilju. Zaradi motenj na ožilju je pri alkoholikih zelo pogost pojav zvišan krvni pritisk in pa krčne žile. Krčne žile se ne pojavljajo samo na okončinah, temveč tudi na požiralniku, v želodcu in na jetrih. Dogaja se, da krčne žile na notranjih organih počijo in človek »notranje« izkrvavi. Nekateri alkoholiki na okončinah sploh nimajo krčnih žil, toda to ne pomeni, da jih nimajo na notranjih organih. Vsi alkoholiki imajo, kot nam je dobro znano, modrikasto rožnata lica in nos; to pa je zaradi okvar v žilah na obrazu.

Poleg teh okvar so pri alkoholikih ali pri ljudeh, ki dolgotrajno stalno uživajo alkohol, zelo hude okvare na živcih in možganih. To pa spet zaradi neposredne poškodbe po alkoholu, zaradi pomanjkanja vitamina C in vitaminov B skupine in zaradi pomanjkanja sladkorja. Te okvare na živcih se kažejo v »gluhosti« na okončinah, v mravljinčih in v ohromelosti okončin. Pri alkoholikih so zelo znane ponedeljkove ohromelosti okončin. Čez nedeljo so se namreč prespali na kakem trdem in neprimernem prostoru tako, da je na že okvarjeni živci zadostoval majhen pritisk, da je na koncu »odpovedala«. Zelo pogosto se alkoholiki pritožujejo zaradi »revmek«. To pa običajno ni

Nadaljevanje na naslednji strani

Dom in družina

O jogurtu – to pot drugače

Kislo mleko in neke vrste kisli sir so bili gotovo prvi mlečni proizvodi, ki so jih ljudje uživali. Povsod, kjer lahko žive molzne živali, so namreč toplotni pogoji takšni, da se bo mleko prej ali slej zaskrilo. Pozneje, t. j. vse do pričetka industrializacije, so igrali mlečni proizvodi v prehrani toliko večjo vlogo, kolikor ugodnejši so bili pogoji za živinorejo in kolikor ugodnejši so bili naravni pogoji za – spočetka sicer primitivno – predelavo mleka.

Morda so se ti pogoji medsebojno najboljše ujeli v Bolgariji; po eni strani idealni pogoji za ovčerejo, po drugi pa za razvoj avtohtone mikroflore, kar vse je povzročilo, da je njihovo kislo mleko že davno postalo to, kar danes imenujemo »jogurt« in to kljub zaostali tehnologiji in pomanjkljivi higieni.

Napredek tehnologije in osnovnih znanosti (kemijske, mikrobiologije) je omogočil, da so proizvodnjo jogurta prenesli tudi v dežele, kjer niso bili tako idealni naravni pogoji, kot jih ima Bolgarija, in začeli izdelovati jogurt tudi iz kravjega mleka. Po drugi strani pa so vedno nova odkritja privedla do spoznanja, kako koristno je uživanje kislega mleka za človekovo zdravje, normalni razvoj in za ohranitev delovne sposobnosti.

V Sloveniji ali konkretno v Ljubljani smo pričeli s proizvodnjo jogurta razmeroma pozno. Začela sta absolutna vrhniška mlekarstva šole Korbar in Benci na 1. s. leta 1922 v tedanji mlekarni Združenih mlekarov d. d. v Maistrovi ulici (danes »Chemov«). Sprva sta izdelovala jogurt le iz 20 litrov mleka t. j. 80 kozarcev dnevno. Prvi odjemalci so bile kavarne, ki so naročale po pet kozarcev dnevno. Drugo leto je proizvodnja narasla na 50 litrov dnevno in tako postopoma narasčala. Pozimi so s proizvodnjo navadno prekinili.

Prvo večjo propagandno akcijo za jogurt so Združene mlekarne baje izpeljale na prvi mlekarski razstavi, ki je bila na ljubljanskem velesejmu jeseni 1. 1926.

Leta 1928 so pričele (tedaj že) Osrednje mlekarne s proizvodnjo v novoosnovani podružnici

na Bledu. Začeli so s 50 litri dnevno, potrebno mleko so dobivali iz Podkorena. Da se je jogurt sploh uveljavil, gre pripisati zanimanju tujih turistov, dočim so domačini (Gorenjska – dežela mleka!) uvajanju jogurta baje silovito nasprotovali.

Po drugi svetovni vojni je doživela proizvodnja jogurta in drugih mlečno-kislih napitkov (acidofilno mleko, Bio-jogurt, kefir, zmetki idr.) nov razmah. Od kar ima tudi Slovenija zgrajen sistem industrijskih mlekarov, proizvodnja jogurta tudi pri nas razmeroma dobro napreduje. V razdobju od 1. 1963 so bile v Sloveniji proizvedene sledeče količine jogurta: (v litrih)

Leto	Slovenija	od tega Ljubljana
1963	1.451.000	592.389
1964	1.264.000	680.000
1965	1.473.000	782.823
1966	1.681.000	785.572
1967	2.219.000	1.188.562
1968	2.577.000	1.460.522
1969	3.580.000	2.164.934

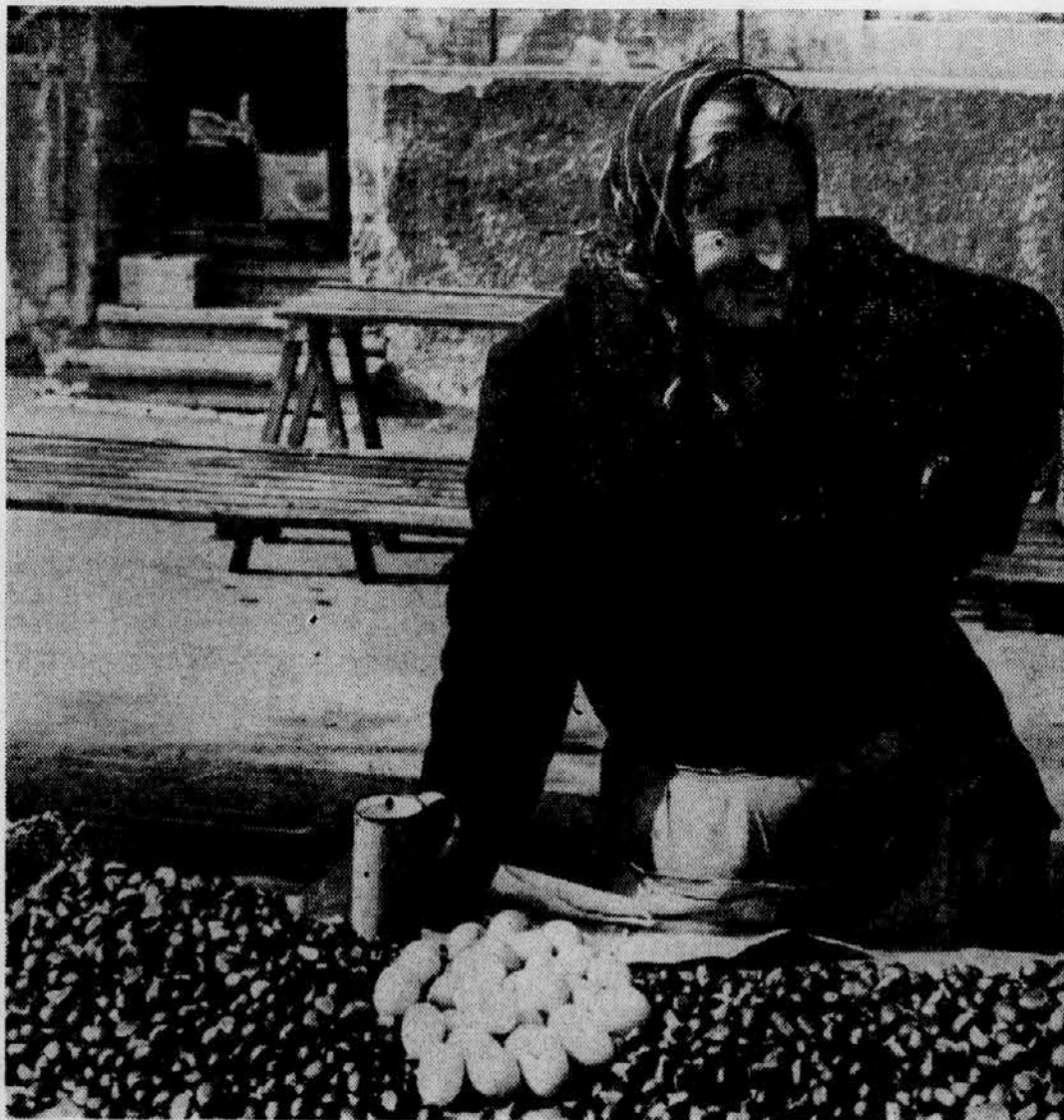
Od količine, proizvedene v Sloveniji v 1. 1969, odpade na jogurt s sadnimi sokovi piščali 8 odstotkov, v Ljubljani pa v prvih devetih mesecih letos približno 13 odstotkov.

Proizvedena količina jogurta je enaka piščali 8 odstotkom porabe svežega mleka, kar je morda tudi eden od odgovorov na vprašanje, zakaj poraba svežega mleka stagnira.

Navajeni smo že, da naše do-sežke merimo po tem, kje smo v primeru z drugimi. Tako je bilo npr. v vsej Jugoslaviji v 1. 1968 proizvedenih nič manj kot okrog 50 milijonov litrov jogurta in drugih kislih napitkov. V petih letih je proizvodnja narasla za 4,5-krat. Ne smemo se čuditi, če v porabi jogurta zaostajamo za drugimi republikami, ker je tam mlečna hrana v veliki meri tradicionalna, deloma pa pogojena z verskimi običaji.

Kako pa v primeru z inozemstvom? V 1. 1968 je znašala poraba jogurta v ZR Nemčiji 2,3, na Nizozemskem 13,2, v Belgiji 2,1, v Franciji 4,9, in v Švici 6,4 kg na prebivalca. Značilno pa je, da od povsod poročajo o izrednem porastu porabe v zadnjih letih in velikem zanimanju porabnikov za jogurt s sadnimi sokovi. V Avstriji npr. računajo, da bodo letos prodali 16 milijonov kozarcev sadnih jogurtov ali 52 odstotkov več kot lani.

Kot dodatek se najpogosteje – tako pri nas kot po svetu – uporabljajo borovničev, jagodov, malinov in češnjev sok. V Kranju

Ponudba

Foto: Leon Dolinšek

poskušajo s kombinacijo ananas + pomaranča, v Mariboru pa z višnjami. Gotovo se bo izbor sadnih sokov in kombinacij le-teh v prihodnjih letih še pomnožil.

Da poraba jogurta in drugih napitkov tako napreduje, pa je gotovo v veliki meri pripisati tudi napredku na področju embalaže. To so takozvani Tetra-pak, Tetra-brik, Blok-pak in podobni sistemi, skratka sistemi nepovratne embalaže, ki je šele omogočil distribucijo v oddaljenih naseljih, turističnih krajih, oddaljenih delovnih ipd.

»Razvoj« jogurta še ni končan. Ko so videli, s kakšnim navdušenjem so porabniki sprejeli jogurt s sadnimi sokovi, so v Švici začeli razmišljati o novih možnostih; tako so prišli na začetke in zelenjavo. V mlekarni v Vinterturu so do zdaj razvili jogurt z dodatkom paradižnika, zelene in feferonov, v programu pa imajo baje še nove vrste zelenjave in začimb. Koliko se bodo te vrste jogurta – imenujejo ga »Apéro-jogurt« – uveljavile v direktni porabi je seveda še odprto vprašanje. Gotovo pa se bodo uveljavile v tako imenovani francoski kuhinji, za prirejanje kremnih juh, polivk, omak itd.

Tako smo enkrat namesto običajnega ugotavljanja in opozarjanja, kako koristno je uživanje jogurta, enostavno opozorili, kako se je poraba le-tega v zadnjih letih tako po svetu kot pri nas razširila. To je toliko bolj zanimivo, če se spomnimo, koliko reklame priporoča razne prirodne (?) in umetne brezalkoholne pijače. Zato za sklep mirne duše ugotovi-

mo: »Kar so vsi sprejeli, je gotovo dobro!«

I. B.

Otroška zimska konfekcija

Potrošniško informativni center je pripravil razstavo »Otroška zimska konfekcija«, s katero pomagamo zaposlenim staršem pri nakupu oblačil za njihove otroke. Pred nakupom moramo predvsem premisliti, kaj naš otrok potrebuje: od spodnjega perila, nogavic, žab, preko vrhnjih hlač, kril ali oblek, puloverjev in jopic do plaščev, bund, pokrival in rokavic. Pri nakupu se moramo izogibati oblačil, ki so izdelana iz zelo občutljivih in neopornih materialov, ki jih bomo morali nositi v čiščenje. Ne bojmo se plačati višje cene za oblačilo, ki je trpežno in lepo. Še vedno drži pregovor: drago plačuje kdor poceni kupuje.

Na razstavo smo povabili različne proizvajalce otroške konfekcije garderobe.

Jutranka, ki je glavni proizvajalec otroške konfekcije, predstavlja na razstavi celotni izbor otroške garderobe.

Konfekcija »Oblačila« Rogaška Slatina se uveljavlja na tržišču s fantovskimi oblekami od 4–16 let, z dekliškimi plaščki od 2–16 let, fantovskimi hlačkami od 4–16 let in fantovskimi hlačami – pumparicami, ki so zelo primerne za šport.

Pletenina razstavlja nepogrešljive trenerke za starost od 2–14 let v modri in rdeči barvi. Na razpolago ima otroške srajčke iz volne in sintetične v različnih barvah, otroške pajace in otroške Movil plenice, ki ščitijo dojenčkovo kožo pred vlago.

Polzela nam je predstavila otroške frotte dokolenke, žabe in nogavice v najrazličnejših barvah, vzorcih in velikostih.

Otroške garderobe za zimo si ne moremo predstavljati brez bundic. Za njihov izbor je poskrbela tovarna Univerzal Domžale, ki ima precejšnjo izbiro bund različnih velikosti in barv.

Z otroško konfekcijo se ukvarja tudi Kora Radeče, ki s svojimi artikli že precej prodira na trži-

šče. Razstavljajo pa otroške hlače, hlačne kostime, dekliški komplet in otroške obleke v različnih velikostih in barvah.

Razen proizvajalcev pa na razstavi sodelujeta tudi Modna hiša in Nama, glavna prodajalca otroške konfekcije, ki jo razstavljamo.

Obnovitvene kure za obraz

Opisane obnovitvene kure za obraz izvajate en mesec, zatem preidete na skrajšano dnevno nego oz. tako, ki stanju kože najbolj odgovarja.

Poseben problem predstavlja še koža z lisami in koža, ki se neenakomerno lušči. Najpomembnejše je, da odstranite v takem primeru vso vrhno plast kože s posebnim postopkom, ki se imenuje peeling in se izvaja v kozmetičnem salonu. Same pa si v takem primeru lahko pomagate z mandljevimimi otrobi, ki so odlični pripomoček za fizikalno luščenje kože. Mandljeve otrobe razredčite s par kapljicami vode in gosto zmes nanesete na obraz. Počakate par minut in nato v krožnih gibih maso vtirate v kožo oz. jo odstranjujete, ko se prične sušiti. Pri tem ističasno odlučite tudi odmrle dele povrhnjice in dobite enakomernejši videz kože, ki je oluščena tudi bolj sprejemljivo za hranilno kremo. Po čiščenju oz. opisanim luščenju vedno na kožo nanašamo še hranilno kremo.

Postopkov za nego kože v jesenskih dneh je veliko in vsi služijo negi kože z namenom obnavljanja, ki je, kot sem vam ves čas poudarjala, najvažnejši prav te dni. Samo pravilno negovana koža nam namreč omogoča, da jo lepo ličimo in da tudi brez tega ostaja čim dalj kar najlepša na pogled.

ph. MANJA PEGNIK VOVKOVA

Okvare na telesu in notranjih organih zaradi alkohola

Nadaljevanje s prve strani

revme. To so le bolečine zaradi vnetja in okvare živčevja. In edino zdravilo je, da prenehajo s pitjem. Toda če mu to reče zdravnik, h kateremu je prišel zaradi »revme«, pride prej do zamere, kot pa da to vzame kot nasvet in zdravilo, da pozdravi svojo »revmo«.

Najhujše okvare zaradi dolgo-

trajnega nekontroliranega uživanja alkohola nastanejo na možganih. Najbolj izrazita in za človeka najtežja je takimenovana demenca ali pobebljenost. Alkohol čedalje bolj izgublja spomin, ne more si več zapomniti, izgubi moč presoje in drugo, kar ga je nekoč predstavljalo kot urejenega in pametnega človeka. Takimenovani delirium tremens – alkoholni bledež – nastopi prav tako zaradi možganske okvare, ki je posledica uživanja alkohola. Toda do tega pride lahko tudi pri drugih ljudeh, ne samo pri alkoholikih, vendar vedno pri tistih, ki so uživali alkohol, pa čeprav v »najmanjši količini«.

Poleg teh motenj in okvar, ki nastanejo na možganih zaradi pretiranega uživanja alkohola, so še druge, ki jih zaenkrat ne bi omenjali. Vse motnje, ki lahko nastanejo zaradi vpliva alkohola, smo omenili predvsem zato, da

tisti, ki jih že imajo in se jih zavedajo, spoznajo, da so nastale zaradi alkohola in da se je treba zdraviti ali prenehati piti. Veliko ljudi s takimi motnjami se že zdravi v tej ali oni ambulanti ali bolnišnici predvsem zaradi motenj na srcu, povišanja krvnega pritiska, zaradi obolenj na jetrih, zaradi bolezní na očeh in drugo. In najbrž se večina izmed njih tudi pozdravi, dokler so v bolnišnici. Toda ko pridejo iz bolnišnice, se težave ponovno pojavijo in sicer zato, ker so začeli ponovno piti in ker so tako oni sami kot drugi prezrili, da so vendarle alkoholiki in da se morajo zdraviti predvsem v tem smislu. Če bi se delalo tako, bi danes najbrž imeli manj alkoholikov, kot jih imamo.

Prihodnjic bomo govorili o vzrokih nastanka alkoholizma.

DR. LJUBO ĐORĐEVIĆ

LITE VODOVODNE CEVI

Izdelujejo s postopkom centrifugalnega litja, s čimer dosežejo kompaktnost osnovnega materiala in ostale prednosti, ki izvirajo iz takega načina litja.

Vodovodne cevi

Izdelujejo v dveh vrstah:
1. Cevi z mufo (KOLČAK) s svinčnim tesnjenjem premer od 50 do 700 mm
2. Cevi z navojem (UNION) za tesnenje z gumijastim prstanom in matico premer od 50 do 500 mm.
Matico in gumijaste prstane pošiljajo skupaj s cevmi in so njihov sestavni del.

Fazonske komade za vodovodne cevi

Izdelujejo prav tako za dve vrsti:
1. Cevi z mufo (KOLČAK)
2. Cevi s prirobnico (PRIROBNICA).
Cevi in fazonske komade toplo premažejo z notranje in zunanje strani z zaščitnim premazom, ki je obstojen zoper vpliv korozije in ne vsebuje nobene kvarne materije glede zdravja.

Proizvajalec: RUDARSKO-METALURSKI KOMBINAT ZENICA — ZENICA
ŽELJEZARA »ILIJAS« — ILIJAS
TELEFONI: V ZENICI 21-253 interno 224
V ILIJASU 23-524
PREDSTAVNISTVO V BEOGRADU: 627-017 in 627-197

Komisija za delovna razmerja pri
TRGOVSKEM PODJETJU
»CENTROMERKUR«
EXPORT-IMPORT
LJUBLJANA, TRUBARJEVA 1-3

objavlja
naslednja prosta delovna mesta:

A. SEKTOR ZUNANJE TRGOVINE:

SAMOSTOJNEGA KOMERCIALNEGA REFERENTA ZA REFERAT ZASTOPSTVA

POGOJ: visoka strokovna izobrazba, 4 leta zunanje-trgovinske prakse, obvladanje dveh svetovnih jezikov; enega aktivno, drugega pasivno;
višja strokovna izobrazba, 8 let zunanjetrgovinske prakse, obvladanje dveh svetovnih jezikov — enega aktivno, drugega pasivno

B) SEKTOR EN-GROS:

1. ANALITIKA TRŽNIH RAZMER
2. SALDAKONTISTA
3. BLAGOVNEGA KNJIGOVODJO za centralno skladišče Jarše
4. TRI PRODAJALCE OBLACILNE STROKE za centralno skladišče Jarše
5. POKLICNEGA SOFERJA ABCDE kategorije za tovorni avto

POGOJI POD:

1. višja strokovna izobrazba ekonomske smeri, 4 letna praksa na enakem delovnem mestu
2. ekonomski tehnik s prakso na tem delovnem mestu
3. ekonomski tehnik s prakso na tem delovnem mestu
4. kvalificiran prodajalec oblačilne stroke — po možnosti moški
5. kvalificiran — poklicni šofer ABCDE kategorije

C) SEKTOR MALOPRODAJE:

1. GLAVNEGA POSLOVODJO za veleblagovnico »MERKUR«
2. POMOČNIKA GLAVNEGA POSLOVODJE veleblagovnice »MERKUR«
3. TRI PRODAJALCE OBLACILNE ALI TEHNIČNE STROKE za novo prodajalno

POGOJI POD:

1. visoko kvalificiran trgovski delavec s prakso na enakih delovnih mestih;
2. visoko kvalificiran trgovski delavec s prakso na tem delovnem mestu;
3. kvalificiran prodajalec oblačilne ali tehnične stroke.

Nastop službe mogoč takoj ali po dogovoru.
Za vsa delovna mesta je določeno poskusno delo.
Prejemki po Pravilniku o OD podjetja.
Stanovanje ni na razpolago.
Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema splošni sektor - kadrovska služba podjetja do vključno 9. decembra 1970. 10872

tovariš

EN DAN KOT UREDNIK

Želja poprečnega novinarja je, da bi postal urednik. TOVARISEVEMU novinarju N. Lapajnu se je ta želja izpolnila. En dan je preživel za uredniškim telefonom, en dan je poslušal telefon oziroma želje bralcev. In slišal je marsikaj zanimivega!

NADALJEVANJE SERIJE — NA GUGALNICI MED EROTIKO, PORNOGRAFIJO IN MORALO

ZGODBA O ŠESTIH GROBOVIH

»Najbolj žalostna zgodba, ki sem jih doživela,« pripoveduje novinarka, »žalostna zaradi groze in krikov na pomoč in otroške krvi, ki je bila prelita.«

NOV TEST ZA GOSPODINJE — NA VRSTI SO BILI KOMPOTI IN MARMELADEI

Upravni odbor
TRGOVSKEGA PODJETJA

»CENTROMERKUR«
EXPORT-IMPORT
LJUBLJANA, TRUBARJEVA 1-3

po čl. 18 Pravilnika o delovnih razmerjih podjetja ter 201. in 202. čl. Statuta podjetja

razpisuje
prosto delovno mesto

DIREKTORJA gospodarsko-računskega sektorja

Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:

da imajo visoko ali višjo strokovno izobrazbo, 10-letno delovno prakso, od tega najmanj 4 leta na vodilnem delovnem mestu (finančna stroka) v gospodarskih organizacijah.

Poseben pogoj: poskusno delo, ki bo 120 dni.

Stanovanje ni zagotovljeno.

Osební prejemki po Pravilniku o OD podjetja.

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe s potrebnimi dokazili in kratkim življenjepisom upravnemu odboru podjetja do vključno 9. decembra 1970. 10872

Na temelju sklepa delavskega sveta z dne 17. 9. 1970 in skladno z določbami 79. člena statuta podjetja komisija za razpis delovnega mesta direktorja

razpisuje
delovno mesto

DIREKTORJA STANOVANJSKEGA PODJETJA OBČINE KOPER

Kandidati za razpisano delovno mesto morajo poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje:

da imajo visoko strokovno izobrazbo in osem let delovnih izkušenj;
da imajo višjo strokovno izobrazbo in deset let delovnih izkušenj
da imajo srednjo strokovno izobrazbo in 14 let delovnih izkušenj.

Priporočljivo je, da kandidati z dokazilom o zahtevani strokovni usposobljenosti in delovnih izkušnjah priložijo še lastni pismeni koncept poslovne politike vodenja podjetja za čas mandatsne dobe.

Potrebni podatki za izdelavo koncepta poslovne politike so na razpolago na sedežu podjetja.
Prijava sprejema razpisna komisija do vključno 20. 12. 1970 na naslov podjetja, Trg revolucije št. 12. 10881

Za naše kmetovalce

Skupna uporaba strojev

Na zboru kooperantov v Dornavi pri Ptuj so razpravljali o ustanovitvi strojne skupnosti. Polovica kmetov v vasi ima traktorje. Teh je že 20. Zaslужili so jih na sezonskem delu v tujini. Nima jo pa priključkov za kmetijska dela razen plugov in kos. Tudi denarja ne, da bi si jih kupili. Zato ugibajo, kako bi s skupnimi sredstvi in s kreditom kupili sejalnik, škropilnik in druge priključke. Nekateri se navdušujejo celo za žitni kombajn. Niso pa zadovoljni s kmetijskim kombinatom, češ da od njega ne dobijo dovolj podpore.

Zelja, da bi ustanovili strojno skupnost, ni nova, spreminjajo se le organizacijske oblike. Pred tremi leti je kmetijski kombinat Ptuj razdelil družbene traktorje skupinam kmetov po vaseh. Te bi jih morale odkupiti. Načrt pa ni uspel. Pozneje so traktorje kupili posamezni kmetje.

V murskosoboški občini je kmetijsko industrijski kombinat Pomurka poizkusil pred dvema letoma nekoliko drugače. Takrat je imelo na njegovem območju traktorje že okrog 600 kmetov. Le redki so imeli tudi priključke za kmetijska dela. Za nakup niso imeli denarja. Zato jih je kombinat spodbujal, naj ustanovijo strojno skupnost, ki bodo lahko kupile potrebne priključke. Ne le z besedami, tudi s sredstvi, z dajanjem posojil.

Lani je bilo na območju tega kombinata 13 strojnih skupnosti, zdaj jih je že 34. Večina — 27 — jih ima traktorske priključke za pridelovanje koruze, dve od teh pa še za krompir. Sedem jih ima žitne kombajne.

Dosedanji razvoj strojnih skupnosti kmetov pa je gotovo šele začetek mehanizacije zasebnega kmetijstva. Zda je na območju kombinata Pomurka že okrog 900 kmetičkih traktorjev. Strojne skupnosti pa so majhne, imajo le od 5 do 20 članov.

Večina lastnikov traktorjev se še ni odločila za skupni nakup in uporabo priključkov. Večja ovira kot denar, ki bi ga bilo treba prispevati, je nezaupanje, saj kombinat daje posojila za najmanj polovico vrednosti kupljenih strojev. Nekateri kmetje sprašujejo, kakšna ali čigava lastnina bodo stroji strojnih skupnosti. Bojijo se, da bi jih pozneje podružbili. Zato bi morda bilo dobro te stvari urediti s posebnim predpisom ali tolmačenjem oziroma jih vnesti v novi zakon o združništvu.

Naslednja slabost sedanjih strojnih skupnosti je, da se v njih lahko vključijo v glavnem le kmetje, ki imajo traktorje. V murskosoboški občini pa jih še nima nekaj več kot desetina vseh lastnikov posestev. Kako naj mehanizirajo obdelavo ti? Strojne skupnosti namreč ne opravljajo veliko storitev nečlanom. Delajo tako, da vsak član uporablja lastni traktor, izposoja si le priključke. Če se kot izjema vključi tudi kmet, ki nima traktorja, si ga mora za vsako delo poiskati brez posredovanja strojne skupnosti pri zasebnem lastniku.

Za članstvo v strojni skupnosti, ki ima kombajn za žita, ni potreben traktor. Kljub temu imajo tudi te začetne težave. Kombajn kupi npr. ena petina kmetov neke vasi kot v Lipi. Lastniki me nijo, češ če že imamo tak stroj, bomo vse poželi z njim, tudi naj-

manjše njivice. Takih pa je veliko, kajti posest je močno razdrobljena. Med žetvijo se kombajn spreha med žitnimi polji — požanje le vsako peto — in izgubi veliko časa na cesti. A tudi to je treba všteti v stroške. Pomagati si je moč na dva načina, z združevanjem polj — zamenjava ali komasacija — in z vključevanjem vse več kmetov v strojne skupnosti.

Teh slabosti ne omenjamo zato, da bi kmete odvrčali od strojnih skupnosti. Nasprotno — opozoriti hočemo, da se o njih že razpravlja in išče take organizacijske oblike, ki bi kmetom najbolj ustrezale.

J. P.

Natrij kot gnojilo

V novejšem času se množijo poročila raznih inštitutov in proizvajalcev mineralnih gnojil o pomenu natrija kot gnojila v prehrani rastlin. Pomen natrija v živalski prehrani je že dolgo znan. Znano je tudi, da krmne rastline vsebujejo znaten delež tega elementa. Po tabelah o vsebnosti tega elementa vsebuje npr. travniško seno 0,061 odst. natrija (Na), medtem ko mlada koruza le 0,0035 odst. Da molzna živina lahko zadosti dnevni potrebi po natriju (30 g), bi morali pokrmiti 50 kg sena na žival — kar je nemogoče. Zato moramo kriti potrebo po natriju z mineralnimi krmnimi obroki. Že nekaj časa proizvajajo gnojila, v katerih je poudarjena prisotnost natrija, ki naj bi povečal vsebnost tega elementa v krmi.

Natrij v prehrani rastlin

Natrij ni samo življenjsko važen element za živali, ampak tudi za optimalno rast in razvoj ter pridelok posameznih rastlin. Šele v novejšem času posvečajo več pozornosti temu elementu v prehrani rastlin. Doslej so delili rastline glede odnosa do natrija na tri skupine:

— Natrij potrebne (korenovke), natrij tolerirajoče (oves), natrij odklanjajoče (kuruza).

Ljubitelj zemlje

Gorenjska ima le še 10 odstotkov kmečkega prebivalstva. Kmetije, ki se ukvarjajo zgolj s kmetijsko proizvodnjo, so dokaj močne in mnoge že specializirane ali na najboljši poti, da to v kratkem postanejo. Gorenjski kmetje se ne pritožujejo zaradi slabe prodaje svojih pridelkov, ker imajo v industrijskih delavcih dobre odjemalce. Več pritožb je slišati v zvezi z zdravstvenim in socialnim zavarovanjem, za katerega kmetje menijo, da je poleg nizkih dohodkov na kmetiji glavni vzrok bežanja mladih iz vasi.

Podobnega mnenja je tudi Franc Krč iz Gorenja pri Kranju, ki se je specializiral na proizvodnjo mleka. V ta namen je opustil ostalo proizvodnjo ter obnovil hlev na sistem odplakovanja in nabavil vse potrebne stroje. Med najvažnejše šteje vsekakor sod za gnojevko, traktor, molzni

Pri tej razdelitvi ni bila v zadostni meri upoštevana vrednost tal. Ugotovljeno je, da natrijev ion negativno vpliva na stabilnost talnih koloidov (pri veliki vlagi pride do zamazanja, pri suši pa do razpokanja tal). Za to negativno delovanje je odgovoren vodo-topni natrijev ion. Vsa dosedanja natrijeva gnojila pa vsebujejo natrij v lahko topni (v vodi) obliki. Za taka gnojila veljata še dve negativni posledici:

— natrij se v tleh zelo hitro izpira (Ca, Mg in K ion izpodirajo natrijev ion v talni raztopini).

— vse spojine (razen čilnega solitra) vsebujejo ione klorida in žvepla, ki so v zadostni meri na razpolago rastlinam.

Vse te škodljive posledice odpadejo, če damo tlem natrij v vodi netopni obliki. Taka spojina pa mora biti topna v razredčenih kislinah (citrarno topna). Nadalje ne smejo biti v taki spojini zastopane za rastline škodljive spojine.

Ena takih spojin je magnezijev-natrijev-fosfat ($MgNaPO_4$). Spojina je v vodi netopna, je pa topna v slabih kislinah, ki jih ustvarja sam koreninski sistem. Ostali dve sestavini v spojinah sta važni rastlinski hranili. Kot tretje zelo važno dejstvo je, da sama proizvodnja te spojine ni draga, ker so vse osnovne surovine potrebne za proizvodnjo te spojine (magnezijev oksid, soda in fosforna kislina) ceneni proizvajalci kemične industrije. Nadalje se lahko magnezij-natrijev-fosfat meša v vseh razmerjih z najvažnejšimi rastlinskimi hranili (N,P,K).

Dosedanji poskusi so pokazali znatno povečanje pridelka, vsebnost natrija se je pri nekaterih rastlinah povečala celo šest do sedemkrat. Potrebne so nadaljnje raziskave v tej smeri, predvsem na polju. Kljub temu pa se že sedaj kaže pomen natrija v rastlinski prehrani.

Ing. J. T.

Gnojenje pašnikov

V Nemčiji so raziskovali vpliv kalijevega gnojila, ki vsebuje tudi natrij in magnezij, na poveča-

Gole trte

Foto: Joco Žnidaršič

no količino teh dveh elementov v krmi. Poskušali so ugotoviti, če tako gnojenje lahko toliko izboljša vsebnost teh dveh mineralnih hranil v krmi, da popolnoma zadostimo potrebji po natriju in magneziju s samo pašo brez dodatka v dopolnilni krmi.

Poskusni pašnik je bil srednje dobro preskrbljen z magnezijem, z natrijem pa slabo. Primerjalna gnojenja so bila: gnojenje brez kalija s 40 % kalijevo soljo in z magnezijevim kalcijem (12 % K_2O , 6 % Mg in 24 % Na_2O). Celotno poskusno parcelo je živina med vegetacijo petkrat popasla, krmno so pred vsakim obhodom analizirali. Da bi se živali v času poskusa raje pasle na tej ali oni različno gnojeno parceli, tega z gotovostjo niso mogli ugotoviti.

Ugotovili so, da so bili ostanki po paši na parcelah, gnojenih z magnezijevim kalcijem, v vseh primerih najmanjši. Prav tako je bila na teh parcelah vsebnost natrija (z magnezijevim kalcijem

gnojene parcele) dva do trikrat večja kot na ostalih parcelah.

Strokovnjaki smatrajo, da je 0,15 % natrija dovolj za preskrbo molznic s tem hranilom, kar je bilo praktično doseženo na parcelah, gnojenih z magnezijevim kalcijem. Pri magneziju se zahteva najmanj 0,20 % vsebnosti tega elementa v krmi. Gnojenje z magnezijevim kalcijem je povečalo vsebnost tega elementa v krmi od 0,16 %, pri negnojnih parcelah, na 0,19 % z magnezijevim kalcijem gnojenih parcelah.

Po končanem poskusu se je pokazala tudi večja vsebnost natrija in magnezija v tleh na parcelah, gnojenih z magnezijevim kalcijem. Pri ugotavljanju ostankov po paši je bilo ugotovljeno, da so živali za 10 % bolje izkoristile (popasle) parcele, gnojene z magnezijevim kalcijem v primerjavi z ostalimi različno gnojenimi parcelami.

Ing. JOŽE TOPLAK

ni mleka? Vsekakor je odkupna cena prenizka, kajti krmila so iz dneva v dan dražja. Vendar mislim, da bodo pri tej ceni mleka prišli na kant prej drugi proizvajalci kot pa jaz.

— Zakaj?

»Veste, že po naravi sem takšen, da pač hočem iz zemlje, ali v tem primeru iz krav, čim več iztisniti. Mislim, da je poprečna molznost krav okoli 4000 litrov lep uspeh za zasebnega proizvajalca. Trudim se, da kravam dam čim več, toda zato od njih tudi precej zahtevam. Kupujem krave, za katere vem, da so odlične molznice. Zavedam se, da so le dobre molznice rentabilne in sposobne prebroditi mlečne krize.

— Prej ste omenili, da iz zemlje radi čim več iztisnete. Kako ste to mislili?

»Kako? Zelel bi, da bi iz vaše pisanja izstopal ves trud, ki sem ga moral vložiti za ta objekt, krave in sploh za obstoj celotne kmetije. Verjemite, da se o teh kravah ne bi pogovarjala, če bi ne bil z dušo in telesom kmet. Zemljo moraš ljubiti kot recimo marsikateri delavec ljubi svoj av-

to. Jaz sem srečen, če lahko izravnam neko ničvredno površino, ki je bila do tedaj posejana z grmičevjem, in jo spremenim v njivo. Ponosen sem, ko mi njiva moj trud izplača z obilnim pridelkom. Zame je važen denar, ki mi ga daje domača zemlja in ne prinese denar iz Nemčije.

— Ste torej hlev obnovili s sredstvi, ki vam jih je dala lastna proizvodnja?

»Vsekakor. Res je, da sem dobil kredit pri zadrugi, toda odplačujem ga z denarjem, ki ga dobim za mleko. Razen tega pa plačujem za ta kredit še 9-odstotne obresti, ker takrat še ni veljal novi zakon o hranilno kreditnih službah.

— In kaj menite o kmetijski politiki, ki jo družba vodi do agrara?

»Kmetje čutimo nov val in jaz osebno vidim smisel kmetovanja. Zelel pa bi, da se čimprej reši problem zdravstvenega in starostnega vzdrževanja kmetov. V kolikor smo del socialistične družbe, imamo enake, samoupravne pravice kot delavec v tovarni.

RAJKO OCEPEK

odslej
kupujem
tudi živila
v NAMIRI

Vse blago v eni hiši!
Široko izbiro blaga v Nami že dobro poznate.
Za vas smo uredili tudi samopostrežno etažo, kjer
so na voljo: delikatese, meso in mesni izdelki, vse
vrste živil, sadje, zelenjava in velika izbira pijač.
Vabimo vas tudi v naš mini bar.

N noma

Razpisna komisija imenovana od upravnega odbora

Čevljarstvo – zaščita Trbovlje

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA
po 35. členu statuta podjetja

— Kandidat mora poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:

višja šola ekonomsko komercialne smeri oziroma srednja šola z najmanj 2 do 5 let ustrezne prakse; višja šola usnjarske stroke in dve leti prakse; srednja šola usnjarske stroke in pet let ustrezne prakse; mojstrski izpit, usnjarske stroke in deset let prakse. Razpis velja do 15. decembra 1970.

Pismene ponudbe naj kandidati skupno z dokazili, da izpolnjujejo predpisane pogoje pošljejo na naslov: Čevljarstvo – Zaščita Trbovlje – razpisna komisija. 10884

Nujno potrebujem SOBO

s souporabo kopalnice in telefona – v širšem središču Ljubljane.

Ponudbe pod »Dobro plačam« v ogl. odd. »Delo«. 36614

Kadrovska komisija

ZŽTP – Gradbenega podjetja Ljubljana
OB ZELENI JAMI 2

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

REFERENTA
za socialno delo
pogoj: diplomirani socialni delavec

STENODAKTILOGRAFA
pogoj: administrativni tehnik

Ponudbe sprejema splošni sektor podjetja 15 dni po objavi.
Poskusno delo je od 30 do 90 dni. 10870

AGROOBNOVA

LJUBLJANA
GRADNJE IN MELIORACIJE

objavlja delovna mesta

tajnice
dveh mehanikov
ključavničarja
električarja
za jaki tok
avtoelektričarja
s prakso
snazilke
stanovanjskih prostorov delavcev v Lj.-Polju

Za vsa delovna mesta je pogoj poskusno delo do 30 dni.

Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe ali se zglase osebno v kadrovski pisarni podjetja v 5 dneh po objavi. 10873

Slovenija avto – obrat servisov
Servis Zastava-Vič
LJUBLJANA
Tržaška 133

sprejme takoj

KV STRUGARJA
(lahko tudi brez prakse)

POGOJ: odslužen vojaški rok.

Ponudbe pošljite upravi Obrata servisov Ljubljana, Tržaška 133 10878

Po 173. členu statuta podjetja

razpisuje komisija za kadrovska vprašanja in razpis delovnih mest Elektrokovinskega podjetja

»LOČILKA«
Murska Sobota

prosto delovno mesto

GALVANIZERJA

Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje: KV galvanizer ali kemijski tehnik z eno leto prakse v galvanski stroki. Prijave z dokazili o zahtevani izobrazbi in življenjepisom pošljite v 15 dneh od dneva objave v Delu na naslov podjetja v M. Soboti, ul. Ivo Lola Ribarja št. 4. 10869

Po sklepu delavskega sveta
Kmetijsko industrijskega kombinata

»POMURKA«
MURSKA SOBOTA

razpisujemo naslednja delovna mesta:

pomočnika glavnega direktorja
pogoj: diplomiran ekonomist z najmanj petletno prakso
referenta za kontrolo in revizijo poslovanja
pogoj: visoka ali višja izobrazba ekonomske ali pravne smeri z izkušnostjo v finančnih poslih
referenta za organizacijo poslovanja in razvoj
pogoj: diplomiran ekonomist
referenta za pripravo investicijske dokumentacije
pogoj: diplomiran ekonomist

Kandidati naj pošljejo prijave na razpisana delovna mesta razpisni komisiji kombinata v dvajsetih dneh od objave razpisa. 10882

POSLOVNO ZDRUŽENJE

RUDE - METALI

LJUBLJANA, PROLETARSKA ULICA 4

razpisuje prosta delovna mesta za:

TAJNICO DIREKTORJA

srednješolska izobrazba, popolno obvladovanje strojepisja, 3-letna praksa, pasivno znanje enega tujega jezika — poskusna doba en mesec

KNJIGOVODJE

začasno delovno razmerje
za opravljanje različnih del v računovodstvu

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Osebni dohodek po pravilniku o osebnih dohodkih delavcev zaposlenih v Biroju združenja.

Rok za prijavo je 8 dni po objavi razpisa. Vlogo naslovite na Poslovno združenje RUDE-METALI, Ljubljana, p. p. 246. 10885

ELEKTROTEHNA

LJUBLJANA, TITOVA 51

objavlja po 33. členu Temelnjega zakona o delovnih razmerjih in 81. čl. statuta podjetja

reeleksijski razpis

za vodilna delovna mesta:

- 1. POMOČNIKA GENERALNEGA DIREKTORJA**
za gospodarstvo
- 2. POMOČNIKA GENERALNEGA DIREKTORJA**
za zunanjo trgovino
- 3. DIREKTORJA**
finančne direkcije
- 4. DIREKTORJA**
direkcije trgovine na debelo
- 5. DIREKTORJA**
direkcije trgovinske mreže
- 6. DIREKTORJA**
proizvodno-servisne direkcije
- 7. SEKRETARJA PODJETJA**

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

pod tč. 1., 2., 3. in 5. visoko strokovno izobrazbo ekonomsko-komercialne smeri ter 5 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih, višjo strokovno izobrazbo ekonomsko-komercialne smeri ter 8 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih, srednjo strokovno izobrazbo ekonomsko-komercialne smeri ter 12 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih, pod tč. 2. še aktivno znanje tujega jezika; pod tč. 4. in 6. visoko strokovno izobrazbo ekonomsko-komercialne ali elektrotehnične smeri ter 5 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih, višjo strokovno izobrazbo ekonomsko-komercialne ali elektrotehnične smeri ter 8 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih ali srednjo strokovno izobrazbo ekonomsko-komercialne ali elektrotehnične smeri in 12 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih; pod tč. 7. visoko strokovno izobrazbo pravne ali ekonomske smeri ter 5 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih, višjo strokovno izobrazbo pravne ali ekonomske smeri ter 10 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih.

Pismene ponudbe hkrati z življenjepisom in opisom vseh dosedanjih zaposlitev ter z dokazili o strokovni izobrazbi, pošljite v zaprti ovojnici na komisijo delavskega sveta za delovna razmerja Elektrotehna, Ljubljana, Titova 51. Rok za sprejemanje ponudb je 20 dni po objavi razpisa. 10877

V svetu čebel

Mokra nadloga

Velika zimska nadloga, hujša od mraza, je v panjih — vlaga! Skoraj ni pomladi, da ne bi čebelar med prvim temeljitejšim pregledom družin izvel iz katkega panja po nekaj čisto belih satov. Pa niso beli od voska s spomladanske paše, pač pa od plesni, ki se je na njih nabrala čez zimo. To je huda nadloga, saj tak sat ni več za rabo, ker se ga čebele ogibajo, četudi ga še tako osušimo na zraku in očistimo plesni. Zoprnega vonja ni mogoče več spraviti iz njega, pa še za v lonec za kuhanje voska ni kaj prida.

Odkod vlaga v panju? Je prišla morda vanj z zrakom od zunaj? Smo nemara prepozno krmili družino s sladkorno razstopino? Nič takega! Vlago so povzročile čebele same z izdihavanjem pare, ki je v tesni zvezi z množino porabljenih hrane. Družina, ki porabi v enem mesecu kilogram medu, izdihne na dan približno 25 gramov pare. V tem razmerju produkcija pare narašča, če porabi družina več hrane, oziroma pada, če je porabi manj. Nikakor pa nastajanja pare ni mogoče preprečiti, saj čebelar ne moremo prepovedovati dihanja. Če sta moč družine in velikost panja v pravem razmerju, čebele same uravnajo toploto v notranjosti panja in z njo tudi ventilacijo, ki paro odstranjuje iz stanovanja. Slaba družina v prevelikem panju pa tega dela ne zmore in vlaga se začne cediti po notranjih stenah panja in preide tudi na krajne sale, ki zaradi tega začnejo plesniti. Najprej se navlažijo tiste stene panja, ki so manj opažene in zato bolj izpostavljene mrazu. Ta prodira skozi stene, ki se kmalu ohladi tudi na notranji strani in so odlični ohlajevalci tople izdihane pare. Res je, da se spomadi, ko je zunaj višja temperatura kot v panju, zasoli vsak panj, a to je normalen pojav, ki pa traja le malo časa in ne pušča nobenih zlih posledic in niti sledi plesnivosti na satju. V Znidar-

šičevih panjih so vlaga najbolj izpostavljene prednje stene, ki so razmeroma tanke in jih pozimi ne odevamo. Če pa nekaj letih so prav te stene na notranji strani skoraj črne od vlage in seveda potem kmalu sprhne in razpada.

Proti tej, tako nadležni in škodljivi vlagi se borimo uspešno le s primernim opaženjem panjev čez zimo, ki pa mu moramo pri tem le pustiti tudi zadostno ventilacijo. Zrak naj prihaja v panj le skozi žrelo in nikjer drugje, ker bi sicer nastal preprih, ki pa ga čebele ne prenesejo pod nobenim pogojem. Da je temu res tako, pričajo rešetke na okencih, ki jih čebele kaj rade zadelaajo z voskom, da jim ne piha skozi nje »pod noge«, zadelaajo pa tudi vse druge špranje in reže, ki se pojavijo v panju. Da, s preprihom so čebele sprte na življenje in smrt! Pozimi seveda žrelo nekoliko zožimo, da ni prehudega vdora mrzlega zraka, če družina prezimuje v plodišču. Če pa prezimuje v medišču, pa mora biti žrelo vso zimo odprto do kraja. Odpremo ga tudi spomladi, brž ko se pojavi v panju prva zalega.

Naj omenim še to, da je v panjih pozimi v nasprotju s fizikalnim zakonom o dviganju toplega zraka nad čebeljo gručo zrak hladnejši kot pod njo. Torej prihaja čisti zrak za dihanje k čebelarju od zgoraj, pod njimi pa je izdihani, ki ga stanovke zventilirajo skozi žrelo na prosto. Če bi bilo obratno, bi bil strop panja vedno vlažen in bi z njega kapljalo na čebeljo gručo. Sredi čebelje gručje je toplota vedno od 20 do 30 stopinj, pa čeprav je zunaj deset stopinj pod ničlo ali celo več. Seveda toplota od središča narazen naglo pada in to z vsakim centimetrom oddaljenosti za dve stopinji, vsekakor pa je tudi v nezasedenih delih panja še vedno znatno topleje kot zunaj.

V. PLEMELJ

Na pohodu k lepoti

Foto: Janez Skok

Taborniški kotiček

Živa zveza z naravo

Povedali smo že, da dosedaj le premnogi starši, vzgojitelji in drugi vidijo v taborniški organizaciji društvo, ki goji v glavnem le taborjenje — in se tako globoko motijo ter se odtegujejo sodelovanju in dopoljevanju domače ter šolske vzgoje z drugimi pomembnimi sredstvi. Organizatorji taborniškega gibanja, ki ga v ostalih republikah menujejo »izvidjače«, združenje pa Savez izvidjača Jugoslavije, so temeljito preučili, kaj vse je še pomankljivo v povprečni vzgoji mladih ljudi in kaj jim je treba dati, da se pravočasno zavedo in spoznajo osnove dobrega, srečnega in vsestransko koristnega življenja. Zato je osnovna enota taborništva »voda«, ki sme imeti le okoli deset, raje malo manj članov. Le pri tako majhnem os-

novnem številu je mogoče individualno, od osebe do osebe vzgajati, prepričevati in vplivati na mladega človeka in ga pridobivati za nov, vesel in koristen, neegoističen način življenja.

Tako živi vod v sklopu višjih enot — čete, odreda itd. — tudi po načinu samoupravljanja. V njem so vsi člani enakopravni in enako zadolženi z dolžnostmi, predvsem z radostnim delom, disciplino in pridobivanjem znanja, ki ga dom in šola še ne dajejo. Delovni program se v vodu postopoma izpolnjuje. (Podrobno o njem to je o pridobivanju tako imenovanih zvezd in spretnosti, bomo posebej govorili.)

Pridobivanje znanja po programu — prve, druge in tretje zvezde ter spretnosti — poteka bolj v obliki igre, a je vendarle po svoje tako uspešno, da je mnoge mlade ljudi uspešno pripeljalo mimo nevarnih čer v dobro življenje in tudi v pravi poklic.

Pravi vodnik že zgodaj seznanja svoje mlade člane z dogodki in življenjem družbe, kaže jim vse načine človekovega dela v tovarnah, na polju, v znanstvenih poklicih itd., govori jim o medsebojnih stikih doma in v tujini. Tak način vzgoje vpliva na mladega človeka, ki se nehoti začne vpraševati tudi po pravični delitvi vsega, kar človek z umom in roko pridelal. Nehote pride tako spoznavanje dela do podobnega sklepa: človek, ki dela, naj tudi upravlja vsa proizvodna sredstva in drugo.

Pravilno spoznavanje narave pa vodi do zdravega življenja. Zato vodi in čete prireajo številne izlete in pohode, in to vse leto, posbej pa iz taborov v najpomembnejše kraje vsega letnega bogate narave. Takli izleti so ob

sodelovanju izobražencev izredno plodni, ker spremenijo golo občudovanje lepote v poznavanje dolgotrajnega nastajanja sedanje podobe naše Zemlje in širne okolice vesolja okoli nje. Dan in večer sta polna možnosti za pojasnjevanje, spoznavanje in bogatenje samega sebe z večno mogočino in v neznano prihodnost spreminjajočo se naravo.

Bolj kot vsaka še tako živa beseda s katedra v klopi pa zaležejo pohodi v kraje, kjer se je kovala naša usoda v času narodnoosvobodilne vojne. Kakšna čudovita prilika se nudi pravemu vzgojitelju, da na takih izletih in pohodih pokaže mladim ljudem poleg narave tudi njen najvišji proizvod — človeka in njegovo delo. Tam zunaj govori človek — vzgojitelj z ljudmi — otroki kot enak z enakimi in se jim res približa. Drugi dan lahko stoji — morda res na katedri — pred njimi še vedno kot dober tovarš in vzgojitelj. Resnično, ni kjer nismo bolj vzgajali sami sebe kakor na izletih in v taborih z mladino.

Izleti in pohodi v naravo na taborniški način so pomembni tudi zato, ker že v mladosti navajajo mladino izrabljati njeno velikost, lepoto in tišino v osebno pomiritev po težkem delu in v telesno krepitev. Nepozabni doživljaji v naravi se v mladosti tako globoko vtisnejo v spomin, da so pohodi v naravo tudi v poznejšem življenju merodajen, včasih celo edini izhod v kritičnih trenutkih. Bez v naravo pomiri, ozdravi in vrne človeka družbi spet sposobnega za novo koristno delo.

Prihodnjič več o članstvu.

PAVEL KUNAVER

Še enkrat o Cerknškem jezeru

Odkar so pred Karlovice postavili betonski jez, so se v dnevnem časopisju že večkrat oglašili prizadejci ali pa neprizadejci ljubitelji in poznavalci jezera. Zaskrbljeni glasovi nas svari-jo celo iz tujine. Pa vendarle se zdi potrebno omeniti, da ta pregrada ni prva stvar, ki je skazila prvotno podobo Cerknškega jezera. Njegova slika tudi pred tem posegom ni bila takšna, kakršna je bila pred stoletji ali celo nekaj desetletji. Vemo namreč, da voda prej ni tako hitro otekla in da je jezero držalo včasih tudi več let. Profesor Pavel KUNAVER, ki nas je kot dijače vedno znova in znova vodil v prelepi svet Rakovega škocjana in Cerknškega jezera, je prav gotovo danes eden njegovih najboljših poznavalcev. V svoji knjigi o Cerkn-

škem jezeru pravi tudi, da traja boj za osušitev jezerske kotline že skoraj sto let in da bi domačini radi osvojili jezerska tla in jih porabili za poljedelstvo in živinorejo. Profesor tudi podvomi o uspehu takih prizadevanj. Dokončnega uspeha v resnici niso dosegli, vendarle pa je slika, kakršna nam jezero danes nudi, rezultat dolgoletnih, sistematičnih osuševalnih prizadevanj. Sko-rajda bi lahko trdili, da so šli ti napor tako daleč, da se vseh ponikev in požiralnikov ne da bolj očistiti, kakor so jih. Strugo lepo vijugastega Stržena so na najlepših mestih (Lužarska kljuka!) obšli z nezanimivim in pustim kanalom. Kjer se je le pokazala kakšna ponikev, so jo očistili in širili. Le kako, da se takrat ni nihče zavzel za Cerknško jezero? Tako ni prav nič čudnega, da voda sedaj praviloma večkrat na leto odteče in da je v daljših sušnih obdobjih jezero kar naprej suho. Cerknško jezero ni več občasno suho jezero, ampak je le še občasno poplavljen Cerknška ravan!

Danes nam je vseh teh posegov žal, spet si želimo jezero, kakršno je bilo. Ukrepali smo povsem

v skladu s časom v katerem živimo — z betonskim zidom, kar je, če že odmislimo njegovo letos še ne povsem dokazano koristnost, vsaj z etičnega stališča do cerknške narave hudo narobe. Napake smo poskušali popraviti najbrž spet z napako.

Z vsemi uničujočimi osuševalni mi deli vred pa je padalo tudi ribje bogastvo, ki je bilo prav tako sestavni del jezera kot npr. danes zabetonirana Karlovica ali uničena Lužarska kljuka. Ščuk velikank, ki jih v svoji knjigi omenja še profesor KUNAVER, že dolgo ni več. Tudi podatki o ulovih v prejšnjih časih spadajo danes že v svet pravljic. Pa vendar je še vedno eden največjih čudežev jezera in življenja ta, da je kljub katastrofalnim poletnim in jesenskim sušam, v vodi precej rib. Veliko jih potem polovi-jo ribiči pa tudi krivolov, kot nikjer drugje, tu ne poživja. Veliko rib se odlovi in proda, ogromno jih, kljub prizadevanjem ribičev, poberejo še suše, skratka — Cerknško jezero se izkorišča kot nobena druga slovenska voda. Povsod vlagamo, iz jezera pa le izlavljammo in pobiramo! Bojim se, da uteene imeti tudi vsako

pomlad ponavljajoči se čudež življenja svoj konec. Pravzaprav je nerazumljivo, da se nikomur ne zdi potrebno preprečiti osušitev struge samega Stržena. V zgornji polovici jezera ni ponikev. Preprost, nekaj metrov širok jez, bi zadrževal vodo v njem in tako bistveno prispeval k ohranitvi večjega števila rib v sušnih obdobjih. Z njim pa bi tudi vodo spet lahko preusmerili v strugo lepe Lužarske kljuke. To bi moral napraviti Zavod za ribištvo, ki upravlja z gornjim, boljšim delom jezera. Da ima tak jez kljub betonski zapori Karlovic še vedno svoj smisel, dokazuje letošnja dolgotrajna suša.

Cerknško jezero je in bo lep primer posledic človekovega neravnega in neudane poseganja v naravo. Ko skušamo storjene napake vsaj deloma popraviti, jih popravljamo počasi in premišljeno. Problemov okoli jezera ne moremo presojati zgolj s stališča samo jamarstva ali samo lova ali ribolova ali tihih, pozabljenih kotičkov. Cerknško jezero je vse to skupaj in še veliko več. Veliki Karlovici je bila nedvomno storjena sila in prav je, da protestiramo. Na tak način

jezera ne smemo reševati! Če pa ob Karlovcih pozabljamo na vse ostalo mrovarjenje, kateremu je bilo jezero dolga leta izročeno, utegne biti enako narobe, kot je bilo narobe, da so Karlovico zabetonirali.

Prav dobro vemo, kakšno je bilo jezero prej. Smo ga zmogli obnoviti brez betona in brez uničene narave?

DR. BOŽIDAR VOLJO

PREJELI SMO

Delavčev sveto-valec

Pogoji za sklenitev delovnega razmerja

Pomemben mejnik v življenju vsakega človeka je dan, ko je prvič nastopil delo v delovni organizaciji. Zanj so bili dnevi pred nastopom dela polni napetosti in negotovosti, posebno, če je bil nepoučen o vsem, kar je vezano na sklenitev delovnega razmerja.

Delavec, ki prvič išče zaposlitev, se prijavi zavodu za zaposlovanje delavcev na območju svojega stalnega prebivališča oziroma bivališča. Zavod napoti prijavitelne delavca v delovno organizacijo, ki išče delavca s takimi kvaliteta, kot jih ima prijavitelne, da se dogovori zaradi nastopa dela. Kadar pa zavod nima na razpolago prijavitelne ustreznosti prostih delovnih mest, obdrži delavčovo prijavo v evidenci ter mu skuša najti ustrezno zaposlitev. Prijavitelne delavec ima polno pravico, da si tudi sam išče zaposlitev.

Delavec, ki išče zaposlitev, bo stalno zasledoval objave prostih delovnih mest, ki jih v raznih glasilih objavljajo delovne organizacije. Delovne organizacije so po zakonu dolžne objavljati preko javnih sredstev obveščanja vsa prosta delovna mesta ter navesti za vsako prosto delovno mesto posebne delovne pogoje, kot jih ima predpisane v splošnem aktu — pravilniku. V vsaki javni objavi prostega delovnega mesta mora obvezno biti navedena delovna organizacija, ki išče delavce. Nezakonita je anonimnost delovne organizacije pri objavi prostih delovnih mest; kljub temu se tu in tam v naših časnikih pojavijo anonimne objave. Običajno se take prijave začnejo z besedami: »Večja delovna organizacija išče...«, ter se končujejo z besedami: »Kandidati naj pošljejo pisemne ponudbe pod šifro...«

S takimi objavami se gremo dobesedno slepe miši, pri tem pa je grobo kršeno načelo javnosti! Delavci, ki se prijavljajo na take objave, so v neenakem položaju nasproti taki delovni organizaciji, ker niti ne vedo, s katero delovno organizacijo naj bi sklenili delovno razmerje, niti ne vedo proti komu naj uveljavljajo morebitno pridobljene pravice. Časopisna podjetja bi morala dosledno odklanjati take objave ter opozoriti delovne organizacije, da so anonimne objave prostih delovnih mest nezakonite. Delovne organizacije pa lahko prijavi prosta delovna mesta samo pristojnemu zavodu za zaposlovanje delavcev, ker se taka prijava šteje za javno objavo.

Pri iskanju zaposlitve imajo delavci tudi polno pravico, da se zaradi zaposlitve sami neposredno obračajo na delovne organizacije, bodisi pismeno ali osebno. Delavcu, ki si sam najde zaposlitev, zavod za zaposlovanje ne more vzeti pravice do te zaposlitve in namesto njega poslati v delovno organizacijo drugega delavca, prijavitelne pri zavodu.

Delavec, ki se želi zaposliti, mora izpolnjevati splošne in posebne pogoje. Splošni pogoji so določeni z zakonom, posebne pogoje pa določi delovna organizacija s svojim pravilnikom.

Splošna pogoja za sklenitev delovnega razmerja sta starost najmanj 15 let ter zadovoljivo zdravstveno stanje.

Posebne pogoje za delo na posameznih delovnih mestih določa delovna organizacija tako, da upošteva posebnosti delovnega procesa, sposobnosti za opravljanje dela kot so: strokovna izobrazba in izkušnost, organizacijske sposobnosti, posebni zdravstveni pogoji, psihološke sposobnosti, starostna meja in drugo. Starostna meja pride v poštev kot posebni pogoj za delovna mesta voznikov motornih vozil. Voziško dovoljenje namreč lahko dobi občan šele, ko izpolni 18 let starosti.

Osnovna dokumenta, ki ju mora delavec predložiti delovni organizaciji pred nastopom dela, sta delovna knjižica in zdravniško spričevalo. O tem pa več prihodnjic.

dipl. iur. JANEZ LAMPRET

Pripravimo ptičje krmilnice

Ze kmalu lahko pričakujemo zmrzle in zasnežene zimske dneve.

Čakajo

Foto: Leon Dolinšek

ve. Pripravimo čimprej ptičjo krmilnico, v katero bomo nasipali vsak dan ob istem času primerne količine ptičje krme. Pripravili smo že modele in krmo, da bomo izdelali ptičje pogače s prilepno staljenega loja. Takrat bomo v še topli loj zasuli toliko zrnja, da bo masa kašnata. Dobro premešamo bomo nato stresli v modele (razne škatle od sira ali cvetlične podstavke), katerim bomo v sredini postavili paličico. Ta bo napravila pogačici primeren luknjico za pretaknjeno vrvičico, na kateri bo visela pogačica z veje.

Ptičjo krmilnico bomo pritrdili na balkon s kaveljčkom, morda jo bomo obesili za zanko na strehi krmilnice na čvrsto in trdno osnovo tako, da bo mirno visela. Pri zunanji namestitvi pa bomo zabili v zemljo količ, v izmeri Ø 2-4 cm, višji od enega metra. To zavisi od predvidene višine snega in pa od teže snega (snežne mase). Čim višji je sneg, tem višji je količ, a čim večja je snežna masa, tem debelejši je količ.

Kot material pri izdelavi ptičje krmilnice bomo potrebovali vezano ploščo debeline od 4 do 5 mm, morda tudi ustrezen rezan les ali lesenit. Spodnjo škatlo v izmeri 20x30 cm in višine 5 cm zlepiamo z lepilom SYNTELAN ter uvrstimo vogale z ustreznimi žeblički. Stične dele izrezanih lesnih delov namažemo z lepilom ter jih po 10-15 minutah stisnemo skupaj. Tako smo škatlo končali ter pričnemo z izdelavo ostrejša.

Zato potrebujemo dva dovolj močna dela pravokotne oblike, širine cca 6 cm in dolžine 25-26 cm. Na enem koncu v ta pravokotni del zažagamo v obeh straneh, priložno, prečno zarezan rob. Tam, kjer nista ta dva dela prirezana prečno, ju zalepiamo ob ožjo steno (na vsaki strani) notranjega dela škatle. Nato oba dela pričvrstimo še z žeblički tako, da jih zabijemo z notranje strani. Konice na zunanji strani s kleščami priščepnemo in spilimo, sicer pa jih le s kladičvom zakrivimo. Dva izrezana trikotnika v izmeri: osnovnice 22 cm ter višine 8 cm, pričvrstimo nato na zunanjo stran nosilcev, katera smo že prej prilepili. Strešni napušč naj bodo 2 cm oddaljeni na vseh straneh (lahko

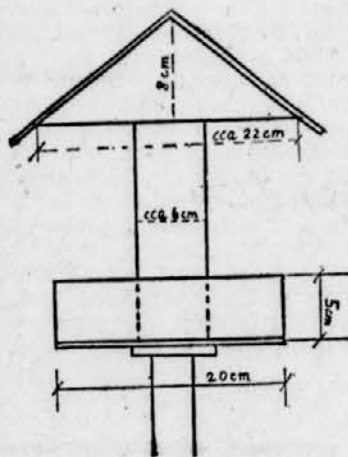
tudi 3 cm). S prej izrezanimi trikotnikoma smo že določili naklonski kot strehe te ptičje krmilnice, kakor tudi velikost strešne površine. Oba dela strehe prilepimo na že prej učvrščena trikotnika (nosilca). Vedno pa vse lepljene »šive« očvrstimo z žeblički ali lesnimi vijaki. Končno krmilnico pribijemo ali privijemo v kolli z vmesno podložko poljubne velikosti in oblike.

Krmilnico prelakiramo z nitro-lakom, z zunanje in notranje strani (vsaj dvakrat ali trikrat). Streho prekrijemo z zunanje strani z debelejšim polvinilom ali strešno lepenko (Dachpappe). Odsvetujemo pa vsekakor uporabo naftnih derivatov za impregnacijo strehe (petrolej, ipd.).

Redno oskrbovano ptičjo krmilnico moramo občasno izpihati, da ne zaostane preveč odpadkov zrnja (sončnice, konoplje in drugega). Nikdar pa ne pripravimo ptičkom pozimi drobtin.

Tako oskrbljeni ptički nam bodo pri skritem opazovališču nudili prijetno zabavo, dočim bomo ob izdelavi krmilnice obnovili znanje in spretnost, ki smo si jih pridobili še v osnovnošolskih letih.

KA

Vsakdo lahko oddaja TV program!

Danes imamo pri nas v Jugoslaviji že vse polno lokalnih radijskih postaj. Ponekod jih imajo podjetja ali študentje. Namesto zvočnikov v majhnem mestu, skozi katere so včasih »razglaševali« novosti in odredbe, in ki so bili nasledniki bobnarja, ki je ropotal po vogalih in tutil razglaševal, so se razvile majhne radijske oddajne postaje. Zelo smiselne so in dobro dopolnjujejo sredstva za obveščanje, posebno v tistih krajih, kjer nimajo svojega lokalnega časopisa.

Da bi utegnili nastopiti tudi televizija kot lokalni činitelj doslej nihče ni pomislil. Vsak namreč ve, kako ogromna tehnična sredstva potrebuje televizijski studio,

da bi mogel skrbeti za redni program in ga oddajati. O pisarnah naštetih redaktorjev, ki zavzemajo večino prostora, ne bi govorili. Ampak tu so še dvorane za snemanje, prostori za tehniko, oddelki za montažo filmske slike, dvorane za ozvočevanje slike, pravijo ji »synchron-studio«, prostori za telekino in še veliko tega.

Vendar pa je tudi na tem področju tehnični napredek tak, da človek, ko ga s tem spoznajo, obstane kot ukopan. Naenkrat zagledaš pred seboj dva aparata, ki sta obenem: montažni mizi, stroji za sinhronizacijo in ozvočevanje ter telekino. Na njih lahko montiraš in ozvočiš vsak film ter ga nato oddajaš. Vse je kvalitetno in profesionalno popolnoma v redu.

Praktično pomeni to, da bodo od zdaj naprej mogli tudi vsi tisti večji kraji, ki svojih umetniških in drugih potencialov niso mogli izkoristiti, ker so se pač geografsko znašli nekje »ob robu«, oddajati svoje lokalne programe ali pa se vključevati od ča-

sa do časa v celotno televizijsko mrežo.

To bo pomenilo krepko injekcijo v programskem smislu, ki jo današnji monopolizem velikih studijev že zelo potrebuje.

Kmalu bo tehnična meja med amaterji in profesionalci zabrisana.

Poudarek je predvsem na »tehnični meji«.

Zakaj?

Doslej smo osemmilimetrski film in sploh vso tehniko avtomatično gledali kot amatersko zadevo. Vse pa kaže, da bomo v bližnji prihodnosti morali te predstave nekoliko popraviti.

S prehodom navadnega osemmilimetrskega formata na Super-ošem se je silica povečala za skoraj 50 odstotkov. Ker se je v tem času tudi snemalna in reprodukcijska tehnika gleda ostrine in ostale tehnične kvalitete že izboljšala, začnemo format Super-ošem vnašati v nekatere televizijske studije.

Zdaj ima praktično vsak filmski amater lahko še svojo televi-

zijsko oddajno postajo. Podjetje Eumig je v ta namen tudi izoblikovalo »telekino« za amaterje, ki je tako poceni, da za tistega, ki si kupi boljše kamero in projektor, ne predstavlja nikakršnega pomembnega izdatka.

Seveda meni Eumig, da je najbolje, če se ta telekino priključi kar kabelsko na televizorje, kajti oddajnik bi bil že nekoliko predraga zadeva za amaterja.

Če vemo, da danes v zahodnih deželah ponujajo najboljše celovečerne filme vseh časov v »kasetah«, ki jih porineš v projektor kakor baterijo v svetilko, potem je jasno, da postane takle super-ošem telekino izredno dragocena stvar za kakšno šolo ali internat, da ne govorimo o izobraževalnih in informacijskih možnostih v podjetjih.

Zdaj ni potrebno več zatemnjevati prostorov, da bi gledali film. Spustiš ga enostavno skozi lasten televizor. Vsak telekino ima seveda elektronsko video-kamero. Tako tudi ta ljubiteljski. Cela stvar je tako prirejena, da ta-

krat, ko telekino ne dela, vzame mamica video-kamero in jo postavi na okno. Na svojem televizijskem aparatu v kuhinji lahko gleda, kaj počenjajo otroci na vrtu. Če nima otrok, pa vidi kdo je pozvonil in želi v hišo: ali je poštar ali pa sosedova klepetava Mica...

MAKO SAJKO

Fotokina
70

Planinski leksikon

Nujnost dobro organizirane lavinske službe

Snežni plazovi v Alpah, Dolomiti, Tatrah, Karpatih, Kavkazu, Hindukušu, Pamirju, Karakorumu, Andih, Kordiljerih in Himalaji so zgodaj resno opozorili domačine iz osamljenih dolin, zatreptov, krnic in okrešljav, da so enako nevarni tudi izkušenim ljubiteljem in obiskovalcem gora. Plazovi kruto in neusmiljeno gošpodarijo in uničujejo vse na svoji poti z gora v dolino. Suhi ali mokri snežni plazovi ne poznajo stalnih zakonov, prožijo se

Snežni plazovi, suhi ali mokri so kruto in neusmiljeno orožje zasneženih gora. Plazovi so sovražnik št. 1 vseh ljubiteljev in obiskovalcev gora. Velike snežne padavine, vetrovi in snežni meteži so graditelji plazov. Bela opojnost se kaj rad naglo spremeni v Belo smrt.

od zgodnje jeseni, od prvih snežnih padavin preko vse zime do pozne pomladi, ko toplo sonce začne lomiti in prožiti snežne grebenske opasti.

Plazovi uničujejo gozdove, stanovalce, senike, naselja, vasi in mesta, nikoli in nikjer ne prizaneajo človeškemu življenju.

S plazovi se je moral boriti v najzgodnejši planinski zgodovini Aleksander Veliki, ko je prodiral in osvajal dežele bližnjega vzhoda. S strahotami plazov se je moral seznaniti 218. leta pred našim štetjem slavni afriški vojskovođa Hanibal, ki je z ogromno vojsko pešcev, konjenikov in slonov preko Alp napadal vojske Rimljanov. Tudi Napoleon je moral pri svojih pohodih deliti usodo svojih slavnih predhodnikov.

Vsi ti slavni vojskovođe se niso borili samo s sovražniki, temveč v prvi vrsti z ledenim mra-

zom in uničujočimi snežnimi plazovi.

V zgodovino snežnih plazov so po letu 1890 prišli tudi pionirji smučarskega športa. Matija Zdarški in Bülgeri sta morala opozoriti svoje prve učence na nevarnosti plazov. Leta 1899 je bila zabeležena v zgodovini smučarskega športa prva smučarska nesreča v snežni lavini. Leta 1910 je postal smrtna žrtev snežnega plazua kralj gorskih vodnikov Aleksander Burgener. 16. december 1916 je poznan v zgodovini planinstva in smučarskega športa kot »črni četrtke«: plazovi so uničili na tiroških bojiščih preko 10.000 Italijanov, Avstrijcev in drugih vojakov.

Tako se je pisala žalostna zgodovina ledenih in plazovitih zim iz leta v leto v vseh gorah na vseh petih kontinentih.

Izletniki, turisti in planinci so bili v prvih začetkih klasičnega planinstva mnogo manj ogroženi od plazov kot pa poznejše generacije gornikov, smučarjev, plezalcev in alpinistov, ki ne poznajo mrtve sezone.

V naših gorah so plazovi terjali od prvih začetkov do današnjih dni hud davek.

Prvo planinsko nesrečo beležimo že leta 1815. Pod Jalovcem na Kotovem sedlu in pozneje leta 1822 je strela ubila na samem vrhu Triglava Antona Korošca, Cerkovnikovega s Koprivnika.

Komaj trideset let pozneje, 3. marca 1852 so v Ratečah žalovali za tremi posestniki, ki jih je obšla ledena oklepa bela smrt. Plazovi so tudi pri nas neusmiljeno gošpodarili in uničevali gozdove, imetja in človeška življenja.

V času množičnega napredka in razvoja smučarskega športa, ko so narodi in države začele organizirati številne andske in himalajske alpinistične odprave, se je pokazala nujna in vedno večja potreba po popolni organizaciji dobro organiziranih lavinskih služb, pred katere so bile že takoj ob ustanovitvi postavljene težke in odgovorne naloge. Leta 1931 je bila organizirana pri C. C. Komitetu SAC posebna komisija za proučevanje snežnih padavin in opazovanje snežnih plazov. Ta organizacija je še danes vodeča v sklopu mednarodne planinsko-alpinistične organizacije UIAA in mednarodne gorske reševalne organizacije IKAR.

Plazovi povzročajo iz leta v leto vedno večje, milijonske materialne škode v gozdovih, naseljih in zahtevajo med izletniki, smučarji, planinci, plezalci in alpini-

Foto: Janez Skok

Kdo bo prvi?

sti vedno več smrtnih žrtev. Znanstveni inštituti za proučevanje snega zelo uspešno delujejo v vseh švicarskih, francoskih, nemških, ameriških, italijanskih in avstrijskih svetovno znanih zimskošportnih centrih. Posebno znan je lavinski znanstveni inštitut pri Davosu v Švici na Weissfluhjochu.

Pred leti je tudi naša Akademija znanosti začela načrtno proučevati snežne padavine in pojave plazov.

Pri naši Gorski reševalni službi je bil ustanovljen poseben odsek lavinskih psov, v katerem intenzivno delajo priznani strokovnjaki in izvedenci, ki so seznanjeni z inozemskimi dosežki na tem področju.

Pri nas so snežni plazovi v planinskosmučarski zgodovini kruto in neusmiljeno uničevali gozdove v Vratih, Krmi, v Posočju, na Koroškem in v Logarski dolini, marsikateri planinski objekt je bil uničen, prizanešeno pa ni bilo tudi senikom, stanovom in

osamljenim kmetijam pod gorami. 28. marca 1937 je snežni plaz pod Storžičem zahteval smrt devetih velikih obetajočih smučarjev iz Tržiča. Tragedija pod Brano je nam vsem še živo v spominu, prav tako pa snežni plaz na Slemenu pod Mojstrovko. Lavinske nesreče, večje ali manjše, čestokrat prave katastrofe pri nas ali druge nenehno resno opozarjajo planinske in gorske reševalne organizacije, da v mejah možnosti izpopolnijo svoje lavinske službe. Posebno sedaj je treba pohiteti, ker se vedno več starejših in mlajših ljudi aktivno bavi z rekreativnim in vrhunskim alpskim smučarskim športom in se vsepovsod urejajo smučarsko alpinistični centri. V vseh mora biti dobro organizirana lavinska služba s strokovnjaki in merilnimi napravami ter instrumenti, ki bodo javljali in registrirali pojave novih snežnih padavin in pojave morebitnih večjih ali manjših suhih ali mokrih snežnih plazov.

Množice smučarjev morajo biti vedno seznanjene s temi nujno potrebnimi obvestili.

Preventivna in osebna previdnost ter znanje vsakega posameznega planinca, smučarja, izletnika in turista kakor tudi plezalca in alpinista je največja varnost. Zavedati se moramo, da je lastno znanje, lastna previdnost in lastna oprema najboljše jamstvo za preprečevanje večjih ali manjših lavinskih nesreč. Preventivni posegi v tem pogledu so bogato naložen kapital, ki nam bo preprečil marsikatero nesrečo. Mnogo lažje in ceneje je preprečevati lavinske nesreče, kakor pa iskati in reševati lažje ali težje ponesrečence iz ledenega obzema.

Lavinski službi moramo dati posebno v zimskih mesecih prednost v vsakem pogledu in vseh primerih. Dobro izvežbanega lavinskega psa s požrtvovalnim vodnikom moramo čim prej stalno imeti na Golteh, v Logarski dolini, na Okrešlju, Korošici, Pokljuki, Tamarju, Veliki in Mali planini, na Krvavcu in Voglu, Komni — to je povsod, kjer so pozimi odprte in oskrbovane planinsko-smučarske postojanke. Plazovi so enako nevarni manj in bolj isku-

šenim ljubiteljem belih gora, ki se kaj rade in hitro spremenijo v grozljivo past plazov.

UROŠ ZUPANČIČ

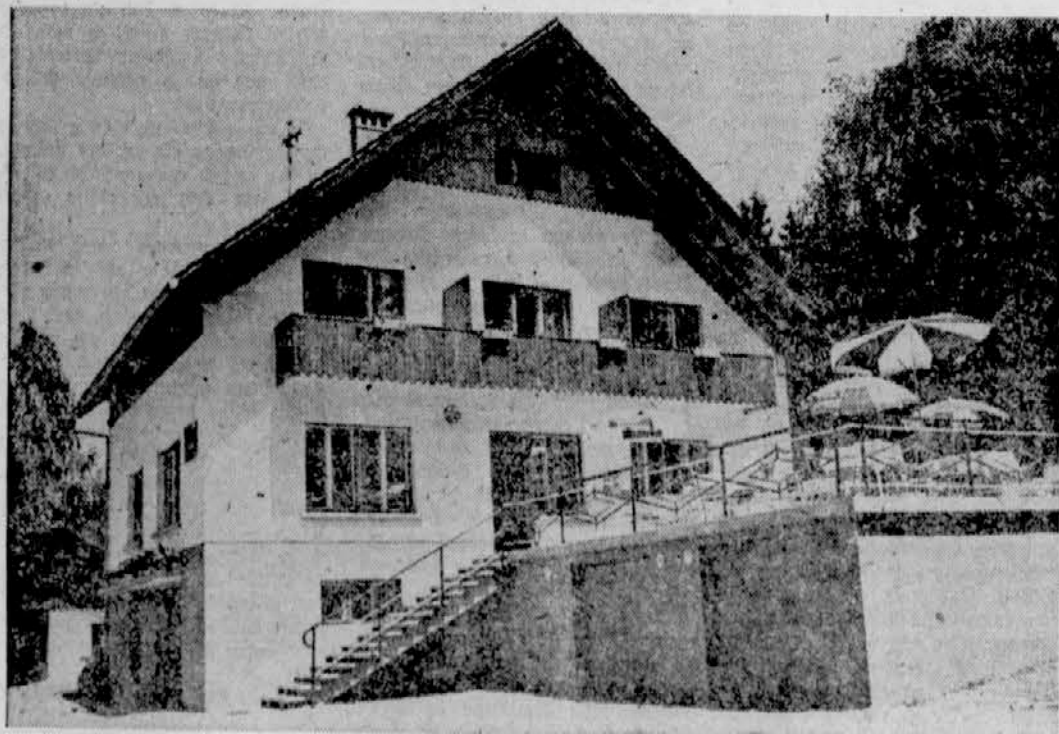
Dom na Goro- pekah, 742 m

Dom na Goropekah (p. Ziri) upravlja PD Ziri (p. Ziri), sedaj pa ga ima v zakupu Katja Oražem, ki je v domu že od leta 1964. Dom je odprt in dobro oskrbovan skozi vse leto in nudi tudi penzijske usluge. V domu (zgrajen leta 1963) sta dve sobi s štirimi ležišči in ena dvoposteljna ter skupno ležišče za 30 oseb. V domu (lovski soba in bife) je 70 sedišč, po potrebi pa pogrnejo še v kletnih prostorih. Ob domu je velika terasa, ki prekriva garaže (6 osebnih avtomobilov). Gredje je centralno, imajo kopalnico, elektriko in tekočo vodo. Poleti organizirajo vsako nedeljo popoldan ples. Za penzijske goste so na razpolago tudi ležalni stoli.

DOSTOP iz Zirov po solidni makadamski cesti (2,3 km), ki jo pozimi orjejo. Cesta se odcepi pri gostilni Kavčič oziroma pri cerkvi sredi Zirov. Iz doline pa se lahko pride tudi po pešpoti skozi gozd (45 min.).

IZLETI: Dom nudi predvsem miren počitek, prijetne sprehode po gozdu, pozimi pa smučanje. Pozimi postavi smučarski klub »Alpina-Ziri« 300 m dolgo vlečnico in v času zimskih počitnic je tu vse polno. Prijetno je tudi sankanje ob zimskih večerih po cesti v dolino.

Uro in pol hoda daleč in 884 metrov visoko, je vasica Vrh nad Rovtami (Sv. Trije kralji), od koder je lep sprehod, ki pa ga lahko poljubno skrajšamo, če se peljemo z vozilom skozi Opale.

Dom na Goropekah

Sport in politika

Piše Krešo Petrovič

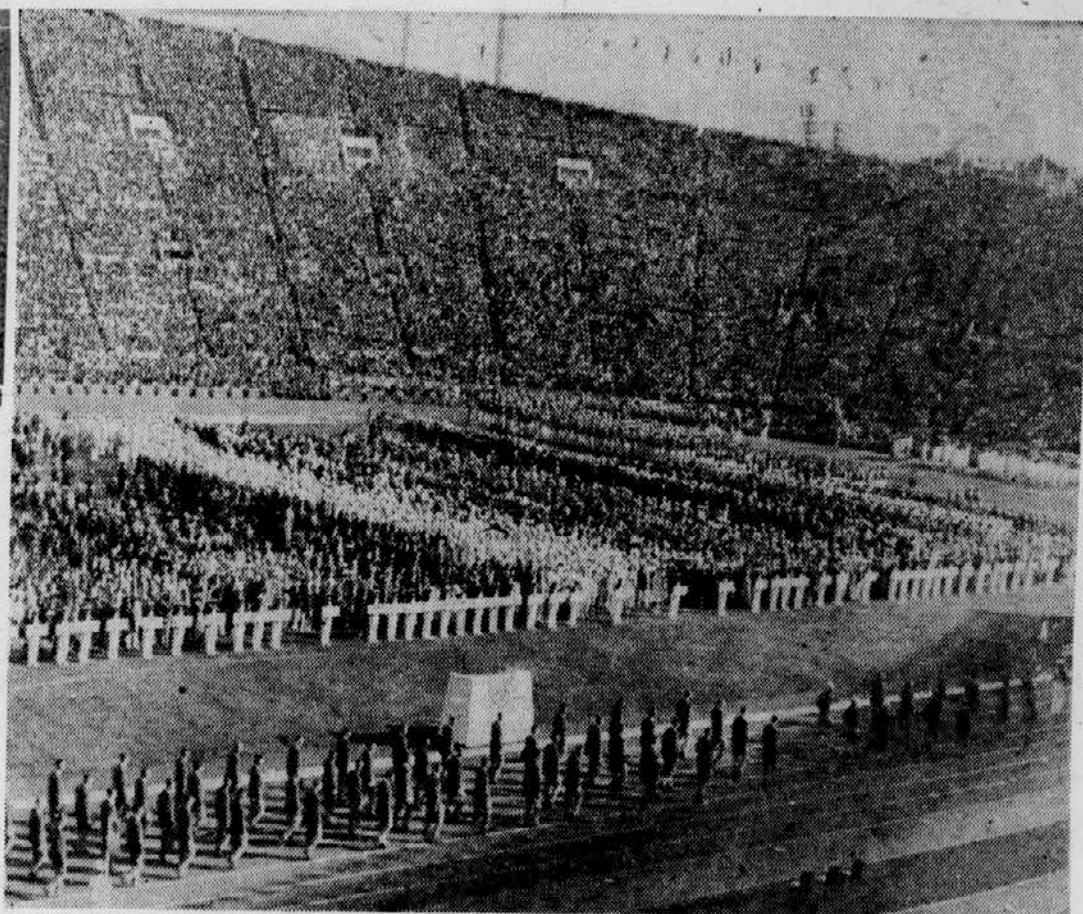
Danes je vse več tistih, ki se strinjajo z ugotovitvijo Aleksa Natana, angleškega sociologa, da se je malokatera država tako hitro dvignila do svetovne moči kakor šport, da pa je prav tako malokatera svetovna sila pokazala tako očitne simptome propada v tako kratkem času kakor ravno športno gibanje. V šestdesetih letih je dosegel šport tak razvoj, za kakršnega so rabili imperiji stoletja. Toda v času, ki je za-

srečanjih popolnoma v rokah vlad; »to so politične akcije s političnimi motivi«. Izgubiti je včasih toliko kot veleizdaja;

● vzdusja na nekaterih športnih prireditvah so vse prej kot spremljanje igre, denimo nogomet, hokej, ali košarkarjev. Gledalci zahtevajo s plačano vstopnico pravico dati igri politično oceno; zmaga ali poraz ni stvar igralcev, temveč stvar nacije, rase, ideologije in podobno. Pri tem in takem naštevanju dokazov o političnosti zlasti mednarodnega športa sicer dopuščajo tisti, ki ga tako ocenjujejo, možnost, da se športniki bore v glavnem fair, in da so zainteresirani največkrat le za to, da se pokaže, kdo je boljši. Toda, pravijo:

Športni rezultati imajo takšno vrednost, kakor jih komentiramo. Bistvo tekmovalcev je lahko popolnoma nenevarno. Komentarji s politično poanto so tisti, ki so iz športa naredili nevaren faktor moči v kateremkoli pomenu te besede. Odkar sta Hitler in Gëbells spretno in nesramno izkoristila olimpijske igre za prikaz veličine Tretjega Reicha in nacizma pa do današnjih spektaklov, ki postajajo vse bolj pogosto arena za spopad ideologij in prestižev, se ni kaj dosti spremenilo ne v motivih ne v posledicah, morda le v prijemih, ki so subtilnejši, rafiniranejši in zato še bolj nevarni.

Po vsem povedanem zgleđa, da so danes v manjšini tisti, ki menijo, da je mednarodni šport eden od faktorjev miroljubnega sožitja in razumevanja med narodi, da ne spodbuja latentne šovinistične impulze k izbruhu, temveč odkriva ljudem pota in možnosti za trajen mir, medsebojno razumevanje, spoštovanje, da se fair play na igrišču prenasa tudi na gledalce in preko komunikacijskih sredstev, tega oddolžnega, za šport kot ustvarjenega medija, na milijone ljudi, ki slede športnim dogodkom. Raziskave — kar ni čudno glede na

Mednarodne športne manifestacije — prizorišča športnega ali političnega tekmovalstva? (prizor s slavnostne otvoritve olimpijskih iger v Tokiju)

1956 — Bojišča Suez, ruski tanki na ulicah Budimpešte in »vojna« na olimpijskih boriliščih Melbournu so pokazali na groteskno bakle miru v olimpijski areni. Med tem ko je bila »politijska akcija« v Suezu in v Budimpešti daleč od tega, da bi uporabljala »prijateljsko orožje«, pa je bila v avstralski areni »vojna« s prijateljskim orožjem, kot je svoj čas nacistični general von Reichenau imenoval šport. Mednarodni tekmovalni šport je postal povsod odkrito ali prikrito orožje propagande in novo sredstvo psihološke vojne. Olimpijski atleti postajajo, hoteli ali nehoti, zavestno ali nezavestno vojniki športa, indoktrinirani s koncepti jami nacionalnega, rusnega, blokoveškega in ideološkega prestiža. Mednarodni tekmovalni šport je postal arena za spopad ideologij in kaže iste napetosti kot jih vidimo povsod na svetu na popolnoma političnem planu.

strupljen s političnimi spopadi med državami, narodi, rasami, ideologijami, je šport postal poleg vojne in drugih klasičnih oblik realizacije političnih konfliktov sredstvo propagande, merjenja sil, vitalnosti, večrednosti, skratka »vojna« s prijateljskim orožjem, kot ga je nekoč imenoval nacistični general von Reichenau. Tekmovalna na mednarodnem nivoju postajajo tako vabla bojevniskemu instinktu človeka in se pojavljajo kot ritualni spopad ene nacionalne skupnosti z drugo. Olimpijski tekmovalci postajajo vojniki športa, indoktrinirani s koncepti jami nacionalnega prestiža.

Dogodki na zadnjih olimpijskih igrah in raznih svetovnih prvenstvih dajejo dovolj dokazov za take trditve — tistim, ki smatrajo, da je šport vsak dan bolj zastrupljen s političnimi občutji. Njihovi največkrat naštevani argumenti so:

● države financirajo v interesu svojega prestiža priprave športnikov za velika mednarodna tekmovalna, zlasti za olimpijske igre;

● vrhunski športniki so največkrat fiktivno uslužbenci državnih institucij, vojske, carine ali podobno. V Ameriki imajo posebne možnosti brezplačnega šolanja, dokler so v korist nacionalnemu prestižu;

● tekme v raznih športnih zvrsteh kot hokeju, nogometu itd. med SZ — ZDA, SZ — CSSR so ali pa so bile često v preteklosti borbe, za katere je nek komentator dejal »da ni noben prijem prepovedane«;

● slavne športnike pošiljajo države na misije dobre volje po svetu;

● zlasti v vzhodnem bloku je udeleževanje na mednarodnih

Telesna vzgoja, šport, rekreacija

našo dolgoletno politiko miru — kažejo, da večina naših ljudi tako gleda na mednarodna tekmovalna.

Toda konec koncev je tudi tako stališče in vrednotenje športa politično, le da to pot gleda na šport kot sredstvo politike miru. Šport je tako za ene in druge bolj ali manj orodje politike. Le redki so danes ljudje, ki bi bili ignoranti tipa gospoda Brunda. gea, predsednika mednarodnega olimpijskega komiteja, ki meni-

jo, da šport je, oziroma da mora biti izven politike. Samo nekaterim mednarodnim športnim administratorjem je v interesu, da zagotavljajo vsenakrog, da šport nima nič skupnega s politiko, da sta miroljubna brata po orožju. Nemara bi zato lahko dejali:

Mednarodni šport je danes nedvomno sredstvo politike, bodisi politike sile in hladne vojne, bodisi politike miru in prijateljstva med narod. Koliko je eno in koliko drugo, ni odvisno od športa

samega. Šport sam po sebi ni ne dober ne slab. Tak je, kakršni so ljudje, ki se z njim ukvarjajo, je odraz dobe in razmer in sočasno upor zoper njih, je to, kar iz nje ga naredi tisti, ki ga uporabljajo ali zlorabljajo.

Seznam planinskih postojank Slovenije VII

600 ZASAVJE

	Planinsko društvo	Poštni naslov	v sobah	na skupnem
601 Koča na Bohorju, 935 m	Bohor	Senovo	32	18
602 Dom v Gorah, 791 m	Dol	Dol pri Hrastniku	63	37
603 Koča na Kalu, 956 m	Hrastnik	Hrastnik	25	30
604 Koča na Kumu, 1219 m	Kum	Trbovije (Janez Očepek) — Cementarna	20	12
605 Dom na Šmohorju, 774 m	Laško	(Stanko Kramer) Laško	25	25
606 Tončkov dom na Lisci, 947 m	Lisca	(Andreja Flašj) Sevnica ob Savi	39	22
607 Dom na Jančah, 794 m	Litiija	(Marjan Oblak) Litiija, Parmova 6	20	20
608 Gašparjeva koča na Vel. Kozjem	Radeče	Radeče pri Zidanem mostu	—	—
609 Zavetišče Lovrenc, 711 m	Radeče	Radeče pri Zidanem mostu	—	—
610 Zavetišče na Kopitniku, 914 m	Rimske Toplice	Rimske Toplice	—	—
611 Dom na Mrzlici z Čepandansama, 1119 m	Trbovije	Trbovije, pp 33	54	53
612 Dragotov dom na Hornu, 604 m	Zabukovica	p. Griže pri Celju	6	12
613 Koča na Zasavski gori, 849 m	Zagorje	Zagorje ob Savi	25	28
614 Čoparjeva koča na Čemšeniški planini, 1206 m	Zagorje	Zagorje ob Savi	16	—

700 GORJANCI, DOLENJSKO GRICEVJE, POLHOGRAJSKI DOLOMITI

701 Dom na Polomu, 725 m	Kostanjevica	(Andrej Colarič) Kostanjevica na Krki	18	12
702 Dom Vinka Paderskega na Gorjancih, 822 m	Nov omosto	Novo mesto (Fanič, Božič) — Okr. sodišče	8	12
703 Dom na Mirni gori, 1048 m	Črnomelj	Črnomelj	30	12
704 Gostišče v Črmošnjicah, 680 m	Črnomelj	Črnomelj	12	—
705 Koča pri Jelenovem studencu, 850 m	Kočevje	Kočevje (Jože Kavčič) — Kovinar	—	12
706 Dom na Govejku, 812 m	Obrtnik Ljubljana	Ljubljana, Čufarjeva 12	28	—
707 Dom na Goropekah, 742 m	Ziri	Ziri nad Škofjo Loko	10	30
708 Zavetišče na Planini z razgl. stolpom, 733 m	Vrhnika	(Ciril Kunstelj) Vrhnika, Stara cesta 29	13	—

Naš obisk

Pri hiši je bilo šest lončarjev

Ce bo šlo tako naprej, kot zdaj, boste cenene lončarske izdelke, za katere je iz dneva v dan večje zanimanje, našli samo še v muzejih oziroma pri vnetih zbiralcih starin. Da je tako, nam kaže slika na Šentjernejskem polju, kjer je bilo pred drugo svetovno vojno še precej lončarjev, danes pa jih brez težav preštejete na prste ene roke. Med vsemi, kar smo jih našli in obiskali, smo srečali samo enega mladeniča, ki pa bo, kot kaže, zdržal.

Med najstarejšimi lončarji v tem delu Dolenjske je 68-letni Polde Kržan iz Šentjerneja. Polde, ki bo dočakal pokoj v tem poklicu, izhaja iz družine očeta lončarja, ki je vseh pet sinov navdušil za lončarski poklic. Družina je živel v Velikem Podlogu v krški občini, kjer je bil oče Kržan upoštevan in daleč naokrog znan izdelovalec lončenih izdelkov.

— Kaj menite, Kržan, kako bo z lončarji čez 50 let?

»Brez skrbi zapišite: če bo šlo tako naprej, bodo lončarje ohranili samo še na slikah in filmih!«

— Kaj vas pa bo uničilo?

»Od lončarstva se ne da živeti, zaslužek je slab, delo je precej težko, zato se ga mladi izogibljajo. Poleg tega je treba vse, kar naredimo, ponujati po svetu, kot je delal Ribničan Urban. Turistične organizacije bi lahko z nami uredile pogodbeno odnose ter nam zagotovile delo in zaslužek. Večja sigurnost bi morda še koga premamila, da bi prišel v uk.«

— Kaj pa vi?

»Dokler bo šlo, bom gonil kolo vrat — lončarsko šajbo, potem pa bo vsega konec. Vajenca nimam, v najem pa tega tudi nihče neče.«

— Ali ste iskali vajenca?

»Pomočnika ne dobim, vajenca pa zaradi težkega in umazanega dela tudi ne. Izučil sem že štiri fante, vendar lončar ni ostal nobeden.«

— Kaj delate zdaj na jesen?

»Ravnam se po letnem času; delam tisto, kar potrebuje tržišče.«

— No, in kaj najraje delate?

»Majolke, cvetlične lonce, vaze, skleda, žvrgule in peteline, kar je razumljivo, saj sem s šentjernejskega polja.«

— Kako je s skledami?

»Skleda so včasih kupovali kmetje, zdaj pa je obratno, kupujejo jih mestni ljudje. Svet se narobe vrti!«

— Kako bi vi zaustavili propad lončarstva?

»Za tiste izdelke, ki jih turisti najraje kupujejo, bi morali odpreti ustrezne delavnice, v njih pa zaposliti ljudi, ki z veseljem opravljajo ta poklic. Brez načrtosti ne bo šlo, predaleč smo že zagazili, da bi vse prepustili le slučaju. Skrajni čas je, da najdemo nekaj novega in sprejemljivejšega.«

Najstarejši lončar na šentjernejskem polju je torej svojo priljubljeno obrt zapisal pozabi. Kaj ni škoda, da se ta prestara dejavnost, s katero so se pričeli baviti že prvi prebivalci našega planeta, v tej dobi atoma in elektronike iztrebi?

SLAVKO DOKL

Zvesti prijatelji

Med našimi domačimi živalmi pripada na lestvici zvestobe častno mesto psu in ni potrebno, da bi o tem zgubljali veliko besed. Njegova zvestoba gre tako daleč, da se za gospodarja poda v nevarnost in se zanj, če treba, tudi žrtvuje. Zgodilo se je že, da je po smrti gospodarja pes tako dolgo vztrajal na njegovem grobu, da je tam končal.

Vendar pes ni edina človeku zvesta žival. Tudi o drugih živalih bi lahko navedli prav zanimive primere o ganljivi zvestobi, da ne rečem ljubezni, ki jo izkazujejo ta živa bitja človeku. To velja pred vsem za konja, še zlasti za jezdnega. Znana mi je zgodba avstrijskega podčastnika — narednika, ki je služil še nekaj let po predpisnem roku. Dolgo časa je skupaj z istim konjem služboval pri konjenici, tako da sta si postala prava tovariša. Predno je odšel iz službe, se je poslovil od svojih tovarišev, pa tudi od konja. Sel je v hlev, objel konja okoli glave, ta pa mu je ljubeznivo naslonil glavo na rame in dolgo vztrajal v tej drži, kar je narednika močno ganilo.

Ne samo jezdnj, ampak tudi delavni konj je hvaležen svoje mu oskrbovalcu, če je ta do njega dober. Videl sem, kako je delovni konj svojega konjarja vsako jutro, potem ko mu je vsul na rezanico še merico ovsu, v zahvalo za dobro poslastico rahlo zgrabil z zobmi za rokav srajce. Pri tem mu ni niti strgal rokava,

Zadnja paša

Foto: Joco Žnidaršič

še manj, da bi ga bil ugriznil v roko, kar bi se bilo zelo lahko zgodilo, če bi konj ne bil skrbno pazil. Vse to je bilo le šala in izraz hvalečnosti.

Podobno šalo si privoščiti tudi pes ali maček, če se z njim igra. Pri tem žival jezero grize, toda le na videz, ne da bi količkaj ugriznila, ker jezo samo spretno simulira zato, da napravi igro bolj zabavno.

Bilo je na mali samotni kmetiji. Gospodinja je pogosto nesla v bližnje mesto naprodaj surovo maslo ali kake druge pridelke. Zadnjih nekaj korakov do doma jo je vodila pot skozi majhen gozd, in tu sem na rob gozda jo je pogosto prišla čakati mačka ter se vračala z njo proti domu, izkazujoč ji z dobrikanjem ves čas zvestobo in hvaležnost.

Iz svojih mladih let se spominjam, kako smo delali na njivi ali na travniku blizu doma in kako smo vedno dobili številno družino domačih živali. Kakor hitro smo prišli na njivo, so se nam takoj pridružile kokoši druga za drugo in kmalu je bila zbrana okoli nas vsa kokošja družina s petelinom vred. Pes je bil šel že od hiše z nami, prišel pa je še maček in tako je bil zbran ves hišni kolektiv in v prijetnem zadovoljstvu smo opravljali svoje delo. Nikoli se ni zgodilo, da bi bili naši zvesti spremljevalci izostali. V naši družbi so bile kokoši najbolj zadovoljne, le kadar se je visoko v zraku pojavila ujeda, so boječe začivkale, nagnile glavo in z enim očesom zaskrbnjeno zrle v višavo. Kmalu pa so se umirile, čuteč da so v človekovi družbi varne, in dalje brskale po zemlji.

Kakor povsod velja pa tudi za našo najbolj zvesto žival, za psa, pogovor, da ni pravila brez izjeme. V dijaškem listu »MENTOR«, ki je izhajal med obema vojnama, sem bral baje resnično zgodbo. V neki vasi na Gorenjskem so v premožni kmečki hiši začele vedno pogostejše izginjati kokoši. Kazno je bilo, da hodi morit kokoši lisica. Vendar se znamenja in opazovanja niso strinjala s to domnevo, ker je bil kokošnjak tako trdno ograjen in zaprt, da lisica ni mogla do kokoši in nazadnje so začeli domnevati, da mora biti ropar v hiši,

tembolj, ker so po drugih hišah imele kokoši mir.

Kaj, ko bi bil domači pes? Vedno bolj se je začel zgrinjati nanj sum, zlasti še, ker so opazili, da pes vsak večer ob istem času nekam izgine. Dogovorjeni večer so mu nastavili past. Domača hči leže na klop k peči in navidez zadremi. Kmalu se približa njeni glavi pes, in jo začne rahlo obhovati. Dekle odpre oči in mu s prstom pomenljivo požuga. Pes je razumel njeno kretanje in spoznal, da so mu prišli na sled. Naenkrat skoči nanjo, dekle pa obupno zakriči. V veži sta še sedela oče in brat, ki sta takoj priskočila dekletu na pomoč in odgnala psa. Ugotovili so, da je prihajal pes v kokošnjak po ozkem kanalu med senikom in hlevom, ki je nastal, ko so gradili poslopje in se je iztekal prav v prizidani kokošnjak. Znano je dejstvo, da postane star pes pogosto popadljiv in verjetno je, da se je to zgodilo tudi v tem primeru.

Ta žalostna in izjemna zgodba naj nikakor ne vrže slabe luči na pasji rod. Gospodar stori najbolje, če opazi pri starem psu, da pojema njegovo čustvo zvestobe, da ga na podlagi evtanazijskega načela reši nadležne starosti, sebe pa nevarnosti, ki bi mu lahko grozila od ostarele živali.

Tudi druge vrste domačih živali izkazujejo gospodarju vdanost in zvestobo, zlasti če čutijo, da je človek z njimi dober. Na lepo in skrbno ravnanje domače živali zelo vidno odgovarjajo. Delavec, ki je imel tudi nekaj malega zemlje, mi je pripovedoval, kako vneto je skrbel za edino kravo, ki jo je redil. Ob vročem poletju jo je celo večkrat opral s hladno vodo. Ta pa mu je bila za njegovo skrb zelo hvaležna. Pogosto ga je lizala po hrbtu in po rokavu, ker mu drugače ni znala izkazovati svojih čustev.

Tudi prašič je zelo družabna žival, ki se v človekovi družbi odlično počuti. Najbolj hvaležen pa je, če mu omogočimo pašo. Ako imamo v načrtu kolobarja prazno njivo, ki jo bomo v poznih jeseni preorali za zimsko praho, storimo zelo dobro, če izkoristimo tako zemljišče za svinjsko pašo. Zelo zabavno je gledati prašiče na paši. Če pridete

med nje, se veselo kruleč neprestano sučejo okoli človeka.

Na kmetijskem posestvu v Radohovi vasi so imeli v prvih letih po osvoboditvi bika, ki se je odlikoval po svoji izredni krotkosti. Dobro je poznal vse domače ljudi in vsakdo se mu je lahko brez skrbi približal in ga potrepel. Ko je bilo v bližnji vasi izcenciranje bikov, mu je njegov oskrbovalec pripel na vrat lep šopek vrtnic in ga jahaje pripeljal na kraj licencovanja.

Tudi med seboj živijo domače živali različnih vrst v lepi slogi in prijateljstvu. Izjema sta samo pes in maček, vendar le tedaj, če nista od mladosti navajane drug na drugega. Če jih pa od mladega skupno vzgajamo, sta si največja prijatelja. Opazovati njune medsebojne odnose in igro je izvrstna zabava.

Pes in maček zelo rada vasujeta v konjskem ali govejem hlevu. Pogosto sem opazoval, kako je sedel maček v konjskem hlevu prav pod stoječim konjem in to ne samo pozimi, ampak tudi poleti. Dasi se je konj otepal z nogami, da bi odganjal muhe, se ni nikoli zgodilo, da bi poškodoval mačka, ki se za konjevo brcanje nitj ni zmenil. Videti je bilo, da je konju mačkova prisotnost všeč, ker ga je večkrat dobrovoljno ovohaval.

Ce pa je konj vprežen v voz in dirja v drncu ali lahkem galopu, ga pes vedno rad spremlja in veselo laja ter poskakuje okoli njega.

Dolžnost vsakega rejca domačih živali je, da s svojimi varovanci le po ravna, da zanje skrbi, jim nudi zadostno hrano in dobro pitno vodo, da jih pozimi ščiti pred mrazom, predvsem pa, da jih ne muči. V tem pogledu naj omenim samo eno stvar. Pripeljati psa na kratko verigo je toliko kot mučenje! Če že kdo misli, da ga mora in more pes čuvati, naj ga priveže tako, da more pes ob močni, primerno dolgi železni žici tekati na daljši progi sem in tja in si s tem lajšati sužnost. Kdor pa svojim živalim ne more nuditi dobrega in udobnega življenja, naj jih ne redi.

IN2. PRIMOŽ SIMONIČ

Malo jih še vztraja tako kot naš sogovornik Polde Kržan iz Šentjurja
Foto: S. D.

**KLINIČNA BOLNIŠNICA
ZA PSIHIATRIJO
LJUBLJANA**

razglaša
naslednja prosta delovna mesta:

ADMINISTRATORJA
dveletna administrativna šola, zaželeno dobro
obvladanje strojepisja

KLJUČAVNIČARJA
KV delavec

OSKRBNIKA PARKOV
PKV vrtni delavec

NKV DELAVCE oz. DELAVKE
za bolniške oddelke in vrt
Poseben pogoj je poskusno delo.

Interesente-tke vabimo, da se čimprej osebno zglase
na razgovor v splošno kadrovskem oddelku Ljub-
ljana-Polje, Studenec 48. 10886

Razpisna komisija podjetja

PIVKA

PERUTNINSKI KOMBINAT - NEVERKE

razpisuje
prosto delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidat zaasedbo delovnega mesta mora poleg
splošnih pogojev, ki se zahtevajo za delovno mesto
direktorja, izpolnjevati še naslednja pogoja:
dokončana visoka šola z diplomom — ekonomska,
agronomska, pravna ali veterinarska fakulteta,
potletna praksa na ustreznem delovnem mestu.

Stanovanje v Postojni zagotovljeno.

Razpis velja 15 dni od dneva objave.

Prijave sprejema razpisna komisija podjetja. K pri-
javi mora vsak kandidat priložiti kratek življenjepis
z opisom dosedanjega dela in dokazila o dejanski
strokovni izobrazbi. 10953

KOMUNALNO PODJETJE

»SNAGA« — Ljubljana
POVSETOVA 6

razpisuje prosto delovno mesto

tehničnega direktorja podjetja

Kandidati morajo izpolnjevati poleg splošnih še
naslednje pogoje:
dipl. gradbeni ali komunalni inženir in 5 let delov-
nih izkušenj na ustreznih odgovornih samostojnih
delovnih mestih v nizkih gradnjah.

Delovno razmerje je za nedoločen čas, osebni do-
hodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.
Ponudbe z opisom vseh dosedanjih zaposlitev naj
kandidati pošljejo v 15 dneh po tej objavi izvršne-
mu odboru podjetja. Kandidati bomo o izboru kan-
didata obvestili pisмено v 10 dneh po sprejemu
sklepa IO podjetja, ki bo v 20 dneh po končanem
roku za sprejemanje ponudb. 10891

»AVTOPREVOZ« — Tolmin

sprejme
v delovno razmerje za obrate v Tolminu,
Idriji in Cerknem

**VEČ KV ŠOFERJEV
S KATEGORIJJO C-E**

Poleg kvalifikacije in kategorije C-E je zaželena
najmanj enoletna vozniška praksa pri vožnji težkih
tovornih vozil s prikolico.

Kandidati, ki izpolnjujejo navedene pogoje, naj v
ponudbi za zaposlitev navedejo podrobno svoje do-
sedanje delo.

Ponudbe z navedbo obrata, v katerem želijo delati,
naj kandidati pošljejo kadrovski službi podjetja do
vključno 23. 11. 1970 10879

ISKRA

Tovarna usmerniških naprav
NOVO MESTO
V ZP ISKRA KRANJ

razglaša prosta delovna mesta za:

1. PLANERJA PROIZVODNJE
2. TEHNOLOGA
3. DVA NORMIRCA
4. KONTROLORJA TRANSFORMATORJEV
5. TERMINARJA
6. ŠTIRI ELEKTRIČARJE
7. TRI PK DELAVCE

Od kandidatov zahtevamo strokovno usposobljenost,
in sicer:

pod 1. višja strokovna izobrazba ekonomske smeri
in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj na področju
planiranja;

pod 2. srednja strokovna izobrazba elektro smeri
in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj;

pod 3. srednja strokovna izobrazba elektro ali stroj-
ne smeri in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj;

pod 4. KV elektromehanik in 3 leta ustreznih delov-
nih izkušenj;

pod 5. poklicna šola elektro ali strojne smeri in 2
leti delovnih izkušenj

pod 6. eno del. mesto VK električar, tri del. mesta
KV električarji ter 3 leta delovnih izkušenj;

pod 7. dokončana osnovna šola.

Vsakogar, ki bi se želel vključiti v našo delovno
skupnost in s strokovnim delom na enem izmed
razglašanih delovnih mest prispevati k nadaljnji ra-
stj tovarne vabimo, naj se prijavi na ta razglas do
23. 11. 1970 ali pa se osebno zgleda v splošnem sek-
torju tovarne.

Osební dohodek po pravilniku o OD tovarne. 10896

*Ugodnosti
za naročnike „Dela“*

**NEZGODNO ZAVARUJE
VSE SVOJE DELO
NAROČNIKE PRI ZAVAROVALNICI
SAVA**

VSA POJASNILA NUDI ZAVAROVALNICA SAVA
IN POSLOVNE ENOTE: CELJE, JESENICE, KOPER,
KOPRIVNICA, KRANJ, KRŠKO, LJUBLJANA, MA-
RIBOR, MENGEŠ, MURSKA SOBOTA, NOVA GO-
RICA, NOVO MESTO, POSTOJNA, TRBOVLJE TER
POSLOVALNICI

*Ne odlašajte in čimprej
naročite „Dela“*

**HOTEL TURIST
LJUBLJANA**

razglaša
prosto delovno mesto

SOBARICE

Pogoj za sprejem je iz-
pit za nadzornico sob
in znanje dveh tujih je-
zikov.

Pismene ponudbe spreje-
ma tajništvo do zasedbe
delovnega mesta 10893

**PROJEKTMETAL
LJUBLJANA**

Levstikova ulica 14

razpisuje
prosto delovno mesto

ADMINISTRATORJA

POGOJ: popolna srednja
šola, praksa zaželena, na-
stop dela takoj. 10954

**Delavska univerza
»Cene Štupar«
Ljubljana, Vojkova 1**

objavlja
prosto delovno mesto

RAČUNOVODJE

POGOJ: srednja strokov-
na izobrazba z najmanj 5-
letno prakso na delovnem
mestu računovodje.

Poskusna doba 3 mesece.
Nastop službe takoj ali
po dogovoru.

Kandidati naj pošljejo po-
nudbe s kratkim življe-
njepisom in podatke o
strokovni izobrazbi in do-
sedanjem delu na Delav-
sko univerzo »Cene Štu-
par« Ljubljana, Vojkova
št. 1.

Objava velja do zasedbe.
10867

**»ZMAJ«
tovarna baterij
in baterijskih naprav
LJUBLJANA
Šmartinska 28**

razpisuje
po sklepu delavskega
sveta

**javno licitacijo
za prodajo
osebnega avtomobila
ZASTAVA COMBI,
Lj 405-90, letnik 1966.**

Izključna cena je 5.040 din.
Licitacija bo v ponedeljek,
23. novembra 1970 — ob
8. uri v prostorih tovarne,
Ljubljana, Šmartinska 28.
Prednost do nakupa ima
družbeni sektor. 10899

Vrt in balkon

Novost za oblikovalce nasadov

Na vrtnarski razstavi v Celju sem opazil pomembno novost, ki je zanimiva zlasti za lastnike vrtov. V mislih imam vrtno rastlino v posebnih loncih — containerjih. Predvsem gre za lončke iz plastičnih mas, ki dolgo zdržijo tudi v zemlji. Drevesničarji gojijo predvsem zimzelene rastline v omenjenih containerjih, pa tudi takšne, ki se dajo težje presajati in se nerade ukoreninijo na novem rastišču. Containerska vzgoja zahteva mnogo znanja in redno oskrbo rastlin s hranili in vodo. Zlasti je važna pravilna oskrba z vodo, da se prst v lončkih ne izsuši. Večja skrb za rastline pa zahteva tudi večje gojilne stroške. Potemtakem se ne smemo čuditi, če so te rastline dražje. Zato pa nudijo posebne prednosti, ki jih po starem vzgojene rastline ne dajo. Te prednosti so:

Rastline lahko presajamo ob vsakem letnem času, le da ni mraza. Tako smo neodvisni od sezone sajenja, ki je v glavnem spomladi in jeseni. Rastlino lahko kupite, kadar jo želite, ravno tako jo lahko presadite, kadar hočete. Možno je saditi vselej z uspehom celo takšne rastline, ki se sicer le težko primejo, recimo nekatere panešpije (cotoneaster). Znano je, da se iglavci ne dajo presajati, če korenine niso obdane v primerno veliko prsteno kepo. Ako ravnamo nerodno z njo, se strese zemlja s korenin; ker so korenine gole, pa se ponovno ne ukoreninijo, rastlina usahne. To se ne dogaja pri containerskih rastlinah. Ker so v gladki plastični posodi, je koreninsko kepo zlahka izluščiti, ne da bi pri tem kako korenino poškodovali. Uspeh presajanja je tako rekoč stoodstoten!

Današnji oblikovalci vrtov in parkov sežejo zelo radi po containerjih, ker jim dovoljujejo celoletno urejevanje vrtov. Nasadi nastanejo malodane čez noč, vsi v največji poletni vročini, ne da bi eno samo drevo usahnilo. Ta-

ko je možno saditi cvečice grmovnice ali rože v popkih sredi poletja, pa seve tudi prej in pozneje. Zelo važno je to tudi za urejevanje grobov in pokopališč, ker ni treba čakati na klasični čas presaditve. Containerji sodijo tudi v posode na javnih prostorih, torej v korita, zaboje, skleda in skodele ali celo v velike vaze. Ko smo se naveličali te ali one posodovke, jo zamenjamo z drugo. Tudi pri nas se že ukvarjajo s containersko vzgojo vrtnih rastlin (Komunalno podjetje, Murska Sobota). Gojijo pa predvsem iglavce, zlasti raznovrstne brine in druge zimzelene listnate rastline.

VARDJAN

Dognojevanje ozimnih žit

Pri gnojenju z dušikom poznamo v glavnem dva načina: 1. Italijanski-zimska nitratacija in 2. Zahodnoevropski-spomladansko dognojevanje.

Italijani gnojijo z dušikom ob setvi, 5 do 6 tednov po setvi (november) ter še 3 do 4 krat v teku zime (december, januar, februar). Zadnje gnojenje je tik pred spomladanskim prebujanjem. Za ta zimska gnojenja uporabljajo kalcijev nitrat.

Po zahodnoevropskem (francoskem) načinu gnojimo z dušikom v glavnem spomladi, to je v mesecih marec — april in maj in sicer tako, da trosimo nad polovico dušika v mesecu marcu in aprilu (ob razraščanju in pred bliscenjem).

Pri nas gnojimo ozimnim žitom z dušikom na sledeči način:

1. Na manj plodnih tleh damo prvi manjši obrok dušika že pred setvijo, običajno v obliki nitrofoskala.

2. Zgodaj spomladi potrosimo obilni obrok dušičnega gnojila: a) manj zahtevnim sortam pšenice ter ječmenu in drži 100 do 150 kilogramov nitromonkala na hektar, b) zahtevnim sortam pšenice 150 do 200 kg nitromonkala na hektar.

Namesto nitromonkala lahko

Zimsko siljenje radiča v zabojih

uporabimo 200 do 300 kg Nitrofoskala 17:8:9 na hektar.

3. Ob kolenčanju žita (v drugi polovici aprila) ponovno potrosimo dušično gnojilo, in sicer: a) manj zahtevnim sortam pšenice ter ječmenu in rži okoli 100 kg Nitromonkala na hektar, b) zahtevnim sortam pšenice okoli 150 kg Nitromonkala na hektar.

Tako zagotovimo kar najboljši izkoristek gnojila in dosežemo pridelek zrnja, istočasno pa zmanjšamo nevarnost, da bi posevek polegel.

L. J.

V gozdovih vse več strojev

Gozdno gospodarstvo Maribor je znižalo stroške pri prevozu lesa in pri drugih delih, pri katerih uporablja vse več modernih strojev. To dokazujejo s številkami. Tudi zasebnim lastnikom gozdov zaračunava za svoje storitve take znižane cene. Že dalj časa pa v kolektivu ugibajo, kam z odvisnimi delavci, katerih delovne roke zamenjujejo stroji. V sodelovanju z lesnim podjetjem Marles bodo verjetno tudi to lahko uredili. Seveda se bodo delavci morali prilagajati novim razmeram.

V podjetju Marles, ki ima glavni obrat v Limbušu pri Mariboru, manjše obrate za razne izdelke iz lesa pa namerava zgraditi v več krajih od Podvelke do Ormoža, pravijo, da delavcev ni pre-

več. V obratu, ki so ga pred kratkim zgradili v Lovrencu na Pohorju, so morali začasno zaposliti nekaj delavcev iz drugih republik, ker domačinov ni dovolj. Menijo, da jih bodo v prihodnosti lahko nadomestili s sedanji-mi gozdnimi delavci iz okoliških krajev.

Gozdno gospodarstvo Maribor ima okrog 35 delavcev v avstrijskih gozdovih. Lani jih je imelo še več. Ko bo zgradilo centralno manipulacijsko skladišče v Limbušu blizu podjetja Marles, bo imelo odvisnih še okrog 80 delavcev. To skladišče bo namreč moderen obrat, v katerem bodo avtomatični stroji odstranjevali lubje s hlodov, razrezali les na ustrezne dolžine in ga sortirali. Takih del torej ne bodo več opravljali v gozdovih. Veliki kamioni bodo odvažali cela drevesa, le veje bo treba oklestiti. V obratu pa bodo delavci samo nadzorovali delo strojev. Zato jih ne bo treba veliko.

Na lesnem obratu v Lovrencu na Pohorju bi se že lahko zaposlilo več gozdnih delavcev. Nekateri pa raje delajo v Avstriji, dokler ne bo zmanjkalo dela za njih. Pomembna je tudi oddaljenost njihovih bivališč od delovnega mesta. Po hribih ne vozi veliko avtobusov, s kolesom pa si ni moč pomagati. Zato bo presusmerjanje gozdnih delavcev na nova delovna mesta trajalo dalj časa, kot bi bilo potrebno v gosto naseljenih ravninskih krajih.

Za gozdne delavce bo vsako leto več dela tudi pri podiranju drevev v zasebnih gozdovih. Na območju enega samega gozdnega obrata, Podvelke, so zasebniki ponudili gozdnemu gospodarstvu okrog 3500 m³ lesa na panju, ker ga zaradi starosti ali bolezni sami ne morejo posekati. Gozdarji, ki poznajo tamkajšnje kmete, pa menijo, da bo prihodnje leto že okrog 6000 m³ takega lesa. Zato se ne bo treba bati mehanizacije, ki v gozdovih nadomešča delovne roke. Odpravljati bo treba le občasne neusklajenosti med številom zaposlenih in dejansko potrebnih delavcev. To bo možno s sodelovanjem gozdnega gospodarstva in lesnega podjetja Marles.

JOZE PETEK

Zimsko siljenje radiča

Radič pozimi vedno popestri našo prehrano. Pri nas je njegova poraba razmeroma majhna v primerjavi s porabo v bolj razvitih deželah (2—4 kg na osebo). Pred nekaj desetletji je bil pozimi na trgu na razpolago samo rdečelistni goriški radič. V zadnjih desetih letih pa zasledimo na trgu že zelo pester izbor radiča. Se vedno je najbolj iskan rdečelistni radič goriške sorte in

verona ter rdečelistni radič sorte castel franco. V decembru, januarju in februarju zasledimo na trgu belorumenne glave bruseljskega radiča witloofa. Od septembra dalje pa je trg dobro založen z glavami sladkornega radiča. Glave sladkornega radiča pridelamo na prostem in jih do prodaje primerno uskladišimo. Glave sorte witloof in rozete rdečelistnih sort pa vzgojimo v zimskih mesecih tako, da korene silimo v topli gredi, rastlinjaku, hlevu ali drugem prostoru. Na prostem pa vzgojimo primerno debele korene za siljenje.

V hladnejših področjih korene sredi novembra izkopljemo, v topljših krajih pa korenj do siljenja rastejo na prostem. Pri izkopu korenov ne smemo poškodovati, ker drugače radi gnijejo. Korenom porežemo liste na 2 do 3 cm od koreninskega vratu, jih očistimo drobnih korenin in jih prikrajsamo na 15 do 20 cm. Če posadimo korene krajše kot 15 cm, dobimo pri siljenju manjši pridelek.

Pred prezimovanjem korene sortiramo po debelini. Zelo drobne in debele korene silimo posebej, srednje debeli od 3 do 5 cm premera pa so za siljenje najbolj primerni. Iz tako debelih korenov se razvijejo lepo oblikovane glave ali rozete, iz zelo debelih korenov poganjajo samo posamezni listi, iz drobnih korenov ali listov pa zrastejo majhne glavice ali rozete.

SILJENJE RDEČELISTNIH SORT RADIČA

Pri rdečelistnih sortah zrastejo do 4 cm debeli korenj, iz katerih se razvijajo pri siljenju bolj ali manj sklenjene rozete. Pridelek rozet je razmeroma majhen, iz 1 m² poberejo od 0,5 do 5 kg radičevih rozet. Rdečelistne sorte radiča silimo v rastlinjaku, hlevu ali kleti. Temperatura pri siljenju naj bo od 12 do 18°C; pri tej temperaturi zrastejo rozete v štirih tednih, pri temperaturi 20°C pa že v treh tednih. Pri nižji temperaturi traja siljenje dalj časa. V 20 cm visoke zaboje ali na grede posadimo korene v zemljo in jih dobro zalijemo. Koreninski vrat pokrijemo s 5 cm debelo plastjo zemlje ali žaganja, da dobimo daljše spodaj odebeljene rozete. Možno je tudi korene pokriti s papirjem ali vrečami. Ko radič doraste, ga poberejo skupaj z 1 cm dolgim korenin, lahko pa večkrat obiramo posamezne liste.

SILJENJE WITLOOFA

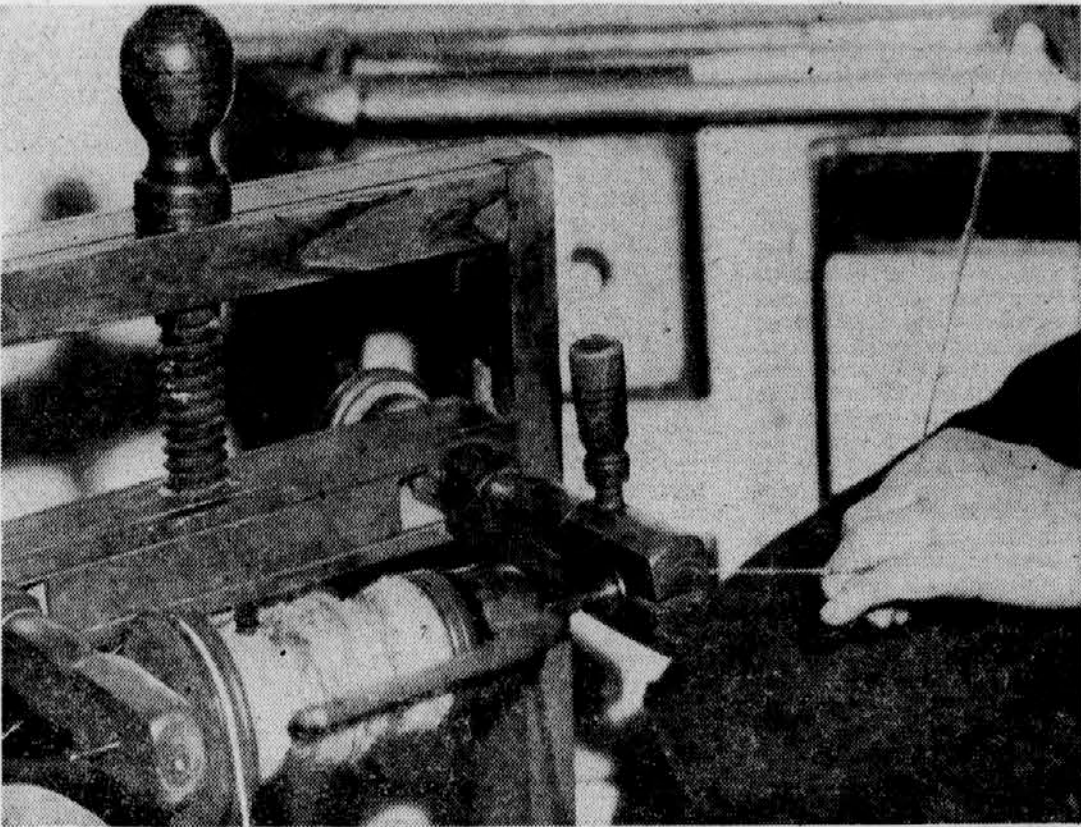
Pri siljenju witloofa poberejo iz 1 m² 8—30 kg belorumenih glav. Witloof silimo v gredah, v topli gredah, rastlinjaku, kleti ali hlevu. Na kvaliteto glav deluje ugodno nižja temperatura (12—15°C) prvih 14 dni, nato pa temperatura zvišamo na 16 do 20°C. Pri tej temperaturi traja siljenje 4—6 tednov. Pri temperaturi pod 15°C silimo en do dva tedna dalj, pri višjih temperaturah pa manj. Pri temperaturah nad 20°C se razvijajo rahle glave.

Korene posadimo v 20 cm visoke zaboje ali grede na 1 m² 200 do 400 korenov debeline 3—5 cm. Razvejanih korenov posadimo nekoliko manj kot ravnih korenov. Takoj po saditvi korene močno zalijemo in jih pokrijemo z 15—20 cm debelo plastjo zemlje, mivke ali žaganja. V tej plasti se razvijajo glave. V zemlji so glave kompaktne, v žaganju pa bolj rahle. Med rastjo radičevih korenov, ki so pokriti z zemljo, žaganjem ali mivko, ne smemo zalivati od zgoraj, ker začno glave gniti.

Prostore, kjer silimo radič, ogrevamo na različne načine. V topli gredi je možno ogrevanje s konjskim gnojem, ki ga damo na dno grede ali pa na vrhno plast zemlje. Ogrevamo lahko tudi s toplo vodo ali zrakom, ki kroži po ceveh. Cevi položimo nad korene ali pod nje. Možno je tudi ogrevanje z elektriko.

Po siljenju glave odrežemo ali pa odlomimo. Iz korenov, pri katerih glave le odlomimo, lahko še enkrat poberejo posamezne liste. Glave witloofa ne peremo, ker to vpliva na spremembo barve. Ob čiščenju glav odpade 10—40% od teže, kar je odvisno od temperature pri siljenju, od krove plasti ali po od gnilobe.

ing. Mihaela ČERNE

Roka in nit

Foto: Janez Skok

pohištvo ŠIPAD

PRODAJALNE:

LJUBLJANA, Celovška 77

KRANJ, JLA 6

CELJE, Mariborska cesta 44

VSE POHIŠTVO PRODAJAMO NA KREDIT!

Komisija za volitve,
imenovanja in kadrov-
ska vprašanja

Skupščine občine
Ljubljana
Vič-Rudnik

razpisuje
delovno mesto

RAVNATELJA
OSNOVNE SOLE
ŠKOFLJICA

Poleg splošnih, mora kan-
didat izpolnjevati še na-
slednje pogoje:

da ima višjo ali visoko iz-
obrazbo pedagoške smeri
s strokovnim izpitom in
najmanj 10 let neposredne
prakse v stroki.

Ponudbe z dokazili o izob-
razbi, opravljenim stro-
kovnim izpitom, o doseda-
njih zaposlitvah ter potr-
dilo o nekaznovanju naj
kandidati pošljejo na ko-
misijo za volitve, imeno-
vanja in kadrovska vpra-
šanja skupščine občine
Ljubljana Vič-Rudnik —
Ljubljana, Trg MDB št. 7,
najkasneje 20 dni po obja-
vi razpisa. 10865

ZAVAROVALNICA
SAVA
LJUBLJANA
Miklošičeva 19

objavlja
prosto delovno mesto

STENO-
DAKTILOGRAFA
v centrali
Zavarovalnice Sava

Za to delovno mesto je
zahtevana srednješolska iz-
obrazba.

Ponudbe s kratkim življe-
njepisom in z dokazili o
šolski in strokovni izob-
razbi pošljite na naslov:

Zavarovalnica Sava — cen-
trala, Ljubljana, Mikloši-
čeva 19.

Rok za sprejem prijav ve-
lja do zasedbe delovnega
mesta.

Zavarovalnica sava 10875

VELEBLAGOVNICA
»NAMA«
LJUBLJANA
Tomšičeva 2

objavlja
prosta delovna mesta:

SKLADIŠČNIH
DELAVCEV

POGOJ: najmanj 6 razre-
dov osnovne šole, zdrav-
stveno spridevalo brez
omejitve, poskusno delo
en mesec, delo za nedolo-
čen čas.

Pismene ponudbe s krat-
kim življenjepisom ter do-
kazili o izobrazbi spreje-
ma kadrovska služba pod-
jetja do 27. novembra 1970.
10871

Odbor za delovna raz-
merja in splošne zadeve
ZDRAVSTVENEGA
DOMA
NOVO MESTO

razglašja
naslednja prosta
delovna mesta:

zdravnika
splošne prakse
v Novem mestu
zdravnika
splošne prakse
v Sentjerneju
zobne asistentke
v Zobni ambulanti Semič

V Sentjerneju je na raz-
polago družinsko stanova-
nje, v Semiču samsko.
Osebnih dohodki so po pra-
vilniku o razdeljevanju
osebni dohodkov zavoda.
Kandidati naj pošljejo po-
nudbe upravi Zdravstvene-
ga doma Novo mesto v 15
dneh od objave. 10895

Razpisna komisija
INSTITUTA ZA KRIMINOLOGIJO
pri pravni fakulteti v Ljubljani

razpisuje

po 56. členu statuta inštituta za kriminologijo
delovno mesto

znanstvenega sodelavca

POGOJ: pravna fakulteta II. stopnje, doktorat zna-
nosti, več objavljenih del s področja kriminologije.
Pravilno kolkovane pismene ponudbe z življenjepi-
som in bibliografijo naj pošljejo kandidati v 30 dneh
po objavi inštituta za kriminologijo pri pravni fa-
kulteti, Ljubljana, Trg revolucije 11.

Razpisna komisija inštituta za kriminologijo 10880

SEKRETARIAT ZIS
ZA SPREMLJANJE
GOSPODARSKIH GIBANJ
NOVI BEOGRAD
PRVI BULEVAR 104

razpisuje

NATEČAJ

za izpopolnitev prostih delovnih mest

- SVETNIKA za analize gibanja proizvodnje
in zaposlenosti
- SVETNIKA za analize potrošnje in vlaganj
- SVETNIKA za analize zunanjetrgovinske
menjave in mednarodne konjunktore
- SVETNIKA za analize blagovno-denarnih
razmerij, cen in zalog
- SVETNIKA za analize finančnih in kreditno-
monetarnih gibanj
- SVETNIKA za ekonometrične analize
- STROKOVNEGA SODELAVCA za programiranje
- STROKOVNEGA SODELAVCA za obdelavo
statističnega dokumentacijskega gradiva
- STROKOVNEGA SODELAVCA za personalne
zadeve
- STROKOVNEGA SODELAVCA pri sekretarju
- DVA POMOŽNA STROKOVNA SODELAVCA
- DVA STROJEPISCA

POGOJI:

- pod 1. do 5. ekonomska fakulteta ali izjemno pravna
fakulteta z najmanj 10 leti delovne dobe, od tega
najmanj 5 let na makroanalizah s področja dela de-
lovnega mesta; objavljena dela s področja dela de-
lovnega mesta; znanje enega svetovnega jezika;
- pod 6. naravoslovno-matematična fakulteta, mate-
matična smer, drugi pogoji kot pod 1. do 5.;
7. naravoslovnomatemična fakulteta, matematič-
na smer, znanje programiranja za digitalne računal-
nike, znanje angleškega jezika;
- pod 8. visoka strokovna izobrazba, najmanj 5 let
delovne dobe na obdelavi dokumentacijskega gra-
diva in statističnih podatkov;
- pod 9. pravna fakulteta z najmanj 5 let delovne
prakse;
- pod 10. srednja strokovna izobrazba z najmanj 5
let delovne prakse — znanje stenografije in stroje-
pisja;
- pod 11. srednja strokovna izobrazba z najmanj 5 leti
delovne prakse;
- pod 12. strojepisec I-a razreda.

Prijave, kolkovane z 1,00 din, pošljite v 15 dneh po
objavi natečaja na naslov sekretariata. V prijavi na-
vedite podrobne biografske podatke, podatke o stro-
kovni izobrazbi, o času na zahtevanih poslih in se-
znam del z zahtevanega področja. 10874

Razpisna komisija
MEDICINSKE
FAKULTETE
V LJUBLJANI

razpisuje
prosta delovna mesta

1. dveh zdravnikov
na histološko
embriološkem inštitutu
za določen čas
2. zdravnika
na inštitutu
za mikrobiologijo
za določen čas

ter razglašja
prosto delovno mesto

3. snazilke
na inštitutu
za mikrobiologijo
za določen čas

POGOJI:
pod 1. diploma medicinske
fakultete. V poštev pri-
dejo zdravniki, ki imajo
veselje za delo s študenti;
pod 2. diploma medicinske
fakultete, opravljen
staž, poskusno delo tri
mesece;
pod 3. poskusno delo tri
mesece.
Nastop dela takoj ali po
dogovoru.

Pismene ponudbe, kolkovane
z 1,00 din sprejema
tajništvo medicinske fa-
kultete Ljubljana, Vrazov
trg 2/I — 8 dni po ob-
javi. 10876

Komisija za delovna razmerja
podjetja
STANDARD-INVEST
LJUBLJANA, Celovška cesta 89

razglašja naslednja prosta delovna mesta:

1. referenta
za pripravo zemljišča
2. geometra
3. strojnega tehnika
4. geodetskega risarja

POGOJI:

pod 1. za delovno mesto se zahteva srednja stro-
kovna izobrazba gradbene ali druge ustrezne smeri
in vsaj 3 leta delovnih izkušenj, od tega vsaj eno
leto v upravni službi;

pod 2. za to delovno mesto se zahteva dokončana
TSS, oddelek za geodezijo;

pod 3. strojni tehnik in 5 let delovnih izkušenj v
stroki;

pod 4. ustrezen tečaj.

Na delovnem mestu pod 1. bo trajalo poskusno de-
lo 2 meseca, na delovnih mestih pod 2., 3. in 4. pa
po en mesec.

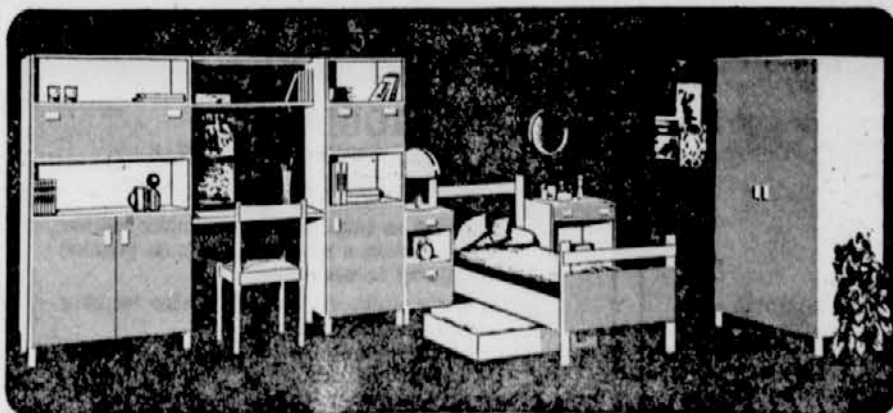
Nastop dela za vsa delovna mesta takoj ali po do-
govoru.

Osebnih dohodkov bo določen po pravilniku o delitvi
osebni dohodkov.

Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe ali se osebno
zglase na sedežu podjetja najpozneje do 27. no-
vembra 1970. 10868

BOŠTJAN

za igro in delo, veselje
in srečo vaših najmlajših!

Elemente te otroške sobe, projektirane za predšolske otroke in šolarje, lahko zaradi njihove
sestavljivosti kombinirate ter po potrebi dokupite!

LIK Savinja CELJE

MARIBORSKA 116, JUGOSLAVIJA

Za ta teden

Danes povejmo nekaj o tem, na kaj moramo paziti, če kupujemo zmrznjena živila. Hladilna veriga od proizvajalca do kupca ne sme biti pretrgana, če hočemo zagotoviti kvaliteto in neoporečnost zmrznjenih živil. Zato nikoli ne kupujemo živil, ki so v trgovini na ogled, temveč vedno neposredno iz zmrzovalne skrinje. Ribe, ki so že tako odmrznjene, da so mehke ali da se iz njih že izceja sok, so dvomljive vrednosti. Kvalitetne ribe so trde, pokrite s tankim finim ledom. Perutnina mora biti čisto zmrznjena, ker pri odtajanju nikoli ne vemo, kako dolgo je že v takem stanju. Nevarno je lahko tudi napol odtajano grahovo zrnje, fižolovo zrnje ali stročje, ki zelenjava za dževeč, ker vsebuje beljakovine, ki hitro razpadejo.

PETEK

Kosilo: juha iz govejih jeter, zapečeni rezanci s sirom, dušen por, sadje.

Večerja: zdrobov praženec, kompot.

SOBOTA

Kosilo: kuhano prekaženo

meso, grahov pire, radič v solati.

Večerja: krompir, pečen v oblicah, liptavski sir, čaj z limono.

NEDELJA

Kosilo: kostna juha z rezanci, pekljani jeziki v omaki, zérobovi žličniki, solata, skutini trikoti z marmelado.

Večerja: žolca ali tlačénka s čebulo, bela kava.

PONEDELJEK

Kosilo: italijanski zrezki, špageti, solata, jajčni šado.

Večerja: krompir s smetano in peteršiljem, solata.

TOREK

Kosilo: poljska klobasa, kislarepa, krompirjev pire, kompot iz suhih sliv.

Večerja: koruzni žličniki s sirom, solata.

SREDA

Kosilo: cvetačni narastek, endivija s fižolom, kompot iz vložene sadja.

Večerja: pečene ribe, krompirjeva solata z drobnjakom, čaj z limono.

ČETRTEK

Kosilo: ohrovt z govedino, krompirjev sneg, surova jabolčna čežana.

Večerja: dušena kislarepa, pečene krvavice, ajdovi žganci. Količine v receptih so preračunane na 4 do 5 oseb!

Zapečeni rezanci s sirom

Slan krop, 40 dkg rezancev, 7 dkg margarine, 15 dkg gnjati, 15 dkg sira, 3 rumenjaki, sol, poper, muškatni orešček, sneg 3 beljakov, 2 dkg margarine, žlica moke, 2 del mleka.

V slanem kropu kuhane rezance damo v stopljeno margarino, dodamo sesekljano gnjat, nariban sir, gosto belo omako, rumenjake, sol, poper, nariban muškatni orešček, sneg 3 beljakov. Vse skupaj narahlo premešamo in damo v skledo za narastke ali v kozico in pečemo 40 minut v srednje vroči pečici.

Belo omako ali bešamel naredimo tako, da v raztopljeni margarini prepražimo moko, ki pa mora ostati še bela, ko jo zalijemo z mlekom in dobro prekuhamo.

Poljska klobasa

0,5 kg mesa (vzamemo nekaj teletine, govedine, svinine in jeter, razmerje po okusu), 3 dkg riža, žlica olja, čebula, majaron, poper, sol, svinjska mrežica.

Vse vrste mesa in jeter zmeljemo v mesorezanci, dodamo dušen riž in dišave ter dobro zmešamo. Nato naredimo klobaso, ki jo zavijemo v mrežico. Polijemo z malo vrele vode in spečemo v topli pečici.

Italijanski zrezki

4 goveji zrezki, sol, poper, malo moke, žlica olja, korenje, peteršilj, zelena, juha ali voda, kozarček vina, žlica naribanega sira.

Potolčene goveje zrezke osolimo, popopravimo, povaljamo na eni strani v moki in hitro opečemo na obeh straneh v vročem olju. Nato dodamo na drobno zrezano zelenjavo, prilijemo malo juhe ali vode in vino ter dušimo. Mehke zrezke naložimo na večji krožnik, jih polijemo s sokom in potresemo z naribanim sirom.

Krompir s smetano in peteršiljem

Žlica moke, žlica margarine, 4 del mleka, 1 kg krompirja, muškatni orešček, paprika, sol, 2 del smetane, zelen peteršilj in drobnjak.

Moko prepražimo v margarini, še belo zalijemo z mlekom in dobro prevremo. Dodamo olupljen, na kocke zrezan krompir, malo naribanega muškata oreška, paprike in potrebno sol. Dušimo do mehkega. Nazadnje primešamo še smetano in sesekljan zelen peteršilj ali drobnjak.

Skutini trikoti s marmelado

15 dkg skute, 15 dkg margarine ali surovega masla, 15 dkg moke, ščeplj sol; marmelada ali brusnična marmelada; sladkor za posipanje.

Iz pretlačene skute, margarine, moke in soli hitro ugnemo testo, ki ga pustimo počivati pol ure. Nato ga na tanko zvaljamo, narežemo na kvadrate, nadevamo z marmelado in upognemo tako, da dobimo trikote, robove stisnemo. Vse skupaj svetlorumeno spečemo in še tople potresemo s sladkorjem.

Cvetačni narastek

Velika cvetača, slan krop, 5 dkg margarine, 4 dkg moke, 2 del mleka, 3 rumenjaki, 10 dkg sira, limonin sok, sol, poper, sneg 3 beljakov, drobtinice.

Očiščeno, oprano cvetačo, napol skuhamo v vreli slanji vodi. Iz margarine, moke in mleka pripravimo belo omako — bešamel, v katero zamešamo rumenjake, polovico naribanega sira, sol, poper, limonin sok, na cvete razdeljeno cvetačo in na koncu še sneg iz beljakov. Zmes damo v pomaščeno skledo za narastke ali v kozico, jo potresemo z drugo polovico naribanega sira in drobtinami ter spečemo v pečici.

Pisani krog otroške igre

Igra za otroka ni zabava, je njegovo pomembno vsakdanje opravilo. Zato je povsem razumljivo, celo nujno, da se otrok igra pod nadzorstvom in vodstvom odraslih. Stalno nadzorstvo pa je za zaposleno ženo, gospodinjino in mater preveliko breme. Njej v pomoč povzemamo po tujih strokovnih virih nekaj splošnih misli o otroški igri in vrsto praktičnih nasvetov, izbranih iz bogate prakse. Razvijajo otrokove sposobnosti, primerne njegovi starostni stopnji, staršem pa pomagajo pri pomembnem »pouku«¹ igranja. Gradivo bomo objavili v več nadaljevanjih.

Ce je otrokovo dolgočasje na višku prav tedaj, ko ste sami izčrpani, notranje nestrpni in brez vsakih idej, najprej precenite svoje moči in sposobnosti sodelovanja pri igri. Ce se boste igre lotili z nejevoljo in nezanimanjem, ste lahko prepričani, da tudi vašemu otroku ne bo všeč.

Ce ste sami na koncu moči, je najbolje, če vsakemu otroku namočete kos kruha z maslom ali s kakim drugim slastnim namazom in jih posadite pred televizor. Sami ležite na kavč in položite pod noge blazino. Skušajte se orestiti skrbi in spočijte se. Otroke tudi s kavč lahko nadzorujete.

Kakor je v takih trenutkih televizija koristna, le ni treba z njo pretiravati. Vse otroške oddaje niso dobre, pa tudi dobre ne pomagajo razvijati otrokove ustvarjalnosti, ker jih otrok samo brezdelno gleda. Najboljše in najprimernejše so igre, ki zaposlujejo otroka dalj časa, ne da bi se moral pri tem stalno z njim ukvarjati. Tri ali štiri letni otrok se lahko ure in ure igra s škatlami, katere lahko vtika eno v drugo ali jih zлага v poljubne oblike. Takih iger vam res ni treba nadzorovati.

Pri izbiri igre je treba upoštevati otrokovo počutje in razpoloženje. Je utrujen? Ali razporejen? Je raztresen ali pripravljen sodelovati pri zahtevnejših igrar? Važno je vedeti, da se utrujeni ali bolni otroci radi lotijo iger, primernih za mlajše otroke, ker se jim ni treba naprezati. Zato ne zahtevajte preveč od utrujenega otroka.

V otroških vrtcih velja staro Zadnji žark

pravilo, da je treba menjavati tihe in živahnije igre. Po risarski uri, ki zahteva koncentracijo, kontrolo kretnj in mero na oko, bi otrok morda rad uprizoril »kepanje«² s kroglicami iz zmečkane časopisa. »Balinanje«³ s krompirjem lahko sledi šivanje poštinih razglednic. Pred večerjo in spanjem je treba otroke umiriti. Iz skrinje ali knjižne police pričarajte slikanice, ki ste jih namenili prav za take ure, ali stresite iz vrečke na mizo hišice in živalce, ki ste jih ob priliki kupili za mal denar. Na vsak način morate izbrati igro, da se otrok lahko igra sam, brez vaše pomoči ali družbe bratov in sestr.

Otroci iste starosti se različno razvijajo. Posebno deklce so največkrat spretnejše od dečkov. Ne delajte si skrbi, če vaš otrok »zaostaja«⁴ za vrstniki! Vsega se bo naučil — pa malo kasneje. Važno

je, da ga navajate na igre, ki jih lahko dojamete! Ce boste pretiravali v zahtevah, boste otroka razočarali in mu vzeli pogum za zahtevnejše igre.

Skrivnost uspešnih iger leži v pravilni izbiri; tako da potešimo otrokove želje in da smo tudi mi zadovoljni z njimi. Toda, če je otrok bolan ali če pride domov z odrtim kolenom ali nejevoljen zaradi prepira pri igri, če je cemerav in utrujen — tedaj ne zaleže noben predlog za še tako mikavno igro. Takrat si otrok želi vašega naročja in malo ljubkovanja, za kar si morate utrgati čas, pa če imate še tako važno opravilo.

ZACETEK IN KONEC

V novo igro moramo otroka uvajati s tem, da mu pomagamo in pri tem kažemo naše zanimanje. Taka spodbuda je potrebna zato, da otroku pomagamo čez za-

četne težave pri novi igri; ko bo igro dojel, se bo sam igral dalje.

Tudi konec igre je treba pripraviti in ne prekinjajte igre nenadoma. Otroku pustite nekaj minut časa, da dokonča igro. Ce se obira, ga potolažite s tem, da mu obljubite nadaljevanje igre naslednji dan. Vsaka igra naj se harmonično konča in otrok mora imeti občutek, da bo igro lahko nadaljeval, ko bo čas za to.

Ne pozabite svojega otroka pohvaliti za dosežke pri igri. Otroci so ponosni, če njihove »izdelke«⁵ zbiramo in jih tudi razstavimo, da si jih ogleda še oče, ko pride domov. Otrokova igra je resno delo in delo moramo nagradjevati s priznanjem in pohvalo.

Program Potrošniško informativnega centra

Razstava: Zimska otroška konfekcija
Stalna razstava gospodinjstvene tehnike
Odperto od 9.—12. in od 17.—19. ure, ob sobotah od 9.—12. ure.

Foto: Egon Kaše

PREGLED TRŽNIH CEN

SREDA, 18. NOVEMBRA 1970

Artikli	LJUBLJANA	MARIBOR	NOVO MESTO	KRANJ	KOPER	M. SOBOTA	CELJE
CVETACA	4-6	5-6	4-5	5	4		3-3,50
CEBULA	1,50-3,50	2,50-3	3	3-4	2,50		3,20-4
ČESEN	7-10	7-12	10	8-9	6-7		8,50-10
FIZOL	5-7	6-7	5	5-6			6
KROMPIR	1	1-1,5	1-1,50	0,90-1	1,20		1
KOLERABA	2-6	4	2	2	2-2,50		3
KORENJE	4-6	4	3-4	6	3		1,50-3
KUMARE				3			8
MOTOVILEC	10-12	8-10		5-5,50			8
OHROVT	2-3	2-2,50	3	2,50	2-3		2
OHROVT — brstični	10						
PESA	2,50-3	2-2,50	3	2,50	2-2,50		1,50-3
POR	4-6		4	2-3			3
PETERSILJ	5	4-5	7-9	6	6		4,80
PARADIZNIK	4-5		8	4-5	2		8,40
PAPRIKA			3	4			
REPA — KISLA	4	3	3	2-2,50	4,50		3
RADIČ	4-8	4-6		5	5-7		
SOLATA — mehka	8	6-8					
SOLATA — endivija	4-5	4-5	4-5	4	5		2-4
SPINACA	4-6	4-5	3	6			6
ZELJE	2	2	1	1,50	2		1,30-1,50
ZELJE — kislo	4	3,50	3-3,80	3-3,35	3,80		3
ZELENA	5-6	4		4-5			4,80
GROZDJE	4-5	3,50-4	4-5	4-5	3-4		4
HRUSKE	4	1,50-3	4	5-6	2-3,50		3,20
JABOLKA	2-3,20	1-2	3	1,50	2-4,50		1-3
LIMONE	5,40-6	5,45	5,50	6	5,50		4,95
OREHI	8	6-8	3	6-9	10		
OREHI — jedrca	26-28	28	20	27-28	10		32
POMARANČE	5,50-6			5-7	10		5,14-7,05
SLIVE — suhe	3,50-4,50		5	4-5	7		4
BANANE	5,50	5,45-6	6-6,50	6	5,50		5,60
JAJCA	0,75-1,10	0,90-1	1	0,80-0,90	0,95		0,80-1
SMETANA	10	10	9-12	6-8			10
SIRČEK (skuta)	6-8	6-8	6	6			8

NOVOSADSKA BORZA

Pridelek	Cena za 100 kg	stanje na borzi
mehka pšenica	118	večje povpraševanje od ponudbe
trda pšenica	127	večje povpraševanje od ponudbe
semenska pšenica — libelula	160	majhno povpraševanje in ponudba
semenska pšenica — bezostaja	160	majhno povpraševanje in ponudba
koruza	105-115	večje povpraševanje od ponudbe
umetno sušena koruza	98-106	večje povpraševanje od ponudbe
pšenična moka »tip 800«	157	usklajena ponudba in povpraševanje
ječmen za krmo	95	večje povpraševanje od ponudbe
oves	96-100	večja ponudba od povpraševanja
rezanci sladkorne pese	70	usklajena ponudba in povpraševanje
fizol — tetovec	330	usklajena ponudba in povpraševanje
rezanci sladkorne pese (rinfuza)	63	usklajena ponudba in povpraševanje
svinje iz kooperacije	840	večje povpraševanje od ponudbe
svinje iz farme	850	večje povpraševanje od ponudbe
junci (180-220 kg)	1150	usklajena ponudba in povpraševanje
pšenični otrobi	83	večje povpraševanje od ponudbe

V zadnjem tednu na novosadski produktivni borzi ni prišlo do večjih sprememb cen, kakor tudi ne v ponudbi in povpraševanju posameznih artiklov. Povpraševanje po pšenici je še nadalje veliko, saj je doseglo že 150.000 ton. Ponudba je znatno manjša, cene pa dokaj visoke, celo nekaj par nad garantiranimi cenami. V preteklem tednu ni bilo v ponudbi pševskega jedmema in rži. Povpraševanje po koruzi je bilo zopet nekajkrat večje od ponudbe, medtem ko je cena ponovno skočila za nekaj par. Nekoliko se je zmanjšala ponudba svinj iz farm. Nasprotno pa se je povečala ponudba svinj iz kooperacije. Cene svinj so se zadržale na že doseženem nivoju.

Zavore varujejo glavo

Pri vseh kontrolnih pregledih prometne milice in ostalih prometnih strokovnjakov, pa ne le pri nas, pač pa tudi v tujini, je med pomankljivostmi na avtomobilu skoraj vedno v ospredju napaka v zavornem sistemu. Občasni pregledi na cesti ali na tehničnem pregledu seveda ne morejo odkriti tudi tistih drobnih napak v drobovju zavornega sistema, ki se pri zaviranju še ne kažejo očitno.

Zavore morajo biti brezhibne, tako poleti, kot pozimi. Poleti moramo stalno zavirati v neenakomerno tekoči koloni, morda še bolj pomembno pa je imeti pravilno nastavljene in dovolj učinkovite zavore pozimi. Če zavore pozimi ne primejo, ali celo blokirajo, je nujna posledica zanašanje in seveda drsenje avtomobila. Pozimi vas večkrat zanese in navadno se jezite na gume, za katere ste odšteli precej denarja. Ni nujno, da so zanašanja krive gume. Pogosto je vzrok prav v zavorah.

Neizkušen, pa tudi voznje vajen voznik, ne ugotovi tako kmalu, da zavore niso najboljše. Manjših napak se navadi in ne ugotovi pravočasno, da so zavore pričele popuščati. Kateri so prvi znaki, da zavore odpovedujejo pokorščino? Najbolj zgovoren je zavorni pedal. Prav gotovo ste že sami opazili, kako trd je bil zavorni pedal, ko ste avto odpeljali z rednega servisnega pregleda. Prej je bil hod pedala precej daljši, pa tudi pritisniti je bilo treba bolj mehko. Z zavorami pred servisnim pregledom torej nekaj ni bilo povsem v redu in to bi lahko sami spoznali na zavornem pedal.

Pregled vodov na spodnjem delu karoserije pogosto odkrije napako. Lahko je vod počen, naložen ali kako drugače poškodovan. Prav tako se zavorne cevi in vodi ne smejo drgniti med seboj. Če vam je med vožnjo prišlo v dno avtomobila večji, pa tudi manjši kamen, takoj za tem preskusite zavore. Na preglednem delu ceste, šele, ko ste se pre-

pridali, da za vami ni nikogar, močno pritisnite na zavorni pedal. Če je vse v redu, nadaljujte vožnjo, sicer pa takoj k prvemu mehaniku, da ne bo nesreče.

Če vaš avto ni več v rosnih letih, je zavorni sistem lahko načeloma rja. Temeljiti pregled stane malo denarja, prepreči pa lahko veliko škodo.

Se bolj nevarne so notranje okvare. V zavornem sistemu je namreč brez števila vnetilov in tesnilnih obojk, ki začno kaj kmalu popuščati, tudi če avtomobila niste dosti uporabljali. Pri tem se porazgubi precej pritiska in zavore slabše primejo.

Nevaren je tudi zrak. Kljub mirovanju in stalnemu pritisku v zavorah se primeri, da uide zrak v zavorni sistem. Ko s takimi zavorami poskusimo zavreti, ne primejo popolnoma, ampak moramo z večkratnim pritiskanjem na pedal »napumpati« tekočino, ki jo je prekinil zrak.

Zavore delujejo tako, da zavora obloga pritiska na vrteče se dele, na zavorni kolut ali boben. Obloge morajo biti narejene tako, da je zaviranje tiho, torni učinek vedno enak, imeti morajo visoko mehansko trdnost, da so neobčutljive na vlago in zmrzovanje, da so dobro toplotno izolirane in še marsikaj. Prav od zavornih oblog je odvisno, kako se bo vozilo pri zaviranju obnašalo.

Ko se boste odločili za pregled avtomobila v servisu, delavnici, zahtevajte, da vam pregledajo tudi zavorne obloge, pa tudi zavorno površino v bobnih ali na kolutih.

Nastavljanje zavor terja precej strokovnega znanja, zato to opravilo prepustite strokovnjaku. Nekaj pa le lahko sami naredite. Pri rednem pregledu avtomobila, pogledate vedno, če je dovolj vode v hladilniku in akumulatorju, koliko je olja v motorju, goriva v posodi za gorivo, redno pa pozabljate na zavorno tekočino. Posoda z zavorno tekočino je brez izjeme v sprednjem delu vozila. Prav pomankanje zavorne tekočine, je izredno pogosten vzrok za defektne zavore. Mnogi proizvajalci avtomobilov razmišljajo, da bi vgradili kontrolno luč na armaturni plošči, ki bi se prižgala, ko bi nivo zavorne tekočine padel pod dovoljeno mejo. Če je zavorne tekočine vedno manj, ne zadostuje redno dolivanje. Treba je poiskati napako, zaradi katere zavorna tekočina odteka in jo odstraniti.

Zavorne tekočine ne smemo me-

šati. Vedno mora biti taka, kot jo predpisuje proizvajalec avtomobila. Če ne gre drugače, morate povsem izprazniti zavorni sistem in ga napolniti s tekočino kakšne druge znamke. Tudi za spiranje lahko uporabite le zavorno tekočino, ker bencina, spirita ali kaj drugega, ne boste več povsem odstranili iz zavornega sistema.

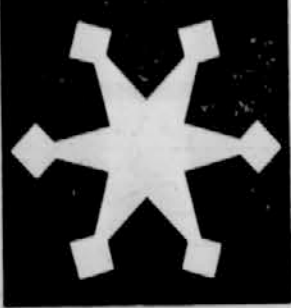
K zavornemu sistemu sodi tudi ročna zavora, na katero pa večina voznikov pozablja. Navadite se, da slabo prime in si pri speljevanju v klancu pomagati s sklopko. Ročna zavora je zasilna zavora, ki vam lahko presneto prav pride, če odpove ostali zavorni sistem. Seveda, če bo brezhibna.

Smuči na strehi

Snega sicer še ni dovolj za smuko. V gorskem predelu pa bo kmalu izbruhnila smučarska sezona. In zopet bomo na cestah videli za smuko vnete družine, ki se bodo v koloni pomikale proti Kranjski gori. Če boste izbrali tako uro, da kolona ne bo strnjena in boste lahko malo »zapodili« upoštevajte nasvet, da morajo biti smučke na strehi pripete vedno tako, da so krivine zadaj. Zgodi se lahko, da se vam veter upre pod krivino in dvigne smučko, ki se odtrga in odleti. Takih nesreč ni tako malo.

Prtljažnik pozimi

V zimskem času potrebujete v prtljažniku več prostora za zimsko opremo avtomobila. Kaj sodi vanj? Pribora ne bo nikoli preveč. Ne sme pa manjkati metlica za odstranjevanje snega, strgalo za poledenje šipe. Tudi vlečna vrva in krpa za brisanje rosnih šip ne bo odveč. Morda lahko priložite še kremo, ki znižuje zmrzišče rose na šipah. Verige za sneg, pa nekaj zoper zmrzovanje ključavnice in zniževanje zmrzišča vode s katero perete vetrno šipo in če vas vodi pot v hrib, morda še lopata, da se izkopljete iz snega. Lopata naj bo večja, le držaj odrezite, da bo šla v prtljažnik.

ZIMSKI VODNIK

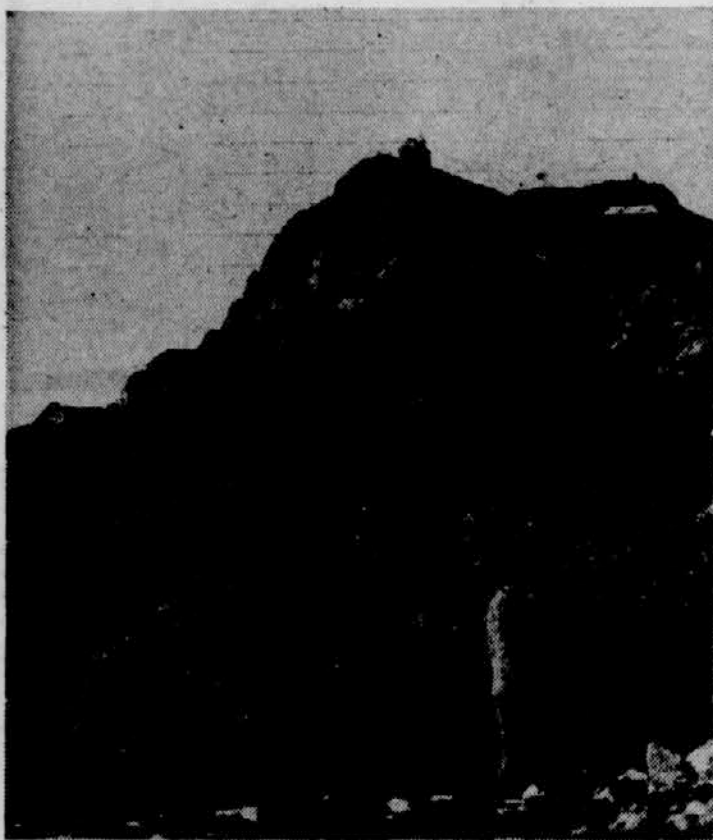
Smuka na Dobraču

Zima je pred durmi in spet bomo pogosto ugibali, kje se bomo najuspešneje smučali. Pod najuspešneje mislim predvsem na smuko brez vrste. Za letos Kranjska gora spet obljublja nove čudeže in že v tujih časopisih beremo, da pod Vitranjem ni nikoli gneče. To naj na tujem kar verjamejo.

na Koroškem onkraj meje je vsekar Dobrač (nemško govoreči Korošci mu sicer pravijo Villacher Alpe, a je med očanci še vedno v rabi — Dobratsch!). Njegov vrh sega v višino nekaj nad dva tisoč metrov, a se njegovo južno ostenje vzpenja skoraj navpično 1600 metrov nad sotočje Zilje in Ziljice.

Zima, zima bela

Izleti bodo vsak čas postali — beli. Zimski. Naš TURIŠTIČNI vodnik smo prekrstili v — zimski. Kazali vam bomo pot do smučišč in sankališč, do drsališč in — za nameček — do zimskih kopališč! Tako bo vso zimo, prav do tistih dni, ko bodo zacveteli prvi telohi in še malo, skoraj do zvončkov in trobentic... Vsem želimo lepo in bogato zimo ter čim manj — mavca.

Poletni razgled na vrh Dobrača, na katerem stoje koče, dve cerkvi in dve postaji — vremenoslovska in televizijska.

Če se vam kdaj ne bo ljubilo čakati v kranjskogorski vrsti in če boste nasploh tisti dan kakorkoli že in nasploh jezni na Kranjsko goro, potem se skušajte peljati dalje. Naprej in čez ter mimo carinikov in še navzdol; ne bo minilo veliko časa, ko boste že v Beljaku in pred cestninarsko postajo ob vhodu na Dobraško alpsko cesto.

Ena najlepših izletniških točk

Za ostro odrezanim robom, katerega lepo vidimo iz Ziljske doline ali z Korenskega sedla pa se razprostira prostrana gozdната planota, ki je morda malce podobna Pokljuki. Polagoma se spuščamo proti severu, v dolino kjer leži Plažberk in Rute. Prav preko te planote pa se, skoraj tik ob robu strmine, vije navkreber Dobraška alpska cesta.

Cesta se začne v nadmorski vi-

šini 550 metrov in se konča pod vrhom gore, v višini 1732 metrov. Na razdalji 16,5 kilometra praga, kar lepo višino — 1182 metrov. Događili so jo pred šestimi leti, stala pa je 70 milijonov šilingov. Široka je deset metrov, je skrbno asfaltirana, vso zimo je vzorno pljučena, vzpona pa ni več kakor za 10 odstotkov.

Ob vstopu na cesto morate plačati cestnino. Za avto, v katerem je samo voznik, plačate (pozimi) 30 šilingov; če sta v avtu dva, računajo za avto in oba 45 šilingov; če so v avtu trije, pa 60 šilingov. Otroci do šestih let se lahko peljejo brezplačno, otroci do 15. leta starosti pa plačajo le po 5 šilingov. Po cesti večkrat na dan vozi tudi avtobus, ki odpelje izpred beljaškega kolodvora.

Ob cesti je več skrbno urejenih parkirnih prostorov, na katerih je prostora za več kakor dva tisoč avtomobilov. S prvega in drugega parkirišča je posebno lep razgled na Beljak, z drugih parkirnih prostorov ali z razgledišč, ki so urejena tik ob njih, pa se ši-

Pogled z dobraške sedežnice na smučišče. V ozadju je Ziljska dolina, nad njo Karavanke.

Kompas

Iz Ljubljane do vrhnjega parkirišča na Dobraški alpski cesti je natanko 122 km (čez Korensko sedlo). Iz Maribora je — skozi Celovec — do dobraške žičnice precej več kilometrov — celih 184. Malo bližje pa je iz Nove Gorice, čez Predel in skozi Trbiž je »skraj« 153 kilometrov ceste.

zgornje postaje sedežnice do vrha Dobrača je še za debelo uro hoda (pozimi seveda več). Pot je dobra in široka in pozimi navadno celo zgažena.

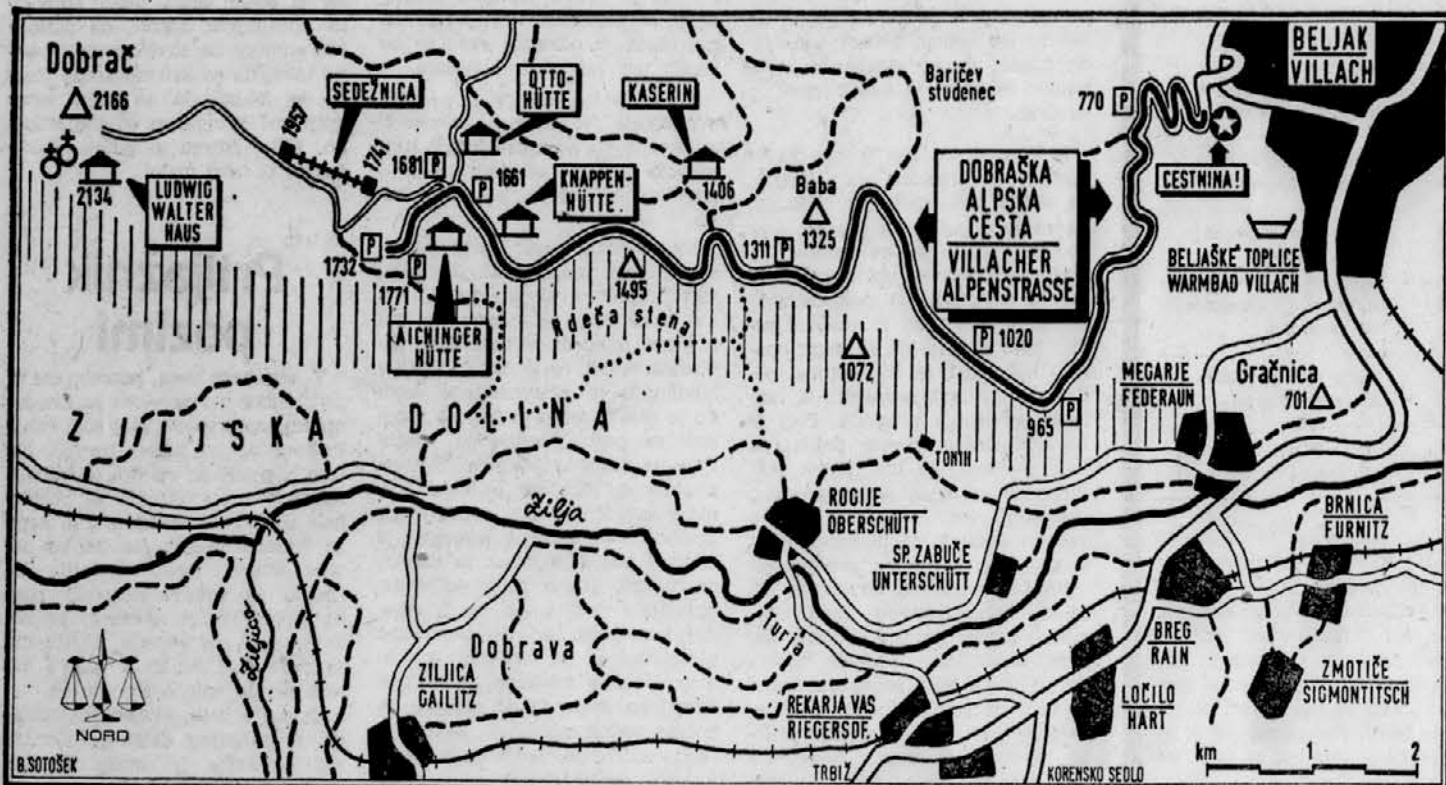
Na vrhu je planinska koča, vremenoslovska postaja, televizijski oddajnik in dve stari cerkvi, slovenska in nemška. Z vrha se vidijo premnogi znameniti vrhovi: Dachstein, Grossglockner, Ortler, Linški dolomiti, Visoke Ture, Julijske Alpe, Karavanke, Pohorje itd.

Dobrač je postal znamenit po vsej Evropi že v štirinajstem stoletju. Skoraj vse tedanje kronike so zabeležile podor 18. januarja 1348, ko se je odlomil dobršen del južnega Dobračevega ostenja in zgrmel v dolino. Zasulo je 17 vasi in zaselkov, tri gradove in devet cerkev. Prav do Zilje se je valilo skalovje. Še zdaj pod strmimi Dobrači ni nobenih vasi.

DRAGO KRALJ

ri prekrasna panorama Ziljske doline in gora onstran nje.

Od zadnjega parkirišča, ki je tudi največje, je komaj 300 metrov (po ravnem) do spodnje postaje dobraške sedežnice. Ta je dolga 900 metrov in lahko prepele 450 smučarjev na uro. Od

Žlica

V vseh kočah boste dobili, posebno pozimi, tople jedi in plačali tudi ne boste preveč. Le gneča bo, posebno če bo »pol Beljaka« prišlo smučat pod vrh Dobrača. Najbolj priročna pa je mini-restavracija, ki je v poslopju, iz katerega štarta sedežnica. Ob lepih nedeljah je okrog zadnjega parkirišča tudi več stojnic s toplimi in hladnimi prigrizki ter pijačami.

Kar zadeva prenočevanje pa je na Dobraču pozimi v glavnem precej gneče in ni gotovo, da boste dobili prostor.

V nekaj vrstah

CELJE
Manj nalezljivih bolezni — Na celjskem območju upada število nekaterih nalezljivih bolezni. Z zaščitnim cepjenjem ljudi proti različnim boleznim, še posebno pa s cepjenjem otrok in mladine, so nekatere bolezni že močno omejele. To velja na primer za davico, tetanus, ošpice, kšolj in druge, medtem ko udeležba starejših prebivalcev pri cepjenjih ni najboljša. Število prijavljenih obolevanj je precej stalno, pomembnejše izjeme so zabeležili le v letih 1966 in 1967, ko je veliko ljudi obbolelo za nalezljivimi vnetjem jeter. Tifusna in paratifusna obolenja tudi upadajo, več pa je črevesnih nalezljivih bolezni.

Zobna gniloba na prvem mestu — Celjska zdravstvena služba že nekaj časa redno pregleduje šoloobvezne otroke, srednješolce in učence poklicnih šol. Medtem ko je število otrok iz osnovnih in srednjih šol, ki jih sistematično pregledajo, precejšnje, pa tega ne bi mogli trditi za učence strokovnih šol. In vendar se je izkazalo, da prav sistematični zdravniški pregledi odlično vplivajo na sliko o zdravstvenem stanju mladine. Pri pregledih učencev osnovnih in posebnih šol so med drugim ugotovili, da ima 10 odstotkov otrok slabo osebno higieno, 25 odstotkov slabo telesno držo, 10 odstotkov slab telesni razvoj, 10 odstotkov je podhranjenih, medtem ko so zobno gnilobo zabeležili kar pri 34 odstotkih učencev.

Veliko tečajnikov

V začetni plesni tečaj se je prijavilo kar 160 fantov in deklet iz Celja in okolice

Letošnje številke, koliko mladih ljudi bi se rado naučilo plesati, zgornjo pričajo o tem, kako potrebna je celjska občinska plesna šola. Ta se zadnja tri leta bori za izredno težkim problemom, tako zaradi pomanjkanja denarja kot stalnega prostora za izvajanje mladinskih plesov in pouka. Kljub temu je to ena najboljše plesnih šol v Sloveniji, ki je v nekaj letih obstoja plesno izobraževala izredno veliko mladine in organizirala številna mednarodna plesna tekmovanja.

Kljub težavam je tudi letos šola organizirala plesne vaje in sicer za začetnike. Prijavilo se je 160 fantov in

Nova trgovska hiša v Mariboru

V središču Maribora, med Partizansko in Razlagovo ulico bodo ob dnevu republike odprli sodobno trgovsko hišo, ki sta jo skupno investirali Emona in Modna hiša iz Ljubljane. V novi zgradbi bo imela Modna hiša 800 kvadratnih metrov prodajnega prostora, medtem ko si je Emona zagotovila 1200 kvadratnih metrov prodajne površine in približno 300 kvadratnih metrov za bife. Trgovsko podjetje Emona je uveljavilo tudi okolje na Unionski ploščadi ter približno 80 parkirišč.

Ta dni v Mariboru tudi druga trgovska podjetja hite za otvoritvijo novih lokalov. Nedavno je Zorja na Glavnem trgu odprla novo blagovnico Kviki, hitro pa napreduje tudi graditev nekaterih drugih trgovskih lokalov.

M. K.

M. SENICAR

Strokovnost in varno delo

Bistvena elementa kadrovske politike pri Ingradu v Celju

Kolektiv gradbenega industrijskega podjetja Ingrad v Celju je tisti, ki ga lahko v praktičnem izvajanju kadrovske politike postavimo za zgled. To temelji, ker so delovni pogoji v gradbeništvu specifični in v mnogih primerih neprimerno težji od onih v industrijskih podjetjih in drugod. Pa ne samo to, raztresenost gradbišč, velika fluktuacija zaposlenih in drugi momenti so tisti, ki vplivajo na notranjo in zunanjo krepitve kolektiva.

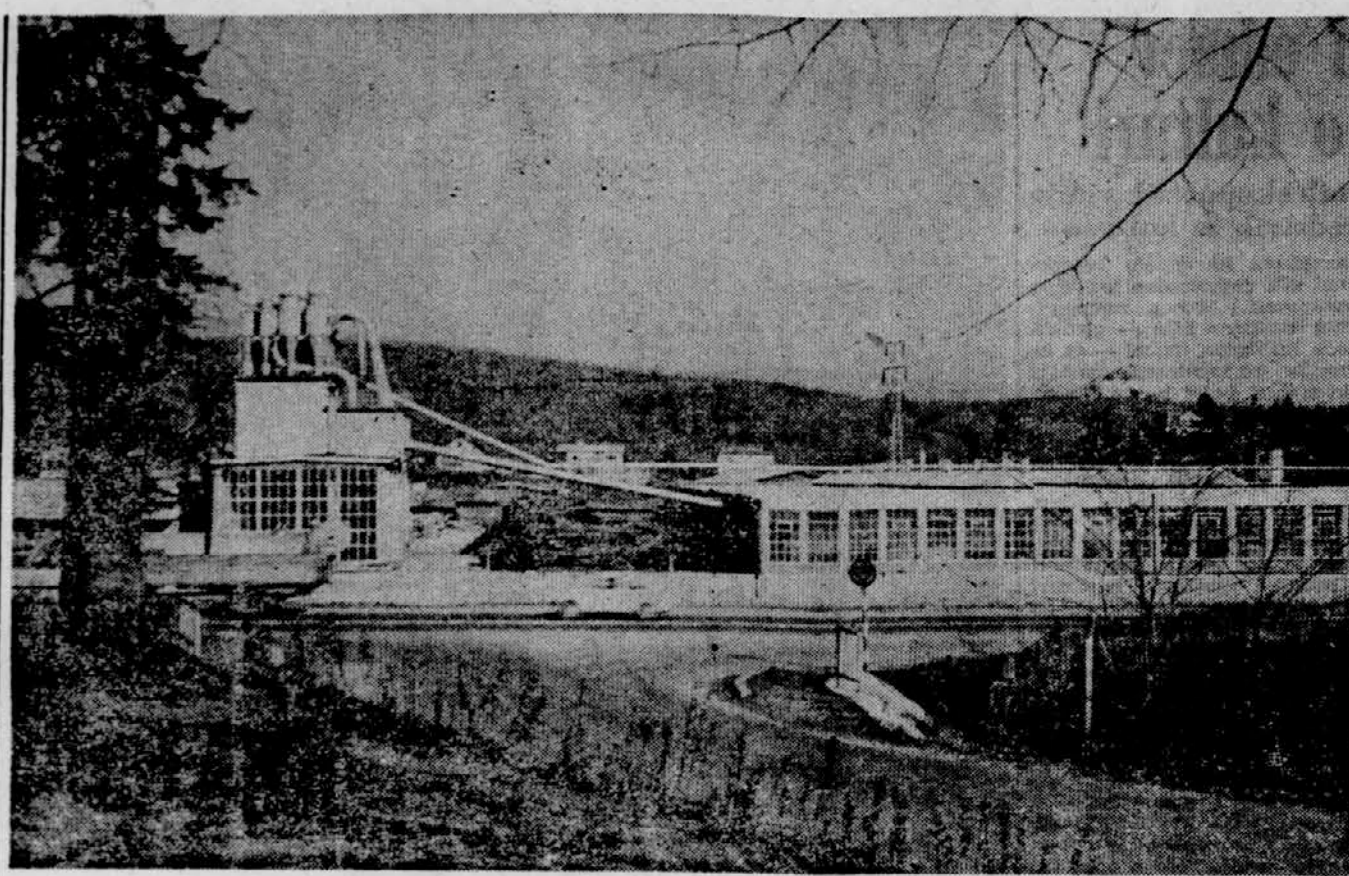
Skrb za čimboljše kvalifikacijski sestav zaposlenih pa je pri Ingradu vezana tudi na dejstvo, da se danes gradbišča bistveno razlikujejo od tistih pred leti. Mehanično delo se močno uveljavlja. To se novi in zahtevni stroji, ki jih morajo upravljati le strokovnjaki. Razen tega gre tudi za pravo gradbeništvo, ki prav tako zahteva strokovnjake.

Nekajletna točno določena kadrovska politika je pri Ingradu doslej pokazala vidne uspehe. To ne velja samo za sedanji kvalifikacijski sestav zaposlenih, ki je takšen kot se nikoli doslej. Med delavci je 21 odstotkov visokokvalificiranih, 35 odstot-

kov kvalificiranih, 30 odstotkov priučenih in le 14 odstotkov ne kvalificiranih. Tako ugodna sestava te kolektiva se ni imela. Toda njihovi prizadevanji s tem ni konec. Samo v zimskih mesecih bodo pridobili približno 400 delavcev in jih pripravljali na delo. Sorazmerno visoka številka gre tudi na račun določene previdnosti, kajti fluktuacija je med gradbenimi delavci izredno močna. Samo letos je v celjski Ingrad prišlo 1054 delavcev, odšlo pa 665.

Razen tega ugotavljajo velike težave zaradi odhajanja delavcev v tujino.

V naslednjem obdobju bodo pripravili 28 strokovnih tečajev in seminarjev za strokov-

POGLED NA PROIZVODNI OBRAT LIP V SLOVENSKIH KONJICAH.

Foto: F. Krivec

Dve leti uspehov v LIP

Lesno industrijsko podjetje v Slov. Konjicah doseglo izreden gospodarski napredek - Nihče v kolektivu nima manj kot 1000 din mesečnega zasluzka

Nekako sredi leta smo med obiskom v kolektivu lesno industrijskega podjetja Slovenske Konjice lahko ugotovili izreden gospodarski napredek, ki ga je ta — sedaj že 900-članski kolektiv dosegel v zadnjih dveh letih. Tudi napovedi za drugo polletje letos so bile zelo optimistične. Rečeno je bilo, da bo LIP doseglo za 70 milijonov dinarjev vrednosti proizvodnje. Čeprav je do konca leta le še dober mesec, v podjetju že v gotovosti trdijo, da bo letos dosežena vrednost proizvodnje za 72 milijonov dinarjev, a od tega so z izvozom izdelkov dosegli 18 milijonov dinarjev.

Izvoz je izredno narasel, čeprav letos na tem področju še niso izkoristili vseh možnosti. Tudi skladi bodo uskladeni z letnim načrtom, tako da akumulirana sredstva dovoljujejo podjetju nadaljnjo zdravo rast. Še sedaj ima LIP Konjice ugoden položaj zastran obratnega kapitala, saj premorejo od skupnega potrebnih sredstev za poslovanje kar 90 odstotkov lastnega denarja. S takim odstotkom se lahko pohvali le malo katero podjetje v širšem celjskem območju.

Letošnji gospodarski rezultati, predvsem pa večja storilnost so omogočili povečanje osebnih dohodkov zaposlenih. Sedaj v podjetju nihče ne prejema manj kot 1000 dinarjev mesečno, a ugodnega oktobra so imeli povprečje v podjetju 1450 dinarjev.

Prejšnji mesec so se v podjetju sporazumeli tudi zastran razvoja in delovnega programa za prihodnje leto, ko bodo obseg proizvodnje spričo potreb na domačem in tujem trgu povečali za nadaljnjih 20 odstotkov. Izvoz finalnih izdelkov bodo povečali vrednostno na 24

milijonov dinarjev. Pri izbiri proizvodnega programa za prihodnje leto bodo klasično upoštevali akumulativno proizvodnjo. Ob tem je vse

Dan medobčinskih pogovorov na Koroškem

DRAVOGRAD, 19. nov. — Danes sta bila na pobudo medobčinskega sveta ZK koroških občin sklicana kar dva pogovora na medobčinski ravni. Dopolodne so se sestali komunisti, zaposleni v kmetijskih delovnih organizacijah, da bi pregledali dosežke dela pri razvoju kmetijstva na Koroškem, pri začetkih skupnih investicijah in ustanovitvi medobčinskega sveta za kmetijstvo.

Dopolodne so se na Ravnah sestali komunisti iz kulturnih in umetniških ustanov na informativnem sestanku o osnovah sodobne kulturne politike na Slovenskem ter zaradi izmenjave mnenj o sedanjem položaju kulture in kulturnih ustanov v koroški regiji.

Na obeh posvetovanjih je bilo izrečenih dovolj besed o sodelovanju, povezovanju in pospeševanju, ki pa jih bo treba še spraviti v sklad s konkretnimi akcijami in dejansko enotnostjo pri izvajanju družbenih dogovorov na vseh ravneh.

D. V.

Požar v hlevih Agrokombinata

SLOVENSKA BISTRICA, 19. nov. — Včeraj dopoldne je začelo goriti v hlevih obrata Agrokombinata v Cigovcih pri Slovenski Bistrici. Hlevi so pogoreli do tal, skupaj s 3000 kilogramov sena. Škodo cenijo na približno 30.000 dinarjev. Vzrok požara raziskujejo.

F. S.

Zaneslo ga je v jarek

MARIBOR, 19. nov. — Včeraj dopoldne se je na Sentijski cesti v Mariboru pripetila hujša prometna nesreča, ki je voznik osebnega avtomobila Alojz Saletinger iz Gosposvetske ceste v desnem ovinku nenadoma zapeljal v jarek. S hudimi poškodbami so ga prepejeli v bolnišnico.

M. BOZIC

Danes v Celju

Kino:
 Metropoli: ob 16. in 19.30 uri »Doktor Zivago«.
 Dom: ob 15. in 18.30 uri »Doktor Zivago«, ameriški barvni film.
 SLO: ob 17.30 »Zupanova Mica« in »Kocher« za 3. šolski abonment.
Dejavnosti:
 Center, Vodnikovova 1.
 Ljubljanski salon:
 Razstava likovnih del Andreja Jemca.
 Radijski oddaji:
 Turistična oddaja, z angleškega glasbenega trga.
 Držišči:
 Odprto je tudi od 19. do 21. ure

F. KRIVEC

Rdeča luč za elektrifikacijo železniške proge skozi Celje

Urbanisti in železničarji bodo morali najti skupen jezik — Zahteva po elektrifikaciji proge Zidani most—Maribor je zelo nujna — Zahteve gospodarstva

CELJE, 19. nov. Četudi problem ni nov, saj se vleče že približno dve leti, člani sveta za urbanizem, gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve pri skupščini občine Celje na današnji seji niso dali soglasja združenemu železniškemu transportnemu podjetju v Ljubljani za elektrifikacijo postajnih tirov skozi Celje.

Člani sveta so se namreč danes prvič srečali s tem vprašanjem in zato niso mogli sprejeti odgovornosti. Da rešitev izredno pereča in aktualnega problema zavlačujejo, oziroma da bi z dovoljenjem za elektrifikacijo na sedanjih tirih zahtevali tudi spremembo celjskega urbanističnega načrta. Problem tiči namreč prav v tem. Medtem ko železnica pravi, da njej za dolgo vrsto let zadostujejo sedanje tirne naprave, seveda elektrificirane na celotni progi od Zidanega mostu do Maribora, oziroma do avstrijske meje, pa celjski urbanisti zastopajo stališče, da je treba to investicijo uskladiti z urbanističnim načrtom Celja, železničarji pa zagotavljajo, da z elektrifikacijo proge skozi Celje v ničemer ne prizadejajo urbanističnega načrta in bi radi dela dokončno opravili. Urbanisti pa pravijo, da je elektrifikacija proge skozi Celje na sedanjih tirih moč obravnavati le kot provizorij, kar hkrati pomeni, da bi moralo železniško transportno podjetje prevesti vse pomembne stroške, ki bi nastali s prestavitvijo tirnih in drugih naprav ter njihovo ureditvijo v skladu z urbanističnim načrtom.

Po zagotovitvi združenega železniškega transportnega podjetja bi potrebovali za elektrifikacijo tirnih naprav skozi Celje okoli 3,5 milijona dinarjev. Kolikor pa bi šli na rešitev tega problema v skladu z urbanističnim načrtom, bi potrebovali okoli 67 milijonov dinarjev. Zato ni naključje, če so zlasti predstavniki železnice na današnji seji postavili vprašanje, ali je takšna investicija v sedanjem obdobju ekonomsko in politično utemeljena, ko pa bi lahko z neprimerno manjšimi sredstvi rešili vprašanje za dolgo vrsto let.

Po urbanističnem programu bi morali prestaviti ne samo tirne v celjskem ovinku, temveč tudi železniško postajo poslopje, rešiti pridružek savinjske proge, prenesti nekatere druge objekte, urediti komunikacije za novo postajo itd., pri vsem tem pa je treba poudariti, da železniško transportno podjetje ne nasprotuje celjskemu urbanističnemu načrtu, le stroškov, ki bi nastali z deli, ki jih predvideva ta plan, ne prevzame, se je pa pripravljeno vključiti v to reševanje oziroma v plan, če bi občinska skupščina zagotovila potrebna sredstva.

Na drugi strani teh stališč so celjski urbanisti, oziroma mesto Celje, ki bi bilo v svojem urbanističnem razvoju močno prizadeto, če bi ostalo pri starem.

Problem je torej jasen, prav tako pa tudi ugotovitev, da bo treba železniško progo od Zidanega mostu do Maribora čimprej elektrificirati. To so zahteve gospodarstva in ne zadnje tudi mednarodnega železniškega prometa na tej re-

laciji. Celje ne bo moglo reči — ne.

Zahtevki današnje seje sveta za urbanizem je bil v tem, da bodo problematiko znova proučili v širšem krogu, analizirali vse variante in se šele nato odločili. Na

vsak način pa so ugotovili, da bi morali problem spraviti s stranskega tira najpomembnejši v prvi polovici decembra leto, kajti železnica je pripravljena na takoj začetki z deli za elektrifikacijo sedanje proge.

M. BOZIC

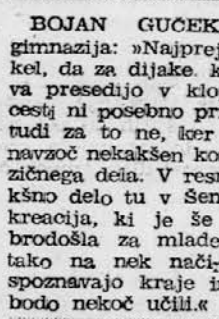
Mala anketa

Delo je rekreacija

Zal pri nas ni več takšnih delovnih akcij mladine iz vseh republik, kot so bile nekoč, ugotavljajo mladi v Celju. Ena sama brigada, ki jo Celje na leto pošlje na akcijo Sava pri Zagrebu, ne zadostuje interesu številnih mladih, ki bi hoteli vedeti, kaj je prava prava mladinska delovna brigada. Celjske mladinske delovne brigade so bile povsod in vsa leta znane kot ene najboljših, tako zaradi dobrih delovnih uspehov kot odlične organizacije življenja ter zabave med potjo naseja oziroma brigade. Celjski mladinci so mnogokrat dokazali, da radi delajo in zato večkrat postavili vprašanje, zakaj ni več brigad. Da bi delno zamašili to vrzel in omogočili mladim, da s prostovoljnim delom da svoj prispevek, so se na predsedstvu občinske konference ZMS Celje odločili za organizacijo številnih krajevskih delovnih akcij. Po akciji na Pelikanovi poti so mladi pričeli graditi cesto v Sentojurgentu pri Smarjetnem v Rožni dolini. Cesto grade srednješolci, ki sicer niso preveč navajeni trdega fizičnega dela s krampom in lopato. Jim je to težko? Obiskali smo jih na akciji »Sentojurgenta«.

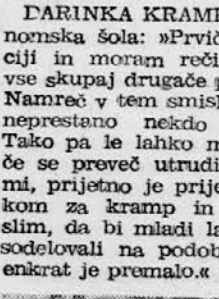
MARJAN KING, občinski štab lokalnih akcij: »Menim, da je za mnoge šolarje, ki preživijo prosti čas na takšni akciji, delo prava rekreacija. Fizično in duševno se sproščajo. Zaradi osipa vedno pogostejše mladine vedno več v našo vodo pridejo. Delamo od 7.15 do 11.00. Eno uro malicamo in zopet delamo do 14.00 uri. Pripravi sem, da za nikogar od teh 70 ni delo pretežko. Če jih gledam, mislim, da jih zabava.«

BOJAN GUČEK, pedagoška gimnazija: »Najprej bi lahko rekli, da za dijake, ki večino dneva preživijo v šoli, delo na cesti ni posebno prijetno. Morda tudi za to, ker je še vedno navzoč nekakšen kompleks do fizičnega dela. V resnici pa je takšno delo tu v Sentojurgentu rekreacija, ki je še posebej dober način za mlade učitelje, ki tako na nek način prava prava spoznavajo kraje in ljudi, kjer bodo nekoč učili.«

ELIZABETA KOVAČ, Ekonomika šola: »Delo ni težko, ker pravzaprav poteka v zabavi in šali. Res je, da prava rekreacija za šolarje. Prvič sem na delovni akciji in šele sedaj vidim, koliko lahko mladi naredimo. Tudi v brigadi bi šla. Mislim, da je to mnogo težje. Prepričana sem, da bi mi mladi lahko povsod pomagali s prostovoljnim delom, kjer potrebujejo našo pomoč. To nam ni težko.«

DARINKA KRAMPŠEK, Ekonomska šola: »Prvič sem na akciji in moram reči, da sem si vse skupaj drugače predstavljala. Namreč v tem smislu, da nas bo neprestano neko nadzoroval. Tako pa je lahko malo poživča, če se preveč trudijo. Verjemite mi, prijetno je prijeten nam dijakom za kramp in lopato. Mislim, da bi mladi lahko večkrat sodelovali na podobnih akcijah, enkrat je premalo.«

NACE NOVAK, vodja režijskega odbora Sentojurgenta: »Zelo vesel sem, da nam je celjska mladina prisločila na pomoč. Sami ne bi tega nikoli zmogli. S strani starejših prebivalcev Sentojurgenta nisimo pričakovali posebne pomoči. Delo gre dobro izpadlo, le denarja je premalo. Pomagala sta nam občina in Gornjo gosposkstvo Celje, le Kmetijski kombinat Zalec ni hotel uslišati naših prošenj, čeprav imajo tu svoje gozdove.«

M. SENICAR
T. VRABL

0 občinski „mali ustavi“

Osnutek statuta celjske občine v javni razpravi — Poslej zbori delegatov

Ne samo zaradi tistih predpisov in zakonov, ki jih izdajata zveza in republika, temveč tudi zaradi nekaterih družbenih sprememb v občini, je statut občine Celje od 1964. leta zastarel in v mnogih primerih ne ustreza več dejanskemu stanju.

Tu je iskati povod, zakaj se je komisija za statut pri skupščini občine Celje odločila za sestavo novega dokumenta, ki naj določil pravice in dolžnosti občine Celje kot temeljne družbene politične skupnosti, položaj in razmerja med občani, delovnimi in drugimi organizacijami pri opravljanju skupnih zadev v občini in ne nazadnje organov in organizacij, ki opravljajo pravice in dolžnosti občine.

Tako pripravljen osnutek statuta občine Celje je že nekaj časa v javni razpravi. Mnoge pripombe o njem so bile izrečene že na nekaj nekaterih svetov pri občinski skupščini, bistvene razprave pa bodo vsekar v okviru krajevnih skupnosti ter v delovnih organizacijah. Po programu naj bi razprava o tem dokumentu trajala do 4. decembra letos, nakar je pričakovati zadnje delo, tudi redakcijsko, ter sprejem statuta na zasedanju članov obeh zborov skupščine občine Celje.

Poleg nekaterih določb, ki so pravzaprav povzročile ustave, prinaša osnutek celjske občinskega statuta tudi nekatere novosti. To ne velja samo za vlogo občine kot specifičnega spleta notranjih odnosov, samostojnih funkcij in vzajemnih odvisnosti vseh organov samoupravljanja na njenem območju, ampak tudi za vlogo in položaj občana v občinskem samoupravnem sistemu ter za Socialistično

zvezo in druge družbene politične organizacije preko katerih občani uresničujejo svoje samoupravne in druge pravice.

V osnutku statuta je posvečena velika pozornost gospodarskemu in družbenemu razvoju, načrtovanju, samoupravljanju in družbenemu dogovarjanju v občini. Statut daje posebno vlogo konceptu dolgoročnega gospodarskega in družbenega razvoja kot nalogi in usmerjevalcu celotnega gospodarskega in družbenega razvoja občine. Ni naključje, da osnutek statuta zahteva od gospodarskih organizacij, da sprejmejo dolgoročne razvojne programe.

Novo poglavje v osnutku statuta govori o samoupravljanju in družbenem dogovarjanju v občini, kot poti za urejanje skupnih zadev. Posebej je navedeno, da se občina pri opravljanju svojih pravic in dolžnosti v glavnem naslanja na dogovarjanje in sporazumevanje. Ta praksa je v Celju rodila že marsikateri uspehi. Izredno razumljivo so besede, da sredstva občine niso zanj samo v občinskem proračunu, temveč, da so to tudi tista, ki jih za urejanje skupnih potreb prispevajo delovne in druge organizacije, občani itd.

Novo v osnutku statuta je poglavje o financiranju krajevnih skupnosti. Pri tem ne gre samo za tista sredstva, ki jih občinski proračun zagotavlja za redno delo teh

skupnosti, marveč prav tako za ona, ki so potrebna za graditev komunalnih in drugih objektov. Tu je natančno določena vloga občine, njen delež pa tudi vloga delovnih organizacij teh občanov na določenem območju. Predvideno je namreč, da nastane občinske občine pri finančiranju del v krajevnih skupnosti šele tedaj, ko prispevki občanov dosežejo določen odstotek vseh sredstev, potrebnih za investicije.

Več je sprememb na področju organizacije in dela občinske skupščine. Občinske skupščine naj bi delovale v treh oblikah: oba zbor občinske skupščine enakopravno, posamezen zbor samostojno ter skupščina kot enoten zbor.

Po tem osnutku naj bi bili funkcionarji skupščine voljeni za štiri leta. Skupščina naj bi imela poslednji tudi komisijo za verska vprašanja. Osnutek nadalje predvideva zbor delegatov krajevnih skupnosti in samoupravnih organizacij s področja družbenih služb. Delegati naj bi se sestajali in obravnavali probleme s področja dela krajevnih skupnosti, zlasti s področja izobraževanja in kulture ter s področja zdravstva in socialnega varstva. Pomembno je, da mora skupščina obravnavati stališča, ki so jih sprejeli na teh zborih.

Uveljavitev zborov delegatov pri občinski skupščini

vsak četrtek · petek · soboto

sveži
ŽABJI KRAKI
 pakirani

Prodajajo naslednji
 marketi
 v Ljubljani

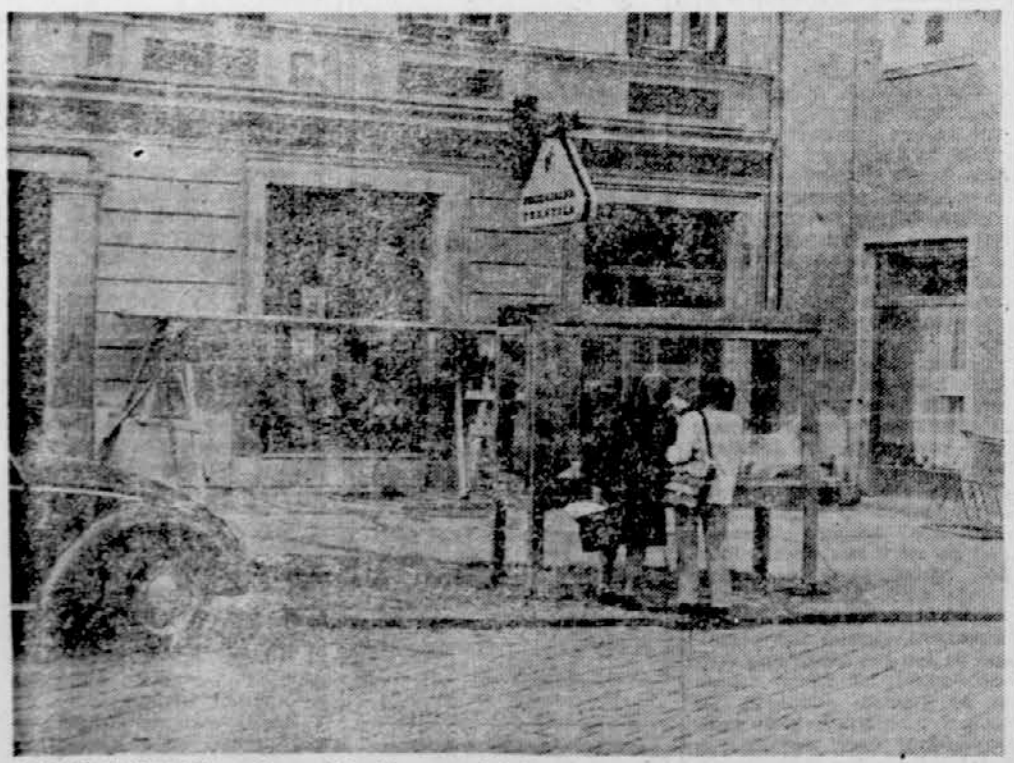
- Celovška 163
- Cigaletova
- Gosposvetska 6
- Hubadova
- Ilirska
- Prule
- Roška
- Srebrarjeva
- Savsko naselje
- Titova 25
- Vodnatiški trg
- Vojkova
- Supermarket

Novost

v naših prodajalnah

izredno okusna specialiteta

NOVO V CELJU — Stare klasične prodajalne v Celju res nimajo dovolj izloženih oken. Pri adaptaciji trgovine Slovenija-Merkur pa so se kar dobro znašli. Pred prodajalno postavili majhno izložbo, ki privlači številne kupce. To pa je ena prvih tovrstnih izložb v Celju in bo verjetno zgled še drugim prodajalnam, ki so prav tako prikrajšane za izloženimi okni.

Foto: R. Pogorevc

Stane Kavčič o ekonomski politiki 1971 (3. stran) — Ob „zeleni črti“ še vedno tli (4. stran) — Pisani petek

Tepavac končal pogovore

Premier Cyrankiewicz in minister Jendrychowski povabljeni na obisk

VARSAVA, 19. nov. (Tanjug). Danes ob 13. uri so se končali plenarni politični pogovori med jugoslovansko in poljsko delegacijo, ki sta ju vodila državni sekretar Mirko Tepavac in zunanji minister Jendrychowski. Jutri bodo objavili skupno sporočilo.

Danes so se pogovarjali o mednarodnih vprašanjih: Sr. vzhodu, o sestanku v Lusaki in politiki nevršenosti, razmerah na Balkanu in v Aziji ter drugod po svetu. Tepavac je poročal o uspešnih konferencah v Lusaki in o politiki nevršenosti naploh. Jendrychowski je kljub temu, da se ni strinjal z nekaterimi stališči nevršenosti držav, lusaško konferenco ocenil kot pomembno in menil, da imajo nevršene države pomembno vlogo v svetu. Posebno priznanje je izrazil Jugosloviji za pozitivno vlogo v Lusaki in o politiki nevršenosti naploh.

Tepavac je govoril o naših pogledih na razmere na Balkanu, o odnosih SFRJ z balkanskimi državami, pri tem pa je opozoril, da je Balkan izredno pomemben pri napredovanju odnosov v Evropi. Tepavac je omenil tudi odnose s Severnim Vietnamom in južnovietnamskim osvobodilnim gibanjem in dejal, da želijo Jugoslavlja urediti tudi odnose s Severno Korejo, stiki s Kitajsko pa ugodno napredujejo.

Jendrychowski pa je omenil, da Poljski in Kitajski žele globlji odnose na temelju siliti. V vrsti vprašanj so bili enakih mnenj, pogledi pa so se nekoliko razlikovali v zvezi z nekaterimi državami. Tepavac je povabil predsednika poljske vlade Cyrankiewicza in zunanjega ministra Jendrychowskiego, naj obiščeta Jugoslavijo; povabila sta sprejela. Popoldne je Tepavac sprejel predsednik državnega sveta Marjan Spychalski.

KATASTROFA JE PREBLAGA BESEDA — To, kar se dogaja v Pakistanu, presega meje človeškega dojemanja strašnega. Podatki, ki prihajajo iz krajev, ki jih je opustošil vihar, govorijo, da je opustošen ali celo dveh milijonov žrtev. Trupel sploh več ne pokopujejo. Skrb valja le še preživeti. Na sliki: drobci strahote iz opustošenega Pakistana.

Telefoto: UPI

Prispevek k varnosti

S temi besedami je Dragoljub Vujica na tiskovni konferenci v DSZZ ocenil sporazum med Poljsko in ZRN — Obisk dr. Busie bo utrdil odnose z Gano

OD NASEGA BEOGRADSKA DOPISNIKA

BEOGRAD, 19. nov. Novinarska konferenca v državnem sekretariatu za zunanje zadeve danes ni sprožila kakršnih koli dvomov, bilo je namreč jasno čutili, da je včerajšnji ekspozicija predsednika Tita v zvezi skupščini zadovoljil poklicno radovednost domačin in tujih novinarjev.

Dopisnik poljske agencije je zaprosil za oceno parafiranega sporazuma med Poljsko in ZRN. Dragoljub Vujica je predvsem poudaril, da je Jugoslavija vselej podpirala upravičeno stališče o dokončnosti in nespremenljivosti meje na Odrin in Nisi ter da zato ta sporazum ocenjuje pozitivno in vidi v njem velik prispevek k stabiliziranju odnosov, k urejanju razmer v Evropi ter k zagotavljanju varnosti in sodelovanju na naši celini. Hkrati pa

sporazum pomeni tudi afirmiranje metod pogajanj pri reševanju važnih mednarodnih problemov. Istega dopisnika je zanimal tudi cilj obiska ganskega premiera dr. Busie v Jugoslavijo med 12. in 26. t. m. Predstavnik DSZZ je izjavil, da pričakuje, da bodo pogovori ganskih in jugoslovanskih predstavnikov o aktualnih mednarodnih problemih in o dvostranskih odnosih vplivali pozitivno na ureditev odnosov ter sodelovanja med obema državama.

Na vprašanje dopisnika »Daily Maila« o ocenjevanju sedanjih sprememb v Siriji je Vujica odgovoril, da ni v naši navadi, da bi komentirali notranje spremembe v neki tuji državi.

Kar pa zadeva drugo vprašanje tega novinarja o morebitnih posledicah usvajanja unije med Libijo, Sudanom in ZAR za naše ekonomske odnose, je predstavnik DSZZ dejal, da obstaja, po našem mnenju, tudi v prihodnje obojestranski interes za razširitev in poglobitev gospodarskih odnosov, pa smo zato prepričani, da se bodo uspešno razvijali.

Dopisnika AFP so zanimali naši ekonomski odnosi s Sovjetsko zvezo in DR Nemčijo. Ker je slišal, da se je

Zaostren ton v Parizu

Z včerajšnje plenarne seje četverne konferenice o Vietnamu

OD NASEGA PARISKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 19. nov. — (Po telefonu). »Naša politika v zvezi s poletni izvidniški letal in siceršnjimi ukrepi v zvezi z njihovo obrambo ostaja nespremenljiva,« tako je izjavil ob koncu svojega pisanega besedila šef ameriške delegacije David Bruce na današnji 92. plenarni seji četverne konferenice o Vietnamu. S tem je potrdil, da bodo Američani še nadalje pošiljali svoja izvidniška letala nad Severni Vietnam, baje zaradi varnosti ameriških sil v Južnem Vietnamu.

Ameriški predstavnik je tako ponovno zaostril ton na pariski konferenci, ki se še itak nikamor ne premakne.

Sej hanojske delegacije Xuan Thuy je enako ostro reagiral, ugotavljajoč, da je to preletanje izvidniških letal »kršitev mednarodnega prava in da se bo vietnamsko ljudstvo borilo proti tem dejanjem ameriškega imperikalizma z vso odločnostjo ter jih zaslužno kaznovalo.« Predstavnik DR Vietnam je razen tega v svojem današnjem govoru na seji navedel šest dokazov za to, da ameriška vlada vojne v Vietnamu ne namerava končati, ampak nadaljevati.

Čeprav se v trenutku, ko to poročamo še ni končala, bo očitno ta zasostren ton glavna oznaka današnjega sestanka. Ni brez značilnosti tudi dejstvo, da so vsi tuji televizijski snemalci danes pospravili svoje kamere izpred vhoda v konferenčno dvorano na Aveniji Kleber, in jih prestavili pred ameriško ambasado, očitno pričakujo neko Brusovo izjavo.

BOGDAN POGACNIK

Neuradno navajajo dva milijona žrtev

Po pisanju Daily Songrama izgubilo življenje 90 odstotkov prebivalstva prizadetih krajev v Vzhodnem Pakistanu

DAKA, 19. nov. (UPI, Reuter, AFP). Neuradne ocene o tem, koliko človeških žrtev je terjal ciklon v Vzhodnem Pakistanu, navajajo fantastične številke — po zadnjih neuradnih poročilih je v katastrofi izgubilo življenje dva milijona ljudi. Pakistanski list, ki izhaja v angleščini, trdi, da je mrtvih 1.500.000 ljudi, medtem ko »Daily Songrama« govori o dveh milijonih žrtev — kar pomeni, da je mrtvih 90 odstotkov prebivalstva prizadetih krajev.

Po uradnih poročilih je do sedaj »39.800 mrtvih in 3136 pogrešanih«, toda pakistanski komisar za pomoč prizadetim Anisuzzaman je izjavil, da se to število slahko zelo hitro povzpne.

V Dako pošiljajo na tone živil, odej in drugih potrebščin, toda le zelo malo od tega pride do prizadetih. Vzhodni Pakistan je skoraj odrezan od sveta, promet je onemogočen. Pakistanska letala so včeraj prvič priletela do Patuhalija, kjer je bilo ob življenju okrog 25.000 ljudi.

Pakistan prosi, naj mu pošljejo helikoptere, s katerimi bi lahko vozili hrano in zdravila v opustošene kraje. ZDA so objavile šest, Velika Britanija pa dva helikoptera. Vendar ti helikopteri ne bodo mogli poleteti proti Vzhodnemu Pakistanu pred soboto, ko bo minilo že devet dni od katastrofe.

Ceste v Vzhodnem Pakistanu so neuporabne, zato poskušajo oblasti pošiljati po

moč z ladjicami. Teh pa je malo, poleg tega pa potrebujejo 24 ur, da se prebijejo na prizadeta območja. Ta so pod vodo, ki stoji tudi 30 centimetrov visoko, tako da ni mogoče pošiljati pomoči s padali.

Danes so zanikali poročila, da je v Vzhodnem Pakistanu izbruhnila kolera. Namestnik direktorja vladne zdravstvene službe dr. Mustafa Haque je izjavil, da ni epidemije kolere, ljudje jedo vse, kar v stiski najdejo, in pijejo kakršnokoli vodo, zato je ra-

zumljivo, da pride do raznih trebušnih obolenj, je dejal dr. Haque.

Mičunović pri Bajbakovu

MOSKVA, 19. nov. (Tanjug) — Naš veleposlanik v SZ Veljko Mičunović je danes obiskal podpredsednika ministrskega sveta in predsednika državne planske komisije ZSSR Nikolaja Bajbakova in se s njim dal časa prijateljsko pogovarjal.

Prvo zблиžanje

Zunanji ministri EGS so začeli usklajevati zunanjo politiko šesterice

OD NASEGA BONSKEGA DOPISNIKA

MÜNCHEN, 19. nov. Zunanji ministri Scheel je danes v bavarskem glavnem mestu vodil sejo zunanjih ministrov EGS, na kateri bi naj začeli usklajevati zunanjo politiko šesterice, kakor predvideva zahodnoevropski integracijski načrt. Dosegli so napredek in »prvo zблиžanje«, vendar je po sodbi vseh opazovalcev še dolga pot do cilja. Predvsem Francija se tudi formalno zopetstavlja prenatraganju enotnosti.

Ministri so govorili predvsem o položaju na Srednjem vzhodu, o pripravi na konferenco o evropski varnosti in o trgovini z vzhodnimi državami. Tu menijo, da je Scheel sicer sedel v Münchnu, delno tudi zaradi tega, ker so v nedeljo na Bavarskem željeznice voilve — mednarodno srečanje tega ranga je za Scheela, ki je hkrati predsednik liberalne FDP, vsekakor dobrodošlo. (Glej članek na 4. strani!)

predstavnik Ahlers, da se tudi na »mednarodni fronti« kaže nov napredek. Državni sekretar pri vzhodnonemški vladi dr. Michael Kohl je svojemu bonmskemu kolegu Egonu Bahru poslal sinoči pismo s predlogom, naj bi se še ta mesec začela pogovarjati. Bonn je predlog sprejel. Prvi sestanek bo v vzhodnem Berlinu prihodnji teden.

SLAVKO FRAS

SOBOTNA PRILOGA

Aktualen pogovor
MARIBORSKI
DANES IN JUTRI
Govori Miran Potrč

Tit Vidmar
CUDOVITI »LONEC«
S »CUTILI«
O sovjetskem
znanstvenem uspehu

Zdravko Ilić
NATEČAJ ZA
NAVADNEGA GENIJA
Politična reportaža

Tit Doberšek
DR. KOFFI BUSIA
Portret tedna

Slavko Fras
POMEN
NORMALNOSTI
Pred Schölovim obiskom

ELEKTRONSKI
RACUNALNIKI
AND CO.
Pogled v leto 2000

Anton Rupnik
MEJNITI NA MURI
IN KOZJAKU
Z novinarskega obiska

Pavle Zidar
IRMA GACNIK
Novela iz knjige
»Nova stanja«

ZA
KONEC
TEDNA

Omejitev uvoza

Prva zmaga zagovornikov tega predloga v predstavniškem domu ZDA

WASHINGTON, 19. nov. (UPI). Zagovorniki predloga, po katerem naj bi ameriško tržišče ogradiili z največjimi pregradami po vojni, so odnesli prvo zmago v predstavniškem domu po burni razpravi, ki je trajala osem ur. Z 201 proti 193 glasovom so izbojevali protidoktrinarno zmago, ki jim bo zadoščala, da zdaj izsilijo dokončen uspeh.

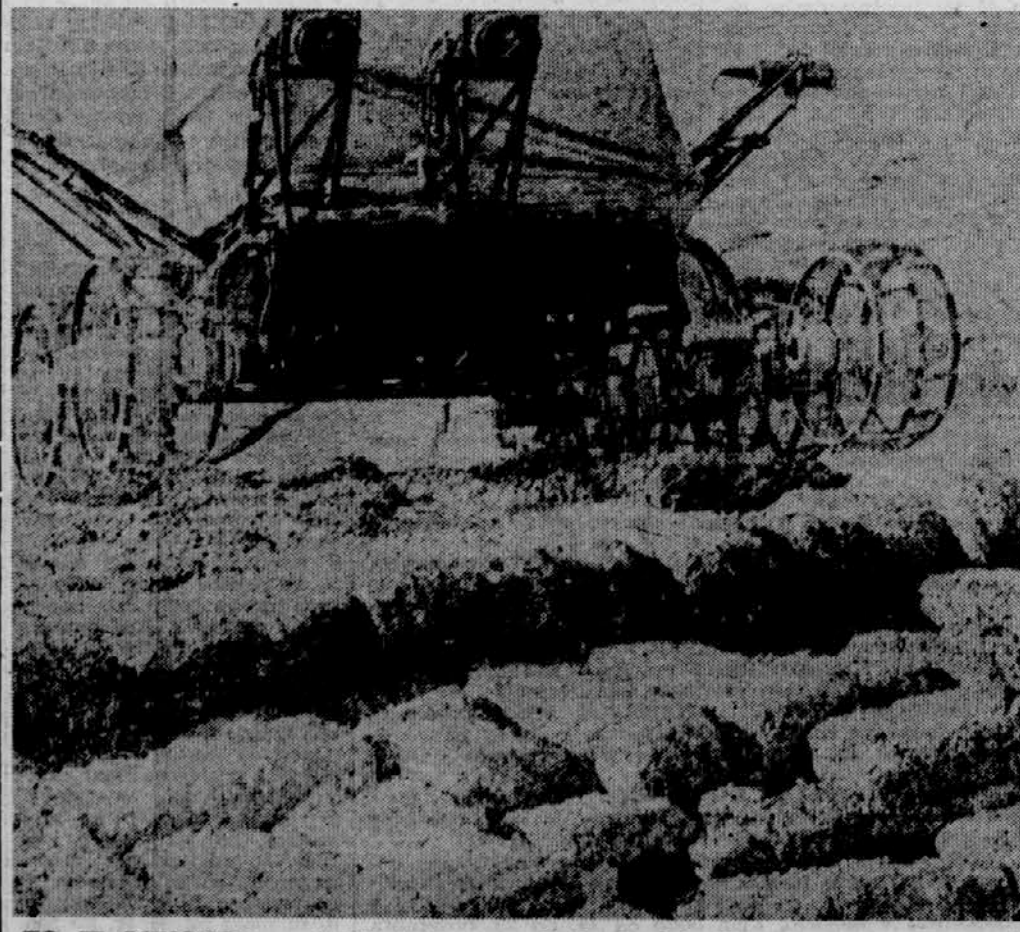
Gre za prošliti načrt zakona, po katerem naj bi uvedli stroge uvozne kvote za pro-

Veliko žrtev v Vietnamu

PHNOM PENH, 19. nov. (Reuter) — Osvobodilne sile so davi napadle mesto Skoun, 70 kilometrov od Phnom Penha. Vojaske poveljstvo ne poroča, koliko škodo je povzročilo obstreljevanje mesta. Osvobodilne sile so napadle tudi pokrajinsko središče Kampong Cham, 80 km severovzhodno od Phnom Penha. Nalovi pripadniki, ki so prišli na pomoč, so se morali v mesto spustiti s padali.

Ameriški predstavnik v Saigonu je izjavil, da je prejšnji teden v Južnem Vietnamu padlo 32 ameriških vojakov; osvobodilne sile so baje izgubile 1135 ljudi. Padlo je tudi 308 pripadnikov saigonskih sil. Američani so menda imeli 169 ranjenih, saigonske čete pa 850.

aero
OPAL 700 CARBON PAPER

TO JE LUNOHOD — V Moskvi so pred dnevi objavili risbo Luninega vozila Lunohoda, ki smo jo že objavili. Zdjaj pa so predstavili tudi model, ki je enak pravemu Lunohodu. Na sliki: med preskušanjem modela v »Lunin« pokrajini.

Prvi korak

V okviru prizadevanj za uresničevanje stabilizacijskega programa je bil te dni v naši republiki storjen prvi pomembnejši korak. Republiški izvršni svet je izdelal in skupščini predložil predlog ekonomske politike in izhodišč za politiko na področju splošne porabe v l. 1971. O predlogu so te dni razpravljali predsedniki občinskih skupščin, ki so podprli njegovo temeljno usmeritev, ker v njej vidijo pot za uresničitev postavljenih ciljev stabilizacije.

Dokument podreja celotno politiko na vseh področjih financiranja splošnih družbenih potreb stabilizacijskim ukrepom. Prvi in najpomembnejši poudarek daje osrednji nalogi stabilizacijskega programa, to je razbremenitvi gospodarstva. V tem smislu podpira politiko federacije, zlasti se ukinitve in prenos njenih ekonomskih funkcij na republike, hkrati pa sprejema tudi ukrepe v okviru republike za znižanje družbenih dajatev, ki bremenijo stroške proizvodnje. Ko govorimo o razbremenjevanju gospodarstva, ni mogoče iti mimo opozorila, da bo predvideno povečanje materialne podlage delovnih organizacij zahtevalo od delovnih kolektivov v novih razmerah preudarno gospodarjenje. Očitno niso predsedniki občin tako rekoč v en glas zahtevali, da mora republika čimprej sprejeti zakon o usmerjanju delitve dohodka. Glede na dosedanje slabe izkušnje pri delitvi je namreč marsikje upravičen strah, da se ne bi povečala sredstva namesto v modernizacijo in podobne namene prelila v osebne dohodke.

Glede financiranja splošnih družbenih potreb zastopa dokument stališče, da morajo vse oblike porabe naraščati nekoliko počasneje kot družbeni proizvod. V skladu s tem prihodnje leto ne bo mogoče sprejemati novih proračunskih obveznosti, razen za potrebe nerazvitih v republiki. Republiški proračun bo relativno manjši kot letos. Poudarjena pa je prednost, ki jo mora imeti usklajevanje pokojnin, invalidnin in drugih socialnih dajatev s povečanjem življenjskih stroškov in prav tako tudi usklajevanje osebnih dohodkov v družbenih službah.

V dokumentu začetna stabilizacijska politika po mnenju ne bi smela izpodkopavati dosežene materialne ravni standarda delovnih ljudi in dosežene družbene porabe. To je vsekakor optimistična napoved. Njeno uresničenje pa bo seveda odvisno predvsem od gospodarstva, od polne mobilizacije vseh njegovih zmogljivosti, se pravi od tega, če bo uresničeno v dokumentu predvideno povečanje družbenega proizvoda, kar je zahtevna naloga.

A. JAVORNIK

NOVA GORICA

Prazne šolske
zgradbe

Osnovna šola doživlja v sedmih desetletjih temeljito preoblikovanje. Zastarele oblike izobraževanja zamenjavajo novi učni vzgojni procesi, ki terjajo tudi organizacijske spremembe v šolah. Značilna je koncentracija učencev v večje šolske kolektive, kjer je moč organizirati ugoden pouk. Tako ostajajo po porabi prazne šolske zgradbe, največ pa jih počasi, a zanesljivo propada, ker zanje ne skrbi nihče. Občinski upravni organ, ki je pred časom temeljito popisal vse zgradbe, se je zavedel, da bi jih preveč v upravljanje stanovanjsko podjetje. Potem ko bi jih primerno adaptirali, naj bi jih dalo v najem. Naka bi jih lahko naprej vzdrževalo s sredstvi, ob katerih. V primerih, ko bi ne bil nihče zainteresiran za njihovo uporabo v družbenem interesu, naj bi jih stanovanjsko podjetje prodalo zasebnikom. Predlogu upravnega organa pa se je stanovanjsko podjetje uprlo. Zdi se mu namreč nesmiselno, da bi vsakga denar, ki ga zbere od najemnin za stanovanja in poslovne prostore, v šolske zgradbe, ko pa ni dovolj niti za druge nujne potrebe.

Tako je videti zdaj zadeva precej brezupna. Vsi nekako nemoteno opazujejo družbeno škodo, ki nastaja s propadanjem zgradb in zmagujejo z rameni. V krajevnih skupnostih in družbenih organizacijah po vseh, ki največkrat nimajo prepotrebnih prostorov za shranjevanje odpadkov, pa nastaja huda križ. Zal ponavadi po vseh tudi ni denarja, da bi se sami lotili popravil na zgradbah.

In vendarle bi ne bilo treba obupavati. Znano je, da imajo podjetja na Spodnjem Vipavskem, v Novi Gorici in v Soški dolini člane kolektivov praktično iz vseh naselij v občini. Ti isti s podeželja so ponavadi najmanj zahtevni. Največkrat jim ni treba urejati ne stanovanjskih razmer in ne skrbeti za druge potrebe. Mar bi ne bila lepa gesta podjetji, če bi se odločili za obnovitev teh zgradb s svojim denarjem? Morda bi s tem lahko prevečala nad njimi nekakšen patronat ter organizirala družabno širjenje za svoje delavce iz bližnjih naselij ter njihove sorojce. S tem bi premagovala odpuščenost, ki jo žal še vedno marsikje čutijo delavci s podeželja do vodstvenih in drugih kadrov v podjetjih.

L. KANTE

V nekaj vrstah

TOLMIN
Na pogovorih — Med trgovskim podjetjem Emona iz Ljubljane in Alp Commerce iz Tolmina o možnostih za združitev v eno trgovsko podjetje, po komunisti trgovskega podjetja Alp Commerce sprejeli enotno stališče, da je integracija sprejemljiva pod pogojem, da organizacija ohranja ekonomsko in samostojno samostojnost.

KOPER
Izlet upokojencev — Društvo upokojencev Koper bo priredilo v nedeljo izlet v zamestje. Obiskali bodo Miramar, zatem pa si bodo v kulturnem domu v Trstu ogledali predstavbo Štokove igre »Moč uniform« v izvedbi Slovenskega gledališča iz Trsta.

VIPAVA
Na Vipavskem manj pšenice — Vipavci sejojo iz leta v leto manj pšenice. Za jesensko setev so sori prav malo njiv. Morda jih bodo spomladi več? Pravijo, da se jim ne splača, ker je mlavca predraga, pa tudi mlinarji niso pocom.

CRNI VRH
Elektriko bodo dobili — Delavci podjetja Elektro Gorica so že postavlili drogeve za 10-kilovoltni daljnovod Crni vrh — Mrzli log — Javornik. Transformatorje bodo namestili na drogeve. Podjetje Elektro Gorica je namenilo 750.000 dinarjev svojih sredstev za električne naprave v teh odročnih višinskih krajih. Pri kopanju jam za drogeve in drugih nestrokovnih delih so mnogi pomagali domačini. Nizkonapetostno omrežje bodo sgradili prihodnje leto.

NOVA GORICA
Vse to bo stalo dvajset milijonov dinarjev.

ALBINA PODEBEVSEK

NOVA TRGOVSKA HIŠA V MARIBORU

V središču Maribora, med Partizanskim in Raslagovo ulico bodo ob dnevu republike odprli sodobno trgovsko hišo, ki sta jo skupno investirali Emona in Moderna hiša iz Ljubljane. V novi zgradbi bo imela Moderna hiša 800 kvadratnih metrov prodajnega prostora, medtem ko si je Emona zagotovila 1200 kvadratnih metrov prodajnega prostora in približno 300 kvadratnih metrov za bife. Trgovsko podjetje Emona je uredilo tudi okolice na Unionskem platuju ter približno 80 parkirnih mest.

Te dni v Mariboru tudi druga trgovska podjetja hite s otvoritvijo novih lokalov. Nedavno je Zarja na Glavnem trgu odprla novo blagovnico Kriv, hitro pa napreduje tudi gradnja nekaterih drugih trgovskih lokalov.

M. K.

Trčil v občestni kamen

IDRIJA, 19. nov. — Sinoči okrog 18. ure je 31-letni Tihomir Žarkovc z Reke vozil s osebnim avtomobilom zagreške registracije iz Sp. I. dirje proti Zelini v kraju Lužnik. Je zapeljal na levo stran ceste ter trčil ob občestni kamen. Voznik je do bil močan udarec in večje rano, na avtomobilu pa je za 20.000 dinarjev škoda. Voznika so odpeljali v šempetrsko bolnišnico.

J. J.

Hotel na robu kanjona

Zrasel bo ob spodnji postaji žičnice na Veliko planino

Ob spodnji postaji žičnice na Veliko planino namerava podjetje Ljubljana-transport zgraditi manjši hotel. Arhitekti Ljubljanskega urbanističnega zavoda so idejni načrt že pripravili in če bo podjetje dobilo obljubljeni kredit, bodo spomladi zasadili lopate.

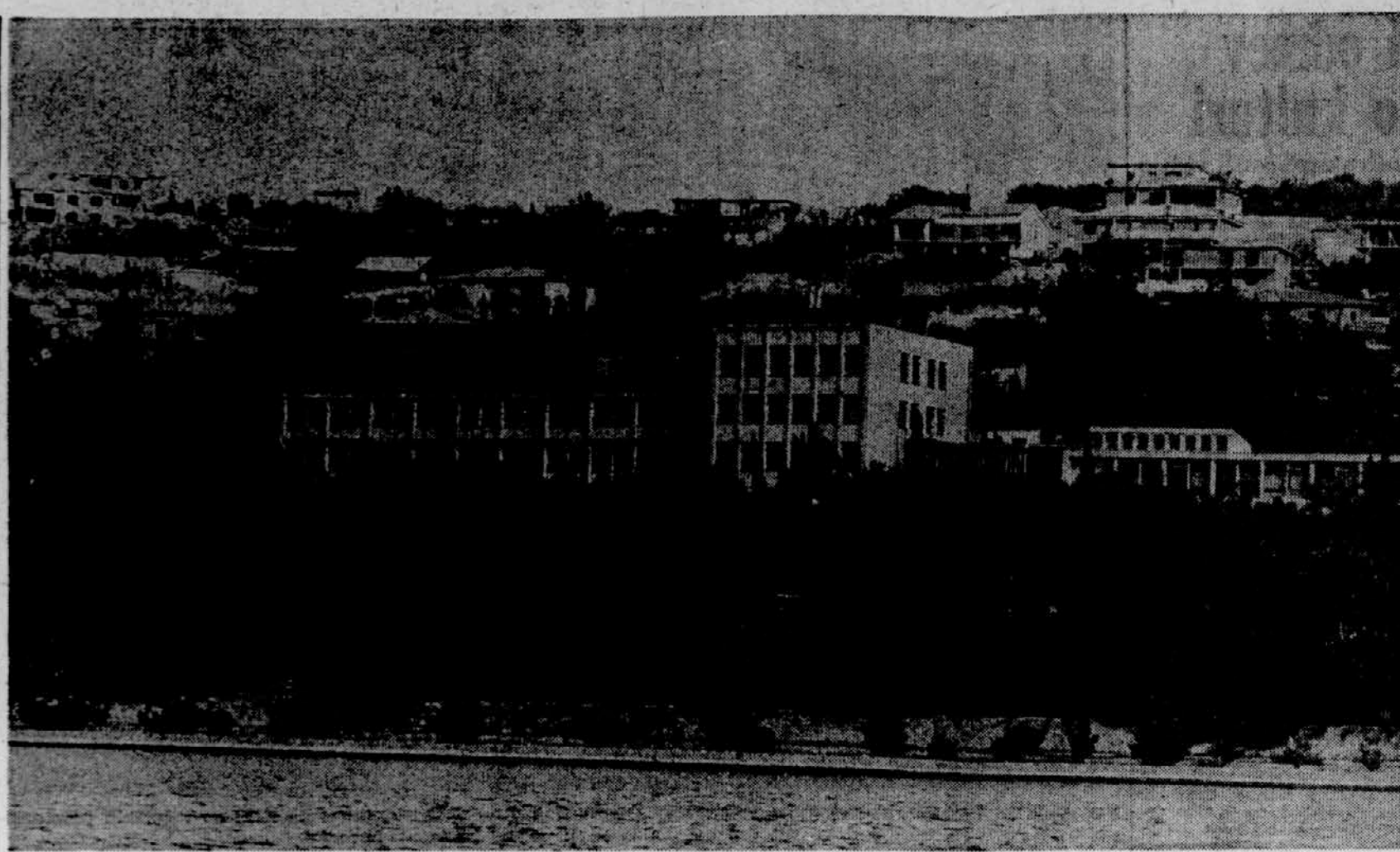
Hotel s 140 ležišči bo zrasel na robu kanjona Kamniške Bistrice. Tako bodo imeli gostje slikovit razgled na vnanje Kamniških Alp. Zgradba bo nizka in razčlenjena. Arhitekti, tudi obljubljeni, da ne bodo uporabljali betona, temveč tudi les in steklo. Obeta se nam torej

lična arhitektura, ki bi se lepo podala dolini Kamniške Bistrice.

Hotel ne bo le prenočišče, temveč bo namenjen tudi letnikom in tistim, ki se radi ukvarjajo s športom. »Predvideli smo pokrit plavalni bazen, savno in terase za sončenje,« je povedal inž. arch. Janez Berdaj, »den od načrtovalcev novega hotela.

Razen tega bo v novi zgradbi še snackbar, večja restavracija in manjša trgovina s mešanim blagom. Sedanjí bi te in čakalnico bodo preuredili, spodnji postaji žičnice pa bodo dogradili še električno. Okolico nameravajo urediti v park in parkirišče.

Hotel bodo povežali s kanjonom, ki je globok 35 metrov. Razen tega nameravajo nekoliko zavezati Kamniško Bistrico. Tako bi strugo reke razširili in v njej gojili postvri.

PIRAN, V OSPREDJU POSLOPJE POMORSKE SOLE

Foto: E. Šelhaus

Odkorniki zahtevajo ureditev
ceste Kočevje - Brod na Kolpi

Občini Kočevje in Ribnica sta se odrekli urejanju mnogih drugih cest

KOČEVJE, 19. nov. Na današnji seji občinske skupščine Kočevje so razpravljali in sklepali o osnutku programa cestnih del v Sloveniji v naslednjih petih letih, sprejeli so rebalans občinskega proračuna, dva odloka v zvezi s cenami in plan odzela divjadi za lovsko leto 1970/71.

Zivahna je bila razprava o osnutku programa cestnih del v Sloveniji v naslednjih petih letih. V programu je namreč predvideno, da bo v tem obdobju na razpolago za posodobitve ceste Kočevje-Brod le 10 milijonov dinarjev. To pa je približno trikrat manj kot bi po dosedanjih izračunih veljalo posodobitve ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

L. KANTE

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta izpolnjuje vsa merila, ki so spre

V nekaj vrstah

NOVO MESTO

Obnovljeni Petrol — Bencinsko črpalno postajo nasproti novomeške Industrije obute so pred nekaj dnevi obnovili, tako da zdaj spet strežijo zbiranje avtomobilov. Za preureditev zgradbe, reklamnega napisa na njej ter novih črpalk so dali več kot 200.000 dinarjev. Odalej bodo tu stregli samo osebnim avtomobilom, motorjem in mopedom, tudi pa tudi gospodinjstvom. Za tovarneške in avtobuse bodo poskrbeli na ločenem črpalni, ki je oddaljena dva kilometra.

Sto knjižnic v občini — V novomeški občini je bilo konec lanskega leta 100 knjižnic: 34 šolskih, 18 ljudskih, 16 strokovnih, 13 učiteljskih, 10 srednješolskih, 5 specialnih, 3 cerkvene in ena znanstvena. Na poljskih knjižnicah so našli 256.889 knjig, med njimi pa je bilo 2107 različnih naslovov revij. Lani je bilo v knjižnicah v novomeški občini 12.107 bralcev.

O vzgojni posvetovalnici — V letošnjem skladu izobraževalne skupnosti je 3000 dinarjev namenjenih stroškom za vzgojno svetovanje. Svetovalca morajo dobiti iz Ljubljane. Na seji izvršnega odbora temeljne izobraževalne skupnosti so zato predlagali, da bo treba misliti na ustanovitve vzgojne posvetovalnice v Novem mestu. Računajo, da bi jo lahko ustanovili še do prihodnjega šolskega leta. Dijaki bodo tekmovali — Jutri zvečer bo v prosvetnem domu v Novem mestu zabavna prireditev, ki jo organizira občinska konferenca ZM s sodelovanjem voljakov. Nastopili bodo gimnazijci, dijaki ekonomske in medicinske srednje šole ter ekipa voljakov. Tekmovali bodo v znanju o glasbi, filmski umetnosti in zgodovini NOV. Tekmovanje bodo spremljali glasbene in zabavne točke. Odgovore na vprašanja bo ocenjevala strokovna komisija. Najboljše ekipe bodo nagradili.

DOLNA NEMSKA VAS
Tečaj za kmete — Na osnovni šoli bodo letos v začetku decembra priredili tečaj za mlade kmete. Tečaj bo nadaljevanje lanskega. Pripravil ga bo mladinski aktiv »Moško Prijatelj-Slobodna« s Ponikve. Predavali bodo znani strokovnjaki. Namenjen pa je predvsem mladim, ki so ostali na kmetijah.

BREŽICE
Taborniki spet zaživeli — Taborniki partizanskega odreda »Matija Gubec« iz Brežic so pred kratkim ponovno začeli z rednimi sestanki in aktivnostmi. V svoje vrste so sprejeli tudi precej prostovoljcev. Sedaj se vneto pripravljajo za redni letni občni zbor, ki bo to nedeljo. V svoj letni program bodo vnesli tudi organizirano sodelovanje na področju splošnega ljudskega odpora.

Srečanje prosvetnih delavcev — Jutri dopoldne se bodo v prosvetnem domu Brežice zbrali prosvetni delavci iz vseh treh posavskih občin. V uvodnem delu bodo poslušali krajši kulturni spored, ki ga bo imel Stane Sever, v strokovnem delu pa bodo na vrsti predavanja o modernizaciji šolstva, o učiteljih v vzgojno izobraževalnem procesu ter prispevek o financiranju vzgoje in izobraževanja v prihodnjem letu. Med predavatelji sta tudi direktor zavoda za šolstvo SR Slovenije Boris Lipičič in psiholog dr. France Fečiček.

Pokriti nastajajoči narek — V naslednjih treh tednih bo kolektiv kmetijskega in trgovskega podjetja Agraria Brežice prosil za dva pomembna dosežka. Tako bodo vneto želje po dan razpisu izdelave nove površine poznatih rastlinjakov na Catežu, kmalu zatem pa še razpisane in obnove prostora klavnice v Brežicah.

KRŠKO
Kadrovska politika — Komisija za kadrovska vprašanja pri občinskem komiteju ZK je imela ta teden posvet z vodji kadrovskih služb iz štirinajstih večjih podjetij. Mednje so razdelili anketne liste, s katerimi bodo ugotovili, kakšna je kadrovska struktura v podjetjih in kakšne so potrebe po kadrih.

Ples posavskih študentov — Klub posavskih študentov, ki združuje v Ljubljani višješolce in visokošolce iz brežičke, krške in severne občine, pripravlja tudi letos tradicionalni akademski ples z brucovanjem. S pomočjo delovnih organizacij Posavja ga bodo organizirali za letošnji dan republike v Krškem.

Zaostanki v zemljiški knjigi — Štiri tisočim zaostanim aktom se je v letošnjem letu v zemljiški knjigi pridružil še 800 neregistriranih. Za ureditev zaostankov bi potrebovali novo strokovno moč in nekaj honorarnih sodelavcev. Začelo delo povzročajo še zdaj negotovnosti občanov, ki čakajo na rešitev aktov tudi po leto dni in več.

Srednjeročni načrti geodetskih del — Za uresničevanje srednjeročnega načrta geodetskih del bo krška občinska skupščina med 1971. in 1975. letom prispevala po 160.000 dinarjev letno. Sofinancirali del bodo federacija, republika ter komunalne in delovne organizacije. Med pomembnejšimi deli bo vsekakor izdelava katastra komunalnih naprav v Krškem, ažuriranje zemljiškega katastra in revizija katastrske klasifikacije zemljišč. Vsa našeta dela bodo opravile ekipe geodetskega zavoda SRS in celjskega zavoda za izmero in kataster zemljišč.

SEVNICA
Lepša galerija — V sevniskem gradu so nekoliko polepšali notranjost razstavnega prostora. Zdal je v njem razstava »Lemnica misli in naš časa, ki bo odprta do 30. novembra, nato pa bo razstavo pripravila sevniska osnovna šola. Odprli jo bodo za dan republike.

Pomorno o skokoviti — Skupščina naj ponovno obravnava odlok o uvedbi pavšalne skokovine, ki je edini izhod iz sedanjih težav. Tako je te dni sklenil svet za kmetijstvo in gospodarstvo, ki bo obravnaval ta vprašanje. Občinska skupščina je namreč na željo kmetov, ki vidijo samo trenutne koristi, pavšalno skokovino »zavrnila, zdaj pa bo morala to, premalo premišljeno odločitev spremeniti.

PODVOJEN ODKUP MILKA? — KZ Trebnje želi čimprej podvojiti odkupljeno količino mleka, čeprav je znano, kakšne so trenutne razmere, ko reči krav s cenami niso zadovoljni. Precej upanja za povečanje količine odkupljenega mleka, ki je zbudilo zagotovilo predstavnikov ljubljanskih mlekar, ki so prejšnji teden objavili, da bo mlekarica plačevala prevoz mleka do odjemne proge, da bo uvedla dve sodobni zbiralnici in da bo posredila za približno 200.000 dinarjev za preusmerjanje kmetij, ki bi redile krave mlekarice.

Dovoljenje ni zastoj, kotanje pa so

Razne komunalne naprave — kanalizacija, vodovod, telefonski ali električni kabel je čisto treba speljati tudi čez cesto. To pa ne gre kar tako. Za prekop ceste je treba imeti pisмено dovoljenje podjetja, ki upravlja s cestami in seve, dovoljenje tudi plačati. Tako dovoljenje so te dni

dobili od Cestnega podjetja Novo mesto graditelji vodovoda v Kostanjevici na Krki. Zato, da bodo smeli prekopati cesto tretjeje reda v širini 30 cm, je treba odšteti točno 500 dinarjev. Novih seveda. Če bo potem na prekopanem kraju nekaj let kotanja, ne bo nikogar zato bolela glava. Kotanje več poleg nešteti, res nič ne pomeni. Glavno, da je izdano dovoljenje in da je to tudi plačano... P. ROMANIC

JESENSKA PASA NA DOLENJSKEM

Foto: S. Dokl

Odborniki zahtevajo ureditev ceste Kočevje - Brod na Kolpi

Občini Kočevje in Ribnica sta se odrekli urejanju mnogih drugih cest

KOČEVJE, 19. nov. Na današnji seji občinske skupščine Kočevje so razpravljali in sklepali o osnutku programa cestnih del v Sloveniji v naslednjih petih letih, sprejeli so rebalans občinske proračuna, dva odloka v zvezi s cenami in plan odstrela divjadi za lovsko leto 1970/71.

Zivahna je bila razprava o osnutku programa cestnih del v Sloveniji v naslednjih petih letih. V programu je namreč predvideno, da bo v tem obdobju na razpolago za posodobitve ceste Kočevje-Brod le 10 milijonov dinarjev. To pa je približno trikrat manj kot bi po dosedanjih izračunih veljalo posodobitve ceste.

Odborniki so zahtevali, da mora biti ta cesta v naslednjih petih letih v celoti urejena; opozorili so, da cesta

izpolnjuje vsa merila, ki so sprejeta za določitev prednostnega reda posodobitve. Upoštevati pa bi morali tudi druga dejstva, ki govorijo v prid čimprejšnji ureditvi te ceste. Ta dejstva so: prebivalci kočevske občine bodo v treh letih prispevali v obliki samoprispeva za to cesto približno 3,5 milijona dinarjev; železniška proga bo predvidoma v bližini prihodnosti ukinitve. Razen tega pa bo urejen odsek te ceste znatno razbremenil sedaj močno preobremenjeno cesto Postojna-Reka. Upoštevati pa je treba tudi dejstvo, da sta se občini Kočevje in Ribnica od

Sin z nožem nad očeta

Aloja Pusta so v Novem mestu obsodili na tri leta strogega zapor

NOVO MESTO, 19. nov. — Danes se je pred senatom peticije na tujakljnem okrožnem sodišču zagovarjal 27letni Alojz Pusta, kmetijski delavec brez zaposlitve iz Nove gore pri Krškem. Obtožen je bil, da je letos 15. junija na domačem dvorišču s kuhinjskim nožem večkrat zabodel v prs; svojega očeta, 59-letnega Leopolda Pusta. Sodišče je ugotovilo, da sta bila oče in sin še 10 let v sorodstvu. Ze prej sta se večkrat spopadala, zadnjemu spopadu pa je botroval tudi alkohol. Obtožen je med drugim živel tudi v skrajno neurejenih družinskih razmerah. Pri tem je bila očetova vloga dokaj čudna: ko je bil Alojz star 18 let, je oče vrget med otroke eksploziv. Da so ostali živi, se morajo za hvalliti materi, ki jih je opozorila na eksploziv.

Ob upoštevanju, da se ni končalo na hujše in da obtoženi ob času napada na očeta ni imel popolnoma v oblasti svojega ravnanja, je sodišče Alojza Pusta obsodilo na tri leta strogega zapor. Po odreditvi sodišča bo moral Pusta tudi na obvezo zdraviljenje za alkoholiziranost, do pravomočnosti pa bo ostal v priporu. I. Z.

Ob rebalansu proračuna letos poleti je občinska skupščina določila nekaj denarja (svojih 120.000 dinarjev) za zvišanje dohodkov uslužbenec občinske uprave, občinskih družbeno političnih organizacij in občinskega sodišča. Ostali uporabniki so ta dodatni denar razdelili članom delovnih skupnosti, predsednik občinskega sodišča pa je to izplačilo zadržal. To je utemeljil s tem, da so uslužbenec sodišča letos zvišali osebne dohodke za približno 32 odstotkov, in da so tako njihovi dohodki izenačeni, če ne še celo višji, kot v drugih podobnih ustanovah, ter da je storilnost na občinskem sodišču v Krškem glede na normative zelo nizka in se neresene zadeve kopičijo. Ta denar naj bi po njegovem porabili predvsem za ureditev zemljiške knjige (več kot 5.500 neregistriranih predlogov) sicer pa denar razdeliti na koncu leta na osnovi storilnosti. Na seji je še pojasnil, da je skušal doseči, da bi uslužbenec, sprva »naostanek v delu delali v nadurah za posebno nagrado, vendar na to niso pristali.

Kaže, da je to zadržano iz plačilo skale odnose med vodstvom sodišča in kolektivom ter vodstvom občinske skupščine. Občinsko sodišče je namreč v isti stavbi kot občinska uprava. In ker so eni v isti stavbi dobili posušico, drugi pa ne, je nastalo med slednjimi malodušje in odpor, ki se kot kaže, kaže tudi v storilnosti.

Rea je občinska skupščina vsem imenovanim »kuščam dodelila ta denar namensko za zvišanje osebnih dohodkov, nekaj denarja pa še posebej za nastajajoče neregistrirane zemljiške knjige. Čeprav je bilo zvišanje osebnih dohodkov v občinskih upravnih in družbeno političnih službah v katerem primeru upravičeno, bi vendar bilo treba pri tem upoštevati načelo nagradenja po delu. Administrativno zviševanje osebnih dohodkov brez upoštevanja tega načela ima lahko neprijetne posledice na odnose med uslužbenci v eni hiši, odnose do dela in do samopravnih aktov in pravilnikov delovne skupnosti in končno tudi na odnose delavcev v številnih delovnih organizacijah do uslužbencev javnih upravnih služb.

P. ROMANIC

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Zakaj tako?

Avtomatizem v nagrajevanju

Več kot poltruga uro so odborniki občinske skupščine Krško na nedavni seji razpravljali o problemu v občinski hiši, na katerega je v svojo pismo vlogo opozoril odbor Martin Cimerman.

Ob rebalansu proračuna letos poleti je občinska skupščina določila nekaj denarja (svojih 120.000 dinarjev) za zvišanje dohodkov uslužbenec občinske uprave, občinskih družbeno političnih organizacij in občinskega sodišča. Ostali uporabniki so ta dodatni denar razdelili članom delovnih skupnosti, predsednik občinskega sodišča pa je to izplačilo zadržal. To je utemeljil s tem, da so uslužbenec sodišča letos zvišali osebne dohodke za približno 32 odstotkov, in da so tako njihovi dohodki izenačeni, če ne še celo višji, kot v drugih podobnih ustanovah, ter da je storilnost na občinskem sodišču v Krškem glede na normative zelo nizka in se neresene zadeve kopičijo. Ta denar naj bi po njegovem porabili predvsem za ureditev zemljiške knjige (več kot 5.500 neregistriranih predlogov) sicer pa denar razdeliti na koncu leta na osnovi storilnosti. Na seji je še pojasnil, da je skušal doseči, da bi uslužbenec, sprva »naostanek v delu delali v nadurah za posebno nagrado, vendar na to niso pristali.

Kaže, da je to zadržano iz plačilo skale odnose med vodstvom sodišča in kolektivom ter vodstvom občinske skupščine. Občinsko sodišče je namreč v isti stavbi kot občinska uprava. In ker so eni v isti stavbi dobili posušico, drugi pa ne, je nastalo med slednjimi malodušje in odpor, ki se kot kaže, kaže tudi v storilnosti.

Rea je občinska skupščina vsem imenovanim »kuščam dodelila ta denar namensko za zvišanje osebnih dohodkov, nekaj denarja pa še posebej za nastajajoče neregistrirane zemljiške knjige. Čeprav je bilo zvišanje osebnih dohodkov v občinskih upravnih in družbeno političnih službah v katerem primeru upravičeno, bi vendar bilo treba pri tem upoštevati načelo nagradenja po delu. Administrativno zviševanje osebnih dohodkov brez upoštevanja tega načela ima lahko neprijetne posledice na odnose med uslužbenci v eni hiši, odnose do dela in do samopravnih aktov in pravilnikov delovne skupnosti in končno tudi na odnose delavcev v številnih delovnih organizacijah do uslužbencev javnih upravnih služb.

P. ROMANIC

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

Ugovor celjskih urbanistov

Železnica pa je že pripravljena elektrificirati progo

CELJE, 19. nov. — Četudi problem ni nov, saj se vleče že približno dve leti, člani sveta za urbanizem, gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve pri skupščini občine Celje na današnji seji niso dali soglasja združenemu podjetju in Ljubljani za elektrifikacijo postajnih tirov skozi Celje.

Problem je torej jasen, prav tako pa ugotovitev, da bo treba železniško progo od Zidanega mostu do Maribora čimprej elektrificirati. To so zahteve gospodarstva in ne nazadnje tudi mednarodnega železniškega prometa na tej relaciji. Celje ne bo moglo reči — ne.

Ugotovili pa so, da bi morali problem spraviti s strani drugega podjetja hite z otvoritvijo novih lokalov. Nedavno je Zarja na Glavnem trgu odprla novo blagovnico Kviki, hitro pa napreduje tudi graditev nekaterih drugih trgovskih lokalov.

M. K.

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

Ugovor celjskih urbanistov

Železnica pa je že pripravljena elektrificirati progo

CELJE, 19. nov. — Četudi problem ni nov, saj se vleče že približno dve leti, člani sveta za urbanizem, gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve pri skupščini občine Celje na današnji seji niso dali soglasja združenemu podjetju in Ljubljani za elektrifikacijo postajnih tirov skozi Celje.

Problem je torej jasen, prav tako pa ugotovitev, da bo treba železniško progo od Zidanega mostu do Maribora čimprej elektrificirati. To so zahteve gospodarstva in ne nazadnje tudi mednarodnega železniškega prometa na tej relaciji. Celje ne bo moglo reči — ne.

Ugotovili pa so, da bi morali problem spraviti s strani drugega podjetja hite z otvoritvijo novih lokalov. Nedavno je Zarja na Glavnem trgu odprla novo blagovnico Kviki, hitro pa napreduje tudi graditev nekaterih drugih trgovskih lokalov.

M. K.

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

NOVA OBLEKA ZA STAR MLIN — Medenov mlin pod Šmihelom pri Žužemberku sodi med najstarejše mlinske v dolini Krke. Zgrajen je bil, kot pravijo, pred 700 leti. Pozneje je večkrat doživel prenovitve, sedaj pa bodo kamniti zidni obod nadzidali z opeko in zamenjali slamnato streho z opeko.

Foto: M. Senica

Izobraževanje je temelj

Odborniki Trebnje o nezazidljivih razmerah v izobraževanju

TREBNJE, 19. nov. Samo 16,5 odstotka otrok ene generacije konča šolanje v eni izmed šol, ki so višje od osnovne. S tem podatkom se trebanjska občina uvršča na zadnje mesto v Sloveniji. Ugotovitev najbolj zgovorno kaže, kako velike naloge še čakajo občino na področju izobraževanja, štipendiranja in kadrovske politike, posebno še, ker je prav to izrednega pomena za hitrejši napredek.

Delo šol, učni uspeh, delo temeljne izobraževalne skupnosti, družbeni dogovor o štipendiranju in kreditiranju — vse to je danes obravnavala občinska skupščina. V

obsežnem poročilu je verjetno najbolj razveseljav podatek o učnem uspehu. Ta se je v lanskem šolskem letu izboljšal na 91,5 odstotka, pripomogel pa je, da se je opanje učencev zmanjšalo, vendar je to iz različnih vzrokov še vedno med največjimi v Sloveniji.

Zal je na področju vzgoje in izobraževanja še cela vrsta težav; da bi prevoze šolarjev organizirali tako kot je po predpisih potrebno, bo izdelali večletni načrt postopnih izboljšav. Temeljni izobraževalni skupnosti je skupščina predlagala,

V nekaj vrstah

BLED
Za novo sezono — Turistično društvo Bled ureja ureduje smučišča na Strahci. Nabavili bodo teptalni stroj in označili na progi nevarna mesta.

MEDVODE
Nove skladišče — V tovarni Sora, poslovni enoti podjetja Slovenjale, bodo te dni delavci podjetja Gradles Medvođe pričeli graditi skladišča gotovih izdelkov. Jekleno konstrukcijo bo izdelalo mariborsko podjetje Atmos. Rečunajo, da bodo skladišče, ki bo veljalo 450 tisoč dinarjev, dogradili še letos.

Izvoz v Sori — V devetih mesecih letos je poslovna enota podjetja Slovenjale, tovarna Sora v Medvodah izvozila za nekaj več kot 400 tisoč dolarjev izdelkov. Pretežno izvažajo glasbene omarice v ZDA in omarice za devilje v Zvezno republiko Nemčijo.

JESSENJE
Pomoč železarjem — Pred nedavnim je prišlo na delo za določanje časa v železarni Jesenje 10 članov delovnega kolektiva tovarne avtomobilov in motorjev TAM, ker v železarni zelo primanjkuje delovne sile. Več kot mesec dni bodo pomagali čistiti caglje, ki jih izdeluje železarna.

TRBOVLJE
Preureditev — Na jarnskem obratu rudnika Trbovlje pri Zasavskih premogovnikih Trbovlje že nekaj časa preurejajo prostore svetilnicarne in čakalnice. Ko bodo dela gotova, bodo proces razporejanja na delo ter prevzem in oddajo jarnskih svetilk zelo poenostavili.

Graditev družinskih hiš — Investicijski biroji Trbovlje so pred kratkim pričeli zidati na območju nad sindikalnim domom individualne stanovanjske hiše. V prihodnjih letih bo vse območje zazidano po sprejetem zazidalnem načrtu. Trenutno gradijo štiri hišice.

LITJA
Uspeh v prvi redovni konferenci — Osnovno šolo »Dušan Kveder-Tomaž« obkrojuje letos 795 učencev. V prvi redovni konferenci je uspešno izdelalo 643 učencev, negativno oceno ima 151 učenec, eden pa je neocenjen. Uspeh je v primerjavi z lanskim šolskim letom v enakem obdobju za tri odstotke boljši. Primerjava je zanimiva predvsem zato, ker kaže, da uspeh zaradi petdnedneva delovnika ni nič slabši.

SMARTNO PRI LITJI
Priprave na občinski praznik — V Litji se že pripravljajo na občinski praznik, ki ga praznujejo zadnje dni decembra. V petih dneh bodo imeli več športnih in kulturnih prireditev. Za razliko od prejšnjih let, bo letošnja slavnostna seja občinske skupščine v zadržnem domu v Šmartnu.

VERNIKA
Prostor za pomožne objekte — Ugotovili so, da je še med zasebnimi stanovanjskimi hišami dovolj prostora za graditev pomožnih objektov, zato bodo izdajali dovoljenja za graditev garaž ter drugih pomožnih prostorov ter prizidkov.

Novo odlagalništvo smeti — Ker bo čez sedanje odlagalništvo smeti v Bajerju v bližnji prihodnosti peljala hitra cesta, so odločili za odlaganje smeti kraj poleg vasi Velika Litva, ki je sicer 7 km oddaljen od Verinike, vendar ima to prednost, da bodo lahko Vrhniki na njem odlagali smeti še 200 let.

Sodelovanje potrošnikov

Pri izvajanju odloka o zamrznjenih cenah v Zasavju bo dobrodošla pomoč občanov

Za zdaj inšpekcijski organi še niso odkrili, da bi v kateri koli zasavski trgovini ne spoštovali sklepa o začasnem zamrznjenju cen življenjskih potrebščin ali industrijskega blaga, vsekakor pa bodo poslej še bolj pogosto nadzorovali prodajo v trgovinah.

Na medobčinski inšpekcijski v Trbovljah menijo, da bi morali potrošniki sami bolj sodelovati z njo in prijavljati vsakršno navajanje cen, ki niso ali očitno blizu. Predvsem pa se inšpekcijski organi zavzemajo, da bi tudi kupci bolj bdeli nad kakovostjo življenjskih in drugih potrebščin, predvsem pa za zelenjavo in kmetijskih pridelkov. V Zasavju že od nek-

Pešec hudo ranjen

LJUBLJANA, 19. nov. — Včeraj je od Ljubljane proti Postojni vozil Janek Kušar. Pri gostilni Kopac na Brezovici je z desne nenadoma prišel pred avto pešec Karel Mežnarček. Pri trčenju je bil Mežnarček hudo ranjen in so ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

Izsiljena prednost

LJUBLJANA, 19. nov. — Sinoči približno ob 22. uri je iz Subičeve ulice na Titovo cesto pripeljal Franc Brodnik in na prehodu za pešce pri hiši št. 7 izsiljeval prednost Maksimu Gasparju. Ta je ravno hotel prečkati cesto. Prišlo je do trčenja in hudo ranjenega Gasparja so odpeljali v bolnišnico.

Stanovanjska vrtoglavica

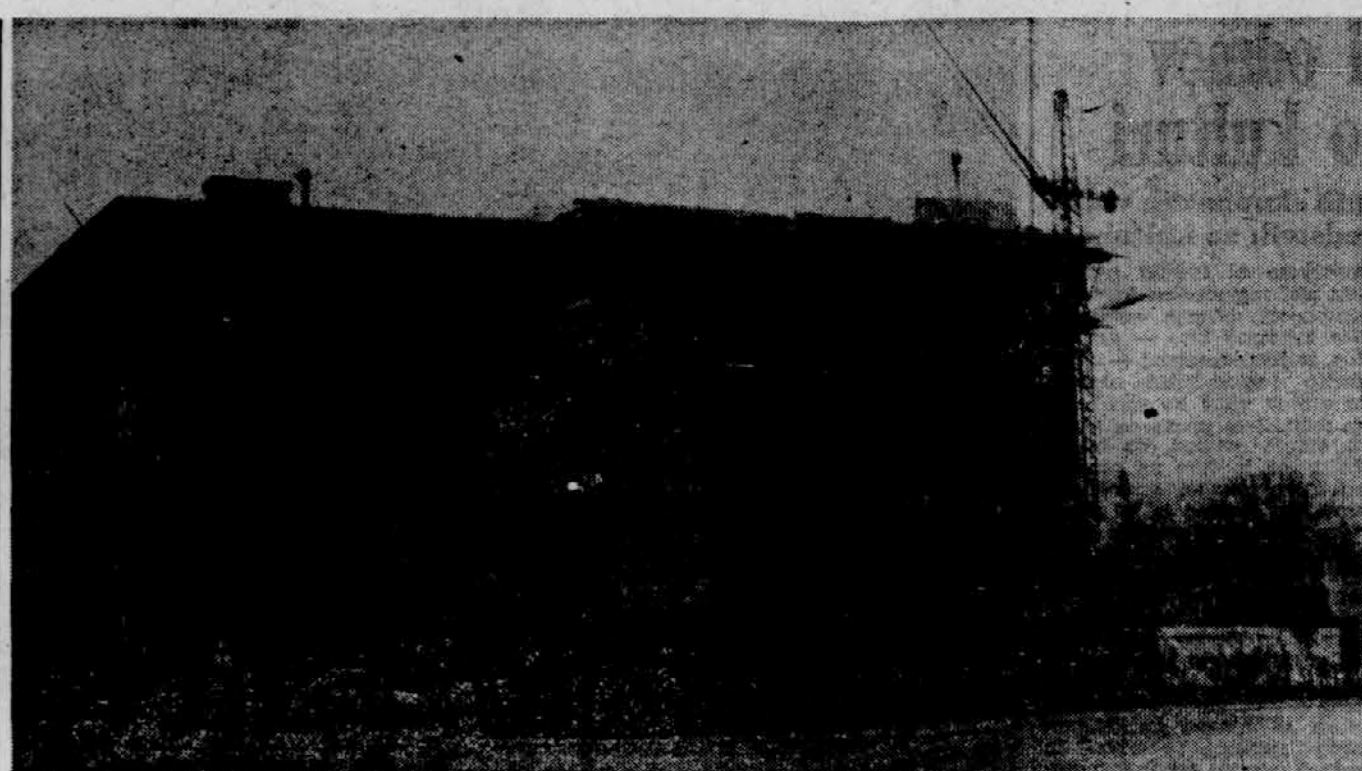
Ljubljana: stanovanjsko politiko bi morali krojiti v okviru občine — Ostrejši ukrepi proti samovoljnim zasebnim graditeljem

LJUBLJANA, 19. nov. Kritika stanovanjskega gospodarstva je bila glavno težišče današnje seje obeh zborov občine Vič-Rudnik. Ob silno dragih cenah za stanovanjske površine in zaradi raznih spekulacij okrog najemniških stanovanj, kot kaže 4h sploh gradimo, je porast neodobrjenih gradenj razumljiv in skoraj bi lahko rekli upravičen.

Stanovanjska graditev pri nas se je znašla v hudih skrajnih, ker gradimo predvsem stanovanja za trg po izredno visokih cenah, ki niso dostopne ljudem z majhnim zaslužkom, zlasti pa mladim zakoncem. Na seji so se spraševali, kakšen vpliv sploh lahko ima občinska skupščina na stanovanjsko politiko. Zakon o stanovanjski gradnji bi moral nastajati v okviru občine, nikakor pa ne na ravni republike ali celo federacije. Na seji so menili, da pri nas sprejema mozaik različnih zakonov, ki jih ni mogoče enotno izvesti. Zaradi nemogočih stanovanjskih razmer se je zelo razmahnila nedovoljena gradbena dejavnost. Graditelji dajajo na črno zato, ker ni mogoče stanovanj, pa tudi za radi tega, ker skušajo dobro obrniti denar in izrabiti stanovanjsko stisko. Skupščina pa nima niti pregleda nad tem, kje vse so črnišča in gradnja kaj šele, da bi lahko proti graditeljem na črno učinkovito ukrepala. To da če bi znali pravilno voditi stanovanjsko politiko, bi lahko dosegli, da bi bila organizirana gradnja cenovno in dostopna. Občinska skupščina bi morala okrepiti nadzor nad črnimi gradnjami, sicer v stanovanjskem gospodarstvu nikoli ne bo reda. Mnogi so se tudi strinjali, da bi morali postopek za izdajanje lokacijskih dokumentacij skrajšati. To bi dosegli na ta način, da bi imeli osrednji pregled nad komunalnimi napravami za celotno območje občine.

Za pospešeno izdajanje regularnih dovoljenj za gradnjo se zavzema tudi komisija za družbeni nadzor. V delo komisije sodi tudi pregled poslovanja tistih delovnih organizacij, ki jih ugotovijo pri zadetih stabilizacijskih ukrepi, so menili na seji.

Predlog o poriditvi letnih načrtov za gospodarjenje z lovšči, ki jih določa lovski družinam skupščina, so dopolnili s tem, da lahko vsaka družina odstreljati tudi po

PRIZIDEK POD STREHO — V Radovljici gradijo poleg hotela »Grajski dvor« stavbo, ki bo povečala hotelske zmogljivosti. V tem petnadstropnem objektu bo prostora za približno 90 novih postelj. V pritličju pa bodo uredili zimski bazen, sejno sobo, restavracijske prostore in še nekatere prostore za razvedrilo gostov.

Foto: B. Blenkus

Zagorje: kadrov primanjkuje

V zagorskem gospodarstvu ni dovolj delavcev z visoko, višjo in srednjo izobrazbo

ZAGORJE, 19. nov. Pomanjkanje strokovno usposobljenih ljudi je samo ena izmed senčnih strani v zagorskem gospodarstvu, in rezultat nenačrtnosti in kadrovske pomanjkljivosti. Zagorski odborniki danes niso bili zadovoljni, ko so obravnavali obširno analizo o kadrih. Ocenili so, da je dovolj večletnih ugotavljanj o kadrovskih problemih in, da analiza naravnost sili k dosledni akciji za izboljšanje stanja.

Od 3688 zaposlenih v gospodarstvu je skoraj 40 odstotkov nevalificiranih delavcev, 15,7 odstotka pa je polvalificiranih. V gospodarstvu je vsega 19 zaposlenih z visoko strokovno izobrazbo, in le 8 z višjo. Zagorskem gospodarstvu predvsem primanjkuje delavcev s visoko, višjo pa tudi srednjo izobrazbo. Sestav zaposlenih v negospodarskih in negospodarskih podjetjih je nekoliko boljši kot v gospodarstvu, vendar tudi negospodarskim delovnim organizacijam manjka ljudi z visoko ali višjo izobrazbo. Od 19 delovnih organizacij, ki so vključene v analizo, študirajo dijake in študente le v šestih, za gospodarske delovne organizacije je zanimiva ugotovitev, da je malo povpraševanja po njihovi prihodnji delovni organizaciji. Varnost in Elektro-

Občinska skupščina je zadolžila komisijo za volitve in imenovanja, da stalno spremlja spremembe in ukrepe s področja kadrovske in študijske politike, dopolnjuje analizo z novimi podatki ter o vsem tem poroča na vsaki občinski seji. Sprito resnosti problema bo občinska skupščina Zagorja na eni svojih prihodnjih sej sprejela dokument oziroma dogovor ter obveznost vseh dejavnikov v občini za izboljšanje kadrovske in študijske politike. Skupščina ni bila zadovoljna tudi z rezultati gospodar-

skih gibanj v devetih mesecih. Zadovolila je predsedstvo, da skliče posvet s predstavniki delovnih organizacij, na katerem bodo ocenili uresničevanje letošnjih delovnih načrtov podjetij ter ukrepe za stabilizacijo gospodarstva. Zagorska občinska skupščina

je potrdila dogovor o ustanovitvi revizijskega sveta zasavskih občin. P. BURKELJO

Vlak zbil avto
SKOČJA LOKA, 19. nov. — Na nezavarovanem železniškem prelazu v Virmahah je včeraj tovorni vlak zbil osební avto, ki ga je vozil Pavel Prevodnik iz Skočje Loke. Lokomotiva je zadela zadnji del avtomobila in ga odbila s proge na travnik. Pri tem je imel voznik izredno srečo, da je ostal nepoškodovan, medtem ko je materialne škode za 15.000 dinarjev.

L. S.

Kranjski likovni petek
V Kranju bosta drevi dve likovni prireditvi: v prostorih Prešernove galerije bodo ob 18. uri odprli razstavo del krajlin Vilje- ma Jakopina, uro kasneje pa bo v prostorih Mestne galerije odprta še prodajna razstava novoletnih voščilnic, slik, grafik in male plastike. Razstavi je pripravil umetniški zgodovinar in ravnatelj Gorenjskega muzeja Cene Avguštin. P. B.

Skrb za prehrano delavcev
Zasavska podjetja gmotno podpirajo obrate družbene prehrane

V številnih obratih kljub letošnjim podražitvam živil niso povečali cen obrokov hrane, zato nekateri med njimi izkazujejo manjšo izgubo. Po nepopolnih podatkih prejema zdaj skoraj vsak tretji zaposleni v zasavskem gospodarstvu tople malice, opoldanski in večerni obroki pa so v prvi vrsti namenjeni samskim delavcem.

Ponekod si pomagajo celo s svojimi ekonomskimi, kot na primer v obratu družbene prehrane hrastinskega rudnika, kjer vzrede na leto precej svinj in pridelajo znatne količine zelenjave oziroma sočija. Podjetja na različne načine podpirajo obrate družbene prehrane, bodisi z dotacijami ali pa posredno s tem, da plačujejo kuhinjsko in drugo oskrbo ali pa pokrivajo ostale režijske stroške. Sodiijo, da bo zasavsko gospodarstvo namenilo letos za te potrebe blizu 700.000 dinarjev, kar je nedvomno precejšen izdelek. V delovnih organizacijah namreč ugotavljajo, da urejena prehrana bistveno prispeva k delovni vrednosti vsakega delavca.

Zadnja leta so podjetja vložila tudi precej sredstev za ureditev obratov družbene prehrane, za nakup primernih opreme in ne nazadnje za izpopolnjevanje kuhinjske opreme. Obroki hrane so izdatni, in kot rečeno ne predržijo, zato se jih lahko poslužujejo tudi delavci z manjšimi osebnimi dohodki. Tudi v restavraciji trgovskega podjetja »Petrok« v Zagorju ob Savi in v hotelu »Kuma« prodajajo tople malice razmeroma poceni, pa tudi kosa sila niso predraga. Za 10 dinarjev je mogoče dobiti izdatno kosilo v hotelu »Kuma« in še nekoliko ceneje. Razumljivo pa je, da v obratih družbene prehrane zasavskih podjetij ne morejo ustreči vsem željam svojih abonentov, saj se kljub materialni podpori kolektivov ubadajo s številnimi težavami, ki jim vedno niso kos.

M. V.

Pomanjkljive planinske postojanke
V zasavskih planinskih domovih so še vedno brez telefonov

Za zdaj je opremljena s telefonom le postojanka na Lisci, drugod pa ne razpolagajo niti s kratkovalovnimi oddajniki. Uprave planinskih društev bi sicer rade uspostavile telefonske zveze s mestnimi središči, vendar nimajo denarja niti za »zpopolnitev« druge opreme v domovih.

V kratkem bodo oskrbniki in gospodarski odbori zasavskih planinskih društev ocenjevali letošnji turistično sezono in obisk njihovih domov. Vsekarj bodo morali upoštevati tudi vrsto želja in potreb gostov, ki jim niso mogli ustrediti. Čeprav je na straneh knjig o višjih obiskovalcev v zasavskih planinskih domovih povedanega precej lastnega, spodbudnega in nemalo zalval za vzorno postrežbo, so gostje dali tudi svoje predloge o tem, kaj storiti, da bi prišlo v te kraje in na te vrhove še več ljudi.

Med pomanjkljivosti vsekarj sodijo neustrezne opreme posameznih prostorov planinskih domov. Turisti pogosto tudi razna igrisča. Telefonski priključki bi bili več kot potrebni. Turisti se namreč pred odhodom v arabe raje prepričajo, če je na voljo prostor v planinskih domovih in dovolj ležišč. Zaradi tega želja po telefonskih priključkih ni nikoli manjša modna muha, marveč dejanska potreba, ki bi jo marsikateremu domu v planinah omogočila večji promet. Tega se sicer zavdajo v vseh zasavskih planinskih domovih, kar pa, da bo mnilo še najmanj nekaj let, preden se jim bodo izpolnile želje. V Zagorju ob Savi pa še proučujejo možnost, da bi priključili na telefonsko omrežje novogradnji dom borov na Prvinah pod Čemšenjsko planino. M. V.

Ugovor celjskih urbanistov
Železnica pa je že pripravljena elektrificirati progo

CELJE, 19. nov. — Četudi problem ni nov, saj se vleče že približno dve leti, člani sveta za urbanizem, gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve pri skupščini občine Celje na današnji seji niso dali soglasja družbenemu železniškemu transportnemu podjetju v Ljubljani za elektrifikacijo postajnih tirov skozi Celje.

Celjski urbanisti zastopajo stališče, da je treba to investicijo uskladiati z urbanističnim načrtom Celja, železnica pa zagotavlja, da s elektrifikacijo proge skozi Celje v ničemer ne prizade ne urbanezičnega načrta in bi dela radi opravili v definitivni stopnji.

Problem je torej jasen, prav tako pa ugotovitev, da bo treba železniško progo od Zidanega mostu do Maribora čimprej elektrificirati. To so zahteve gospodarstva in ne nazadnje tudi mednarodnega železniškega prometa na tej relaciji. Celje ne bo moglo reči — ne.

Ugotovili pa so, da bi morali problem spraviti s straniškega tira najpozneje v prvi polovici decembra letos, kajti železnica je pripravljena takoj začeti s deli za elektrifikacijo sedanje proge.

M. B.

Novost
v naših prodajalnah

Prodamo naslednji marketi v Ljubljani

- Celovška 163
- Cigaletova
- Gosposvetska 6
- Hubadova
- Ilirka
- Prule
- Roška
- Stritarjeva
- Savsko naselje
- Titova 25
- Vodmatški trg
- Vojkova
- Supermarket

izredno okusna specialiteta

emona

PRI ZAVAROVALNICI SAVA

Hotel na robu kanjona

Zrasel bo ob spodnji postaji žičnice na Veliko planino

Ob spodnji postaji žičnice na Veliko planino namerava podjetje Ljubljana-transport zgraditi manjši hotel. Arhitekti ljubljanskega urbanističnega zavoda so idejni načrt že pripravili in če bo podjetje dobilo obljubljeni kredit, bodo spomladi zasadili lopate.

Hotel s 140 ležišči bo zrasel na robu kanjona Kamniške Bistrice. Tako bodo imeli gostje slikovit razgled na vosec Kamniških Alp. Zgradba bo nizka in razčlenjena. Arhitekti tudi obljubljajo, da ne bodo uporabljali le betona, temveč tudi les in steklo. Obeta se nam torej lična arhitektura, ki bi se lepo podala dolini Kamniške Bistrice.

Hotel ne bo le prenočišče, temveč bo namenjen tudi izletnikom in tistim, ki se radi ukvarjajo s športom. »Predvideli smo pokrit pla-valni bazen, savno in terase za sončenje,« je povedal inž. arh. Janez Berdaja, eden od načrtovalcev novega hotela. Razen tega bo v novi zgradbi še snack-bar, večja restav-

racija in manjša trgovina s mešaním blagom. Sedanjí bi fe in čakalnico bodo preuredili, spodnji postaji žičnice pa bodo dogradili še skla-dišče. Okolice nameravajo urediti v park in parkirišče.

Hotel bodo povežali s kan-jonom, ki je globok 35 met-rov. Razen tega nameravajo nekoliko zasesti Kamniško Bistrico. Tako bi strugo re-ke razširili in v njej gojili postvri.

Vse to bo stalo dvajset milijonov dinarjev.

ALBINA PODEBEVSEK

Premalo krvodajalcev

Trboveljski bolnišnični pomaga ljubljanska transfuzijska postaja — V Zasavju so najboljši krvodajalci rudarji

Na transfuzijski postaji v Trbovljah vzamejo na teden kri petnajstim, desetim, pa tudi manjšemu številu prostovoljnih krvodajalcev, medtem ko bi jih morali, zaradi potreb trboveljske bolnišnice, vsaj tridesetim.

Pojav, da upada število prostovoljnih krvodajalcev in hrastniške in trboveljske občine, se vleče, kot je poveda-la dr. Ivka Krasnik, vodja transfuzijske postaje Trbovlje, zdaj že drugo leto. Razumljivo, da to povzroča kup nevarnosti in skrbi. Če krvodajalci ne pridejo, ni krvi. Zato trboveljsko bolnišnico pogostokrat rešuje iz zagate ljubljanska transfuzijska postaja. Zgodi se celo, da morajo iz Trbovelj poslati v Ljubljano rešilni avtomobil po nekaj litrov krvi, kar pa seveda ni poceni.

Glede na potrebe bolnišnice Trbovlje mora transfuzijska postaja priskrbeti na leto približno 500 litrov krvi. To pa pomeni, da bi morali v trboveljski in hrastniški občini pridobivati 1.300 prostovolj-

nih krvodajalcev. Teh obveznosti pa nikjer ne izpolnjujejo. Podatki kažejo, da je vedno manj krvodajalcev iz nekaterih večjih trboveljskih in hrastniških kolektivov, kar se v prejšnjih letih ni dogajalo.

Največje štiti krvodajalci so še vedno rudarji in tudi delavci nekaterih podjetij. Najpogostejše darujejo kri včrtni, ki so prišli že trikrat ali večkrat na odzovem krvi, novih krvodajalcev pa je na leto kakih 250.

Bržkone v organizaciji krvodajalskih akcij na trboveljski in hrastniškem območju nekaj ni v redu, sicer se v transfuzijski postaji vsak teden ne bi belili glave, ali bodo ali ne bodo dobili krvi. Seveda se ob tem razstavlja vprašanje ali so koor-

no zavarovnje, ki za zdaj ne dovolijo odpirati novih mest. P. A.

Nova trgovska hiša v Mariboru
V središču Maribora, med Partizansko in Razlagovo ulico, bodo ob dnevu republike odprli sodobno trgovsko hišo, ki sta jo skupno investirali Emona in Modna hiša iz Ljubljane. V novi zgradbi bo imela Modna hiša 800 kvadratnih metrov prodajnega prostora, medtem ko si je Emona zagotovila 1200 kvadratnih metrov prodajne površine in približno 300 kvadratnih metrov za bife. Trgovsko podjetje Emona je uredilo tudi okolje na Unionskem platu ter približno 80 parkiršč.

Te dni v Mariboru tudi druga trgovska podjetja hito z otvoritvijo novih lokalov. Nedavno je Zarija na Glavnem trgu odprla novo blagovnico Kviki, hitro pa napreduje tudi graditev nekaterih drugih trgovskih lokalov.

M. K.

Nova premiera v Novi Gorici
NOVA GORICA, 19. nov. — Primorsko dramsko gledališče pripravila v soboto večer novo premiero. V režiji Edmunda Zarija bo predstavilo komedijo Petra Ustinova Romanov in Julija. Nastopili bodo: Ivo Barišič, Ernest Zega, Stane Leban, Jože Zalar, Janez Lavrih, Izotk Jereb, Tea Glazarjeva, Matjaž Turk, Berta Ukmarjeva, Jerica Mrzelova, Dragica Kokotova, Feri Cepin, Drago Marušič in Tone Solar.

L. K.

Ugovor celjskih urbanistov
Železnica pa je že pripravljena elektrificirati progo

CELJE, 19. nov. — Četudi problem ni nov, saj se vleče že približno dve leti, člani sveta za urbanizem, gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve pri skupščini občine Celje na današnji seji niso dali soglasja družbenemu železniškemu transportnemu podjetju v Ljubljani za elektrifikacijo postajnih tirov skozi Celje.

Celjski urbanisti zastopajo stališče, da je treba to investicijo uskladiati z urbanističnim načrtom Celja, železnica pa zagotavlja, da s elektrifikacijo proge skozi Celje v ničemer ne prizade ne urbanezičnega načrta in bi dela radi opravili v definitivni stopnji.

Problem je torej jasen, prav tako pa ugotovitev, da bo treba železniško progo od Zidanega mostu do Maribora čimprej elektrificirati. To so zahteve gospodarstva in ne nazadnje tudi mednarodnega železniškega prometa na tej relaciji. Celje ne bo moglo reči — ne.

Ugotovili pa so, da bi morali problem spraviti s straniškega tira najpozneje v prvi polovici decembra letos, kajti železnica je pripravljena takoj začeti s deli za elektrifikacijo sedanje proge.

M. B.

vsak četrtek · petek · soboto

sveži ŽABJI KRAKI pakirani

Novost
v naših prodajalnah

Prodamo naslednji marketi v Ljubljani

- Celovška 163
- Cigaletova
- Gosposvetska 6
- Hubadova
- Ilirka
- Prule
- Roška
- Stritarjeva
- Savsko naselje
- Titova 25
- Vodmatški trg
- Vojkova
- Supermarket

izredno okusna specialiteta

emona

PRI ZAVAROVALNICI SAVA

INZ. ANDREJ MARINC V »DELU« — Sekretar sekretariata CK ZK Slovenije inž. Andrej Marinc se je sredi pogovorov s komunisti časopisne enote »Delo« o aktualnih nalogah organizacij in članov ZK pri izvajanju stalne konferen- ZKJ. V pogovoru se je zlasti dotaknil vprašanj novih odnosov med federa- cijo in republikami ter pokrajinskimi. Foto: M. Švabič

LIKOVNI SVET OTROK IN MLADINE — Pod tem geslom, ki mu je priložena še te- ma »Likovna umetnost in vzgoja« so na GR v Ljubljani odprli likovno razstavo, na ka- teri razstavljajo otroci iz vrtec, dijaki osnovnih, srednjih in višjih šol ter študentje ljubljanske likovne akademije. Podelili so tudi več nagrad razstavljalcem in pedagogom. Razstavo prireja Društvo likovnih pedagogov Slovenije. Foto: Selhaus

KRST NOVE PROGE — Včeraj ob 12,30 je z brniške steze prvič vzletelo letalo JAT DC 9 na novi redni progi Beograd—Ljubljana—Zürich. Odpiranju novega zračnega okna v svet so prisostvovali številni poslovni prijatelji JAT in letališča Ljubljana, ki so s kozarčkom žlahtne kapljice »krstili« že tretjo mednarodno redno progo prek Ljubljane. Foto: E. Selhaus

Sprehod po Luni

»Lunohod 1« uresničuje program znanstveno-tehničnih raziskav, je povedano v včerajšnjem uradnem sporočilu MOSKVA, 19. nov. (Tanjug). Sovjetsko avtomatsko samohodno vozilo »Lunohod 1« nadalje uresničuje program znanstvenotehničnih raziskav — je povedano v uradnem sporočilu, objavljenem danes popoldne.

Včeraj je poveljniški cen- ter na Zemlji stopil v redno radijsko in televizijsko zvezo Pogodba o gradnji naftovoda SARAJEVO, 19. nov. (Tanjug) — Sarajevski podjetji Energoinvest in Hena, ki združuje predelovalce nafte iz BiH, sta podpisala danes po- godbo o skupni gradnji nafto- voda med lukso Plodce in Bosenskim Bredom. Priprave se bodo začele takoj, sama gradnja pa že naslednje leto. Naftovod bo prvi tak objekt v naši državi in bo predvidel- o z vozilom, ki se sprehaja po Luni. Zveza je trajala 4 ure in 40 minut. Šlo je za to, da opravijo naloge, kot so ob- delava metode upravljanja s samohodnim vozilom, pregled Lunine panorame in posa- meznih značilnih mest na njej ter izvajanje splošnih znanstvenih poskusov.

Potem ko so preverili apa- raturo v »Lunohodu« in po- stavili sončne baterije v do- ločen položaj, se je samohod- ni laboratorij pomaknil ne- kak metrov naprej od kraja, kjer se je bil ustavil, ter se obrnil tako, da je prišel v vidno polje njegovega telefo-

Dogovor o regulaciji Sotle

Reka redno poplavlja velike površine na naši in hrvaški strani

CELJE, 19. nov. — Danes so se v Celju sestali strokov- njaki za vodno gospodar- stvo iz Hrvatske in Slovenije s predstavniki šmarske ob- čine, da bi se dogovorili o urejanju Sotle v prihodnjih petih letih. Najprej so obravnavali problem vzdrževanja že ure- jenih nabrežnih zgornjega de- la Sotle, zatem pa so se do- govarjali o nadaljevanju re- gulacije Sotle. Reka namreč večkrat na leto poplavi velike površine obdelovalne zem- lje na naši in hrvaški strani. Sklenjeno je bilo, da bi v Vojarskih pri Sotni vasi gra- dili 15 metrov visoko pregra- do ter s tem ustvarili tri kilometre dolgo od 500 do 600 metrov široko akumulacijsko jezero, ki bi imelo okrog 12 milijonov kubnih met- rov vode. S to pregrado bi zadržali visoke vode in s tem zmanjšali nevarnost poplav. S tem pa bi tudi uredili problem pitne vode v hrva- škem Zagorju.

Zadnje vesti

ZSSR za sprejem LR Kitajske

Dve leti SZ ni sodelovala v diskusijah o predstavi- ništvu Kitajske v OZN DZRUŽENI NARODI, 19. novembra (UPI) — Sovjetska zveza je danes zahtevala, naj LR Kitajska takoj sprejmejo v Združene narode. V disku- siji o sprejemu LR Kitajske v OZN je sovjetski veleposla- nik Jakov Malik izjavil, da je Sovjetska zveza bila in je tudi sedaj za to, da postane LR Kitajska polnopravna članica svetovne organizaci- je. »Kitajski narod mora imeti svojega predstavnika v varnostnem svetu, generalni skupščini in drugih telesih Združenih narodov, je izja- vil Malik.

Pogovori o franco- jugoslovan- skem sodelovanju

PARIZ, 19. novembra (Tan- jug) — Na sedežu pariškega centra za gospodarske in socialne študije in dokumen- tacijo je bil nocoj informativ- ni sestanek, posvečen franco- jugoslovanškemu sode- lovanju. Sestanek se je ude- ležilo večje število poslovnih ljudi iz različnih vej francoskega gospodarstva, največ pa so se pogovarjali o proble- mih in aspektih sodelovanja, ki preprečujejo, da bi go- spodarski odnosi med obe- ma državama prešli na raven zelo razvitega sodelovanja na političnem področju.

Telegrami

PRIREDETEV V AMBASADI — ANKA- RA.

V okviru proslave 29. novembra je ju- goslovanski veleposlanik v Ankari Vahidin Begić priredil v sredi v svoji reziden- ciji jugoslovanskega dokumentarnega fil- ma. Med številnimi gosti so bili turški po- litični in kulturni delavci, člani vlade, se- natorji in poslanci.

KONKAN OBISK — RANGUN.

Delega- cija jugoslovanskega Rdečega križa je kon- čala šestdnevni obisk v Burmi. Delegacijo je vodil predsednik zveznega odbora dr. Mesterović.

KONGRES MSDP — BUDIMPEŠTA.

V Budimpešti so končali vse priprave za 10. kongres Madžarske socialistične delavske partije, ki se bo začel v ponedeljek.

SINDIKALNE SVOBODSCINE — ATENE.

Mednarodna organizacija dela, ki ima svoj sedež v Ženevi, bo te dni na posebnem se- stanju razpravljala o sindikalnih svoboda- nih v Grčiji.

POSVET O ATOMSKI ENERGIJI — KAIRO.

Upravni odbor arabskega znanstve- nega sveta za izkoriščanje atomske energije v miroljne namene bo v soboto v Kairu razpravljalo o dejavnosti na področju atom- stike v arabskih državah. Člani tega sveta so ZAR, Sirija, Irak, Kuvajt, Jordanija in Libija.

Evropska vloga

Odmevi Titovega govora o jugoslovanski zunanji politiki v vsem italijanskem tisku

OD NAŠEGA RIMSKEGA DOPISNIKA

RIM, 19. nov. (Telex). Večji del italijanskih jutranjnikov davi poročila o včerajšnjem govoru predsednika Tita v zvezni skupščini. Časniki posebej opozarjajo na tisti del govora, v katerem je Tito poudaril, da obstoj blo- kov ne more biti zagotovilo varnosti v Evropi.

Slovo od Franca Kavsa

TRST, 19. nov. — Sorodni- ki, prijatelji, znanci, pred- stavniki antifašističnih orga- nizacij ter političnega življe- nja Trsta in dežele Furlanije- Julijske krajine so se popol- dne na mestnem pokopališču pri Sv. Ani poslovili od no- vinarja in revolucionarja Franca Kavsa, dolgoletnega urednika Primorskega dnevnika. Njegov spomin so po- častili tudi svetovalec dežel- nega parlamenta Furlanije- Julijske krajine, opoldne pa se je sestel na žalni seji ured- niškega odbora Primorskega dnevnika skupno s predstavi- niki političnih in prosvetno kulturnih organizacij sloven- ske etnične skupnosti v Ita- liji. I. V.

Kmalu dogovor o umiku tajskih čet?

SINGAPUR, 19. nov. (Tanjug). — Načelnik generalnega štaba tajske vojske maršal Devi Culasapaja bo jutri od- potoval v Saigon, da bi se domenil o umiku tajskih čet iz Južnega Vietnama. Vlada je sklenila, naj bi se pol- čet — vseh vojakov je v Vietna- mu 12.000 — vrnilo v Tajsko v treh mesecih, druga polovi- ca pa leta 1971.

Tel se je sestel s palestinskimi voditelji

AMAN, 19. novembra (UPI) — Novi jordanjski premier Vasil Tel se je danes sestel s palestinskimi voditelji. V uradnih krogih izjavljajo, da so sestanek organizirali funk- cionarji arabskega komiteja za izvajanje jordanjsko-pale- stinskega sporazuma, po včer- rajšnjih incidentih v Amanu. Sestanek je trajal dve uri in je bil v tunizijanskem veleposlanstvu v Amanu. Kakor se je zvedelo, so raz- pravljali o tem, da je treba izvajati kairske in amanske sporazume v ožračju razu- mevanja. Novi pogovori bo- do v soboto dopoldne.

Albanska trgovin- ska delegacija v Beogradu

BEograd, 19. nov. (Tanjug). — V Beograd je danes prispela albanska trgovinska delegacija, ki bo imela redne pogovore za sklenitev pro- tokola o blagovni zmenjavi v 1971. letu. S letošnjim pro- tokolom o blagovni zmenjavi med Jugoslavijo in Albanijo je predvideno, da bo prišlo do blagovne izmenjave v obeh smereh v vrednosti do 8 milijonov dolarjev.

Ob jubileju višje agronomske šole

MARIBOR, 19. nov. — Da- nes so se začela proslavljanja ob 10-letnici višje agronomske šole v Mariboru. Slavnostno sejo sveta šole je vodil inž. prof. Marko Mikoš, o deset- letnem delovanju šole pa je govoril njen direktor dr. Vla- dimir Kerin. Med gosti, ki so čestitali kolektivni, so bili tu- di inž. Milovan Zidar, Zvone Dragan, predstavniki bioteh- niške in agronomske fakulte- te iz Ljubljane in Zagreba ter predstavniki mariborskega prosvetnega in političnega življenja. Ob tej priložnosti so odprli razstavo publikacij ter novi učni prostor za kme- tijsko mehanizacijo. F. S.

Delegacija sovjetskih žena v Mariboru

MARIBOR, 19. nov. — Da- nes se je mudila v Mariboru delegacija komiteja sovjets- kega žena, ki jo je sprejel podpredsednik občinske skup- ščine Stojan Požar skupaj s predstavniki društva za družbeno dejavnost žensk. F. S.

Atentator pobegnil

ZAHODNI BERLIN, 19. nov. (AP) — Enajstletni let- ni Eikehard Weil, ki je bil zaprt kot osumljenec, da je 7. novembra streljal in ranil na nekem sovjetskem voja- škem pred spomenikom sovjets- kim vojakom v zahodnem Berlinu, je danes pobegnil iz zapora.

Umrl maršal Jeremenko

MOSKVA, 19. novembra (TASS) — Danes je v 79. letu življenja po hudi bolezni umrl maršal Andrej Jereme- nko. Jeremenko je povele- jal sovjetskim enotam v stalngrajski bitki 1942. leta.

Kršitev pomorskih pravil?

»Krasnaja zvezda« ob- javlja svojo verzijo do- godka v Sredozemlju MOSKVA, 19. nov. (Tanjug). Sovjetski armadni list »Krasnaja zvezda« je danes objavil svojo verzijo dogo- dka v Sredozemskem morju, ko sta 9. novembra trčila angleška letalonosilka in sovjetski rušilec, življenje pa sta iz- gubila dva sovjetska mornar- ja. List obtožuje angleško le- talonosilko, da je grobo krši- la mednarodna pomorska pra- vila in da so ta dogodek na Zahodu izkoristili za proti- sovjetsko kampanjo.

Odslej Zveza glu- hih in naglušnih Jugoslavije

SKOPJE, 19. nov. (Tanjug). — V Skopju se je danes kon- čal 7. kongres zveze gluhih Jugoslavije, na katerem so razpravljali predvsem o stro- kovnem proučevanju proble- mov slušne priazditve. Na kongresu so sprejeli nov na- ziv organizacije, ki se bo od- slej imenovala: Zveza gluhih in naglušnih Jugoslavije, ker je v njej tudi več kot 200.000 naglušnih članov.

Naši na rektorski konferenci

DUNAJ, 19. nov. (Tanjug). — V Badnu pri Dunaju se je danes začela 21. evropska rektorska konferenca, ki se je udeležuje 70 rektorjev in profesorjev iz 21 držav. Ju- goslovanske univerze in vi- soko šole zastopajo na kon- ferenci prof. Ljubo Bavcon, dekan pravne fakultete v Ljubljani, prof. dr. Dragoljub Dimković, rektor novosadske univerze, prof. Dragiša M. Iva- nović, rektor beogradske uni- verzitete in Dragiša Stijović, načelnik oddelka za mednarod- ne stike na beogradski uni- verzit.

Posvet carinikov končan

BEograd, 19. nov. (Tanjug). — V Beogradu se je danes končalo dvodnevno po- svetovanje 36 upravnikov glavnih jugoslovanskih car- narnic, govorili so o nalo- gah carinske službe pri izja- vanju stabilizacijskih ukrepov v gospodarstvu in o stališ- ču carinskih organov do ljudi, zaposlenih v tujini, ki se vra- čajo v Jugoslavijo. Na posve- tovanju so sprejeli načelen program sodelovanja carin- skih služb pri izvajanju sta- bilizacijskih ukrepov in opo- zorili, da je treba čimprej sprejeti predpise, ki naj bi omogočili bolj uspešno in pravilno delo carinskih orga- nov. Sem sodijo novi carin- ski zakon, zakon o carinskih službah in pod.

Nesreča vlaka Split—Ostende

GAND, 19. nov. (AFP) — Mednarodni vlak Split—Ostende se je danes zjutraj v Belgiji zaletel v tovornjak, ki je prečkal progo. V to- vornjaku sta bila dva ubita. Prav tako sta bila ranjena delavca, ki sta delala na ce- sti. Nesreča se je zgodila za- radi dvignjenih zapornic.

SONCE

izide 07.03

zaide 16.27

LUNA

izide 19.49

zaide 11.27

Prognostična karta za 20. nov. 1970 ob 0.7. uri

Vreme in temperatura 19. novembra 1970			
kraji	vreme	ob 7. uri	ob 13. uri
Ljubljana	oblačno	2	15
Planica	oblačno	2	15
Brnik	oblačno	2	15
Kranj	oblačno	2	15
Maribor	oblačno	2	15
Škofja Loka	oblačno	2	15
Novo mesto	oblačno	2	15
Koper	oblačno	2	15
Reka	oblačno	2	15
Ptuj	oblačno	2	15
Divar	oblačno	2	15
Dubrovnik	oblačno	2	15
Zagreb	oblačno	2	15
Beograd	oblačno	2	15
Sarajevo	oblačno	2	15
Tiflis	oblačno	2	15
Skopje	oblačno	2	15
Sofija	oblačno	2	15
Atene	oblačno	2	15
Jerusalem	oblačno	2	15
Bejrut	oblačno	2	15
Damask	oblačno	2	15
Kairo	oblačno	2	15
Bagdad	oblačno	2	15
Teheran	oblačno	2	15
Moskva	oblačno	2	15

Napoved za danes:

VREMENSKA SLIKA:

Z jugozahodnimi vetrovi do- teka nad vzhodne Alpe topli in vlažen zrak. Hladna fron- ta se iznad Francije pomika proti vzhodu in bo ponoči do- segla naše kraje.

SLOVENIJA:

Pretežno oblačno bo, dopol- ne vmes še padavine. Tem- perature bodo med 5 in 10 stopinjami C.

JUGOSLAVIJA:

V zahodnem delu bo pre- težno oblačno, vmes padavine, ki se bodo jutri čez dan širile proti vzhodu. Ob Jadranu bo pihal jugo.

Občanov barometer

Otroški plamen

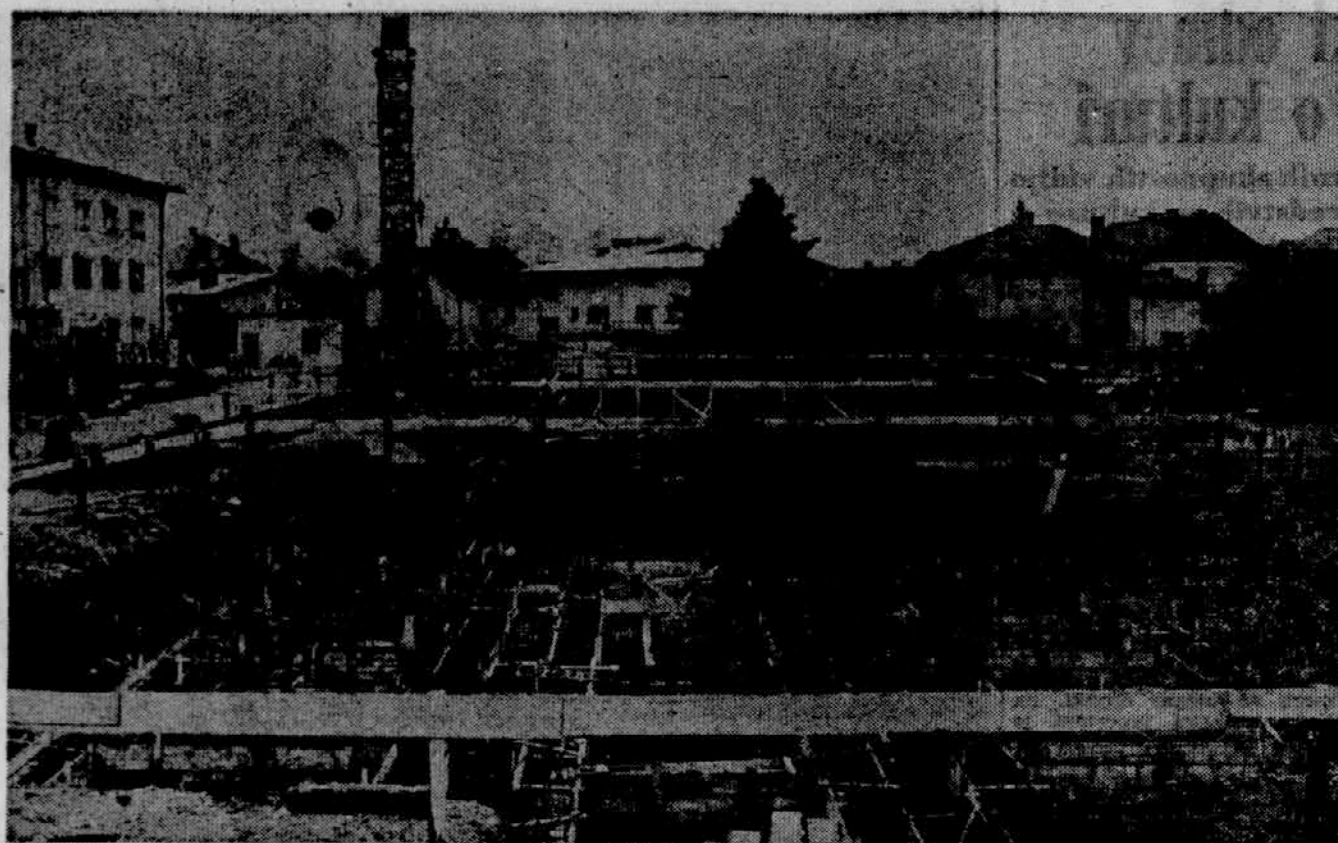

»Kar se ledjo pomeni prijeten, to pomeni za otroka čustvena navetnost, na starše, je povedala vzgojiteljica Marica Jamšek, ki bdi nad mladim rodom v otroškem vrtu Ane Zihari. »Zato en dan v tednu, ki naj bi bil posvečen samo otroku, ne zadostuje, je nadaljevala in dodala, da so proste sobote za otroke imenitna zadeva, seveda če staršem to ni odveč.«

- Se tudi to dogaja?
- »Da, pogosto matere, tudi če so doma, pošiljajo otroke v vrtec.«
- S čim to opravičujejo?
- »Če da imajo preveč dela v hiši?«
- »Kaj bi morale po vašem storiti?«
- »Otroke bi morale navajati na delo in jih imeti ob sebi.«
- Če jih starši odvajajo, se to otrokom pozna?
- »Nekdo otrok je prisiljen zaradi pomanjkanja ljubezni.«
- Kako to opazite?
- »Otrok stoji ob strani, grize nohte ali pa se posebno naveže na kako krpico ali igračo.«
- To je torej znak za pomanjkanje toplote?
- »Da, ker otrok potrebuje tudi nekoga, h kateremu se lahko vsak hip stisne, vzgojiteljica pa tega prav gotovo ne zmora dovolj pri 25 gojenih.«
- Otroci naj sprejmejo svet svoje matere?
- »Da, hodijo naj z njo na trg, k frizerju, v trgovino. Tako bo bolj razgledani.«
- Samo bolj razgledani?
- »Ah, ne, imeli bo občutek, da nekaj pomeni, da ga ima nekdo rad.«
- Ljubezen je torej v ospredju...?
- »Ljubezen je plamen, ob katerem se otrok greje.«
- Katera otroška misel vas najbolj prizadeva?
- »Če otrok pravi, da ga mami ali oče ne mara.«
- Je ob sobotah veliko otrok v vrtu?
- »Na splošno le okrog 20 odstotkov, odvisno pa je od vremena in od tega, za katero soboto gre.«
- Zakaj je odvisno od vremena?
- »Ob deževnih dneh se starši raje lotijo dela v stanovanju, kot da bi otoka kum peljali.«
- V čem je bistvo vašega dela?
- »Bistvo je igra.«
- Kaj je igra?
- »Otroci igra pomeni toliko kot odraslimu delo.«
- Se vsi otroci igrajo?
- »Redkokdaj se kdo najde, ki ne mara za igranje.«
- Kakšni otroci so to?
- »Jaz sem navadno naletela na take, ki niso imeli urejene družine.«
- Kako načrtujete delo z otroki?
- »Imam letne, tromesečne, tedenske in enodnevnne načrte.«
- Kdo vam določa okviritne načrte?
- »Zavod za šolstvo, ostalo pa programiram sama. Mislim na konkretno delo.«
- Je vsvoja enotna?
- »Razdeljena je na telesno, intelektualno, moralno in estetsko.«
- Kaj vas moti v vrtu?
- »Neprimerni prostori.«
- Ali družba dovolj skrbi za otroško varstvo?
- »Premalo, denarja daje, saj moramo gledati na sleherni paro.«
- Kaj boste vprašali javnega delavca?
- »Kaj bo prišel na dan zakon o predšolskih zavodih?«

xxx

Odgovorili je Dušan Kompare, pomočnik republiškega sekretarja za prosveto in kulturo za sektor šolstva: »Sekretariat je pripravil osnove zakona in ga predal IS Republiške skupščine.« ALBINA PODBEVSEK

V STUDENTSKEM NASELJU gradi SGP Grosuplje dve stolpnici, ki bosta nared do oktobra 1971. Prvi, samo začasni stanovanči bodo udeleženci kongresa IFIP.

Skrajni čas za integracijo

Ljubljanska porodnišnica je zastarela, pretesna in ne ustreza zahtevam

Klinična bolnišnica za porodništvo in ženske bolezni v Ljubljani je po izgubah v minulih letih le splavala na površje. Zdaj uredniščeje sanacijski načrt, ki ga je občinska skupščina Center odobrila spomladi. Na zadnji seji občinske skupščine so odbornikom sporočili, da je bolnišnica že ostalo toliko dohodka, da bo lahko pokrila lansko izgubo 168 tisoč dinarjev.

Lani je bolnišnica zaznamovala izgubo zaradi podražitve zdravil in drugega zdravstvenega materiala. Ta izguba bo pokrila tudi na račun osebnih dohodkov delavcev. Sanacijski načrt je namreč delavcem določil letno enake dohodke kot so jih imeli lani. Po sedanjih računih je bolnišnica tako varovala, da bo lahko plačala tudi 480 tisoč dinarjev, dolgovi, ki se vlečejo še iz leta 1967 in 1968.

Bolnišnica je tik pred integracijo s Kliničnimi bolnišnicami, zato so zanjo čisti račun temboji pomembni. Z dvostvo novimi posteljami, ki jih bo bolnišnica dobila v novem kliničnem centru, si bo veliko pomagala. Zdaj namreč dela v zelo utrujenih razmerah.

Medtem ko so leta 1960 zdravili 9384 žensk, so jih lani skoraj 50 odstotkov več. (Porodov je bilo leta 1960 3252, lani pa 3985). »Zato smo morali skrajšati ležalno dmo pacientk za poprečne nekaj več kot dva dni,« je povedal dr. Ladislav Lenart, predstavnik Klinične bolnišnice v občinski skupščini Center.

Bolnišnici manjka primeren prostorov tako za opera-

cije posege kot za pacienta in zdravnik. (Med slednjimi ima samo predstojnik svojo sobo.) Stavba je stara že več kot sto let in je bila prvotno namenjena ostelirni. Sanitarije ne vzdržijo kritike, saj obe zgradbi na primer premoreta samo osem kopalne, medtem ko je pacientki blizu tristo.

Pomanjkanje prostorov je tako hudo, da niti modernih medicinskih aparatov ne morejo preiskovati. Za nekaj let se vleče modernizacija porodnice, vendar je še zdaj niso dokončno uredili. Manjka tudi prostor za nogo nedonošenčkov, kakor tudi prostorov za ustrezen laboratorij.

Porodnice, ki bi morale ostati v bolnišnici vsaj osem dni, ostajajo v tej bolnišnici le tri, štiri dni. Za tiste, ki jim napravijo manjše posege, kot na primer splav, pa navadno sploh nimajo postelje.

Zgodi se celo, da tudi po dveh dneh ležita v eni postelji.

Bolnišnica si nekoliko pomaga z Materinskim domom

na Viču, vendar je tistih trideset postelj premalo.

V bolnišnici za porodništvo in ženske bolezni se veselijo novih prostorov v Kliničnem centru. »Tam bodo našle prostor vse težje pacientke, ker bomo imeli pri roki moderne aparature,« je pjasnil dr. Ladislav Lenart. Upravo pa želi vprašanje, kje dobiti ustrezen medicinski kader za nove zmožljivosti. Iskali bodo predvsem medicinske sestre, ki jih pa imajo že zdaj premalo — 123, potrebovali pa bi jih 157. Vendar tu ne gre toliko za pomanjkanje denarja oziroma za odločitev zavoda za socialno varovanje, ki za zdaj ne dovoli odpirati novih mest.

P. A.

Kam v prazničnih dneh?

Potovalne agencije, hoteli in letovišča za dan republike

Pri »Kompasu« so pripravili za dan republike tri izlete: dvodnevne v Benetke in San Marino, štiridnevne na Dunaj in petdnevne v Rimu. Pri Sapu so povedali, da bo njihov najdaljši izlet v Rim (pet dni), dvodnevni izlet bo popeljal turiste po Benški Sloveniji, enodnevni izlet pa je namenjen obisku Andrejvega sejma v Gorci. Skupno s potovalno agencijo »Atlas« pa bodo za šest dni z bociškom 707 poleteli v Pariz, vrtnili pa se bodo z avtobusom.

Transturistovi izleti bodo samo zračni: za osem dni v Moskvo in Leningrad, za pet dni v London in za pet dni v Pariz.

Globtour je edina agencija, ki bo organizirala smučarje v Nasfeldu v Avstriji. Sicer pa imajo »na zalogo« tudi letalske izlete v Pariz (štiri dni — po želji še izlet na de Gaulleov grob) in Rim (tri dni).

Pri »Generaturist« bodo organizirali praznikovanje v Njivicah na otoku Krku, v hotelu »Jadrana«. Posebnost je tudi nakupovalni izlet v Milano, kjer bodo lahko naši turisti kupovali blago po znižanih cenah. Ostali izleti pa bodo popeljali turiste še na Du-

na, v Budimpešto in Padovo. »Slavniki« vabi razen na tri trodnevne izlete v tujino, še na enodnevni izlet na Dolenjsko.

Edini izlet »Jugotours« bo v Moskvo in Leningrad, v Sovjetski zvezi bodo izletniki za 1.890 dinarjev ostali osem dni.

Kaj pa hoteli po Sloveniji? Poldnevalni smo dva, ki imata zimski bazen. Receptor Stefan Špilak, »Golf« hotel na Bledu: »Rezervacij za praznike je precej, toda prostora je še. Zimski bazen bo odprt, voda to-

pla. Pričakujemo precej gostov.«

In hotel »Palace« v »Portorožu«? Šefinja recepcije Libuša Cizelj pravi, da imajo za praznike v pension vrčunan tudi enkratni obisk v termah (inhalacija, blatne obloge, masaža). Prosti postelje je še dovolj.

Na pogledmo še malo v višine, tja nad tisoč metrov. V Poštarskem domu na Pohorju imajo še prosta ležišča, rezervacij pa tudi precej. Bojijo se, da ne bi zapadli snehi, ker bi vsi obetajoči sprehodi po jesenskem Pohorju odpadli.

Na Zelenici je v hotelu še prostora. Na zgornji postaji žičnice je celo nekaj zaplat snega, ki pa jih hitro porabi.

V hotelu »Simnovce« na Veliki planini je za praznike vse O. K. Da le ne bi bilo vetra, pravi v hotelu. Če je veter ljudje ne upajo v gondolo.

In izvirni tople vode, ali kot jim pravimo — toplice? V Laškem, v zdravilišču ni prostora, bazen pa je vsakomur na voljo, le da si poišče sobo in prehrano. V Dolenjskih Toplicah pa je vse zasedeno. Le bazeni so odprti.

ALEKSANDER LUCU

Pešec hudo ranjen

LJUBLJANA, 19. nov. — Včeraj je od Ljubljane proti Postojni vozil Janes Kušer. Pri gostilni Kopač na Brezovici je s desne nenadoma prišel pred avto pešec Karel Mežnarek. Pri trčenju je bil Mežnarek hudo ranjen in so ga odpeljali v Ljubljansko bolnišnico. M. S.

Ljubljanska kronika

FREBIVALSTVO — Rojstva — V sredo je v obeh porodnišnicah prvič samostojno zadnalo 12 deklet in 7 dečkov. Oba najtežja novorojena občana sta zmagela tu sveta v klinični porodnišnici — punčka je tehtala 4625 gramov, fantek pa točno štiri kilograma.

Poroke — Dopoldne si bosta na Magistratu tudi pred uradno objavila svestoba dva para mladoporočencov, včeraj pa ni bila sklenjena nobena zakonska zveza.

Pogrebi — Na Zalah bodo popoldne svojci še zadnjič pospremili France Bratuna, 53-letnega upokojenca (ob 14.30); Sanjo Plavšič, 23-letno punčko (ob 15.15) in Janeza Kamnikarja, 40-letnega profesorja (ob 15.45); na pokopališču Vič pa se bodo ob 18.30 svojci poslovili od Matije Čelovčarja, 75-letnega upokojenca.

HOTELI — Se nekaj prostora — Sinoči ob 19.30 sta bila polna hotela Turist in Ljubljana transport. Hoteli Bellevue, Ilirija, Lev in Slon so bili tedaj polni 80-odstotno, Union pa 70. RESEVALOI

219 prevozov — Včeraj so reševalci opravili 219 prevozov in enajstkrat pomagali ponesrečenom.

Stanovanjska vrtoglavica

Ljubljana: stanovanjsko politiko bi morali krojiti v okviru občine — Ostrejši ukrepi proti samovoljnim zasebnim graditeljem

LJUBLJANA, 19. nov. Kritika stanovanjskega gospodarstva je bila glavno težišče današnje seje obeh zborov občine Vič-Rudnik. Ob silno dragih cenah za stanovanjske površine in zaradi raznih špekulacij okrog najemniških stanovanj, kolikor jih sploh gradimo, je porast nedovoljenih gradenj razumljiv in skoraj bi lahko rekli upravičen.

Stanovanjska graditev pri nas se je znašla v hudih škripcih, ker gradimo predvsem stanovanja za trg po izredno visokih cenah, ki niso dostopne ljudem z majhnim zaslužkom, zlasti pa mladim zakoncem. Na seji so se spraševali, kakšen vpliv sploh lahko ima občinska skupščina na stanovanjsko politiko. Zakon o stanovanjski gradnji bi moral nastajati v okviru občine, nikakor pa ne na ravni republike ali celo federacije. Na seji so menili, da pri nas sprejemamo zasedalne načrte takorekoč na mah in dostikrat preveč pavšalno.

Zaradi nemogočih stanovanjskih razmer se je zelo razmahnila nedovoljena gradbena dejavnost. Graditelji zidajo na črno zato, ker nimajo stanovanj, pa tudi zaradi tega, ker skušajo dobro obrniti denar in izrabiti stanovanjsko stisko. Skupščina pa nima niti pregleda nad tem, kje vse so žarišča črnih gradenj, kaj se, da bi lahko proti graditeljem na črno učinkovito ukrepala. To da če bi znali pravilno voditi stanovanjsko politiko, bi lahko dosegli, da bi bila organizirana gradnja cenajša od nedovoljene. Občinska skupščina bi morala okrepiiti nad-

zor nad črnimi gradnjami, sicer v stanovanjskem gospodarstvu nikoli ne bo reda. Mnogi so se tudi strinjali, da bi morali postopek za izdajanje lokacijskih dokumentacij skrajšati. To bi dosegli na ta način, da bi imeli osrednji pregled nad komunalnimi napravami za celotno območje občine.

Za pospešeno izdajanje regularnih dovoljenj za gradnjo se zavzema tudi komisija za družbeni nadzor. V delo komisije sodi tudi pregled poslovanja tistih delovnih organizacij, ki jih utegejajo prizadeži stabilizacijski ukrepi, so menili na seji.

Predlog o potrditvi letnih načrtov za gospodarjenje s lovšči, ki jih določa lovskim družinam skupščina, so dopolnili s tem, da lahko lov-

sko družina odstreliti tudi po dva medveda v sezoni, če kakšna druga družina ne odstrel nobenega.

Knjižnica Prežihov Voranc je v neustreznih in pretesnih prostorih, zato so se zavzeli, da bi bilo za normalen potek dela potrebno postaviti več ljudi in jim omogočiti pravilneje prostore. Za amatersko kulturno prosvetno dejavnost bi morale skrbeti predvsem krajevne skupnosti. Potrebno bi bilo tudi zaščititi stare kulturne spomenike, ki bi jih naj nadziral Zavod za spomeniško varstvo. Skrajni čas je že, da bi tudi uredili rojstne hiše znamenitih slovenskih mož v Retjah, Račici, Podsmreki in drugod.

A. ARKO

Podhod ali prehod?

Podhod pod Titovo cesto pri križišču Subičeve ulice in Titove ceste je že nekaj let neizkoriščen, čeprav se je medtem, nemara prav zategadelj, zgodilo to, da precej prometnih nesreč. Pešci pa raje gredo po označenem prehodu za pešce, kot pa da bi se potrudili po stopnicah navzdol in spet navkore, četudi bi bili v tem primeru varnejši. Vse kaže, da bo za večjo varnost prometa na tem križišču treba ukiniti prehod za pešce, ki pelje izpod arh. pod Subičevo gimnazij v park na Trgu revolucije in pešce navaditi na podhod pod Titovo cesto, sicer se bodo ob prometnih nesrečah zmerom znova spraševali, zakaj smo vozili vanj toliko denarja med nedavnim urejanjem ceste.

B.

Vodmat brez družinskih prostorov

V krajevni skupnosti Stari Vodmat se pritožujejo, da nimajo družinskih prostorov. Tako mora njihov mladinski klub gostovati v telovadnici osnovne šole Jožeta Potrča in v klubu vojaških vojnih invalidov. Družbene prostore so urbanisti načrtali v prihodnji novi stavbi med Jenkovo in Bolgarsko cesto, vendar pa je za zdaj še daleč do uresničitve, ker se ni določeno, kje bodo speljali novi Jenkovo cesto.

P. 4.

Neprimerna vožnja

LJUBLJANA, 19. nov. — Sinoči približno ob polnoči je v križišču Celovške ceste in Ulice na Jamo pripeljal z avtomobilom Dušan Spandaj. Zaradi neprimerne vožnje ga je zaneslo v podnožje Puhinovega stožca. Od tu ga je odbilo v drog semaforja, da ga je izruval, nato pa ga je obrnilo na streho. Škoda znaša približno 25.000 dinarjev.

M. S.

M. B.

K. D.

Hotel na robu kanjona

Zrasel bo ob spodnji postaji žičnice na Veliko planino

Ob spodnji postaji žičnice na Veliko planino namerava podjetje Ljubljana-transport zgraditi manjši hotel. Arhitekti Ljubljanskega urbanističnega zavoda so idejni načrt že pripravili in če bo podjetje dobilo obljubljeni kredit, bodo spomladi zasadili lopate.

Hotel s 140 ležišči bo zrasel na robu kanjona Kamniške Bistrice. Tako bodo imeli gostje slikovit razgled na veeve Kamniških Alp. Zgradba bo nizka in razčlenjena. Arhitekti tudi obljubljajo, da ne bodo uporabljali betona, temveč tudi les in steklo. Obeeta se nam torej lična arhitektura, ki bi se lepo podala dolini Kamniške Bistrice.

Hotel ne bo le prenočišče, temveč bo namenjen tudi izletnikom in tistim, ki se radi ukvarjajo s športom. »Predvideli smo pokrit plavalni bazen, savno in terase za sončenje,« je povedal inž. arh. Janes Berdajs, eden od načrtovalcev novega hotela.

Razen tega bo v novi zgradbi še snack-bar, večja restavracija in manjša trgovina s mešanim blagom. Sedanj bi se v takalnem hotelu preje uredili, spodnji postaji žičnice pa bodo dogradili še skladnice. Okolico nameravajo urediti v park in parkirišče. Hotel bodo povezali s kan-

jonom, ki je globok 35 metrov. Razen tega nameravajo nekoliko zaježiti Kamniško Bistrico. Tako bi strugo reke razširili in v njej gojili postvri.

Vse to bo stalo dvajset milijonov dinarjev.

ALBINA PODBEVSEK

Izsiljena prednost

LJUBLJANA, 19. nov. — Sinoči približno ob 22. uri je iz Subičeve ulice na Titovo cesto pripeljal Franc Brodnik in na prehodu za pešce pri hiši št. 7 izsiljeval prednost Maksimu Gaspariju. Ta je ravno hotel prečkati ceno. Prišlo je do trčenja in hudo ranjenega Gasparija so odpeljali v bolnišnico. M. S.

Začeti pri koreninah

Prva seja sveta za preprečevanje družbeno negativnih pojavov

LJUBLJANA, 19. nov. Na Magistratu je bila danes prva seja sveta za preprečevanje družbeno negativnih pojavov, ki so ga ustanovili pri mestni skupščini. Beseda je tekla o programu dela, o tem, kako naj bi se svet loteval te problematike, saj gre za prvi takšen poskus v Sloveniji in menda tudi v Jugoslaviji.

Kakor je zapisano v osnutku programa dela, bo svet spremljal in obravnaval pojave, kakor so med drugim korupcija, negativna dogajanja v zunanjetrgovinskem poslovanju, utajne davkov, prekomerno bogatenje zasebnih obrtnikov, slab odnos delovnih organizacij do družbenega premoženja, mladostniško prestopništvo, alkoholizem, prostitucija, oduševstvo v zvezi z oddajanjem stanovanjskih prostorov, nedovoljene gradnje in podobno.

Naloga sveta seveda ne bo odkrivanje teh pojavov oziroma kaznivih dejanj, ampak iskanje poti in načinov, kako te pojave preprečevati in opozarjati na vzroke, skratka, kako vplivati, da se to družbeno zlo ne bi bohotilo. Gre za to, da naši ljudje spoznajo, da je to problem morale neke družbe, v tem primeru tudi morale naše družbe.

Svet bo moral pri svojem delu sodelovati oziroma se tesno povezovati z vsemi organizacijami, ki se ukvarjajo s to problematiko, prav tako pa bo moral tudi vplivati na odgovorne dejavnike, da posvete tem škodljivim pojavom več pozornosti, za preprečevanje njihovih vzrokov pa namenijo primerne denarje.

MARKO JAKŠE

Za tiste, ki gradijo in opremljajo

Prve dni decembra bo trgovsko podjetje Merkur iz Kranja za Bežigradom odprlo novo poslovalnico, v kateri bodo dobili vse potrebno graditelji hiš in tisti, ki opremljajo stanovanja.

Nova trgovina, v kateri bo vse od cementa, betonskega železa, kotlov za centralno ogrevanje in orodja, bo sedma poslovalnica tega kranjskega podjetja v Ljubljani. Gradnja in oprema sta velja. H približno 6 milijonov dinarjev, trgovino pa so začeli graditi lani septembra.

Za gradnjo in opremo je poskrbelo SGP Grosuplje. Nova trgovina bo imela tisoč kvadratnih metrov prodajnega prostora in 1.300 kvadratnih metrov skladišča.

K. D. OPOMIN

Foto: E. Selhaus